509 R 2

Jacob Haafners

Fodreise

igiennem

Ceilon.

Oversat af det Tyske

ved

J. Riise.

Kiøbenhavn.
Trykt og forlagt af C. Græbe.

1821.

Koninklijke Bibliotheek te 's Hage.

Digitized by Google

Digitized by Google

Forerindring.

Jacob Haafners Fodreise igiennem Ceilon er intet nyt Skrift. Reisen selv blev foretaget for 38 Aar siden, og Reisebeskrivelsen udkom paa Hollandsk 1810 [Reize to voet door het Eiland Ceilon, door J. Haafner. Met plaaten in een Boekdeel. Te Amsterdam by J. Allart], blev 1810 frit bearbeidet af J. C. L. Haken, Præst i Konickow i Pommern, og recenseret i Leipz. Litt. Zeit. Aug. 1817. Foruden denne Reise har Forfatteren foretaget tvende i Indien, omtrent imellem Aarene 1781-83, og beriget Litteraturen med to høist interessante Beskrivelser over samme. Den første udkom i Haarlem 1806 under Titel:

Lotgevallen op eene Reize van Madras over Tranquebar naar het Eiland Ceilon door J. Haafner.

Digitized by Google

Af denne findes der en æsthetisk Bearbeidelse i Fischers Reisebibliothek IIIter Band. Den blev recenseret i Allg. Litt. Zeit. 1807 No. 249 og i Allg. geograph. Ephem. XXVIster Band, 446. Den anden Reise, Haafner foretog i Indien, udkom i Amsterdam 1808 under den Titel:

Reize in eene Palanquin, of Lotgevallen en merkwaardige Antekninger op eene Reize langs de Kusten Orixa en Choromandel, door J. Haafner.

Denne er bleven oversat af T. F. Ehrmann og findes i Bibliothek der neuesten und wichtigsten Reisebeschreibungen von Sprengel und Ehrmann XXXIXster Band. En meget fordeelagtig Recension over denne Reise findes i Allg. Litt. Zeit. 1809 No. 310.

Nogle enkelte Noticer angaaende Forfatterens Liv og Levnet ville her være passende. Efter sin egen Forsikring skal han nedstamme fra en agtet tysk Familie i Colmar i Elsaß. Han er født i Aaret 1757 eller 1758 og blev i sit 11te Aar ved et Tilfælde udreven af sine Forældres Arme og kastet ud i den vide Verden. I 7 Aar sværmede han omkring i de indiske Vande fra Havn til Havn og tjente tilsidst som Understyrmand; men aldrig havde han været saa lykkelig, at kunne komme tilbage til sit Fædreland, som han inderlig længtes efter. 1775 forlod han i sit 18de Aar Søtjenesten, og blev ansat som Skriver ved det hollandsk-ost-

Digitized by Google

indiske Compagni i Negapatnam, hvorfra han forflyttedes som Compagni-Bogholder til Sadras. Da Krigen udbrød imellem Hyder Ali og Engellænderne, blev Sadras (1781) saavelsom de øvrige hollandske Besiddelser erobrede af det engelsk-ostindiske Compagnies Tropper. Haafner blev Krigsfange og førtes til Madras, hvor han ikke blev godt behandlet. Derfor beholdt han altid et Nag til Engellænderne, imod hvem han allerede som Hollænder ikke var venskabeligt stemt. Dag for Dag blev hans Tilstand i Madras ham utaaleligere, og han vovede en Flugt, som ogsaa lykkedes. Efter at være kommen tilbage til Sadras, gik han over Pondichery til Tranquebar og indskibede sig her til Øen Ceilon, hvor han kjøbte sig et Landsted paa Halvøen Jaffanapatnam, den nordligste Ende af Øen.

Hvad hans Fodreise angaaer, da vil den blive forskjelligt modtaget, men at den i Almindelighed vil behage, derom er ingen Tvivl. Forfatteren forbinder med en fortræffelig Fremstilling af sine Hændelser et levende, høist malerisk Foredrag, der paa det behageligste sysselsætter Indbildningskraften. Han giver en træffende og meget smagfuld Udsigt over Øens Eiendommeligheder, især de naturhistoriske, og er med Hensyn til dem, uagtet den romantiske Indklædning og det noget poetiske Sprog, intet mindre end upaalidelig,

Digitized by Google

hvilket man ved at giennemgaae Robert Percivals troværdige Beretninger over Ceilon [See Sprengels Bibliothek der neuesten und wichtigsten Reisebeschreibungen XIter Band] Stykke for Stykke vil kunne overbevise sig om.

De saare mærkværdige og tragiske Situationer Forfatteren især i den sidste Halvdeel af sin Reise befinder sig i, og det halvpoetiske Slør der er udbredt over dem, have hos mange paadraget ham den Mistanke, at han har forskiønnet sine i øvrigt høist romantiske Fata paa Sandhedens Bekostning. Men alle disse interessante Hændelser ere naturlige Følger af det Lands Beskaffenhed, hvor Scenen foregaaer. Alle Efterretninger ere enige i at skildre Ceilon som en Forsamlingsplads for de vildeste Rovdyr og frygteligste Slangearter, der i de uhyre, tusindeaarige Skove, hvor Culturen endnu ikke har naaet hen, frit drive deres Spil og formere sig i det Uendelige. Hvilke Farer true ikke her ved hvert Skridt den Vandringsmand, der er dristig nok til at trænge ind i dem? Og maae ei farlige Sammenstød med disse Skoves rovgierrige Beboere høre til Dagens Historie? Forfatteren har neppe frembragt andet end Sandhed, og det vækker snarere Forundring, at han og hans Reisefæller ikke have mødt flere Eventyr paa en Skueplads, der maa være saa rig paa dem. Det er Forfatterens romantiske Sprog, som vækker Tvivl om hans Sanddruhed; men er det da at undre

Digitized by Google

ver, hvis en Mand, der med et varmt Hjerte forbinder en saa levende Indbildningskraft som vor Forfatter, gribes stærkere naar han omtaler Begivenheder, der høre til de behageligste og rædsomste i hans Liv, hvilke han ikke mindes uden med Glæde eller Gysen, men altid med Taknemmelighed for Guds Godhed; og vilde ikke mange af de Scener, der nu læses med saamegen Deeltagelse, for en stor Deel tabe deres Interesse eller blive os mindre anskuelige, naar de manglede den Colorit, Forfatteren har vidst at give dem? At fordi han har reist ene, han da skulde have benyttet denne Omstændighed til at krydre sin Reise med opdigtede tragiske Hændelser, lader sig vel neppe antage, og dette Praleri ikke forene med den Sandhruhed, varme Følelse og Hjerteligheb, man ved hvert Skridt sporer saavel her som i hans tvende Reiser langs med Coromandelkysten. I disse træffer man den samme levende Fremstilling, den samme dybe Følelse, det samme malende Sprog, uden at man har kunnet tillægge Forfatteren Upaalidelighed. Lad endog de Hændelser, som mødte vor Reisende paa hans eensomme Vandring igiennem Ceilons Skove, være skildrede med noget stærke Farver, saa er det naturligt, da de have virket for voldsomt paa ham, til at han kunde berøre dem igien uden Smerte. Ville vi imidlertid antage, at denne Række af interessante Begivenheder, der i en saa naturlig Følge

Digitized by Google

gribe ind saavel i Landets Caracteristik som i de Reisendes Individualitet, var et Foster af Forfatterens Phantasi, maae vi dog i det mindste beundre det Digtertalent, der kunde skabe Sligt, og ønske at see flere lignende Produkter træde for Lyset.

Kiøbenhavn d. 10 Julii 1821.

Oversætteren.

Et brugbart Kort over Ceilon findes vedføiet Percivals Reise i Sprengels Bibliothek IIte Bind.

Den tyske Oversætters Forerindring.

Den hollandske Original af dette Værk fremkom allerede i Aaret 1810 under den Titel: Reize to voet door het Eiland Ceilon. Door J. Haafner. Met plaaten, in een Boekdeel. Te Amsterdam by J. Allart gr. 8. CIVen 467 Z. — Det kan altsaa ikke giælde for noget Nyt i Litteraturen.

Bøger af dette Slags blive imidlertid aldrig gamle. Naturen og det menneskelige Hjerte, hvor-

Digitized by Google

med de syſſelſætte ſig, er evig nyt, og enhver levende og kraftig Fremſtilling af deres uendelige Afvexlinger har altid en gyldig Fordring paa Interesse hos den dannede Aand.

Og deri beſtaaer ogſaa dette Skrifts Hovedfortjeneſte, at det fremſtiller for vor Sjæl et langt bedre truffent Billede om det Lands Eiendommelighed, ſom det beſkriver, end noget tidligere Værk, og tvinger os til ſpændt Deeltagelſe i Fortællerens Skiebne, da det i det Enkelte giør os bekiendt med hele hans Karacter og Tænkemaade.

Hos mangen Læſer vil imidlertid [ſom man kan forudſee] den ſagte Tvivl opſtaae førend han endnu lægger Bogen fra ſig: Om det er Sandhed eller Digt ſom han — iſær i den ſidſte mindre Halvdeel — har læſt? — Et Spørgsmaal, der, efterſom det bliver beſvaret med ja eller nei, maa beſtemme denne Compoſitions ſtørre og mindre Værd.

Den tyſke Bearbeider har ogſaa havt denne Skrupel; men han vilde ikke have ſat Pen til for at overſætte den paa Tyſk, hvis hans omhygge-

Digitized by Google

ligſte Prøvelſe ikke havde bragt ham til den Overbeviisning: at en Række af eventyrlige Begivenheder, ſaaledes ſom de her ere beſkrevne, med ſaa megen indvortes Conſequenz og ſaa naturlig en Detail, aldeles ikke lode ſig opdigte. Den, ſom er af en anden Mening, maa ſætte ſig hen og forſøge at ſkuffe os paa ligeſaa behagelig en Maade.

Som Indledning er der desuden hosføiet Originalen en meer end hundrede Sider ſtor „almindelig Skildring over Øen og dens Produkter", der heelt igiennem holder ſig paa den hos os ſaa ilde udraabte poetiſke Proſas Høide, og hvis Overſættelſe allerede af denne Grund ikke ſynes raadelig, endſkiønt den ikke er fattig paa enkelte vellykkede Træk. Hvad deraf lod ſig afbenytte, er paa paſſende Steder optaget deels i Texten, deels i vedføiede Noter.

Uden Skade for det livlige Foredrag, ſom man ſaa meget maa roſe hos Originalen, har den dog en vis Vidtloftighed i Fortællingsmaaden,

Digitized by Google

som i den tyske Bearbeidelse betydeligen er bleven afkortet.

I Egennavnene er den hollandske Retskrivning overalt beholdt, for ikke at vanskeliggiøre Læserne Afbenyttelse af et Kort over Ceilon, som maattes tages til Hjelp.

Saameget og ikke meer var nødvendigt til denne Forerindring.

Digitized by Google

Første Kapitel.

Den lange og blodige Feide, i hvilken de forenede Stater i Nord-America tilkiæmpede sig deres Uafhængighed af Moderlandet, havde indviklet Frankrig, derpaa Spanien og endelig mit Fædreland, den bataviske Republik, i Krig med de stolte Britter, og hvad der egentlig skulde have været tilendekiæmpet i Pennsylvaniens Skove, bragte ogsaa lidt efter lidt Død og Ødelæggelse langt hen mod Østen i Hyder Alis Stater og paa de nærsomme Coromandel-Kyster. Uventet og uden Advarsel bemægtigede det engelsk-ostindiske Compagnies Tropper sig alle hollandske Comptoirer i disse Landstrækninger og viiste sig ogsaa den 17de Junii 1781 pludselig for Sadras *), hvor jeg, ansat som Compagnie-Boghvlder, siden et Par Aar troede at have naaet en venlig Havn efter en lang Omflakken. Jeg deelte den uværdige Skiebne med de øvrige Betjenter ved Etablissementet at blive udplyn-

*) Sadras eller Sadraspatnam, en folkerig Flek ke i Carnatik paa Coromandelkysten ved Mundingen af Floden Paler. Den beskyttes af et Citadel.

Digitized by Google

dret, forhaanet og bortført som Krigsfange til Madras. Men ogsaa her svandt mig ikke en ødelæggende Krigs Gyseligheder af Syne. Jeg fik min Deel af en piinlig Hungersnød, som rundt omkring mig bortrev tusinde uskyldige Hinduer; indtil det endelig lykkedes mig ved en forvoven Flugt, om hvis eventyrlige Lykkesomverlinger jeg paa et andet Sted har talt, at redde mig langs Kysten til Tranquebar og derfra til Jaffanapatnam til mine Landsmænd.

Her paa den nordligste Spidse af Ceilon truede vel den fiendtlige Overmagt os ikke mindre, og der var endog kort i Forveien talt om et Overfald mod denne Post; alligevel aabnede der sig i denne fredelige Egn et Fristed for mig, der forekom mig saameget mere behageligt, som jeg ganske uventet stødte sammen med nogle gamle Venner, der ligeledes her havde frelst Levningerne af deres lille forstørrede Lykke. Den meest velkomne blandt dem alle var mig den vakkre Fader Templyn, med hvilken jeg, da han endnu var Kyperie-Forvalter i Nagapatnam, havde henlevet bedre Dage. Jeg, der ligesom han paa enhver Maade maatte holde Raad med min Casse, blev modtagen af ham med ligesaa aabne Arme og Hjerte, som hjulpen med Raad til, paa en simpel men magelig og roelig Maade at indrette min lille Huusholdning. Og jeg priiste mig saameget lykkeligere i denne nye Stilling, som jeg paa min omflakkende Kystreise var bleven nødt til paa det nøieste at forbinde min og en elskværdig, mig dyrebar, Pi-

Digitized by Google

ges Skiebne. Anna var nu min! Ved hendes Side begyndte jeg at nyde det hele Tryllerie af en lykkelig Kierlighed.

Vi havde valgt os et stille, simpelt Landsted paa den store Slette uden for Jaffanapatnam til vor Opholdssted, hvor vi glade, uafhængige og ugeneerte af hele Verden nøde i Skyggen af vore Kokospalmer den i dette Klima dobbelt behagelige Uvirksomhed. Thi Uvirksomhed kunde det vel kaldes, naar jeg hendrev min Tid paa Spadseregange med en dampende Cigarre i Munden, eller som Jæger med Fugleflinten paa Skulderen, medens Anna, vælgende imellem de mangfoldige smagfulde Vœrter i vor Have, sørgede for Kiøkkenet til min Hjemkomst; eller naar vi begge tilbragte Aftenerne med Spøg, Sang og Leeg hos vor nærmeste Naboe, den ærlige, jovialske Templyn og hans gammeldags borgerlige og talrige Familie. Den gode Gamle, hvis Hjerte endnu var mig ligesaa prøvet og dyrebart, som forhen i Nagapatnam, og uden hvis Bifald jeg ikke gierne foretog noget, vedligeholdt sig i denne Anseelse af en Mentor, uden nogensinde at udarte til en streng Moralist, eller falde mig til Besvær med utidig Alvorlighed. Han taalte endog og optog det med et godmodigt Smiil, at hans eneste Lidenskab, som han hang ved til Overdrivelse, Jagtlysten, blev Maalet for mit Spøg, naar det kun lykkedes ham engang imellem at hverve mig til Kammerat paa hans daglige Streiferier i den skovrige Omegn.

Digitized by Google

Da jeg imidlertid aldrig havde været en Ven af unyttig Myrden, holdt jeg mig i Tide heller til mine øvrige Venners fortrolige Kreds eller sluttede mig med Anna til Byemændene, naar de for nogle Dage spadserede med Kone og Børn til deres Yndlingssted, den muntre fortryllende Landsbye Melour. Ofte opsøgte jeg med Anna en anden afsides, dunkel Lystskov, hvor vi i sød Eensomhed levede for os selv, eller som store Børn gientoge vore lykkelige Barndoms Lege. Da lode vi en gammel Kone fra nærmeste Bye tilberede vor Pilaw eller Kerry *), læskede os med behagelig Kokosmelk og drak den frisk aftappede Palmevin, indtil den dalende Sol mindede os om at begive os til vort Hjem.

Hvorpaa tænker jeg endnu den Dag i Dag med høiere Henrykkelse i det bevægede Bryst, end paa hine næsten daglige Vandringer tidlig og sildig langs med den smilende Catchaibugt, som mod Syd begrændser Halvøen Jaffanapatnam. Klokken er fire om Morgenen. Endnu hviler Morgenrøden paa Horizonten, medens jeg stjæler mig bort fra den Elskedes Side og træder frem under Kokos- og Arekapalmernes nikkende Kroner. Men jeg er ikke den første, som hæver Brystet i den faldende Morgendug; thi allerede bevæge utallige livsfrydende

*) Pilaw, den bekiendte Tilberedelse af Risen i Østerlandene. Kerry, et Slags Ragout, som ogsaa har anbefalet sig hos den europæiske Kogekunst. Tilberedes den med Saften af revne Kokosnødder (Kerry-coco) overgaaer den langt sin Halvbroder, Kerry-pindang og Kerry-secco.

Digitized by Google

Væsener sig over, under og ved Siden af mig. I hundredevis storme Allikerne frem af Løvhvælvingerne og flagre med forvirret Skrig og pibende Vingeslag i vide Kredse imellem hverandre. Høit ovenover dem hæver Bjergørnen (Avoutrou) *) sig langsomt og med svømmende Fiedre fra sin ophøiede Rede den kommende Dagsstjerne imøde.

Med Foden vædet af de pladskende Bølger staaer jeg ved Bredden af passo de Catchai og venter paa det første Lysglimt, der fra Østen vil zittre hen over det store Vandspeil, venter paa, hvorledes Solen i stille Majestæt hæver sin glimrende Kugle, og her forgylder Toppene af Palmetræerne, hist omgiærder Skoven med dens Farvepragt, her igien bestrøer Bølgekanterne med Funker og hist pryder den beduggede Slette med Diamanter og Rubiner. Men ogsaa tusinde Struber paa Skovens søde Sangere aabner den til en stor brusende Concert for den opvaagnende Natur, og det travle Liv i Insectverdenen kryber, hopper, flagrer, tumler og krydser sig broget og lystigt i alle Retninger. I mangfoldige Nuancer speile de grønne Buske og Trægrupper paa begge Sider af Bugten, samt Himmelens rene Azur sig i Vandet, og det sagte mumlende Bølgeslag, den Vellugt duften-

*) Avoutrou kan ansees for den største og stærkeste Rovfugl i denne Verdensegn. Den bortfører Skildpadder, Harer og selv unge Raadyr med sig i Luften. Sin Rede bygger den paa høie, fremhængende og utilgiængelige Klipper. Ofte naar mit Øie forgiæves søgte den i Ætheren, saae jeg en Skygge, lig en lille Sky henglide over Buske og Høie.

Digitized by Google

de, elastiske Luft fylder Sjælene med en sød Behagelighed, indtil Solens Vogn, hævende sig høiere og høiere, nedsender sin brændende Ild og erindrer den Spadserende om at søge Vederqvægelse i Skyggen af en nærliggende dunkel Lund.

Aftenen synker igien ned og finder mig Uvirksomme paa det samme Sted, hvor dog alt viser sig i en forandret Skikkelse. En vederqvægende, kiølende Søeluft har reist sig efter en brændende heed Dag, hvisker igiennem de neppe bevægede Træetoppe og kruser den speilglatte Bugt i lange dunkelfarvede Striber. Anna har fulgt mig, hopper langs med Strandbredden, fanger de smaa Søekrabber, som bevæge sig paa det fugtige Sand, samler Svampe og Koraller eller leder om Muslinger og Skildpadder, hvoraf det vrimler overalt; medens jeg selv har leiret mig ved Foden af et Kokostræ og, fordybet i mig selv, betragter Solfiven, hvorledes den øieblikkelig forstørrer sig i sin Dalen, eller maaler de forlængede Skygger tæt ved mig, eller hefter mit Blik paa den forsmægtede Plante ved mine Fødder, hvorledes den, neppe paagaandet af Natteluften, begynder igien at reise sin i Støvet nedsjunkne Krone.

Allerede begive Dykkerne, Rødsnepperne *) og tykke Sværme af andre Vandfugle sig til Land og søge til deres velbekiendte Soveſteder. Skrigende og trippende med halvudbredte Vinger over Bræn-

*) Det almindelige Navn paa en Fugl med røde Been, der iøvrigt er af Størrelse som en Høne og har kun lidt tilfælles med en Sneppe. Dens Kiød er imidlertid ualmindeligt fiint og velsmagende.

Digitized by Google

dingerne, begynde Vandhønsene at skjule sig i de tykke Rør i det stillestaaende Vand. Nu forlader ogsaa den sneehvide Kokon *), denne den østlige Verdens Ibis, sin Post, hvor den, med Halsen dybt nedbøiet imellem Skuldrene, lurede paa sit krybende Bytte. Den stiger op af Moradserne og iler for at tilbringe Natten i de høieste Palmetoppe, imedens lange Sværme af Vildgiæs og Vildænder strømme sammen fra alle Kanter og ende deres Dagværk med den sidste Lysstraale. Nattens Slør udbreder sig over den vedergvægede Jord, og kun det utilfredsstillede Menneske gaaer hiem for at skabe sig en nye Verden i sine Drømme.

I glade Dage! I søde fredelige Dage! hvor — hvor ere I — ak! forsvundne, uden nogensinde at vende tilbage igien? Kun i luftige Drømme besøge I endnu undertiden mit Bryst; og endnu i Drømme giøre I mig salig.

Andet Kapitel.

Flere Maaneder vare paa denne Maade henrundne for mig i Jaffanapatnam i Kierlighedens

*) Hinduerne agte Kokonen, ligesom Storken, som Landets Velgiører, i det den renser det for Frøer, Firbeen, Slanger og andet Utøi. Den nærer sig imidlertid ogsaa af Fisk. Dens Farve er overalt hvid, og under Fiærene ligger den blødeste Dunn Det tørre, magre Kiød er ganske usmiseligt Man seer den søge sin Næring overalt ved Bække, Damme og Moradser Ogsaa veed den meget færdigt at hente Aalene frem af Mudderet imellem Rødderne af Rørene Men tager den feil og griber, istedet for hiin, den spragiede Vandslange, saa er dens Hals i Øieblikket overbidt af dennes skarpe Tænder. Flere Gange har jeg seet slige hovedløse Kroppe drive om paa Vandet.

Digitized by Google

og en uforstyrret Lykkes Nydelse, da en pludselig opvaagnet Lidenskab, der altid har udgjort mit Livs høieste Behagelighed og Qual, bydende rev mig ud af Annas Arme. Længsel efter nye, useete Gienstande bersvede allerede Drengen hans rolige Søvn om Natten. Opvoren til umættelig Forsken og Videbegiærlighed — ja, hvad siger jeg? til en gal, romantisk Tørst efter selsomme Hændelser og Eventyrer har Manden kun altfor ofte indviklet sig i fortrædelige Hændelser, Gienvordigheder og Livsfare. Ak, og endnu i Dag giver den Oldingen nok at bestille, gior ham det for snevert i hans Bestefaderstol og erindrer ham paa en ubehagelig Maade om den lømlæstede Trane i Fabelen.

Hvor ofte har jeg ikke kaldt denne urolige, ustadige Reiselyst en Daarlighed, uden dog at kunne modstaae den! hvor ofte har den ikke forstyrret mine bedstberegnede Planer til Fortjeneste og Velstand! Hvor ofte revet mig Lykken af Skiødet, naar jeg allerede havde den fat! Hvor ofte ladet mig være døv for min bedre Genius's Advarsler!

Neppe havde jeg paa min Flugt fra Madras i en lækBaad midt i den stormfulde Monsun undgaaet den sienlige Død i Bølgerne eller ved første Fodtrin paa den usikkre Kyst Luttivalla's *) Dolke; neppe havde jeg siden efter ved et lykkeligt Tilfælde, der grændsede til et Mirakel, undgaaet

*) Disse Luttivallas vare et Slags lette Tropper i Hyder Alis Krige mod Engellænderne. Istedet for Sold levede de af at røve og plyndre og gjorde dengang hele Kysten af Carnatik usikker.

Digitized by Google

den græsselige Skiebne langt ude paa det aabne Hav at vansmægte af Tørst; neppe havde jeg endnu havt Tid til i de behageligste Omgivelser, i den meest uforstyrrede Sikkerhed og i Nydelsen af en giengieldt Kierlighed at komme til mig selv igien efter alle disse Skrækscener: — og allerede løb min gamle ubetvingelige Reisesyge afsted med mit Hoved og Hjerte og indgav mig det Ønske, for en Tid at forsage mit Paradiis for at sværme omkring i Ceilons ubetraadte, øde Skove.

For at være ganske oprigtig, maa jeg ikke fortie, at det ved mit første Fjed paa denne Øe giorede underligt i min Phantasie og skildrede mig det som overmaade behageligt, som Øienvidne at lære at kiende det meget Vildt og især dens ædleste Frembringelse, Elephanten, i sin rene Naturstand. Desuden gaves der i disse umaadelige Skove, hvad jeg ikke kunde tvivle om, ved hvert Skridt en Mængde Planter, Træer, Insecter og andre Naturprodukter, som vel fortjente at sees og undersøges af mig. Hvor gierne var jeg ikke trængt ret dybt ind i det Indre af Øen, endog til den keiserlige Hovedstad Conde-orda, for at giøre mig bekiendt med et Land, der i Østens Oldhistorie er af saa afgiørende en Vigtighed og hvorom vi endnu besidde saa utilstrækkelig Kundskab.

Alt dette var imidlertid Drømmebilleder, som, saavidt det lod sig skionne, aldrig kunde blive realiserede. Eller skulde jeg være rasende nok til, alene at vove mig ind i disse umaadelige Skovstrækninger, der ligesom et Belte skille Keiseren af Candys

Digitized by Google

Distrikt fra Hollændernes Kystbesiddelser. Vildfarende, fortæret af Hunger og opslugt af Rovdyr vilde den første Udflugt i disse øde Egne sikkerlig ogsaa være Maalet for mit raske Foretagende. Ligesaa lidt turde jeg vente, at nogen europæisk Landsmand, uden Hensigt og Udsigt til en eller anden væsentlig Fordeel, vilde være taabelig nok til at tilbyde sig mig som Ledsager paa dette Tog. En Reise til Maanen havde forekommet enhver ligesaa let! Denne Betænkning tilsluttede ligesaa meget min Mund angaaende min inderlige Lyst, som den Betragtning, at aldeles ingen af mine Bekientere forenede de til et saadant Eventyr nødvendige Egenskaber; — ingen uden min Ven Templyn. Han var kraftfuld, uforfærdet og som Jæger fuldkommen afhærdet til Besværligheder. Men ham manglede Nysgierrighedens Spore, som stak mig saa stærkt; og ligesaa lidt begreb han hvad Nytte alle de skiønne Ragerier vilde være til, som jeg havde ønsket at undersøge, for at man for deres Skyld blot skulde fjerne sig ti Skridt fra sin Have, Huusholdning, Kone og Børn. Da derfor et Ord angaaende et saadant Foretagende engang imod min Villie slap mig af Munden, svarede han mig kun med det spottende Spørgsmaal: „Hoho, min Ven! naar er I bleven saa kied af Eders Liv?"

Det kom mig derfor temmelig uventet, at den gode Gamle, en Aften da jeg kom slentrende over for at ryge en Cigarre med ham, traadte mig imøde med et aabent Brev. „Ha, det kom just tilpas," raabte han, — „der, læs! Det bringer

Digitized by Google

gode Tidender. Min Ven, Kyperleforvalteren i Colombo, skriver mig til, at han, for sin tiltagende Svagheds Skyld, er betænkt paa at opgive sit Embede og vende tilbage til Europa med det første Retourskib. Ingen veed endnu noget om hans Forehavende, og han venter mig inden to Maaneder til Colombo, for ved Hjelp af sine Venner og sin egen Indflydelse at understøtte min Ansøgning om denne Tjeneste. Hvad tænker I om denne Sag?"

Jeg vidste for godt hvor knapt hans Indkomster vare ham tilskaarne siden hans betydelige Tab i Nagapatnam, til at jeg ikke af Hjertet skulde ønske ham til Lykke til denne smilende Udsigt. Tilmige trængte jeg paa, at han ikke maatte tove noget Øieblik med at indskibe sig til Colombo paa en Thony *) eller et andet Fartøi, som Leiligheden gaves bedst.

„Ja naar jeg var en Nar," svarede han mig, — „og vilde løbe lige i Hænderne paa Engellænderne, som krydse rundt om Øens Kyster og især i Manaarstrædet. Nei, det er besluttet, jeg gaaer over Land, og top! i Eders Selskab? — Jeg har gjort stærk Regning derpaa."

Hvor heftig min Reiselidenskab end maatte blive sat i Bevægelse, saa havde jeg dog ikke megen Lyst til dette Korstog. Jeg havde allerede ladet mig sige, at Veien fra Jaffanapatnam til

*) Et indenlandsk Kystfartøi, hvis Planker ere sammenbundne med Kokostrævler. Man har dem af forskiellig Størrelse. De dobbelte Thonys med to Master stikke ofte ud i det aabne Hav.

Digitized by Google

Colombo strakte sig over hundrede Mile igiennem en fattig, udpiint Egn, der ikke gfgav noget Udmærket for min Videbegiærlighed. Det kunde da vel ikke erstatte, hvad en Dulie eller Andol *) kostede frem og tilbage, og indbragte ikke Reiseomkostningerne, som, Opholdet i Colombo iberegnet, let kunde beløbe sig til hundrede Rupier. „Dog det vil jeg lade staae ved sit Værd!" — føiede jeg til, — „men hvad skulde der imidlertid blive af Anna? Kunde jeg forsvare det for mig selv, naar jeg lod hende tilbage uden Beskyttelse, Raad og Trøst?"

„Jh! hvo vil ogsaa have det?" udbrød han ivrig. „Eders Hjertenskiær boer, spiser, drikker og sover hos min kiære gamle Huusstrue, indtil vi komme tilbage. Ikke heller er det min Mening at trække den gamle, fortraadte Vei langs Stranden med Eder. Nei mange Tak derfor og for al Skumplen paa andres Skuldre! Nei min Ven til Fods!" raabte han med sin stærke Stemme og slog mig tilidsfuld paa Skulderen. — „Hvis Gud vil, paa vore egne Been og tvers igiennem, høit op i Landet, midt igiennem de uhyre ceilonske Skove, som J altid har ønsket Eder det. Medens J tilfredsstiller Eders Videlyst, følger jeg min Jagtlyst. Be-

*) Et simplere Slags Palankin, fra hvilken denne Bærestol derved adskiller sig, at Bærestokken paa denne bestaaer i en lige, men paa hiin i en opadbøiet Bambusstav. Andolen (paa Coromandelkysten kaldes den almindelig en Dulie) mangler altsaa ogsaa det stirlige Solseil, istedet for hvilket kun et udbredt Seildug beskiærmer imod Solstraalerne.

Digitized by Google

væbnede med Bøsse, Pistoler og Huggert, ville vi see at overtale een, to eller tre Landsmænd eller Mestizer *) til at gjøre os Selskab. Tage vi saa ovenikiøbet et Antal Chivias **) i Tjeneste, som vi bepakke med Proviant og andet Reisetøi, saa vil jeg dog see, hvad Hungeren eller de vilde Dyr ville kunne gjøre saa vakkre Karle?"

Ha! det var at blæse Asken bort af min stille ulmende Reiselyst. Pludselig brød den ud i en klar Lue, og i den første Tummel af min opvakte Lyst var Jordet fløiet over mine Løber. Resten af Aftenen gik bort i levende Samtale, hvori vi fuldstændigere uddannede den første raa Idee til vor Reiseplan. Rigtignok bankede Hjertet i mig da Anna ved min Hjemkomst saae mig saa rolig i Øiet, og for alt i Verden havde jeg ikke ved en rask Aabenbarelse af mit Forsæt villet forstørre hendes Himmel. Endnu mindre var jeg istand dertil næste Morgen, da Phantasien var meer afkjølet og jeg nøiere overveiede Usandsynligheden af at der i Jaffanapatnam skulde findes et Par Europæere eller Mestizer, der, uden at være nødte dertil, blot for

*) Den Generation, som er født i Indien af europæiske Forældre, kalder man der Poustizer. Børnene af en europæisk Fader og en hinduisk Moder Mestizer, og af en hvid Fader og en Mestizinde Kastizer.

**) Chivias blive af Dens Indbyggere anseete for den ringeste Kaste og brugte til de ringeste Arbeider. Endskiøndt de ikke ere saa foragtede som Pariahs imellem Malabarrene paa det faste Land, maae de dog finde sig i endnu flere fornedrende Indskrænkninger. De tør ikke forlænge deres Drelæber ved paahængt Vægt, ikke bedække deres Hoved med noget Linned, og deres Koner og Døttre maae gaae med blottet Overliv.

Digitized by Google

af føie os, vilde tiltræde en saa lang og besværlig Reise, om vi endog tilbøde os at holde dem skadesløse og rigelig at godtgiøre dem Reisen. Men da strandede ogsaa hele vor herligt udstaferede Plan; thi det vilde have været en rasende Letsindighed, at vove mig selv anden med Fader Templyn i sde Egne, hvor det, hvis der tilstødte den ene noget, nødvendigt ogsaa vilde være ude med den anden.

Anderledes tænkte derimod min Ven, der i de første tre eller fire Dage ikke havde noget vigtigere at tænke paa, end at spionere. Blandt de ansatte Compagnie-Betienter, som under haard Straf ikke turde forlade deres Post for saaledes at flakke omkring, nyttede det ham naturligviis ikke at lede, men han maatte ene og alene kaste sine Øine paa de frie Europæere eller de Indfødte af hvid Herkomst, og saa kom det da an paa at fiske saadant et Par complette Lykkeriddere, som intet havde at tabe i Verden og som vilde vove deres Skind ved dette Eventyr. Heri var han dog lykkeligere, end jeg tænkte og ønskede; thi i største Hast lod han mig vide, at den ene i det mindste var funden; og denne Gaade blev, ihvorvel ikke til min synderlige Tilfredshed, løst da Navnet George blev nævnt.

George, denne Hædersmand, havde forhen været Soldat i Garnisonen i Jaffanapatnam og var for nærværende Tid ude af Tjenesten i meget usle Omstændigheder; i øvrigt var han et godt ærligt Skind og altid lystig; en Sladderhank uden Lige, men en saadan Virtuos i at fordreie sit Ansigt,

Digitized by Google

at Alvorligheden i egen Person ikke vilde kunne have holdt Stand. Desuden anbefalede han sig ved en stor og kraftig Legemsbygning og et utvivlsomt Mod. Men han havde tillige tvende Feil, der syntes at gjøre ham ganske uskikket til en Reisekammerat, som vi brugte ham. Han var nemlig stokdøv og saa erklæret en Ven af alt Slags stærk Drik, at en større og mindre Ruus næsten hørte til Dagens Orden hos ham.

Denne lystige Kumpan, der udgav sig for en Straßburger, kiendte jeg fra Nagapatnam af efter alle de Qualiteter, som jeg ovenfor har rost hos ham. Der havde han desuden drevet sit lærte Haandværk, Bageriet, indtil han, efterat have faaet sin Afskeed, ved en Række af forunderlige Hændelser var kommen til Jaffanapatnam og tillige saaledes paa Knærne, at han kun opholdt Livet ved nogle af vore Landsmænds Godgiørenhed. Meer end engang havde han yttret sit Ønske for os, at gaae til Colombo og der anlægge et Bagerie. Virkelig besad han ogsaa saavel i dette Haandværk som i Kogekunsten en saa sjelden Duelighed, at det kun maa tilskrives hans ulykkelige Tilbøielighed til Drik, at han aldrig her kom paa nogen grøn Green.

Hvormeget jeg end rystede paa Hovedet, saa vidste dog min Ven Templyn at overtale mig, saa at jeg endelig fandt mig i at tage ham til Ledsager. Han meente, at det jo stod i vor Magt at lade ham faae saamegen Arak, som han kunde taale, og hans Døvhed forhindrede ham jo ikke i

Digitized by Google

at staae os bie, hvis vi bleve anfaldne af et Rovdyr. Vi lode ham da kalde, og den første Forestilling, at vi havde isinde at holde ham frit med Alt lige til Colombo var tilstrækkelig til at faae ham til at indgaae Accorden med Glæde. Men vor nye Rekruts Levemaade og Natur gjorde os det saa meget mere nødvendigt at see os om efter en fjerde Kammerat af et bedre Slags. Tilfældet lod os ei heller her i Stikken.

Paa denne Tid ankom nemlig en Franskmand (senere hen gjorde jeg den Opdagelse, at han egentlig var af schweizisk Herkomst) til Jaffanapatnam. Han foregav at være afsendt fra den i disse Farvande krydsende Admiral Suffrein med vigtige Depecher til den franske Agent de Manneron, der paa den Tid opholdt sig i Colombo. Frygt for paa en Søereise at falde i Engellændernes Hænder vakte det Ønske hos ham, at fortsætte sin Reise til Lands, og hans Kasses Tilstand lod ham, som det syntes, ikke forsmaae en noget lang Fodreise, naar den kunde foretages med Sikkerhed og i et større Selskab. Vort Forehavende var allerede bleven til Byesnak; man henviiste ham til mig, og førend jeg ventede det traadte Hr. d' Allemand (saaledes hed han) ind til mig, for med ualmindelig Høflighed at foredrage sin Bøn om at maatte optages i vor Karavane.

Svaret var, som man let kan tænke sig, ikke afslaaende. Kun forholdt jeg ham ikke vor Togs særegne Natur og Beskaffenhed; at vi havde isinde at fjerne os saa langt som muligt fra Kysten i

Digitized by Google

sydostlig Retning og at trænge frem midt igiennem Skov, Buskads og Bjerge til Breden af Colombo og da først at lægge Veien mod Vest til denne Plads, hvor vi vel havde Forretninger, dog ikke af saa pressende en Hurtighed, at det var os synderligt magtpaaliggende, om vi ankom dertil nogle Uger tidligere eller sildigere. Kunde han nu finde sig i et Par Reisekammeraters Luner, som eve og alene reiste for deres Fornøielse, og vilde han paa ingen Maade hindre eller genere dem deri, saa var han os en velkommen Reisefælle.

Jeg mærkede paa ham, at dette Reiseudkast ikke saa ganske var efter hans Hoved. Han gjorde ogsaa sit Bedste for at faae mig til at slaae det af Tankerne, i det han vidtløftigt forestillede mig alle Farerne ved en saadan Omflakken og de uendelige Møisommeligheder, vi vilde have at kiæmpe med, naar vi vilde bane os en Vei tvers igiennem det forvoxede Buskads, hvor der vrimlede af vilde Dyr, og hvor ethvert Skridt truede med Døden. Den stakkels Mand med hans ilde anbragte Veltalenhed! Han vidste ikke, at just i det, der efter hans Mening skulde afskrække mig, laae for mig den høieste Ansporelse til at bestaae Eventyret. Farer, Møisommeligheder, store, frygtelige Scener, et Liv, som hvert Øieblik stod paa Spil, — det var jo just det jeg vilde. Tidt vil havde jeg frydet min Sjæl ved Naturens blidere Skiønheder; nu skulde den ogsaa engang møde mig i hele sin mørke Majestæt, i gyselige Afgrunde, i himmelhøie

Digitized by Google

Bjergkiæder, i bruſende Bjergſtrømme, blandt ſtumle, tuſindaarige Stammer, i en nye, aldrig før ſeet, Pragt.

Hos Fader Templyn, hvor jeg efter hans Forlangende først førte ham hen, lykkedes hans gientagne Indvendinger ligeſaa lidt, og han ſaae ſig derfor nødt til at overgive ſig paa vore Betingelſer. Kun tilføiede han den Begiæring, ſom vi gierne tilſtod ham, at vi ſaameget ſom muligt maatte ile med vore Tilberedelſer, hvorimod han ſtrax betalte ſin Trediedeel til Levnetsmidler med tyve Rupier. Næſte Dag blev der ogſaa lagt alvorlig Haand paa Værket. Jeg tog tre Chivias i Tjeneſte, og min Ven Templyn ligeſaa mange. Hr. d'Allemand ſaae ſig nødt til at tage een meer, fordi han havde en ſvær Kiøffert med ſig. To Slaver iberegnede, ſom tilhørte mine tvende omtalte Reiſefæller, beſtod vor Reiſetrup altſaa af ſexten Perſoner. Vor Bager George var unægtelig den af os alle, ſom reiſte beqvemmeſt, thi hans hele Eiendom tog han i et ſammenbundet Tørklæde med ſig paa Ryggen.

Det er unødvendigt i det Enkelte at opregne vor Bevæbning, naar jeg ſiger, at den ſkedte efter Anordning og under Opſigt af en ſaa øvet Jæger, ſom vor Kyperieforvalter var, og ſvarede til den Fornødenhed, ligeſaa vel at forſkaffe os Vildt, ſom at holde de Rovdyr, vi ved hvert Skridt kunde vente at ſtøde paa, fra Livet af os. Ganſke egne Tilberedelſer fordrede i denne Henſeende de vilde Elephanter, ſom vi forudſaae vilde ſkaffe os

Digitized by Google

meest at bestille. Siden Krigens Begyndelse havde nemlig Hollænderne paa Ceilon havt alle Hænder fulde, deels med at tilbagedrive Britternes Angreb i aaben Mark, deels med at forhindre deres hemmelige Forbindelser med Keiseren af Candy, og havde derfor saameget meer forsømt de aarlige store Jagter efter disse Dyr, som paa samme Tid og af samme Aarsag Kisberne fra det faste Land vare udeblevne, de som ellers gave Handelen med disse ædle Dyr et saa levende Sving. Følgen deraf var, at disse bestandig bleve dristigere i deres tætte Skove, ikke sjelden brøde frem derfra i store Sværme, anrettede Skade i de afsides liggende og adspredte Landsbyer, kastede Hytterne omkuld, nedtraadte og afgnavede Kornmarkerne og skilte en Mængde Mennesker ved Livet. Til denne Jagt bleve vore Jagtgevær af sædvanlig Kaliber forsmaa; og da vi ikke turde haabe at fælde dem, saa maatte vi i det mindste være betænkte paa at holde os dem fra Livet. Vi forsynede os derfor med et hundrede Stykker Raketter (Fougeito) og et Par Kobberbækkener eller Cymbaler, i det Haab, at den stærke Lyd af disse og den sprudende Ildregn af hine ikke vilde forfeile med al Skræk at virke paa dem i deres Naturstand.

Den sidste Foranstaltning, vi endnu havde fornoden, — var at løse et Oppa eller Pas til Colombo. Jeg henvendte mig desangaaende til Hr. Raket, Øverstbefalende i Jaffanapatnam, og fik ogsaa uden Vanskelighed hvad jeg forlangte og

Digitized by Google

hvad der desuden kunde være os nyttigt paa en Deel af Veien. Dette vil man begribe, naar jeg omstændeligere forklarer, hvorledes det hænger sammen med disse Passer.

Der gives tvende Slags Oppa's med og uden hvidt Linned. Hine tilkomme kun Compagniebetienterne af en vis Rang, naar de reise i offentlige Forretninger fra en Plads til en anden paa Øen. En Løber bliver da nogle Dage i Forveien sendt med dette Oppa til alle de Landsbyer, som passeres igiennem paa Veien. Majoralen *) bliver deri befalet, at behænge Stedets Ambelam**) med hvidt Linned; og dette Slags Tapeter bestaaer i samtlige Indvaaneres Klæder, saamange som der just findes hos Byens Vaskerkoner. Desforuden er Majoralen forpligtet til uden Betaling at forsyne en saadan Reisende samt hans Følge med Levnetsmidler saa længe han lyster at opholde sig der. Vel skal der aarlig opgjøres en noie Regning over disse ubeqvemme Giæster samt de ved dem foraarsagede Omkostninger og indleveres til de Øverstbefalende; men paa Erstatning er der kun sjelden at tænke.

*) Et Ord af portugisisk Oprindelse, som saa mange paa denne Ø. Det betyder Forstanderen for en Bye eller en Foged.

**) Man kiender de fortræffelige Herberger paa Halvøen, de saakaldte Schultries, der tale saameget til Fordeel for Hinduernes gjæstfrie Caracter og staae uden Betaling aabne for enhver Reisende. Istedet for dem behjelper man sig paa det mindre cultiverede Ceilon af en ussel Efterligning, der har givet disse Ambelams deres Tilværelse. De bestaae kun i en større eller mindre firkantet Straahytte i eller ved enhver Landsbye.

Digitized by Google

Oppa's af et ringere Slags bestaae kun i et Ola eller Palmeblad *), hvorpaa der i det malabariske eller cingalesiske Sprog er skreven en Befaling til enhver Majoral, at han imod Betaling skal forskaffe Foreviseren det Nødvendige. Dette Slags offentlige Creditiv, der koster en Rigsdaler, bliver ikke nægtet nogen Reisende; men det er ogsaa aldeles fornødent i et Land, hvor de med Haardhed trykkede Indfødte paa det høieste afskye deres Drivere, og hvor enhver Europæer, der blot vilde henvende sig til deres Giæstfrihed, uden et saadant Tvangsbrev i Haanden, vilde være ilde faren.

Tredie Kapitel.

Saa mange forskiellige større og mindre Tilberedelser saavelsom Hensigten af dem kunde tilsidst ikke længer blive nogen Hemmelighed for den kiærlige, omhyggelige Anna. Endnu ansaae hun det Hele for et noget for vidt drevet Spøg eller for et lunefuldt Indfald, som vilde være hende let at giøre Ende paa enten ved Spot eller Skiænden, indtil jeg noget stammende og ikke uden at rødme over en bevidst Forseelse, men dog med betydelig Alvorlighed tilstod hende, hvortil en ubetvingelig Længsel i mit Bryst havde lokket mig, og hvor fast

*) Disse Palmeblade, som udskiæres i en Alen lange og tre Fingre brede Stykker, ere det almindelige Skrivematerial i Ostindien. Med et Jerngriffel indgraver man temmelig tydeligt Skriften paa den øverste Hud. Slige beskrevne Blade trækkes paa en Snor og blive saaledes forenede til et Hefte.

Digitized by Google

et givet Ord havde bundet min Ære som Mand. Nu var det for sildigt at trække sig tilbage. Smerten over en siebliklig Skilsmisse maatte søge Trøst i hendes Kierlighed og i den Tanke, at efter nogle faa Maaneders Forløb vilde en saameget ømmere Ven vende tilbage.

„Ak, det er ikke det, som ængster mig meest!" afbrød hun mig og Taarerne styrtede hende af Øinene. — „Letsindige! Din Kierlighed veed jeg jeg beholder: men ogsaa dit Liv? Kan jeg, tør jeg troe det, naar du i rasende Forblindelse gaaer herr og kaster det for Fødderne af de vilde Dyr." — . . . . Dog, naar vilde jeg blive færdig, hvis jeg skulde gientage alle de Yttringer af Uvillie, Kierlighed, Vrede, smeltende Blødhed og rask Fortvivlelse, som i hurtig Afvexling forjagede hverandre i den piinte Sjæl. Selv havde jeg formeget at bebreide mig, for at kunne bortfjerne en trykkende Følelse af Anger. Meer end een Gang var jeg nærved at vakle i min Beslutning; og Himmelen veed hvad der var skeet, hvis jeg kun havde skammet mig noget mindre for at staae som villieløs Tosse for mine Reisekammerater, der havde bygget paa mit Løfte og truffet alle Forberedelser lige indtil den sidste.

Med Nød og neppe ompandsrede jeg mig paa denne Maade i mere end een Storm, som den kiære, ved Angst og Ømhed endnu mere forskiønnede, Skabning forsøgte paa mit utaknemmelige Hjerte. Snart prækede hun i de fuldkomneste Fornuftslutninger for en Daare, der ikke stod til Bedring,

Digitized by Google

snart fremstillede hun pathetiske Malerier for mig af den forladte, skrækkelig Tilstand, som jeg vilde udsætte mig for i disse uveibare Ørkener, hvor kun Tigerens høse Brølen afbryder den dybe, eensomme Stilhed; hvor hun i Tankerne seer mig indviklet imellem tætte Slyngplanter og Tjørnehækker, at arbeide, anstrænge og udmatte mig, uden at hun kan række mig en hjelpsom Haand; hvor giftfyldte Orme omhvisle mig paa alle Kanter; hvor den giftsvangre Dunstkreds i disse Skove selv tilsnører mig Brystet og qvæler mig, hvor . . . . . Men pludselig afbrød denne godmodige Sjæl sig selv og besvor mig, paa Reisen at bære al mulig Omsorg for min Sundhed; aldrig at fjerne mig fra mit Selskab eller forvoven søge Kamp og Farer; og en Skygge af Rolighed syntes at vende tilbage hos hende, da hun havde aftvunget mig det Løfte, at jeg vilde forsyne mig med et Par Støvler, for at være mindre udsat for Slangebid. — Ak, saaledes ere I, I svagere, men derfor saameget elskværdigere Væsener! Et Intet, eller hvad der dog ikke er meget meer end et Intet, bringer Eder voldsomt ud af Eders Fatning; men et Intet, naar kun Eders fulde Kierlighed, Eders omme Omsorg udtaler det, er ogsaa nok for igien at bringe Eder tilbage til Eder selv.

Lignende Scener gaves der ogsaa i min Naboes Huus, og Tia*) Templyn havde, foruden

*) Tia kommer af det Portugisiske og betyder saameget som: „lille Moder" eller „lille Tante". Det er den fortrolige, men ærbødige Titel, man giver Ko-

Digitized by Google

pe Bebreidelser, hun frembuldrede imod Kyperen, endnu et Lod at lægge i Vægtskaalen, naar hun gav ham at betænke hans Alder, der saa lidt passede sig til et saa taabeligt Riddertog, samt Følgerne for hans store Familie og vidtloftige Huusholdning, der var afhængig af hans Liv og Død. Men den Gamle var en Jernpande, som ikke taalte megen Modsigelse og strengt holdt over sin Huusret. Den gode Moder indsaae, at hendes Ivren var til ingen Nytte, bar derfor rolig sin Hjerteſorg og fandt, saavelsom min Anna, en væsentlig Trøst deri, at begge Qvinderne i vor Fraværelse uforstyrrede skulde omgaaes hinanden. Virkelig havde ogsaa den yngre Veninde, allerede Dagen før vores Afmarsch, med alle sine Sager begivet sig over til den ældre.

Det var ikke at undgaae, at der jo fældedes mange hede Taarer, da vi, efter et skyndsomt Middagsmaaltid, toge Afsked. Vi Mænd gjorde os stærke. Fader Templyn skiændte endog lidt; et qualt Levvel lød efter os, — og saa brøde vi da endelig op med vort hele Tros. Foran os skingrede de slagne Cymbaler, og det halve Jaffanapatnam sluttede sig bagefter os, for at være Vidne til den forunderlige Begyndelse af et saa uhørt Foretagende. Oprigtig talt, saa vare vi fire Europæere ikke saa ganske nlige fire Stratenrøvere, der droge ud paa en Fangst. Tre af os havde en Hirschfænger ved Siden, et Par Pistoler i Beltet, Pa-

ner af en vis Alder. Jeg kaldte aldrig min Vens moderlig sindede Kone anderledes.

trontaſken foran paa Maven og Jagtflinten over Skulderen; hvorimod den døve Bager var udruſtet med en uhyre Huſarſabel, ſom raſlende ſlæbede efter ham.

Det var den 9de Junii 1783 om Eftermiddagen Kl. 3 at vi paa denne Maade ſatte os i Marſch. En Time derefter ankom vi til Colombogamme, et lille Fiſkerleie ved paſſo de Catchaï, hvor Overfarten over Bugten pleier at ſkee. Saalangt havde vor Ven, Regiæringsſecretair Schrøter, villet ledſage os. Han var ilet i Forveien i ſin Palankin, for at uddele de nødvendige Befalinger angaaende tre Baade til vor Overfart. Vi lode vore Chivias og Bagagen gaae foran i tvende af diſſe, imedens vi ſelv tilligemed nogle Venner, ſom havde ledſaget os, endnu bleve ved Flaſken, og derpaa med freidigt Mod ogſaa toge Afſked fra dem, for at komme over paa den anden Strandbred.

Modvind, der nødte os til at gribe til Aaren iſtedet for til Seilet, forlængede Overfarten, der, ſaa kort den end var, dog ikke ſkulde gaae af uden et Eventyr. George var juſt iſærd med at ſætte ſit Glas til Munden paa en lykkelig Reiſe, da en Piilfiſk ſkiød ſig ſaa tæt forbi hans Næſe, at han af Skræk tabte Pocalen af Haanden. Og han havde Aarſag til at blive bange. Thi denne Piilfiſk (Tyrmyn kaldes den her) ſkyder med en Hurtighed, ſom om den var blevet dreven af en Bueſtreng, frem af Bølgerne for at unddrage ſig ſine Fienders Forfølgelſer. Tænker man ſig ovenikiøbet

Digitized by Google

en smal, gieddeagtig Skabning, den anselige Længde af to Fod, og et Mundstykke, der løber saa spidst ud som et Fuglenæb; saa er det let at begribe, at et saadant Sammenstød ikke vilde have været til synderlig Fordeel for Bageren. Hine Luftspring, som i lige Retning giennemfare et Rum af tyve Skridt og derover, prælle undertiden saa voldsomt imod Siden af et Fartøi, at den en halv Fod lange Snabel trænger saa dybt ind i Træet, at den kun med megen Umage og ofte ikke uden at sønderbrydes kan gieres løs igien. Derfor ere Fiskerne i denne Bugt meget bange for Tyrmynen, uagtet dens Kiød er meget velsmagende; og man har flere Exempler paa, at de, naar de til Beltet vadede i Vandet for at fange Skildpadder eller ved Pladsken at jage Fiskene i deres Garn, ere blevne saarede eller vel endog paa Stedet dræbte af den. Til Lykke findes den ikke meget hyppigt; dog har jeg undertiden, naar jeg spadserede langs med paslo de Catchaï, lagt Mærke til, hvorledes den kraftig klovede Luften, og det er forekommet mig, som om jeg bemærkede en hurtig Zittren over hele dens Legeme, hvilket uden Tvivl bidrager til at forlænge dens Flugt og giver den denne uimodstaaelig hurtige Fart.

Da vi landede paa det egentlige Ceilon — thi her vil man have Halvøen Jaffanapatnam undtagen derfra — fandt vi, at vort forudsendte Mandskab havde leiret sig ikke langt fra Strandbredden under et stort Skuur (Bangalo), der syntes at være opreist her til Beskiærmelse imod Sol og Regn

Digitized by Google

for de Reisende, der maae vente paa Færgens Ankomst fra den anden Side af Bugten. Vel havde vi kun nogle hundrede Skridt til Fiskerleiet Calmonie; dog foretrak vi at blive Natten over her, saameget meer som vores Kok, da han tillavede Maden til Chivias, ogsaa havde sat Riispotten paa Ilden. Vi lode derfor, under den indbydende Skygge af et stort Træ, vore Maatter udbrede, der baade skulde tjene os til Borddug og Sovested. Søvnen vilde ogsaa snart have trykket vore Øienlaage til, hvis vor Ven George, som efter sin Skræk flittigen havde besøgt Flasken, havde villet tillade os det. Hans uophørlige Sladder døvede vore Øren, og hverken Bøn eller Forbud var istand til at befrie os fra denne Plage. Uheldigviis maatte han ogsaa eriudre min ømme Afsked fra Anna og hendes vaade Øine; hvilket strax lagde ham en satirisk Anmærkning til mig troe Seladon i Munden. „Sandelig min kiære Herre!“ raabte han, — „kiendte De Fruentimmerne saa nøie, som jeg stakkes Djævel; var De ligesom jeg bleven plaget, slaaet, bortjaget og ødelagt, skulde de nok synge af en anden Tone og bryde dem mindre om deres Crocodiltaarer. Hør nu knn .... thi jeg trænger i dette Øieblik meer til at snakke end sove .... hør nu kun et lille Stykke af mit Levnetsløb, saavidt det angaaer Fruentimmerne; hør nu al den Ulykke og Elendighed, som de indtil dette Øieblik have læsset paa mig, og dom saa selv om de have fortjent, at jeg skulde være deres Lovtaler. Ak, Ak! Naar jeg betænker, at det er Fruentim-

Digitized by Google

mer, som have bragt mig til at drive om i Verden som en Dogenigt, der kun kummerlig kan værge sig mod Nød, Mangel og Ubehageligheder, saa forekommer jeg mig endnu at være saa from som et Lam, naar jeg kun ønsker dette falske, forrædersk, ubestandige og troløse Kiøn ned i Helvedes dybeste Afgrund."

Denne Indledning passede ogsaa ganske til den øvrige Fortælling, som han alligevel hvert Øieblik afbrød for at frempuste alle Slags lignende Hjertelettelser. Regner man dertil hans forunderlige Sprogblanding af Høitysk og slet Hollandsk, den rigelige Interpunktion af Krafteder, den trolig beholdte Straßburger Dialekt, hans ivrige Gestikulation, samt disse Ansigtsfordreielser af Fortrydelse, saa havde man et Skuespil, der var det eneste i sit Slags, hvorved vi Tilhørere endog imod vor Villie bleve henrevne til en uophørlig skingrende Latter.

Denne Hædersmand lagde aldeles intet Skjul paa, at han i Europa, i fire forskiellige Stæder, efterhaanden var bleven viet til fire forskiellige Koner, som ikke vidste af hverandre at sige, og alle, saavidt det var ham bekiendt, vare levende da han begav sig til Ostindien. Var end denne Tilstaaelse ikke meget ærefuld for hans Samvittighed, saa er det imidlertid sandt, hvis ellers hans temmelig vidtløftige Ægteskabshistorier fortjente nogen Tiltro, at hans Ulykkesstjerne bestandig havde ladet ham træffe sammen med de meest ondskabsfulde Brandstokke, saa at en hurtig Flugt maaskee var

Digitized by Google

det eneste Redningsmiddel, der blev tilovers for den Bedragne. Thi hos hans første kiære Halvdeel var han virkelig ikke sikker paa sit Liv, hos den anden, som solgte ham til preussiske Hververe, paa sin Frihed, og havde oven i Kiøbet maattet betale Seieren ved Rosbach, som han hjalp at tilkiæmpe, med Tabet af sin Hørelse. Den tredie besad det Talent, ved sin Ødselhed i kort Tid at bringe ham til Bettelstaven. Med den fjerde, som hang sig paa ham i Hamburg, gik det ham endnu værre; thi hun vidste paa en behændig Maade at sælge ham til Seelenverkoperne, hvorpaa hans Skiebne førte ham som Compagnie-Soldat til Nagapatnam.

Da han her fandt Leilighed til at aabne en Bagerboutik, saa kunde han endnu have slaaet sig igiennem med Ære, hvis ikke hans ægteskabelige Fiirspænd havde viist ham en endnu slemmere Kierlighedstjeneste, i det det lidt efter lidt forledte ham til at drukne sine Sorger og Elendighed for nogle Øieblikke i Flasken. Saaledes var der da kun liden Lykke at vente for denne erklærede Drukkenbolt, om han end ikke havde været saa taabelig at skaffe sig den femte Kone paa Halsen, en ung, sort Pariahs-Pige, der bekiendte sig til den catholske Religion, og som Opvartningspige paa et Kaffehuus havde seet ham noget for dybt i Øinene. Nogle Dage efter Brylluppet kom jeg af en Hændelse forbi hans Boutik, og det faldt mig ind at ville lykønske den unge Ægtemand til hans Erobring, da jeg endnu ventede at finde ham i Hvedebrødsdagene. Men hvor forundret blev jeg ikke saavel-

Digitized by Google

som mine Ledsagere, da vi i det aabne og tomme Huus forgiæves søgte om George og hans Allerkiæreste og endog i Nabolauget ikke kunde faae den mindste Underretning om dem! Senere hen fandt jeg ligesaa tilfældigviis den stakkels Djævel i den bedrøveligste Forfatning paa Hospitalet, hvor han svedte af den Medgift, hans femte Kone havde bragt ham.

Tilsidst var jeg endnu den eneste, der vedblev at høre paa hans vidt udværede Sniksnak; og da det desuden snart gryede ad Dag, saa fandt jeg det ikke Umagen værd, som de andre, at lægge mig til at sove. Jeg satte mig heller med min Cigarre — og endnu mere sysselsat med Tanken om Anna — paa Strandbredden ved Foden af et Træ og lyttede deels paa den sagte Susen i dets Top, deels paa Bølgernes sagte Mumlen, som rullede hen over Sandet, medens jeg lod mit Blik svæve omkring imellem den glimrende Stjernehær paa den klare natlige Himmel. Tænkte jeg ogsaa paa den stakkels Korsdrager, hvis Ægteskabsskole var falden saa bedrøveligt ud for ham, saa priiste jeg ham dog lykkelig, fordi han manglede den finere Følelse, fordi den sande Kierlighed stedse havde været ham fremmed og han var utilgiængelig for dens bittrere Qualer. Jeg tabte mig i Undersøgelser, om den saameget lovpriiste finere Følelse maaskee ikke var den meest uheldbringende Gave, som Pandoras Æske havde uddeelt, og opgjorte i Tankerne min egen Livsregning, for at udfinde, hvor megen Hjertekummer, hvormange mørke Dage

Digitized by Google

og søvnløse Nætter jeg vilde have været befriet for, hvis der i den venstre Brysthuulhed kun havde banket en Kiødklump.

Kort sagt, jeg var allerede paa Veie med haardt at forsynde mig imod mig selv og den dyrebare Sjæl, der i dette Øieblik hjemme fældte bittre Taarer for en Følesløs, da en Støi, som kom fra vor Leir, rev mig ud af mine Drømmerier. Da jeg vendte tilbage derhen, fandt jeg med det første Morgenskiær alle i levende Bevægelse. Chivjas fortærede den Riis, der var bleven tilovers fra igaar, og deres Canje *) gik omkring, medens nogle gjorde de Bambusstænger tilrette, hvorpaa vor Bagage skulde bringes afsted paa Skuldrene. Vor egen Frokost medtog kun en kort Tid; og derpaa begave vi os da veltilfredse paa Reisen, i det vi lode den alfare Vei, der gaaer igiennem Landsbyen Paniacoer, ligge paa vor høire Side, og, for at undgaae det dybe Sand, holdt os tæt til Bredderne af passo de Catcheï.

Nu brød ogsaa Solen majestætisk frem over Horizonten; en reen, blaa Himmel omgav Jorden, og et forskiønnende Tryllelys udgiød sig over Nært og Fjærnt. Yndigt bugtede sig passo's skovbegroede Bredder, og vaiende Palmekroner og langt udstrakte Grene vuggede sig i dens Azur-Speil. En blid Kiøling trak herover fra Havet og omkrandsede dets mere levende Bølgedands med smalle

*) Vand, afkogt med Riis og igien afkiølet. Det er Hinduernes almindelige, ligesaa behagelige, som nærende Drik.

Digitized by Google

Kanter af Skum. Med lydeligt Skrig kredsede Maagerne sig over det, imedens de rødbenede Sumpsnepper med melodisk Fløiten svarede hverandre, og Sværme af Vandfugle ved vore Fodtrin skrækkedes op af Rørene. Kunde vi af Skiebnen fordre en behageligere Indbydelse til vor forehavende Valfart, end dette Billede paa en almindelig Fryd.

Et Qvarteerstid omtrent vare vi saaledes flentrede af, da vor Bager pludselig stod stille, vendte meget alvorlig alle sine Lommer, den ene efter den anden, og bad os tilsidst under lydelig Jamren om den Barmhjertighed, at han maatte vende tilbage til vor sidste Leirplads; der maatte han uden Tvivl havde tabt to Rupier, de eneste i Verden, som han kunde kalde sine! — Forgiæves foreftillede vi ham at hans Umage sikkerlig vilde være forgiæves; han vilde, han maatte afsted! — og skulde vor Reise ikke unødvendig forsinkes, saa var der intet andet for, end at forsyne ham med et Par andre Rupier.

Efter en Miils Vei omtrent forlode vi Bugten og sloge Veien ind til Høire, dybt ind i Landet, hvor Sandhøie, begroede med Palmer, flere Mile ledsagede os paa begge Sider, indtil vi kom til en midt i Sandet opreist Ambelam, som stødte til Indgangen af Landsbyen Manoer. Ved denne Ambelam maa man ikke tænke paa Schultrierne i Bengalen og langs med Kysten af det faste Land, blandt de fleste af hvilke man træffer paa bequemme, rummelige, ja ofte endog skionne og pragtfuldt opførte Bygninger. Her og længer hen paa

Digitized by Google

vor Reise var det kun enkelte, usle, med Straa tækkede Skure og saa snevre, at ti Mennesker vare færdige at qvæles i dem. For de Reisende er der derfor paa Ceilon kun slette Udsigter til et godt Herberge, og i Almindelighed oppebie de ogsaa heller Morgenen under et Træ eller krybe i Regntiden sammen under deres Talpatblade. *)

Efter min Mening afgive Schultrierne og de mange andre milde Stiftelser, som i stor Mængde ere adspredte overalt i Hindostan allerede for sig selv alene et afgjørende Beviis for, at de oprindelige Indvaanere i dette Land og Ceilons Folkestamme, hvilke saa himmelvidt afvige fra hinanden i Religion, Sæder og Tænkemaade, maae være af ganske forskiellig Oprindelse. Vist er det, at man aldrig hos den sidste fandt Spor af den fromme Caracter, den milde Humanitet og den Velgjøren-

*) Det malabariske Navn „Talpat" betegner et Træ paa Ceilon, hvis Blade af Naturen selv synes udtrykkelig at være dannede til en Regnskiærm i dette Land, hvor Regnskyl ere periodiske. De ere næsten cirkelrunde og holde to Alen i Gjennemsnit. Naar man bruger dem, udfolder man dem som en Vifte og holder dem over Hovedet med den spidse Ende fortil. Kun Personer af første Rang tør i Riget Candy bære den brede Ende fortil, og ligeledes er det kun tilladt de høiere Kaster eller fornemste Embedsmænd at lade dette Blad bære efter sig af en Slave. De portugisiske og mestiziske Damer lade sig ikke heller offentlig see, endog i det skionneste Veir, uden at de ledsages af en saadan Følgesvend med en Bladskiærm. — Træet selv skyder lige i Veiret og bliver meget høit, men bærer sine uspiselige Frugter, der ere af Størrelse som Nødder, først i det sidste Aar førend det gaaer ud. Dets Blomster have en stærk, ubehagelig Lugt.

Digitized by Google

hedsdrift, som saa eiendommelig udmærker de ægte Hinduer. Derimod lader det sig bevise, at Ceilon oprindeligt blev beboet *) af raae Vilde, som levede af Soersverie og Streiftog til den nærliggende Kyst af den store Halvøe, og hvis Erindring har i Braminernes Myther vedligeholdt sig under Navnet af hine vældige Kiæmper, som bleve bekrigede af Gudmenneskет Ram og endelig med megen Besværlighed udryddede. —

Vi forlode vort usle Tag saasnart vores Chivias havde vederqvæget sig lidt ved deres Palmeviin. Landets Udseende blev, som det havde været; kun at der hist og her viiste sig nogle Kokostræer. Af og til bleve vi nogle Hytter, men ingensteds nogen Landsbye vaer; ligesom ogsaa denne Landstrækning i det hele forekom os sparsomt bebygget og endnu svagere befolket. Allerede nærmede Middagen sig, og allerede saae vi i det Fjerne Fortet Panoryn, da Fader Templyn pludselig kastede sig ned ved Foden af et Træ, der tjente til Tag for en Hytte, og erklærede, at han ikke kunde gaae længer. Allerede da han forlod Manoer havde han klaget over en stærk Colik; nu følte han sig dødssyg og bad en af vore Ledsagere i en Hast at vende tilbage til Jaffanapatnam, for at hente en Andol til ham. Han maatte

*) Eller meget meer en, allerede i de ældste Tider indtrængt, maaskee fra Halvøen hiinsiide Ganges ankommen Slægt, der dengang fortrængte Vaddahs, Landets Autochthoner, til de indre Skove, og som i nyere Tider lede Giengieldelsens Ret af Portugiserne.

Digitized by Google

hjem og vilde i det mindste opgive sin Aand i sin Families Kreds.

Med vægtige Grunde foreſtillede vi ham det Hensigtsløſe i hans Begiæring, da Andolen ikke kunde ankomme før ud paa Aftenen næſte Dag, og i ethvert Tilfælde da vilde komme for ſildigt. Derimod anvendte vi ſtrax alt hvad vi kunde, for at ſkaffe ham Lindring. Vi gnede Underlivet paa ham, hældte Arak i ham, eller betjente os af andre Midler, ſom Noden indgav os. Omſonſt! med hvert Øieblik forværrede hans Tilſtand ſig, og virkelig begyndte jeg ſelv at blive bange for hans Liv.

Endnu ſtode vi alle rundt omkring ham i den ſtørſte Forlegenhed, da en gammel Mand traadte ud af Hytten og ſpurgte os, hvad der var tilſtødt vor Kammerat. Vi gave ham den fornødne Underretning desangaaende og føiede den Formodning til, at den Syge viſtnok havde paadraget ſig ſit Onde i Manoer, da han, endnu heed af Reiſen, havde nydt en umaadelig Mængde Lanja eller Kokosnødvand, hvorved han pludſelig havde forkiølet Maven. Strax hentede den ærværdige Olding noget udaf ſin Hytte, indviklede det i et Betelblad og gav den Lidende det, at han ſkulde tygge det og nedſvælge Saften. Virkningen af dette ſimple Middel var ligeſaa hurtig ſom lykkelig. Inden en halv Time var Templyn allerede iſtand til langſomt at fortſætte Veien med os. Vi takkede den gode Gamle paa det venſkabeligſte for hans velkomne Hjelp; men han var ikke at bevæge til at

Digitized by Google

modtage et Par Rupier, som den Helbredede vilde trykke ham i Haanden.

Det brændende hede Sand, som vi endnu maatte vade igiennem, og den Nødvendighed, at maatte skaane vor endnu svage Reisefælle, forsinkede vor Ankomst til Panoryn til henved Kl. 2; men derover trøstede os den hjertelige og trofaste Velkomst, hvormed vi bleve modtagne af Commandanten paa denne Post, en fem og halvfjerdsindstyveaarig Olding, ved Navn Koning. Aldrig saae jeg en Europæer i Indien, som i saa høi en Alder havde holdt sig saa frisk og kraftig. Han havde hele det kraftfulde Udseende af en Mand paa halvtredsindstyve Aar og havde i tre og tredive Aar vegeteret paa denne samme Plet. Saasnart han hørte Kyperens Uheld var han ogsaa strax ved Haanden med en af de Livselixirer, som han selv skyldte sin blomstrende Farve. Den bestod i en Dekoct af Columba-Roden, hvoraf et godt Glas var tilstrækkeligt til aldeles at jage den Colik, som havde foraarsaget os alle saa megen Angst, paa Døren.

Kort efter placerede vor vakkre Vert os ved et Bord og en dygtig Fjerding af et stegt Vildsviin, som han selv Dagen i Forveien havde fældet. Thi Jagten, tilstod han os, havde hidtildags været hans eneste og kæreste Tidsfordriv i denne affides Ørken. Vi bemærkede ogsaa Kiendetegnene paa en af dette Lands Jægere i flere store og dybe Ar, som han havde i Ansigtet og som en Tiger havde efterladt sig der. Denne var ved et uventet Spring styrtet over ham og næsten bleven hans Mester,

Digitized by Google

da han, under en anstrenget Bryden, endelig lykkeligviis fik Tid og Plads til at drage en Kniv, som han bar i Beltet, af Skeden, og med den skiære Bugen op paa Udyret. Han viiste os ogsaa det spraglede Skind af sin dræbte Fiende, hvilket han giemte som et Tegn paa sin Lykke og Tapperhed.

Panoryn er afhængigt af Jaffanapatnam, og Compagniet underholder paa denne Post en Sergeant tilligemed tolv Soldater (som samtlige have udtjent) foruden nogle Lascars eller Seapoy's. Det usle, af Portugiserne, de forrige Beherskere paa Øen, anlagde Fort, er lille, firkantet, har kun tvende ligeover for hinanden staaende Bastioner og er saa forfaldet, at det næsten ligner en Grunshob. Syd til det støder den ligesaa uanseelige Landsbye, der bestaaer af henved hundrede af Tiggere beboede Hytter. Hele Landstrækningen om Panoryn har kun lidet behageligt ved sig; men dets maadelige Opdyrkning ligger for største Delen i Kildernes slette Beskaffenhed, der kun levere et brakket og meget usundt Vand.

Sergeant Koning klagede meget over de vilde Elephanter, som vare i hans Nabolkab og nogle Dage i Forveien havde rendt ham et Forraadshuus med Nelie (Riis, som endnu er i Skallerne) overende og ødelagt det. De kom, forsikkrede han, uden Frygt i hele Sværme frem af Kratskovene og gjorde en forskrækkelig Allarm, uden at deres Kiækhed syntes at ændse Ilden eller de udstillede Vagter. Han havde længe ønsket, at en almindelig

Digitized by Google

Klappejagt maatte blive anstillet imod dem, for igjen at jage dem dybt ind i deres Skove; og derimod raadede, ja besvor han, at opgive vor Reiseplan til de indre Dele, som vi havde fortalt ham, fordi vi desuden vilde finde den uudforlig. Hans Betænkeligheder kaldte Hr. d'Allemands hele tidligere Frygtsomhed tillive igien; men hvad end begge maatte sige, saa var det ikke tilstrækkeligt til at forandre vort Forsæt.

Da det altsaa fra nu af vilde blive alvorligt, saa fandt vi, efter holdt Maaltid, at det var Tid at lade Bøsse og Pistoler med Kugler og skrue nye Stene paa. Derpaa toge vi med et hierteligt Haandslag Afsked fra vor venlige Vert, og droge Kl. 4 derfra, i det vi forlode den alfare Vei, som løber mod Syd, og vendte os mod den tykke Skov, der, neppe en halv Miil fra os mod Øst, udbredte sig for vore Øine som et tæt Teppe. Et majestætisk, Øyen opvækkende Syn! især naar Phantasien udmalede sig, hvilken en talrig Hær af vilde, rovgierrige, blodtørstige, al Menneskekraft overlegne Uhyrer, der i broget Vrimmel dreve deres Væsen bag dette Forhæng! Jeg nægter ikke heller, at, ligesom jeg kom denne skumle Skueplads nærmere, en urolig Ængstelighed lidt efter lidt indsneg sig hos mig; og at en uvilkaarlig Gysen, ledsaget af stum Forbauselse, foer mig igiennem Marv og Been da vi nu traadte herind. Allerede paa Sandsletten, som vi giennemvandrede imellem Panoryn og Skoven, havde vi hist og her, saavidt vi kunde skiønne, truffet paa friske Spor af Elephanter.

Digitized by Google

Fjerde Kapitel.

En mat, hendøende Skumring modtog os, da vi droge herind imellem de høie, skumle Træstøtter, som udspændte deres for Solstraaler utilgiængelige og med Blomster giennemvævede Hvælving over vore Hoveder. Her i Kanten af Skoven syntes kun en yngere Opvæxt at have slaaet Rødder, og Giennemsigten blev endnu aaben og fri; men jo dybere vi tabte os i det Indre, jo større og tættere hævede ogsaa de gamle Kiæmpestammer sig af Jorden og bleve ved Krat og Slyngplanter forenede til saa forvirklede Grupper, at vi undertiden ikke kunde komme ti Skridt frem, uden at bane os Vei med Øxen i Haanden. Hvert Øieblik blev det værre; og vi bleve hjertelig glade, da vor Veiviser endelig fandt en smal Fodstie, der snoede sig igiennem det tykke Buskads, og som vi strax fulgte.

Denne Veiviser var en af vore Chivias, og gialt hos os for saa lykkelig en Acquisition, at vi ogsaa havde lovet ham det dobbelte af hvad hans Kammerater fik. Som forhenværende Vaïdana eller Elephantjæger, havde han Dag og Nat giennemkrydset Ceilons Skove; han talte Cingalesisk, havde været i Conde-orda og selv imellem Vaddah's *), om hvis særegne Skikke han vidste at

*) Disse Vaddah's, Levningerne af Ceilons ældste Befolkning, ere, af Kierlighed til den tvileløseste Frihed, altid blevne staaende paa det laveste Culturtrin; sværme, uden Overhoved og Forfatning, næsten uden Skiul, omkring i de tykkeste Skove paa Øen; leve af Honning, vilde Frugter og Byttet paa Jagten; ere for saa til at være frygtelige, men ogsaa for bange

Digitized by Google

fortælle mig meget. At vi imidlertid senere hen ikke ganske droge den Nytte af disse Kundskaber, som vi ventede, var en Følge af Omstændigheder, der hverken stode i hans eller vor Magt.

Den Fodstie, som vi nu havde betraadt og, som, saavidt det forekom mig, løb mod Syd, var saa smal, at den neppe lod Plads nok for et enkelt Menneske. Af slige Veie gaae der flere hist og her igiennem de tæt sammenvoxede Skove paa hele Øen, og tre eller fire af disse føre endog til Conde-orda og til det Inderste af Landet. Men hvad der især giøre dem mærkværdige er den naturlige Indhegning af en ti til tolv Fod høi Hække paa begge Sider, der hæver sig saa lodret og indvendig til er saa glat og tæt, som om den var bleven holdt under Gartnerens Sax. Kun en langt stærkere Passage af Reisende, end der virkelig finder Sted, kunde nogenlunde forklare, hvad der forhindrer den i at groe sammen.

Vor Fodsties særegne Beskaffenhed nødte os ogsaa, lig en Flok Vildgiæs, at gaae een for een. Tilfældigviis befandt jeg mig i Spidsen af Toget, og tæt bag ved mig travede Hr. d'Allemand, med hvem jeg var i en levende Samtale. Dette havde omtrent varet et Quarteerstid, da en Bjørn af meer end almindelig Størrelse pludselig skiød ligefor mine Fødder ud af Hækken tvers over Veien.

---

og mistroiske til at træde i noget Samqvem med deres cultiverede Forfølgere. Man kiender derfor endnu meget lidt til deres Sæder, Sprog, Religion og andre Eiendommeligheder.

Digitized by Google

Sandsynligvis havde den tætte Løvvæg ligesaavel forhindret den i at see os, som dens Filfærdighed i at bemærke os ved Hørelse eller Lugt. Nu stod den der selv forbauset og syntes ikke at vide, om den skulde gaae los paa mig eller trække sig tilbage.

Jeg for min Deel blev den først vaer, da jeg i min raske Marsch tumlede hen over dens brede Ryg og styrtede til Jorden paa den anden Side af den. Bedre gik det min nærmeste Eftermand, der endnu havde saamegen Tid og Fatning, at han kunde vige nogle Skridt tilbage. Jeg forsøgte i Øieblikket at staae op, for enten at flygte eller at forsvare mig; men førend det lykkedes mig, stod ogsaa allerede Udyret brummende over mig med opspilet Gab og opløftet Klo, færdigt til Angreb. Dette truende Syn gjorde mig ubevægelig af Skræk, og jeg ansaae mig selv for forloren; thi sikkerlig havde den udstrakte Klo siddet i mit Hoved ved mindste Bevægelse fra min eller mine Kammeraters Side. Da jeg ikke havde bedre Haab, befalede jeg min Sjæl Gud i Vold og lukkede Øinene.

Dog i samme afgjørende Øieblik hørte jeg noget suse tæt forbi mit Øre, der faldt paa samme Tid et Skud, og efter dette dundrende Knald slap Dyret mig i sin Forskrækkelse, lod sin græsselige Stemme høre og flygtede ind i Krattet igiennem samme Aabning, hvorigiennem det var kommet frem. Saaledes undgik jeg da imod al Forventning Døden, der kun sjelden havde truet mig saaledes i Nærheden. Ja, en dobbelt Død. Thi Pistolkuglen, som Hr. d'Allemand med skiælvende Haand

Digitized by Google

havde aftrykket paa Fienden og som næsten streifede mit Øre, meente det endnu værre med mig, end den sigtende Bjørneklo. Og dog var det netop dette sletrettede Skud, som jeg havde at takke for, at jeg ikke blev sønderreven paa Stedet, førend endnu nogen af mine Ledsagere, der vare blevne længer tilbage, havde kunnet ile mig til Hjelp. Havde han truffet Dyret, og istedet for at gjøre det bange, saaret og derved gjort det forbittret, saa var jeg bleven Offeret. Var det endog paa Stedet blevet dødeligt saaret, havde dog dets sidste krampagtige Trækninger kunnet gjort Ende paa mig.

Imedens alle, ligesaa forundrede som glade, ønskede mig til Lykke med at have undgaaet denne lødne Persons tølperagtige Omfavnelser, gjorde Bageren sit Bedste, for at krybe igiennem Hækken og gaae Fienden, som han troede at finde et eller andet Sted i Nærheden, paa Livet med sin Sabel. Men da det, formedelst de mange Pigge og Torne, ingensteds vilde lykkes ham at trænge igiennem disse tætte Sammenfletninger, vilde han i det mindste vise os et, efter hans Forsikkring ufeilbarligt, Middel, hvorved man kunde drive endog det vildeste og meest rasende Dyr paa Flugten. Nu tog han Hatten imellem Tænderne, krøb paa Hænder og Fødder, og gjorde under Brølen og Hujen saa snurrige Spring, at vi alle maatte briste ud i Latter. I det mindste forskaffede hans Gøglerier os den Fordeel, at de stemte os til en mere munter Lune efter den fæle Skræk, vi havde havt.

Digitized by Google

Underviist af Erfaring, erkiendte vi nu Nødvendigheden af en fordobblet Forsigtighed paa denne Slangevei, hvor man sjelden var istand til at see meer end nogle Skridt frem for sig. Thi hvis det paa nye traf sig, at en Elephant eller et Rovdyr mødte os, saa kunde vi ligesaa lidt tænke paa at undvige det, som at sætte os til Modværge; hiint ikke formedelst Veiens Sneverhed, og dette endnu mindre, fordi vi formedelst Krumningerne ikke bleve vor Fiende vær (just som Bjørnen), førend han var os paa Nakken. Fra nu af lode vi derfor vor Bakkenslager, tilligemed et Par, med Spyd bevæbnede, Chivias gaae tyve Skridt i Forveien. Paa denne Maade var det ikke let muligt, at vi uadvarede kunde blive overfaldne.

Droge vi endogsaa nu noget meer beroligede videre afsted, saa vakte dog den stærkt frembrydende Aften, som den tykke, dunkle Skov end mere fremskyndede, en nye Bekymring hos os, da de vilde Dyrs Brølen allerede hist og her lod sig høre, og den Plads, som vor Veiviser havde bestemt os til Natteleie, endnu var langt borte. Det havde været formeget vovet, paa Lykke og Fromme at famle om i det overhaandtagende Mørke; og derfor kom os ogsaa en Forærring, som Kommandanten i Panoryn havde gjort os med et Antal Fakler, fortræffeligt til Nytte; hvorvel de egentlig kun bestode i Splinter af et harpixagtigt Træ, der dog brændte omkaps med de klareste Voxlys.

De klare Lysstriber gjorde nær og fjernt en magisk Virkning i denne Skovlabyrinth. I For-

Digitized by Google

bindelse med den skingrende Lyd af Cymbalerne joge de overalt en Mængde allerede indsovet Fuglevildt op, som blændet af dette glimrende Skiær, forvirret flagrede imellem hverandre: ligesaa urolige vare endeel Aber, som i Trætoppene saae sig forstyrrede i deres Søvn, og gave deres Fortrydelighed derover tilkiende, deels ved et giennemtrængende Skrig, deels ved at kaste med Blade og Frugter efter os.

Kl. 9 naaede vi endelig, ret udmattede, Maalet for denne Dagreise — en eensom Ambelam midt i Krat og Skov, men som havde et saa forfaldet og sørgeligt Udseende, at vi foretrak at opslaae vor Nattequarteer under aaben Himmel. Thi denne Hytte frembød et saa meget betænkeligere Opholdssted, som flere Slangearter helst pleie at tage deres Bolig i gamle, forraadnede Straatage. Vi leirede os derfor om en dygtig Ild, hvortil det her ikke manglede os paa tørt Træ, og tillavede vort Aftensmaaltid. For denne Dag bestod det ikke i Bytte, som vi selv havde gjort paa Jagten, men i et anseeligt Stykke Vildsvinekiød, som den godhjertede Sergeant i Panoryn havde givet os med paa Veien.

Efterat vi havde mættet os, længtes vi efter Hvile. Men Hvile, forbunden med Sikkerhed, var kun at vente, naar vi endnu antændte et Antal Vagtilde rundt omkring vor Leierplads, og, for at forhindre at de skulde gaae ud og tillige være beredte paa ethvert Angreb, hele Natten igiennem udstillede Poster. Vi bleve enige om, at der hver Gang skulde vaage en Blank med et Par Chivias,

Digitized by Google

og at de efter to Timers Forløb skulde afløses. Denne Gang bleve vi imidlertid uforstyrrede, omendskiøndt vi Tid efter anden bemærkede Tigrenes Brølen og desuden mangen en anden, os ubekiendt, rødsom Stemme.

Fra Schoumberongonde (saaledes kaldtes denne Ambelam) blev Veien næste Morgen jo længer jo besværligere. Ofte tabte dens Spor sig ganske i Krattet, eller den var stoppet af en Forhugning af tørre Grene, som Elephanterne havde revet af Træerne, for desto bequemmere at kunne pille Bladene af dem. Paa andre Steder bleve Hækkerne, som indgiærdede Fodstien, igien saa lave, at man flere Miles Vei kun med Møie kunde skille dem fra det øvrige Buskads. Derimod tillod just dette os at see os meer frit om i den egentlige Skov, som vi fandt at bestaae overalt af de vældigste Stammer. Flere af disse vare ikke forekomne mig paa det faste Land og vare denne Øe eiendommelige.

Udsigeligt behageligt er det, tidligt om Morgenen at vandre i disse Skove! Overalt herskер der Liv; overalt en glad Vrimmel imellem hverandre. Aberne, med deres Unger ved Brystet, hoppe med snurrige Kaprioler fra en Green til en anden. Fugle, smykkede med de herligste Farver, flagre i alle Retninger. Skarer af Paafugle forskiønne denne Scene, især naar en Solstraale trænger igiennem Grenene, saa at de udfolde hele Pragten af deres Hale. Af Millioner Struber høres Sang og Skrig. Papagøierne snadre, og Bilder og andre Insecter om-

Digitized by Google

surre Ørene med deres eensformige Lyd. Brystet aander en hjertestyrkende Luft, der er krydret af duftende Planter og Blomster, som yppigt skyde op imellem Krattet. Kort sagt, alt fylder Sindet med en saa glad Livslyst, som man ingensteds føler den, uden i disse den indiske Zones Skove.

Desværre har jeg den slemme Vane, kun med den brændende Cigarre at være følsom for dette Slags Nydelser; og denne Gang var den nær bleven til min Ulykke. Jeg havde tændt dem ved Hjelp af en Svampdaase, som jeg troede tilstrækkeligt tilsluttet, da jeg igien puttede den i en Reisetaske, som blev baaren af Kyperens Slave, og hvori der befandt sig en stor Deel af vort Bøssekrud samt henved tredsindstyve Flinte- og Pistolpatroner. Men hvor stor var vor Skræk, da vi efter nogen Tids Forløb aabnede Tasken, for at tage en anden Ting ud af den, og fandt Laaget af Daasen løst, det glødende Tønder adsplittet, og Papiret paa en Patron forbrændt tæt til Krudet. Her var Ilden gaaet ud af sig selv. Nogle Secunder længer; — og den Ulykkelige, der bar dette lille Arsenal, saavelsom hans nærmeste Naboe, vilde upaatvivleligen være blevne Offere for denne Explosion. Og ingen uden mig havde denne skrækkelige Lod truffen, da jeg bestandig gik ved Siden af Drengen, før i paakommende Tilfælde strax at kunne have Svampdaasen ved Haanden. Det forstaaer sig selv, at vi for Eftertiden vogtede os for at bringe denne i saa farligt et Naboskab.

Digitized by Google

For første Gang fik vi nu imellem Træerne Øie paa et Kobbel Vildsviin med deres Grise, som i fuldt Løb stormede ved Siden af os ind i Skoven, uden at lægge synderlig Mærke til os. Vi saae det gierne, da vi af Erfaring vidste hvor farlige og slemme disse Dyr pleie at være, naar man kommer dem for nær paa den Tid, da de have kastet Unger. Hjorte viiste sig ogsaa hist og her for os i smaa Hobe, som vel i Nærheden af Veien med høie Spring toge Flugten, men hvor en længer Frastand lovede dem meer Sikkerhed, lode det beroe ved at staae langsomt op og ubevægeligt at følge os med Øinene. Harer stødte vi derimod i saadan Mængde paa, at min gamle Ven og Fransmanden fældede fire af dem, uden at træde et Skridt af Veien.

Henved Kl. 11 ankom vi til en Straahytte, som vor Veiviser kiendte under det Navn Polveren-cadou, men som for os ene og alene havde Værd formedelst en Brønd med klart, ferst Vand, der fandtes tæt ved den. En saadan Plads er i denne Deel af Øen, som for det meste har flad og sandig Jordbund, temmelig sjelden, især i en tør Aarstid; thi det Vand, man finder i Sumpe og Huller, er for det meste brakket og muddret. Det var os derfor meget velkomment, paa nye at kunne fylde vore næsten tømte Vandkrukker, imedens det Vildt, vi havde fældet, blev tilberedt til Middagsmaaltid. Imidlertid fandt vi Kiødet af Harerne langt mere velsmagende og finere, end det haarde, ihvorvel særdeles hvide Kiød af Paafugle-

Digitized by Google

ne, som Kyperen med sin Flint havde hentet ned fra Træerne. Saameget helligere maatte han derfor love mig, for Eftertiden at skaane denne pragtfulde Fugl, Skovenes Prydelse.

Dette vort første Maaltid, som vi Pillegrime her fortærede i det Frie, giver mig Leilighed til overhovedet at anbringe det nødvendigste angaaende Ordenen i vor Leier og Taffel paa hele Reisen igiennem disse Skove; og da jeg allerede har omtalt, at de Pladse, som lovede os Vand i Nærheden, stedse beholdt Fortrinet, saa er det tilstrækkeligt at tilføie, at vi i enhver anden Henseende viiste os mindre vanskelige, naar Jorden kun var tør og nogenlunde frie for Krat. Vore Maatter, som vi da udbredte paa Jorden, tjente os baade til Bord, Sæde og Seng. Nogle af vore Dragere gave sig da ifærd med at samle tørt Træ og Løv og antænde en Ild. Den, som følte sig meer udmattet end de andre, tog sig en Times Slummer, medens de øvrige sørgede for Kiskkenet, sang, sladdrede eller røge Tobak.

Nu stode vore dampende Retter færdige. Man grupperede sig tre, fire sammen, sloge Benene overkors og tog af det Træ, som laante os Skygge, et stort Blad for sig til Tallerken. Munterhed, Spøg og Latter krydrede vort Maaltid, og vor Ven George undlod sjelden at agere vor Hofnar. Naar vi vare mætte, kastede vi overmodige vort grønne Taffelservice fra os; Kobbertøiet og Panderne bleve reengiorte og igien indpakkede. Fordøielsestimen forløb under en velkommen Søvn; men saasnart de

Digitized by Google

udstillede Poster lode deres „Færdig!" høre, kom alt igien i Bevægelse; Pakkerne bleve sammenbundne, Bambusrørene løftede paa Skuldrene, og frisk og rask gik nu Reisen for sig.

Men skulde vi om Aftenen udsøge os en Leiersplads for Natten, saa vare vi meget forsigtigere i vort Valg. I Særdeleshed undgik vi meget omhyggeligen ethvert Naboskab med et Vand, da vi vidste, at alt Vildt, forend det om Natten gaaer ud efter Føde eller Rov, pleier at indfinde sig paa saadanne Steder, enten for at stille sin Tørst eller bade sig i disse Vandbeholdninger. Vilde vi altsaa ikke forurolige, saa maatte vi her gaae dem af Veien, men derimod opspore en lille Plet, som var noget frie for Buskads og tillod en videre Udsigt.

Det fornødne Brændsel i et tolv Timers Mørke, saavel til den store Ild, omkring hvilken Selskabet skulde leire sig, som til nogle mindre Baal i en Kreds, hvilke skulde beskytte os for Overfald, maatte samles af vore Chivias. En af os med to spændte Pistoler i Haanden, eller George med sin dragne Sarras, tjente dem imidlertid til Bevæbning.

Langt mere stille end om Middagen blev vor Aftensmad tilberedt og nydt; Munterheden var mere maadeholden, selv Stemmen mere dæmpet. — Begge Dele Virkningen enten af en større Udmattelse eller af en ængstelig Tungsindighed, om jeg ellers tør kalde en vis ubehagelig Følelse saaledes, hvorpaa Mørke og Eensomhed havde en ui-

Digitized by Google

modstaaelig Indflydelse. Enhver rykkede gierne nær-mere til den anden og tog sig vel i Agt for, ikke at fjerne sig for langt fra Ilden. Selv Øiet skyede ethvert længere og skarpere Ophold paa de nær-meste Omgivelser.

Thi hvor uendelig skiønne end disse Skove ta-ge sig ud i Dagens Belysning, saa gyselige og frygtelige stirre de, indhyllede i Nattens Kappe, Vandreren imøde. De ere ikke mere, som om Mor-genen tidlig, Samlingspladsen for kappende, flsi-tende Stemmer, der rundt omkring vække Echoet. En Dødsstilhed ruger hjertebeklemmende over en ud-døet Ørken; og kun undertiden afbrydes den paa en ubehagelig Maade af Natuglens Tuden, Scha-kalens Hylen og en Tigers Brølen, der lyder li-gesaa vel fra forskiellige Sider, som i forskiellig Afstand, indtil alt pludselig igien falder tilbage til sin forrige gravstumme Taushed.

En nye, endnu skrækkeligere Larm høres! Træer blive rykkede op med Rode; tykke Grene styrte knageude sammen. — Det er Elephanter, som paa denne Maade sønderbryde Skoven, for at mætte sig paa Frugterne og Bladene. Dette Bir-var bliver imidlertid afløst og overdøvet af en Larm, der er endnu græsseligere. En Knagen og Bragen, som naar det halve af en Stad hvirvler op i ra-sende Flammer, lyder igiennem Skoven. Igiennem Træernes Toppe suser det lig en Storm; Jorden døner, som om et Jordskielv rodede den op; en uafbrudt Smettren, som af Trompeter, synes at bebude en Beleiringsstorm.

Digitized by Google

Hvad kan det være, uden en Hjord udvorne Elephanter, som, nogle hundrede i Tallet, forlade deres forrige Græsseplads, hvor de have ædt alt reent op, for at begive sig til en anden Deel af Skoven. Med forenet Kraft og i et stivt Trav bane de sig en Vei igiennem de tætbegroede Revierer, i det de styrte alt til Jorden og træde under Fødderne, hvad der staaer dem i Veien. Kun de gamle tykke Kiæmpestammer kunne nøde dem til at tage en Omvei. Alt andet knager, brager og splittes ad som tørre Quiste under Vægten af disse uhyre Kiødmasser. — Dog det er Tid at vende tilbage til vort Opbrud fra Polver-en-cadou.

Hvad der først faldt os i Øinene, da vi igien fortsatte vor Vei, var et fuldstændigt Skelet af en Elephant. Det maatte formodentlig allerede i lang Tid have ligget her; men de uhyre Huggetænder vare endnu særdeles skiønne. Her blev vor Vei os meer og meer mosommelig. Hvert Øieblik fandt vi Fodstien spærret af omstyrtede og i hverandre indviklede Træer, og Sporet af Veien forsvandt ofte saa aldeles, at vi bleve nødte til med Magt at bryde en Aabning igiennem det opskudte Krat og Slyngplanter. Et Par Timer derefter kom vi til en lille Bæk med ferst og klart Vand, som vi vadede over. Længer hen paa den anden Side bemærkede vi, at Skoven blev lysere, og at Jorden mindre var begroet med Krat. Men i samme Forhold bleve ogsaa Hækkerne, som hidtil havde indgiærdet vor Fodstie, tyndere, og tabte sig, sagvel-

som denne, saa aldeles, at vi ikke meer kunde kiende den, men ene og alene maatte forlade os paa et lille Compas, som jeg havde taget med mig og efter hvilket vi styrede mod Sydvest.

I denne Retning bleve vi en Flok Antilöper vaer, som med fremrakte Hälse nysgierrige stirrede paa os, og derved gave vor Erkeskytte, Kyperen, Leilighed til at fælde en af dem. Neppe lød Knaldet, saa hörte vi ogsaa noget plumpe ned ganske tæt bag ved os. Det var en Bjørn, som neppe havde berört Jorden, förend den ogsaa brummende og i største Hast smurte Haser og kom os snart af Syne. Vor Veiviser formodede, at en opdaget Biestade havde bragt den op i det Træe, hvorfra den var styrtet ned. Virkelig saae vi ogsaa en Sværm af disse Insecter sværme omkring over vore Hoveder; Byttet kunde vi dog intet bemærke, deels formedelst det tætte Løv, deels formedelst den indbrydende Skumring. Fader Templyn tilligemed Bageren vare imidlertid meget ivrigen sysselsatte med at tage Indvoldene ud af Vildtet, hvoraf de huggede de bedste Stykker og lode den største Deel blive liggende til Schakalerne.

Herved havde vi imidlertid spildt saa megen Tid, at Dagen svandt hen, förend vi mærkede det, saa at vi, efterat have fortsat vor Vei, neppe i det blege Tusmørke vare istand til at giøre Forskiel imellem de noget fiernere Gienstande. Alle Skovens Fugle havde allerede begivet sig til Ro i deres sikkre Tilflugtssteder; og vi syntes derfor, at det var paa Tide ufortsvet at opslaae vort Nat-

Digitized by Google

tegvarteer her, hvor vi fandt et passende Sted, saameget meer, som vi tilstrækkeligen vare forsynede med Vand fra den forhen omtalte Bæk.

Vi havde med megen Forsigtighed valgt os vort Soveſted, da vi saavel paa denne som paa hiin Side af Bækken havde truffet paa friske Spor af Elephanter og Bøffeler og saa lidt som muligt søgte at komme i Kast med disse Skoves oprindelige Beboere. Dog kunde vi ikke ganske undgaae dette Møde. Bevægelsen og den usædvanlige Støi af saa mange Mennesker, Kapningen af tørre Grene og Quas, den knittrende Flamme, som tillige udbredte Gienskin til alle Kanter; alt dette tilsammen havde bragt Skræk og Forvirring iblandt et heelt Abefolk, der udelukkende syntes at beboe denne Deel af Skoven og allerede før vor Ankomst sov roligt paa Træerne.

De første, som vaagnede, vare de, der havde taget deres Soveſted netop ligeover vore Hoveder, og nu ved deres Skrig udbredte Oprør imellem alle deres Kammerater. Nogle Øieblikke derefter samlede sig en heel larmende Synagoge oven over os, og det lod til at gielde et alvorligt almindeligt Angreb, for at fordrive os fra vor Plads. I lang Afstand hørte man forskiellige Sværme anraabe og svare hverandre, og hvorvel denne snurrige Folkeopstand i Førstningen morede os, saa maatte den dog tilsidst blive os yderst kiedsommelig, da den næsten varede i to Timer. Da sagtnedes først denne skingrende Snaddren, fiernede sig meer og meer

Digitized by Google

og opløste sig endelig igien i den mørke, skumle Dødsstilhed, som pleier at herske i disse Skove.

Vort simple Aftensmaaltid var imidlertid uforstyrret blevet anrettet. Dennegang bestod det af vort friske Vildt, som vor Kok deels havde stegt, deels tillavet til en velsmagende Kerry. Selv paa Suurt dertil manglede det os ikke, da Skoven var fuld af Limon- og Orangetræer, og et saadant Træ, der ikke var fem Skridt fra os, indbød os til at plukke dets gyldne Frugt, der i sit dunkle Løv pragtfuldt glødede ved Gienskinnet af vor Ild.

Medens vi i Fred og Ro vare forsamlede ved vort Maaltid, bleve vi ved Hjelp af samme Ild, dog i temmelig Afstand, store Hobe Elephanter vaer, som begave sig hen mod den Kant, hvor Bækken var. Tvertimod som de ellers pleiede droge de, lig en Hjord Qvæg, stille og fredsommelige deres Vei. Ogsaa fra hiin Side af Vandet bemærkede vi dem, hvorledes deres hvinende Skrig tonede igiennem den dunkle Skovhvælving; og vor Forsigtighed, at holde os borte fra deres Drikkesteder, havde altsaa ikke været unyttig.

Imidlertid var det paa Tide at tage os i Agt, fordi Elephanterne sandsynligviis snart kunde blive afløste af andre endnu vildere og slemmere Dyr. Lysten til at sove forgik os, uagtet vor Udmattelse; thi paa vore Drageres Vagtsomhed turde vi ikke synderlig stole. Det havde ogsaa været uretfærdigt, at fordre en saadan Anstrengelse af disse stakkels Mennesker. De havde dog den hele Dag paa deres Skuldre maattet slæbe en centnertung

Digitized by Google

Byrde paa de værste og meest ubanede Veie, og vare glade ved endelig engang at kunne sove ud. Det var sandelig alt, hvad vi kunde fordre, naar et Par af dem afbrøde deres Søvn, for Tid efter anden at underholde de Baal, i Midten af hvilke vi befandt os.

Henved Midnat bemærkede vi en stærk Allarm og en Rysten i Jorden, som om en Trop svært Cavallerie kom ansættende lige imod os. Jeg og Hr. d'Allemand havde just Vagt; vor Ven Templyn samt hele vort lille Selskab blev strax vækket, og kun Bageren lode vi rolig snorke, fordi han efter gammel Vane havde drukket sig fuld, og i sit berusede Mod lettelig kunde begaae en dum Streg, der kunde styrte ham og os alle i Ulykke.

Virkelig angrede vi hver Dag meer og meer, at vi havde givet os af med dette Menneske, der med hvert Øieblik blev os til større Besvær. Paa hans Sladder, hvormed han hvert Øieblik faldt os i Talen, var der ligesaa lidt en Ende, som paa hans Beden og Tryglen om stærke Drikke; og desuden maatte man skraale ham ethvert Ord i Øret, naar man paa nogen Maade vilde gjøre sig forstaaelig for ham.

Neppe havde Kyperen gnedet sig Søvnen af Øinene, saa hørte vi en stærk, gjennemtrængende Stemme bag ved os; og da vi forskrækkede vendte Øinene derhen, saae vi det Udyr, fra hvis Strube den kom, — en anseelig Elephant, der belyst af vor Ild, fremstillede sig for os bag ved nogle Træer. Den gloede stift paa os, og dens Snabel

Digitized by Google

breiede sig i en truende Bevægelse saa hurtigt og lydeligt, at vi troede at høre et stort Rokkehjul.

Vi vare just i Begreb med at hilse denne velkomne Giæst med nogle Skud, da vor Veiviser, som med alle sine Kammerater i største Hast var klattret op i de nærmeste Træer, besvor os paa det kraftigste at lade dette være. „En Ronkedor!" raabte han, — „sikkerligt er det en Ronkedor!" — og da vi vare tilstrækkeligt bekiendte med dette Lands Særegenheder, for at forstaae hans Raab, saa var det blotte Ord nok til at faae Blodet til at løbe stærkere i vore Aarer. For at forklare dette, maa det være mig tilladt, her at afbryde min Fortælling med en Fremstillelse af nogle nærmest her henhørende Træk af dette ædle Dyrs Naturhistorie, der leverer et uudtømmeligt Stof til Beundring.

Vaagner Parringsdriften hos den unge eller uparrede Elephant, saa forlader den sin Trop, vandrer eensom omkring i det meest affides Krat, og dens hule Brølen vedbliver uden Ophold, indtil den har fundet den Veninde, som manglede den, forenet sig med hende og stolt er vendt tilbage med hende til sin bekiendte Hjord. Ikke altid lykkes dens Frierie; thi ikke sjelden gior en Medbeiler den den rolige Besiddelse af dens Erobring stridig. Træffer nu denne Modstander sammen med den, naar den med sin Veninde ved Siden stentrer igiennem Skoven og plukker de unge Grene til hende, eller, badende sig i en klar Strøm, gyder en kiølende Støvregn over hendes Ryg; da begynder der,

Digitized by Google

opflammet af Forbittrelse og Elskovsbrynde, en Kamp, som begge Kolosser, under en truende Svingen med deres Snabler, modige træde imode.

Pludselig, i samme Øieblik og blinde af Rasserie, styrte de imod hinanden, saa at Jorden ryster under deres Fødder og Skoven rasler. Uden Skaansel trænge, lig Murbrækkere, de uhyre Huggetænder snart her snart der ind i Bryst og Bug, saa at Strømme af Blod springe frem i Buer, og Saarene gabe vidt fra hverandre. Derpaa slynge de igien de snoede Snabler i en uopløselig Fletning, støbe deres Kiæmpelegemer frem og tilbage, sætte Kraft imod Kraft og stille sig, ligesom fastgroede i Jorden, imod den uhyre Magt. Atter fare de fra hinanden, løfte de nerveuse Snabler og pikke susende Modstanderens brede Sider. Disse kladskende, tunge Slag, der falde saa tæt som Hagel, give Gienlyd i Skoven; og ængstelige lure Aberne i de høieste Toppe paa Udfaldet af denne skrækkelige Kamp, medens den Skiønne, Seierens Priis, ligegyldig afkøler sine hede Sider i Kilden eller bortvifter Fluerne med en Løvgreen.

Endnu synes, under bestandig fornyet Anstrengelse, Seier og Nederlag uafgjort; Udslaget er snart til denne snart til hiin Side; endelig synker dog Kraften eller Modet paa en af Siderne. Den Overmandede griber til en vanærende Flugt, og Kampladsen og det skiønne Bytte tilhører den Stærkere. Skam og Fortvivlelse derimod bemægtiger sig den Beseirede. Den forlader sin Trop, sit Revier for bestandigt; den slaaer sig ganske fra alle sine

Digitized by Google

Nydelser, selv sit Instinkt og sine Vaner aflægger den, og flygter bort fra sine Skove, for fra deres eensomme Mørke at styrte ud paa den lysere Slette og de opdyrkede Marker.

Nu har dens fredsommelige Caracter gjort Plads for et overlagt Raserie, og dens Godmodighed forvandlet sig til en vedholdende skadefro Forbittrelse. Mord og Ødelæggelse er fra nu af dens Løsen, og sin affindige Hevn søger den helst at kiøle paa værgeløse Skabninger. Lumskeligen lurer den paa dem, hvor Stien krummer sig, en Klippe kløfter sig eller et tæt Buskads skjuler den. Sagte liister den sig efter den ulykkelige Reisende, som veltilmode og uden Frygt vandrer sin Vei, og den reiser ikke, som ellers, en Støvskye foran sig eller ryster Jorden ved sine Fodtrin. Er den da kommen sit Slagtoffer nær nok, til at det ikke meer kan undflye, saa hører den Sikkre pludselig et græsseligt, bedøvende Skrig. Neppe har han Tid til at see sig om og i Veiret og at blive denne taarnhøie Kiødklump vaer, før han allerede ligger strakt til Jorden ved et eneste Slag; eller den bugtede Snabel griber og kaster ham mod Kokospalmernes Krone, for at han, efterat være falden ned, kan blive søndertraadt af Udyrets Fødder.

I flere Dage bliver den saaledes en Skræk og Gysen for den Landstrækning, hvorhen Raserie og Tilfælde fører den. Landsbyer og Marker ere et Rov for Ødelæggelsen; overalt, hvor levende Væsener opholde sig, bringer den Død, indtil endelig en heel Byes Indvaanere, kiede af denne fordær-

Digitized by Google

velige Jammer, beſtutte ſig til en almindelig Jagt mod denne fælles Fiende, og han, forblødende under tuſinde Saar af Pile, ender ſin Fortvivlelſe og Smerte med ſit Liv. Det er den afſlaaede Elephant eller Ronkedor, ſom ingen, hvor det endog er, ønſker at møde, og ſom vor Fører ogſaa troede at gienkiende i denne.

Med ængſtelige Formaninger ſøgte han at forhindre, at vi ved et eller andet ſkulde opirre Dyret; thi hvis ikke vore Kugler, til Trods for Tusmørket, traf den eneſte lille Plet, hvor et Saar ſtrax paa Stedet var dødeligt, ſaa vilde enhver anden Beſkadigelſe kun fordobble dets Raſerie, og øieblikkelig anſpore det til Angreb. Men fulgte vi dette Raad, ſaa befandt vi os aldeles uden Forſvar, fordi ogſaa vore Fakler og Raketter ulykkeligviis laae i Nærheden af Dyret; og at ville hente dem derfra, havde upaatvivleligt været det ſamme, ſom at ville hente ſig den viſſe Død.

I denne raadvilde Forfatning erindrede vi os endelig vore Cymbaler, ſom vel kunde være et Middel til at bortſkræmme Fienden. Saaſnart Lyden af dem traf hans Øre, undſlap ham ſaa frygteligt og voldſomt et Skrig, at endog det modigſte Hjerte vilde have følt ſig beklemt derved. Paa ſamme Tid rev Udyret i ſit ſpændte Raſerie et ungt Træ, ſom ſtod ved Siden af det, med Rode op af Jorden, knækkede det paa flere Steder og knuſede det ſom en Planteſtilk under ſine Fødder. Efterat det ſaaledes for det første havde kiølet ſin Vrede, vendte det langſomt om mod vor Leirplads,

Digitized by Google

og syntes ikke at have Ulyst til at ødelægge hele vor Bagage.

En uvilkaarlig Bevægelse drev os, for at redde vor Bagage, Ødelæggeren imøde og afpressede os tillige et høit, hvinende Skrig, som af vore Dragere, der sandsynligviis allerede ansaae os for forlorne, blev ikke mindre frygteligt besvaret fra Træerne. Og da nu vore Bækkener ganske desperat klang til dette Brøl, saa blev vor stemme Giæst saa underligen tilmode, at han uden videre vendte om, og ved paa en snurrig Maade at ryste med Ørene tilkiendegav sin yderste Misfornøielse med denne Concert. Snart forvandlede haus Tilbagetog sig til en saa overilet Flugt, at han inden faa Øieblikke var ude af Banen for de Kugler, som vi sendte efter ham.

Og saaledes endte sig, altid lykkeligt nok, et Eventyr, der lettelig kunde have sat et tidligt Maal for vort hele Foretagende. Vi vare hjertelig glade ved at være slupne derfra med den blotte Skræk, men gjorde tillige den Erfaring, at vi i Nødstilfælde kun kunde gjøre liden Regning paa vore Chivias. Fra dette Øieblik af fordeelte vi dog vore Fakler og Raketter iblandt dem, for strax at have noget ved Haanden, der kunde tjene os til et kraftigt Værge, da, som bekiendt, Ilden skræmmer de meest glubende Dyr, men især Elephanten.

Digitized by Google

Femte Kapitel.

Næste Dag fortsatte vi vor Reise uden noget besynderligt Tilfælde. Men da Aftenskumringen brød frem tændte vi vore Fakler og ankom endelig paa en lille Slette i Skoven, hvor der gik fire Elephanter. Men da de saae vore Fakler og hørte Klangen af vore Cymbaler, styrtede de sig igiennem et Morads og toge Flugten. Veien, som vi havde for os, var stenet og frembød saamange Huller og Sprækker, som om den engang havde været en Flodseng. Vor Veiviser forsikkrede os virkelig, at Cauragahing-Bjergene *) kun vare nogle Mile til Venstre borte fra os og Aarsagen til denne ujevne, bortskyllede Jordbund. Først silbigt ud paa Aftenen naaede vi Ambelamen ved Palliar — ogsaa en eensom Hytte, omgiven med usædvanlig høie og stærke Træer.

Efter en saa anstrengt Marsch var jeg yderst udmattet, og mine Fødder næsten følesløse. Saa meget mindre Lyst havde jeg derfor til at tage Deel i en Forlystelse, som mine Kammerater efter holdt Aftensmaaltid fandt paa. Hr. d'Allemands Slave forstod temmelig godt at spille paa Violin, og saasnart han tog sit Instrument i Haanden bleve ogsaa Fødderne levende paa Kyperen og Bageren. De begyndte en pas de deux, der blev saa meget lystigere, som den sidste efter Sædvane flittig havde besøgt Flasken og udpyntede nu sin Dands med saa mange gale Kapricler og tours de force,

*) Disse Bjerge dele Øen i den østlige og vestlige Halvdeel.

Digitized by Google

at han fik os alle til at lee; og Jubelen tog til, da jeg tilfældig yttrede den Troe, at vor Ven George mindre syntes at afmaale sine Spring efter Musikens Takt, end efter Violinbuens Bevægelser. Endelig faldt vore Dandsere ganske udmattede om paa deres Maatter og rullede sig siebliklig sammen til en dyb Søvn.

Denne Gang havde jeg selv Vagt; men begyndte henimod Midnat imod min Villie at nikke en Smule, da begge Chivias, som vare blevne oppe tilligemed mig, vakte mig med det Raab: „Pillie, aya! [Herre, en Tiger!]" Strax blev jeg munter, saae mig omkring, og man viiste mig to smaa funklende Kugler, der ikke langt fra vor yderste Vagtild lyste frem i Mørket. Der var ingen Tvivl om, at det jo var Øinene paa et saadan Rovdyr, der kun lurede paa det Øieblik, da en af os vilde fjerne sig noget bort, for da at springe løs paa ham i Mørket. Flux blev Fader Templyn, som vor bedste Skytte, vækket, og vi bleve enige om at sigte lige i Midten af disse glindsende Punkter og trykke løs paa engang.

Skuddene faldt. Strax derpaa hørte vi en Roden og en Sprællen, som om noget kiæmpede med Døden. Lidt efter lidt tog det af og tilsidst holdt det ganske op. Knaldet af vore Bøsser havde vækket alle vore Sovende, der sprang op i de forunderligste Stillinger og søgte at besinde sig, hvor de vare. Bageren forblev en Pikelhering, hvor forskrækket han endog var; hvilket dog ikke hindrede ham i at paatage sig Vagten for den øvrige Deel

af Natten, medens vi andre toge os en Smule Hvile.

Med første Morgengry gjorde hans Luftspring og Glædesskrig os igien muntre. Han forkyndte os, at vi vare blevne Mestere af en Kongetiger af første Rang, og havde ogsaa allerede ved Hjelp af Chivias slæbt den midt hen paa vor Leirplads. Vi fandt nu, at begge Kuglerne havde knust den Hjerneskallen og vare blevne siddende i Siden. Jeg og min Ven havde altsaa lige Ret til det skiønt tegnede Skind; men vi lode Lodtet dømme, og det begunstigede mig. Saasnart Dragerne havde afslaaet og indpakket Skindet, fortsatte vi vor Marsch.

Da Veien nu løb langs med Foden af Cauragahing-Bjergene, saa blev den vel noget lysere, men ogsaa desto mosommeligere ved sine Ujevnheder. Ved hvert Skridt stødte vi paa udskyllede Fordybninger, Klofter og Klippespidser; ligesaa ofte paa Termitreder, der nødte os til mindre eller større Omveie. Disse Myrer, som af de Indfødte kaldes Vay, ere kun lidet forskiellige fra Caria's eller de hvide Myrer, som man finder over hele Indien; kun noget større. Deres kunstige Høie naae undertiden en Høide af fem til sex Fod, løbe spidse til og have ved Foden næsten ti Skridt i Omfang. Den Leer, hvoraf de ere opførte, er saa haard, at et Øxehug neppe er istand til at trænge igiennem den, og det lader sig formode, at denne Fasthed er bleven meddeelt den af Dyret ved en Sliim, hvormed det giennemælter den.

Digitized by Google

Alle disse Hindringer tilsammenlagde fandt vi Veien saa yderst besværlig, at vi holdt det for bedre at vende os mod Øst: henimod Bjergene, hvor vi ligesaa vel turde vente at komme bedre frem, som paa mangen en Maade at tilfredsstille vor Nysgierrighed. Denne Beslutning var nu rigtig nok ikke efter Hr. d'Allemands Hoved, og han anvendte alt muligt for at bringe os derfra; men uden et meget bedrøveligt Tilfælde, som kort derefter mødte os og forrykkede hele vor Plan, vilde det have faldet ham vanskeligt at forandre vor faste Beslutning.

Vi havde virkelig begyndt vor Reise i denne nye Retning, da vi i Forbigaaende bemærkede i et Træ, der var temmelig bart for Løv, en Honningkage af ualmindelig Størrelse, som vakte Lyst hos os til at bemestre os den. Men Grenen, hvorpaa den hang, ragede saa høit i Veiret, at den almindelige Maade, at fordrive Bierne ved Røg, ikke her var anvendelig. Allerede vilde vi lade vort Fund i Stikken, da en Chivias tilbød sig at klattre op af Stammen og kappe denne Green med et Par Øxeslag, hvorpaa vi da letteligen kunde tømme vore nedstyrtede Smaafiender ved at holde Tobaksrøg færdig. Forslaget blev antaget, og for hans Bovestykke lovede vi ham en dobbelt Portion af dette søde Bytte.

Veltilmode begyndte den stakkels Skielm sin Tour op i den høie Top. Han naaede lykkelig den beryngede Green, der ogsaa snart gienklang af det første Øxehug. Det andet hindredes han i at

Digitized by Google

fuldføre af en Syærm Bier, der rasende styrtede ud af deres Zeller, og med en saadan Heftighed kastede sig paa hans nøgne Legeme, at han opløftede et frygteligt Brøl og over Hals og Hoved med lukkede Øine skyndte sig ned. Ulykkeligviis gjorde han et Feiltrin i det han klov ned og styrtede nu fra en betydelig Høide til Jorden og brød sit Been.

Dette Beenbrud gjorde en Streg i hele vor Regning. Det var ikke at tænke paa at fortsætte vor begyndte Vei, hvis vi ikke vilde lade den Quæstede blive tilbage og overlade ham til et barmhjertigt Tilfælde — eller meget meer til den visse Fordærvelse. Hunger og Tørst eller en Tigers Tand havde da tidligt eller sildigt gjort Ende paa hans Elendighed. Kunde vi være saa følesløse, at ville dette? Eller havde hans Kammerater villet taale denne Umenneskelighed og ikke heller alle sammen forladt os? Der var ikke andet for os, end igien at vende os mod Vesten, opsøge et beboet Sted og skaffe den Ulykkelige Hjelp.

Denne vor Beslutning blev, til uendelig Glæde for Hr. d'Allemand, paa Stedet udført. Den Quæstede blev lagt paa et Slags Bærestol, som man i en Hast havde sammenflettet af nogle Grene, og hvorpaa han saa temmelig blødt kunde bringes afsted. Hans egen Dragt og begge Dragernes Pakker fordeelte vi iblandt de øvrige, og skyndte os nu at finde en Vei nedad mod Kysten. Klokken var 10 om Morgenen. Henimod Aften

Digitized by Google

kunde vi vente at naae en hollandsk Post, hvorvel vi, jo længer vi kom mod Vesten, fandt Veien meer og meer ufremkommelig og begroet.

Imedens nu dette ubehagelige Tilfælde gjorde os alle mismodige og stumme, forstemmede Franskmanden os endnu meer ved en overhaandstagende Lystighed, som han paa ingen Maade kunde være Herre over. Han skjulte aldeles ikke sin Skadefryd over denne Chivia's eenfoldige Dumhed, der havde bragt os selv til Fornuft. Han velsignede Bierne; han lovede endog, i et eget Digt at prise deres Mod og den Tapperhed, de viiste i at forsvare deres Eiendom. Vi hørte paa ham med Fortrydelse, men holdt det ikke Umagen værd, at iretteſætte ham for denne Mangel paa finere Følelse.

Men et Tilfælde hævnede os paa ham. I sin Hjertensglæde vilde han meget behændigt og letbenet springe over en favnet k Klods, der var falden omkuld af Ælde og nu laae os i Veien. Et Spring, — og han var oppe paa den. Men i næste Øieblik sad han ogsaa til Halsen i det muldne, trøskede Træ, som kun en tynd, forræderſk Bark endnu holdt sammen. Hans pludselige Forsvinden aflokkede os et lydeligt Jubelskrig, og ikke uden Umage befriede vi ham af hans støvede Fængsel. Saasnart han havde renset sig fra Kiendetegnene paa samme, tilbøde vi os, at ville istemme en Lovsang over gamle, forraadnede Træer, hvilket han dog meget levende frabad sig. I øvrigt kunde han være glad ved, at det ikke var gaaet ham værre; thi

Digitized by Google

meget ofte tjene slige forraadnede Stammer til Opholdsted for en egen Art giftige Slanger og ligesaa farlige Edderkopper af en overordentlig Størrelse.

Henimod Kl. 1 kom vi til en temmelig betydelig Aabning i Skoven med en noget sumpig Jordbund, som vi var nødt til at gaae omkring og som udmærkede sig ved en Mængde Elephantskeletter. Uden at give os Tid til at indtage et ordentligt Maaltid, lode vi os nøie med, at tage nogle Forfriskninger i Skyggen af et Talpattræ. Længere hen overraskede vi ved vor Ankomst en Bjørn, der just var ifærd med at klattre op i et Paalpalam *) eller et Melkefrugt-Træ, men nu renoncerede paa sin Yndlingsspise og søgte ind i Krattet. Store Sværme Vildsviin med deres Unger i Midten strøge gryntende og i fuld Trav forbi os. De forekom mig ikke at være saa store eller ondartede som vore europæiske.

Vandmangelen, som vi ikke formaaede at afhjelpe ved det stinkende og muddrede Pølevand, som vi traf paa Veien, — men endnu meer vor stakkels Quæstedes Klagen og Stønnen forhøiede vort varme Ønske, snart at maatte træffe et beboet Sted. Kl. 8 om Aftenen havde vi endelig

*) Frugten paa dette Træ har saavel i Skikkelse som i Størrelse meget tilfælles med Oliven. Den skiuler under en tynd, gruul Hud en sød slimet Saft, der smager som Fløde. Bjørne og Vildsviin finde den meget lækker; men de Indfødte tørre den ogsaa i Solen, hvorved den da næsten faaer Smag som Rosiner.

Digitized by Google

disse umaadelige Skove bag ved os og vi betraadte en stor Slette, der var ligesom besaaet med Spor af Elephanter, omendskiøndt vi ikke saae et eneste af disse Dyr. To Timer derefter befandt vi os i Vedative, er stor Landsby og tillige det første Sted, hvor der, siden vor Afreise fra Panoryn, igien mødte os et menneskeligt Væsen.

Det første hvad vi gjorde her var ufortsvet at sende Bud til Sergeanten, som kommanderede paa denne Post og som efter vort Ønske overleverede vor Syge til en indianst Pottemager. Dette Slags Mennesker give sig her, foruden deres egentlige Haandværk, ogsaa af med at behandle Beenbrud, forvredne Lemmer eller Lemmer som ere gaaede af Led, og ere heri intet mindre end uduelige. Foruden de almindelige forelsbende Bønner og Besværgelser anvende de dertil i Særdeleshed nogle Urter, som de samle i Skoven og hvoraf deres Kaste giør en egen Hemmelighed. Naar nu disse Urter ere lagde paa Saaret, gientage de deres Bønformularer, der vel egentlig have til Hensigt, at vække Ærbødighed og Tillid til dem og deres Kunst. Overhovedet er Hinduen overtroisk, og en Læge (Pondian), som forbinder sine Cure med saadanne Ceremonier, forekommer ham uendelig lærdere, end en Quaksalver (Waitiam), der kun forlader sig paa sine Urter og Rødder.

Saasnart vi havde forsynet vor Patient med nogle Penge, toge vi imod en Indbydelse af Sergeanten, som førte os til sit Huus. Her fandt vi et talrigt Selskab. Tre Mestitzer med deres Damer

Digitized by Google

og fire unge Piger sadde uden for Døren under et Tamarindetræe og ledsagede en indianſk Cithar (Rabanna) med deres Stemmer. Efter den Underretning vi fik af vor Vert saa gialt det nemlig her en lille Familiefeſt, da en af hans Døttre, ſom for nogen Tid ſiden var bleven gift med en ung Mand fra Manaar, var tilligemed ham kommen her i Beſøg. Vor Vert foreſtillede os derpaa saavel det unge Ægtepar, ſom de øvrige Tilſtedeværende, der deels vare hans Børn, deels hans nærmeſte Paarørende.

Til Velkomſt bød man os ufortsvet Vellapattie, et Slags meget ſtærk Arrak, der var bleven blandet med en mig ubekiendt Bark, hvoraf denne Drik havde antaget en yderſt modbydelig væggeluusagtig Lugt. Imidlertid turde vi ikke lade Glaſſet gaae forbi eller betjene os af vort eget Forraad; thi paa den ringeſte Formodning om at vi førte Viin og Liqueurer med os, vilde vi neppe have beholdt en Draabe af dette Lækkerie tilovers. Vi kom os imidlertid for den Ækelhed, ſom denne Helvedesdrik havde efterladt hos os, ved et ſaameget mere velſmagende Aftensmaaltid, der beſtod af Riis og Vildt og hvorved enhver Giæſt holdt ſin Tallerken paa Knæene.

Under Maaltidet fortalte vor venlige Vert os, at han egentlig kun var Korporal med Sergeants Rang og havde ſex Topazer eller ſorte Slaver under ſin Kommando. Hans Forretninger beſtode ikke i meget meer, end at have Opſigt med nogle i Nærheden af Landsbyen beliggende Saltpander, og

Digitized by Google

at inddrive hos de Indfødte nogle Compagnies Indkomster, som han skulde affende til Jaffanapatnam. Hans Navn var Jan Voet, og saavel hans Bedstefader som hans Fader havde tilbragt hele deres Levetid her, ligesom han ogsaa selv, efter den sidstes Død, nu allerede i fire og tyve Aar havde beklædt denne Post. Han var i øvrigt en Kastitz og en erklæret Elsker af Jagten, o. s. v.

Alt dette forebragte denne ærlige Sjæl med en saa barnlig og oprømt Snakkesomhed, at jeg ikke kunde undlade hos mig selv at misunde denne Mand sit nøisomme Sind, han, som naar man nøiere betragtede det, levede i et Slags Forviisning, og som intet høiere Ønske havde, end at bortdrømme sit Liv paa den samme Plet, hvor hans Forfædre ligeledes havde vegeteret. Hvilken en Modsætning var dette ikke til min gudsforgaaene Reisesyge! Og naar Balancen endelig blev opgjort, hvormeget ægte Leveviisdom havde jeg vel paa mine Krydstog igiennem Verden vundet meer, end denne Østers.

Blandt andet beskrev denne Mand mig et Slags Jagt, som han forsikkrede at have lært af Vaddah's, og som vist nok er en af de beqvemmeste og tillige meest indbringende. Man graver til den Ende ved Randen af en Dam eller stor Vandsamling en Grube paa henved fire Fod i Dybden og af saa stor Omfang, at tre til fire Personer kunne skjule sig deri. Hullet faaer, i Særdeleshed paa den Side, som vender mod Vandet, en Bedækning af Jord, Løv eller Grene, og man lader kun blive nog-

Digitized by Google

le smaa Aabninger til at see og skyde igiennem. Henimod Aften lægger det lille Jagtselskab sig her i Skjul og lurer paa Vildtet, som kommer ud af Krattet for at drikke af Dammen.

Almindeligviis kommer enhver Art Dyr i denne Hensigt i afsondrede Hjorde. Elephanterne aabne Rækken. De opholde sig der længst, da de gierne pleie at bade sig førend de drikke, eller, naar Vandet ikke er dybt nok, i det mindste suge Vandet op i deres Snabler og sprøite det over deres Legemer for at kiøle sig. Efter dem komme Bøffelerne, der, efterat have stillet deres trængende Fornødenhed, lægge sig i Vandet og lege og vælte sig der. Tigrene og Bjørnene have ligeledes deres regelmæssige Tid; og henad Morgenstunden indfinde sig endelig Vildsvinene, Hjortene, Gezellerne og andet Vildt for at drikke. Dem er det Jægerne egentlig passe op. De skyde iblandt den store Hob og ere altid visse paa, at fælde flere Stykker paa engang.

Man kan imidlertid ikke nægte, at denne Jagtmethode er forbunden med nogen Fare. Undertiden sporer Vildtet, især Tigrene og de vilde Bøffeler, at der ere Mennesker i Nærheden, enten ved Lugten eller naar de tilfældigviis nærme sig Jordhytten fra Bagsiden. Ligeledes har man Exempler paa, at Elephanter uforvarende ere styrtede i disse Gruber og have sønderknust deres Forfølgere deri. For at forebygge slige Uheld, forstærker man gierne Selskabet og lader En eller et Par passe paa Bagsiden af denne lille Fæstning, for med nogle Flinteskud

Digitized by Google

eller Sværmere at bortjage alt hvad der nærmer sig fra denne Side; hvorvel ikke sjelden endog den største Forsigtighed, naar det er i en mørk Kratskov, er utilstrækkelig til at forebygge Ulykke. Elephanten har ogsaa i sin rolige Gang et saa sagte Fodskifte, at man knapt mærker den, førend den er ganske tæt i Nærheden.

Hvorledes det nu ogsaa forholder sig med denne natlige Rangforordning, som Skovenes Beboere saaledes synes at have aftalt med hverandre, og om den end ikke bliver iagttaget saa regelmæssigt som Beretningen angiver, saa er dog, ifølge min egen Erfaring, saameget vist, at Instinktet lærer de svagere og frygtsommere Dyr først i Dagbrækningen at nærme sig Vandet, naar deres blodtørstige Fiender allerede ere mættede ved Rov og pleie at have opsøgt deres Smuthuller. — Dog det er vel Tid at vende tilbage til vor lystige Familie.

Saasnart vi havde spiist til Aften, kom Rabanna igien for en Dag. Hr. d'Allemand, som fik ondt i Ørene af den evige Kradsen paa samme, foranstaltede hemmelig en Overraskelse ved sin Slave, den allerede omtalte Virtuos paa Violinen; og neppe var det første Strøg gjort, saa foer det som en electrisk Gnist igiennem Benene paa hele Selskabet. De unge Piger fulgte de Gamles Exempel og opfordrede os, hvormeget vi end undskyldte os med vor Udmattelse, til en Contradands, som den gamle Corporal aabnede med sin Hustrue, og den af Glæde overgivne Bager forskiønnede med de kunstigste Grimasser og Spring. Det forstager

Digitized by Google

sig selv, at hans Pudseerlighed ikke forfeilede paa det heftigste at ryste Mellemgulvet paa dette forbauste Publicum.

Denne Dandselyst hørte imidlertid snart op, da vore trætte Been aldeles nægtede os deres Tjeneste til denne Anstrengelse. Derimod forsamlede hele vort lille glade Folk sig igien uden for Hytten og sang en Hoben Chivoties og Chacras — begge Dele et Slags malabariske Kierlighedssange. Jeg havde den Ære med Bevægenhed at udmærke mig i denne Sangart og at høste udelt Bifald. Selv mine Reisekammerater, som ikke forstode Indholdet og endnu mindre Melodierne, saae paa mig med Forundring; derimod vandt jeg siebliklig i Agtelse hos vore Chjvias, som i nogen Frastand havde hørt paa os og fra nu af betragtede mig som en halv Landsmand.

En Time før Solen stod op forlode vi dette den blideste Simpelheds og Uskylds Sæde og droge i Begyndelsen over en stor Slette mod Syd, hvor vi hist og her stødte paa smaa Kokos- og Palmelunde, giennemskaarne af flere Smaabække, der dog kun havde Brakvand. Men henved Kl. 9 kom vi til en stor Mose, der var omgiven med høit og tet Krat. Fra vort Standpunkt, som vi havde taget paa en middelmaadig Sandhøi, opdagede vi paa denne Park saa talrige Flokke af Ænder, Giæs og andre Fugle, at hele Vandspeilet næsten syntes at være skjult af dem. Vi, som vare kiede og næsten trætte af at spise Antilope- og Svinekiød, lovede os her den meest forønskede Afvexling.

Digitized by Google

Hr. d'Allemand tilbød sig at ville trænge igiennem Krattet, for tæt ved Randen af Mosen at give Ild paa Vildtet, saa at vi, naar det flyi op til alle Sider, desto beqvemmere kunde skyde imellem Sværmene. Efter nogle Øieblikkes Forløb var han virkelig ogsaa forsvunden i Buskadset, medens vi med stigende Utaalmodighed stode færdige til at skyde. Forgiæves ventede vi paa hans Signal, endskiøndt han forlænge siden havde kunnet være paa det bestemte Sted. Urolige herover vare vi allerede paa Veie med i sluttet Trop at følge efter ham, da han, til endnu større Forundring for os, igien trængte sig frem af Tornene, men uden Hat og Gevær og med en Tilfærdighed og et forstyrret Udseende, der lod os, slutte os til et eller andet ubehageligt Møde.

Det forholdt sig ogsaa saaledes. Aandeløs fortalte han os, at han ikke havde havt liden Umage med at arbeide sig igiennem det forvorede Krat til den bestemte Plads og just havde været ifærd med at trykke los, da han fik et Dyrs Snorken at høre og strax derpaa Øie paa en sovende Tiger, der laae midt imellem afgnavede, blodige Knokler. Af Skræk og Gysen næsten naglet til Jorden, havde han neppe havt Kraft til ganske sagte at liste sig bort; men han var neppe gaaet et Par tilbage, før han syntes at Uhyret rækkede og strækkede sig. Bøssen var falden ham af Haanden, og han vidste ikke hvad meer han i sin Dødsangst havde kastet fra sig.

Hans Beretning gav os just ikke megen Lyst til at bestaae det af ham uskyldende Eventyr; vi

Digitized by Google

havde ogsaa rimeligviis kunnet unddrage os det og roligt fortsætte vor Vei; men Geværet, som han havde ladet i Stikken, var os altfor nødvendigt paa vor følgende Reise, og Hatten, som var bleven hængende paa Tjørnene, vilde Eiermanden ikke heller gierne miste. Vi besluttede derfor at jage Tigeren bort fra dette Sted. Bækkenerne klang, og en Raket blev kastet ind i Krattet i den Retning, som Franskmanden angav. Strax derpaa saae vi ogsaa Dyret træde frem med et rasende Udseende. Men da det vel neppe havde ventet at finde saa mange Mennesker stødsede det og blev staaende; for at indjage det Frygt gik vi det, bevæbnede med Pistoler og Spyd og under et høit Skrig, alle paa engang imøde.

Denne modige Anstrengelse bevirkede dog ikke det, som vi havde ventet os af den; thi istedet for i sin Skræk at tage Flugten, trak Tigeren sig kun langsomt tilbage til en lille Høi. Derpaa vendte den sig igien imod os, viiste os to Rader tætte, hvide Tænder, i det den gloede paa os med funklende Øine og med selsomme Fordreielser bøiede sin Krop i en truende Stilling, medens alle Haarene paa den reiste sig i Veiret som Børster.

En saadan Modstander var det ikke raadeligt at angribe uden langt fra. Kun vor Ven George var af en anden Mening, og vi havde Møie med at holde ham fra med dragen Sabel at fare løs paa Tigeren. Derimod hilsede vi den med et Par Raketter, af hvilke den sidste svirrede den saa

Digitized by Google

kæt forbi Næsen, at den gjorde et dygtigt Spring til Siden, stak Halen imellem Benene og med Hylen foer i fuld Spring afsted.

Som Seierherrer trængte vi nu ind i Krattet, hvor vi først fandt Hatten imellem Tjørnene og nogle Skridt længer hen ogsaa Bossen. Tigerens Leie fandt vi tet derved og ligesom besaaet med Knokler af alle Slags Dyr. Blandt andet fandt vi ogsaa Hovedet af en stor Abe, der endnu var blodigt og formodentlig havde været hans sidste Maaltid. Imidlertid forsikkrede vor Veiviser os, at Tigeren viser en naturlig Afsky for Abekiød og griber kun til det i en rasende Hunger eller i visse Sygdomme som et Lægemiddel. Dog vidste han ikke at bestemme hvilken Abeart, der var fornøden i sidste Tilfælde, hvori vor Modstander ogsaa maatte have befundet sig, hvis hans Sovn ikke saameget var en Følge af Fraadseri, som meget meer af en bedøvende Upasselighed. Af denne Hændelse, som overbeviiste os om Nytten af vore Raketter, uddroge vi tillige den Lære, aldrig at lægge vore Hirschfængere fra os, som Hr. d'Allemand havde gjort, for lettere at kunne krybe igiennem Buskene, og derved berøvet sig sit sidste Forsvarsmiddel. Hans Gevær var desuden kun ladet med Andehagel.

Langt hen paa Middagen kom vi, efterat have vadet igiennem dybt Sand, ligeover for Øen Manaar, til den store og smukke Landsby Mantotte, hvor Compagniet underholder en malaba-

rist Adigaar *) med nogle sorte Soldater. Vort Herberge fandt vi i en gammel stor Kirke, der var fra Portugisernes Tider men for Øieblikket indrettet til en Ambelam. Murene, som vare opførte af brændte Steen, syntes endnu at være stærke og gode; men Døre og Vinduer vare borttagne, og Muren var paa den ene Side ganske sort og tilrøget, fordi alle Reisende uden Tvivl. havde opslaaet deres Kiøkken her.

Vi gjorde det samme, for at stege nogle Agerhøns, som vi havde skudt underveis. Men da der i denne Landsby var Mangel paa Levnetsmidler, og vort eget Forraad begyndte at mindske, saa afsendte jeg et Bud til Manaar til min gamle, gode Ven, den derværende Ingenieur Nagel, hvem jeg skriftligt anmodede om, for en billig Priis at besørge mig flere Artikler samt nogle Flasker Viin indkiøbte. Henimod Aften kom vort Bud tilbage med en Foræring fra min Ven Nagels eget Kiøkken og Kiælder, hvilken, foruden Provianten, bestod i sex Flasker Arrak og to Flasker Anisbrændeviin. Han var ikke, skrev han, istand til at sende os meer og bedre, deels fordi et Fartøi med friske Provisioner fra Colombo var udeblevet, deels fordi et Compagni Malaier, der for kort Tid siden var sendt som Forstærkning til Jaffanapatnam, havde fortæret alle Forraad.

Saavel fordi vi ventede paa Budet, som fordi vi kun havde sovet lidt forrige Nat i Veda-

*) Adigaar, Overopsynsmand over flere Landsbyer; en Post, som ofte beklædes af en Europæer.

Digitized by Google

tive, besluttede vi at nyde nogen Ro her til næste Morgen og at forfriske vort Mod. Men da Solen stod op fortsatte vi igien vor Vei over en stor Sandslette. Ingensteds i Skovene havde der endnu været Mangel paa Schakaler, men her syntes de imidlertid at have opslaaet deres Hovedquarteer, og af enhver Busk foer der een i Veiret, for igien at skjule sig i den næste. Vi dræbte ogsaa en Slange, som vore Folk kaldte Gorunda. Den var ganske grøn, fire Fod lang og var tre til fire Tommer tyk.

Det dybe, brændende Sand gjorde os vor Gang yderst besværlig; alligevel skyndte vi os at naae en Gruppe Palmetræer, som vi saae langt forud for os, og hvor vi havde isinde at udhvile os og tage vor Frokost. Der fandt vi tre malabariske Vandringsmænd, som havde forladt Chilauw for to Dage siden og vilde begive sig til Manaar. Blandt andre Nyheder fortalte de os, at en Franskmand, der i en Palankin var kommen fra Colombo, var for ikke længe siden i Nærheden af Landsbyen Poetlau bleven dræbt af en Elephant, og at Skovene høiere oppe vrimlede af disse Dyr.

Siette Kapitel.

Da vi droge videre beholdt vi den store, dybe Skov, som et uoverskueligt, mørkt Belte omkring vor Horizont, bestandig paa vor venstre Side. Sletten derimod forblev et eensformigt Sandhav, hvor-

Digitized by Google

vel den viiste sig noget mere rilg paa Træer, saa at vi hist og her i smaa Kokos- og Palmelunde kunde søge Skjul for de brændende Solstraaler; og saaledes naaede vi da temmelig tidligt den anselige Landsbye Bangala, hvis Indvaanere for største Delen bestaae af sorte, catholske Christne.

Her fandt vi vel en Ambelam; men den var saa ussel lille, saa forfalden og desuden saa opfyldt med Reisende, at vi i Kraft af vort Oppa maatte anmode Majoralen om et beqvemmere Herberge. I Byen selv var der for os fire Europæere og vor hinduiske Kok ingensteds nogen passende Leilighed; men efter en lang Søgen havde han endelig af Klokkeren ved Kirken, som laae henved tusinde Skridt fra Landsbyen, udvirket den Tilladelse, at vi maatte tilbringe Natten i den, naar vi vilde love, ikke at beskadige noget der og anmænde vor Ild under et i Nærheden værende Regnskuur. Dette Tilbud var altfor lierkomment, til at vi ikke strax skulde tage imod det.

Istedet for Degnen aabnede en stum Dreng dette geistlige Herberge og tilbød os ikke alene ved Tegn sin Tjeneste, men besørgede os virkelig ogsaa udmærket gode Fisk, Melk, Frugter eller hvad andet Stedet kunde levere. Imidlertid havde vi Tid til at betragte Kirken noget nøiere. Den lille, langagtige Bygning havde i det mindste sit Altar, og oven over samme endog et grovt, af Træ udskaaret, Mariabillede med Barnet. Men det var saaledes bedækket med Flueskarn, at man ikke kunde kiende dets egentlige Grundfarve. Præsten for

Digitized by Google

denne sorte Menighed var reist til Manaar og blev først ventet hjem om nogle Dage.

Næste Morgen, da alt var færdigt til Afmarsch, savnede vi Hr. d'Allemand, som vi imidlertid troede havde gjort sig en Tour omkring i Byen eller langs med Floden, der løber forbi den. Hans Udeblivelse satte os dog i nogen Urolighed, da hverken han selv eller det Bud, vi havde sendt efter ham, indfandt sig. Just som jeg tilsidst selv var i Begreb med at see mig om i Byen efter ham, kom Budet tilbage, men aandeløst og med den forunderlige Tidende: at den europæiske Herre var bleven anholdt af Indvaanerne, der havde bundet ham Hænderne paa Ryggen og havde isinde at føre ham som Fange til Manaar.

Paa Øieblikket ilede vi alle tilsammen derhen, for nøiere at underrette os om Aarsagen og Anledningen til en saa ubegribelig Opførsel; og det første, vi da fik Øie paa, var vor Reisefælle, der med lænkede Hænder, blodigt Ansigt og sønderrevne Klæder stod som en Synder imellem en stor, sammenstimlet Sværm Sorte. Men til vor endnu' større Forundring erfarede vi af Majoralen, hvem vi med haarde Bebreidelser stormede løs paa for den Behandling, en, under sit Oppas Skyts reisende, Fremmed var udsat for, at han, med Hensyn til alt, hvad her var skeet, kun havde gjort sin Skyldighed.

Efter alle Omstændigheder at dømme, kunde vi begribe, at Franskmanden paa den ene eller den anden Maade ved Tegn havde med den stumme

Digitized by Google

Person, som ogsaa agerede Kupler, for denne Nat sluttet en Handel, der ikke geraadede nogen af dem til synderlig Ære. Den sorte Dogenigt havde imidlertid fundet for godt at stikke Haandpengene til sig, uden enten at opfylde den Commission, han havde paataget sig, eller selv lade sig mere see.

Den skuffede Elsker blev endelig henimod Morgen ganske rasende, rendte ind i Byen for at søge efter Bedrageren og havde ogsaa virkelig den usle Lykke at treffe ham i hans Hytte. Men ikke tilfreds med at behandle ham paa det groveste, havde han i et ubetvingeligt Anfald af blindt Raseri kastet en Brand, som laae der, imod Taget af Hytten, saa at det strax havde staaet i lys Lue, og den hele Landsby meget let, siden det blæste stærkt, kunde have været lagt i Aske, hvis der ikke i Hast var ilet Folk til, som igien havde slukket Ilden og endelig bemægtiget sig Mordbrænderen efter en fortvivlet Modstand. I Følge alt dette var man nu virkelig i Begreb med at bringe ham for Dommeren i Manaar og lade ham afstraffe efter Lovene.

Denne Affaire var saa slem, at vi ikke bleve lidt forlegne derover, og det saameget meer, fordi vi som den Skyldiges Kammerater ikke havde kunnet undslaae os for at ledsage ham til Manaar for at oppebie den Dom, som fældtes over ham; — en Forsinkelse, der vilde have forstyrret hele vor Reiseplan. Gierningen var altfor aabenbar, til at den paa nogen Maade skulde kunne undskyldes; og just dette gjorde, at Majoralen talte i en høie-

Digitized by Google

re Tone, end han maaskee ellers vilde have gjort. Vort Oppa gav os endnu mindre Ret til at tale i den Fornærmedes eller endog den Befalendes Tone.

Ikke desto mindre maatte her handles bestemt. Jeg forsøgte først alvorlige Forestillinger, hvori jeg deels gav Majoralen at betænke, at den Ulykke, man kunde have befrygtet, jo ikke var kommen til Udbrud, deels gjorde ham opmærksom paa den store Anledning, som den stumme Portner havde givet ved sit Bedrageri, og at hans Kuplerhaandværk ligesaa lidt passede sig for en Kirkens Tjener, som Anmeldelsen derom til Præsten skulde blive uden fortjent Straf. Jeg forglemte ikke heller at skildre Franskmanden som en særdeles god Ven af Kommandanten paa Manaar, og som desuden havde Breve af yderste Vigtighed hos sig, hvilke han skulde bringe til Gouverneuren i Colombo.

Denne sidste Omstændighed i Særdeleshed, som syntes at true Majoralen med altfor stort et Ansvar, gjorde ham lidt efter lidt mere eftergivende, saa at jeg turde foreslaae ham en contant Skadesløsholdelse, der var tilstrækkelig til igien at istandsætte den Stummes Hytte for og tillige skulde betale ham hans Hug. Denne Godtgiørelse blev endelig antaget. Men den kostede vor ubesindige Reisekammerat otte Pagoder, en forreven Kjole og et godt Antal vægtige Slag; og desforuden fik han Lov til, ret hjerteligt at skamme sig for os og vore

Digitized by Google

Dragere og at drage Nytte af vore velfortjente Bebreidelser.

Af Frygt for, at det afsluttede Forliig igien kunde fortryde de Fornærmede, skyndte vi os det hedste vi kunde med at faae dette ulykkalige Sted bag ved os, og forlode endog den banede Vei, for i et meer sikkert men ogsaa besværligere Krat at unddrage os deres Forfølgelse. Først sildigt vovede vi os ud af det, og traf nu igien paa Sand og flet Mark med afvexlende Buske og Tjørne, men uden noget Træ, i hvis Skygge vi kunde finde Ly for den brændende Sol. Høist forønsket traf vi endelig paa Aripo, et lille Fort med to Bastioner, opbygget af Portugiserne, ligesom næsten alle slige befæstede Poster paa Øen. Men derfor var ogsaa denne saa forfalden, at Korporalen og de faa Invalider, der vare her som Besætning, boede i den hosliggende Landsby, for ikke at blive begravede under de gamle Mure.

Ved Fortet har Floden Corunda, der udspringer paa Cauragahing-Bjergene, sit Udløb i Havet. Vi fik af samme et Slags velsmagende Fisk for meget godt Kiøb; men det var ogsaa det eneste Forraad, som vi vare istand til at opdrive paa dette Sted. Thi om Aripo endog før, da Perlefiskeriet florerede, kunde ansees for en folkeriig og levende Plads, saa var det dog for Øieblikket en af de sørgeligste, meest afskrækkende og ufrugtbare Jordpletter, jeg nogensinde har seet.

Digitized by Google

Om Eftermiddagen brøde vi igien op og valgte Veien langs med Søekysten paa en Dæmning, som Havet selv havde dannet. Vi stødte paa en Plads, hvor forhen, da Perlefiskeriet var i Gang, Muslingerne vare blevne samlede og aabnede inden for et Hegn. Nu sysselsatte sig nogle Quinder og Børn med at opkaste og sigte Sandet paa samme Sted, for paa denne Maade at faae fat paa de Perler, der muligen kunde være blevne spildte. Man forsikkrede mig, at denne Efterslæt ofte gav enkelte Stykker af stor Værdi til Udbytte.

Overalt fandt vi Strandbredden bedækket med en Mængde smukke Skaldyr, Svampe og Stykker af Skildpaddeskaller. Paa vor venstre Haand havde vi en stor Skov af høie, tykke Træer, som hist og her nærmede sig Stranden paa mindre end tyve Skridt. Men ligesaa ofte saae vi os nødte til at tage en Omvei, enten for at undgaae de høie, aldeles uigiennemtrængelige Tjørnehækker og Slyngplanter, hvormed Skoven var omgiærdet og hvis Virvar trak sig saa langt hen mod Brændingerne, at vi maatte vade i Vand til midt op paa Livet; eller ogsaa ind ad Landet, for at undgaae en ligesaa tæt Samling af Klippestykker, hvis knudrede Spidser ragede to til tre Fod frem af Sandet.

Saa mange Besværligheder, der dyngede sig oven paa hverandre, bestemte os til ganske at forlade Kysten og igien nærme os den altfor overilet forladte Vei igiennem Skovene. Vi erfarede imidlertid snart, at vi ikke havde vundet synderligt ved dette Bytte. Flyvesand, Tjørne og vilde Sammen-

Digitized by Google

Retninger hindrede os ved hvert Skridt og forenede sig med alle de Ubehageligheder, der ere uadskillelige fra en ubanet og sjelden betraadt Vei. I øvrigt vrimlede det her af Antiloper og andet Vildt, som ofte ganske uventet sprang lige for vore Fødder op af Krattet og frygtsomt greb Flugten. Hist og her havde Bøffelhjorde kort i Forveien havt deres Leie, og endog Sporene af en Tiger eller Leopard faldt os i Øinene.

Den mørke Aften bragte os dog velbeholdne til Bredderne af Floden Calaar, hvis henved tusinde Skridt brede, klippefulde Seng nu næsten var udtørret og uden Fare blev giennemvadet af os. I Regntiden derimod styrter fra Cauragahing-Bjergene, som den i store Bugter snor sig igiennem, og noget høiere oppe fra Grudumale-Bjergene, saa uhyre en Mængde Vand sammen i den, at der undertiden ikke behøves en Time for at fylde den til Bredderne.

Hiinside Floden fandt vi en Pagode, der ligeledes er bekiendt under Navn af Templet i Calaar. Den ved samme ansatte Bramin modtog os med megen Gjæstfrihed og forsynede os med Melk, Tayer *), Paalpalam og en anden vild Frugt, som han kaldte Pergodhe og som havde megen Lighed med det vidtudbredte Atta **). Mindre Forekom-

*) Tyk, sammenløben Melk.

**) Atta, et Slags Æbler med en haard, grøn og graaagtig Skal. Den indre Kierne er hvid og blød som en Moos og naar den er fuldkommen moden af en meget behagelig Smag. Nærmest kommer den en moden Mispel, men er meget behageligere. Træet har hjemme i Ostindien.

Digitized by Google

menhed bemerkede vi derimod hos ham, da vi, ifte-det for at benytte os af den forfaldne Hytte, som han flere Gange anviiste os, fandt for godt at leire os under to store Træer, som stode foran Pagoden, og af ham, efter hans Folks Skik, bleve betragtede med en vis religieus Ærefrygt. Deres Blade rystede uophørligt, ligesom Bladene paa vore Espер, og jeg fik at vide, at de førte Navnet Bogaya. Da han fandt os døve for alle hans Formaninger, lod ham sig nøie med den Bøn, at vi hverken vilde tænde Ild i Nærheden eller paa nogen Maade beskadige dem.

Et andet Slags Døvhed, som han snart bemærkede hos vor Bager George, da han saae, at vi maatte skrige ham i Ørene, tilbød denne Mand sig strax at vilde kurere, hvis den Døve vilde beqvemme sig til at offre en sort Høne til Guden i hans Tempel og derpaa lade sig dryppe nogle Dragber Olie i Øret af den Lampe, som brændte foran Afgudsbilledet. Den Døve var strax villig dertil; men vi andre forhindrede Udførelsen deraf, deels for ikke at bortgive noget af den christelige Religions Værdighed, deels fordi vi havde formegen Grund til ikke at vente et Underværk af denne Charlatans Kunst.

Denne Vægring syntes i øvrigt ikke videre at fornærme vor Vert. Hans selskabelige og venlige Sindelag fandt meget meer en stor Fornøielse i mit lille Sprogtalent, som tillod mig at tale med ham i hans eget Modersmaal, og dette ledte mig blandt andet paa det Spørgsmaal: hvad der vel

Digitized by Google

var Anledning til, at man havde opreist dette Tempel paa et saa øde, fra alle beboede Egne saa afsides, Sted? Strax aabnede min Nysgierrighed alle hans Veltalenheds Sluser, og han fortalte mig følgende Legende.

En indfødt Befalingsmand over Landmagten (Modeliar) blev nemlig paa denne Plads anfaldet af en uhyre stor Kongeslange (Pambou-Rajah) *)

*) Kongeslangen er den største og frygteligste blandt sine mange ligeartede Sødslende paa denne Øe og en Skræk for de Reisende i Wellaponaboy-Bjergene og i de vidtløftige Skove ved Jale. Den naaer en Længde af 60 til 70 Fod og bliver undertiden saa tyk som tre vorne Mennesker. Ryggen er bedækket med uhyre Skiæl, og Farven er guul med afverlende sorte Pletter. I Almindelighed snoer den sig om de laveste Grene paa et til dens Størrelse passende Træ, og lurer fra dette Smuthul paa det forbigaaende Vildt, Hjorte, Gazeller o. s. v. Men selv Tigeren bliver ofte dens Bytte paa denne Maade, i det den, som en Lynstraale skyder ned paa den, slaaer den de vældige Tænder i Ryggen og snoer strax sine Ringe tættere sammen om den og Træstammen. Paa denne Maade knækker den, under lydelig Knagen et Been efter det andet paa den, uden at Tigerens anstrengte Modstand eller dens klagende Brølen formaaer noget til dens Redning. Efterat have overslimet sit Rov begynder den langsomt at nedslyge det, som der endnu er Liv i, og ofte skal den Levendebegravedes Stemme huult gienlyde af dens Svælg. Saaledes forfyldt, og næsten bristefærdig er den ikke meer istand til at snoe sit Legeme som forhen, og nu taber Uhyret sin Frygtelighed endnu meer ved den Søvn, i hvilken den udstrækker sig langs hen af Jorden lig en lang Palmestamme. Finder en Vaddah den paa sine Streiferier, saa glæder han sig til det lige saa lette som velkomne Bytte. Med sin Haandøxe skiller han Hovedet fra Kroppen; og for hele hans Stamme er der tilberedt et lige saa tilstrækkeligt som velsmagende Maaltid.

Anakonda kommer Kongeslangen nærmest, saavel i Størrelse som Levemaade. Ogsaa den voxer til

Digitized by Google

og saae sig i den sienſynligſte Fare for at blive opslugt af den. I denne Nød gjorde han en kort, hjertelig Bøn til Gudinden Rhadakiſtna, og flux kom ogsaa en overordentlig skiøn Quinde med langt flagrende Haar ham til Hjelp. Kun et eneſte rev hans Skytsgudinde ud. Men det forvandlede sig i hendes Haand til et skiærende Sværd, hvormed hun huggede Hovedet af Slangen. Derpaa forsvandt hun. Den taknemmelige Kriger havde nu intet mere magtpaaliggende, end med betydelige Omkostninger paa denne Plads at opbygge en Pagode, som endnu hvert Aar bliver besøgt af en Mængde andægtige Pillegrime fra alle Ender og Kanter.

Medens jeg lod mine Øren proppe fulde med slige Kroniker, havde Fader Templyn, denne vældige Jæger, der paa hele Veien fik Bossen til Kinden, saasnart han blot saae noget Levende dykke op, og derfor var i en evig Krig med mig formedelst denne unyttige Grusomhed, udkastet for næste Nat en Jagtplan, hvilken laae ham meget paa Hjertet. Da vi droge igiennem Flodsengen havde han lagt Mærke til flere Fordybninger i samme, hvori der ikke alene endnu var dybt Vand, men som endog, formedelst den uendelig rige Vegetations Kraft

---

en Længde af tredive Fod og meer end Mandstykkelse. Dens Hud er overalt isprængt med grønne og gule Pletter. Almindeligviis leirer den sig i Græsset og har kun Halespidsen snoet omkring en Træstamme. — Begge Arter blive imidlertid ikke sielden ved Hunger drevne ud af deres øde, dybe Skove; og vee da alt Levende, som de møde paa deres Vei!

under denne Himmelegn, i disse faa Uger, da det ikke manglede paa Fugtighed, vare blevne indkrandsede af et høit og tæt Krat.

Denne Bemærkning erindrede ham tillige om Kommandanten i Vedatives Fortælling og den Jagtmethode, denne havde lært af de Indfødte. Han meente at intet kunde være meer fornøieligt eller let, end at lægge sig paa Luur i det tykke Tjørnekrat ved Vandhullerne, indtil et eller andet Vildt kom for at stille sin Tørst. Hr. d'Allemand var allerede vundet for hans Parti; men jeg selv vægrede mig saameget bestemtere for at ledsage dem, som vi endnu i Overflødighed vare forsynede med alt Slags Vildt. Tillige undlod jeg ikke at gjøre dem opmærksomme paa den Fare, som var forbunden med denne natlige Jagt; og Braminen troede ogsaa, at han alvorligt burde raade dem derfra. Intet frugtede! Endelig maatte jeg for saavidt give efter for deres Paatrængenhed, at jeg lovede at blive i Nærheden, for i Nødstilfælde at kunne ile dem til Hjelp. Ligeledes maatte de love mig, at de ikke vilde begive sig paa deres Poster før i Dagbrækningen, da det dog var dem mindre at gjøre om de store Rovdyr, end om det mindre Vildt, som først indfinder sig henimod Morgenstunden.

Virkelig fik jeg dem ogsaa overtalte til at lægge sig til Ro med mig, imedens Kyperens Slave og en Drager vaagede, for at vække os henved Kl. 4. Men „Op! Op!" lød det, imedens jeg endnu lage i den sødeste Søvn. Min Ven havde

Digitized by Google

for Utaalmodighed ikke kunnet lukke et Øie og skyndte nu ogsaa, hvorvel to hele Timer før den bestemte Tid, paa et øieblikligt Opbrud. Alle Fornuftgrunde havde en Ende, og jeg saae med nogen Tilfredshed, at Bageren i det mindste denne Gang undslog sig for at følge os. Førend vi droge afsted bleve Geværerne ladede og Jagttaskerne forsynede med Krud og Bly, for at vi kunde være forberedte paa ethvert Tilfælde.

I al Magelighed slentrende vi nu op af Flodsengen. Fra den øvre Deel af den lød en forvirret Blanding af Dyrstemmer huult og høist ubehageligt i den skumle Nat. Næsten ved enhver Vandplads rundt omkring os var der Støi og Bevægelse. Endelig besluttede vi at tage vort Standquarteer ved en af de største og listede os, den ene i nogen Fraskand fra den anden, med saa liden Støi som muligt, igiennem Krat og Tjørne til Kanten af Fordybningen, der holdt henved fire hundrede Skridt i Omkreds. Aftalen var iøvrigt, at mine Jagtkammerater hverken skulde lægge an paa Elephanter eller andet stort Vildt, men taalmodigen oppebie Ankomsten af det mindre.

Vi havde ikke lagt længe i vort Skjul, saa bleve vi hiinside Vandbækkenet to Dyr, vaer, som kom for at drikke; men da Maanen i samme Øieblik blev overtrukken af en Skye, saa kunde vi ikke nøie kiende dem. Jeg troer imidlertid at de hørte til Tigerslægten, endskiøndt de forekom mig noget mindre. De drak med en ængstelig Forsigtighed,

Digitized by Google

et efter det andet, og travede da, uden at ophol-de sig et Øieblik, igiem ind i Krattet.

I den næste halve Time vilde intet nærme sig os. Ikke desto mindre hørtes fra alle Kanter vilde Stemmer, som lidt efter lidt gjorde mig saa beklemt, at jeg Tid efter anden saae mig omkring, om ikke allerede en Tiger, Slange eller et lignende Udyr faldt mig i Ryggen. Mine Fagtkammerater gik det ikke meget bedre, og de ønskede vist hjerte-ligt, at de igien vare i den sikkre Pagode. Ende-lig hørtes et høst Brøl af Dyr, som nærmede sig, hvilke vi strax erkiendte for tre Bøffeler. De stil-lede deres Tørst, vadede langt ud i Vandet og lag-de sig tilsidst ned deri, saa at kun deres Snuder ragede frem. Stille og ubevægelige forbleve de næsten et Quarteer i denne behagelige Tilstand, og den, som ikke havde seet dem gaae derud, skulde al-drig have formodet, at saa store Dyr laae nedsæn-kede der.

Men nu indfandt der sig en fjerde Bøffel, som, efterat den en Stund havde snuset rundt om sig i Luften, ligeledes gik hen for at drikke. De andre løftede vel Hovedet over Vandet ved dens Ankomst, men syntes dog ikke at have i Sinde at ville forbyde den at drikke. Men neppe gjorde den Mine til ligeledes at indsøle sig, saa fandt den ogsaa iblandt det tidligere Kløverblad en færdig Modstander, som reiste sig fra Bunden og gik løs paa den med en forfærdelig Fnysen. Nathimme-len var just fri for Skyer, Maanen oplyste med fuld Glands denne Scene, og i Forventning af et

Digitized by Google

saa nyt Skuespil var jeg aldeles ikke utilfreds med, at jeg havde ladet mig overtale til denne Tour.

Ingen Beskrivelse er istand til at skildre den Voldsomhed og Kraft, hvormed disse forbittrede Dyr anfaldt hinanden. Forend ethvert Angreb gik de nogle Skridt baglends, kastede Sandet høit op i Luften og med en Fnysen, der syntes at sprude Funker, styrtede de sig som en Pil, der farer fra Buestrengen, saa frygteligt imod hinanden, at de hver Gang tumlede et Stykke tilbage. Ofte, naar der kun var et lidet Rum imellem dem, standsede de pludselig som ubevægelige Billedstøtter, indtil de igien, med Hovedet bøiet mod Jorden, fornyede Kampen. Men den Afstand de toge for at løbe mod hinanden blev lidt efter lidt kortere. Slag faldt paa Slag, Stød paa Stød med en bragende Allarm, der gienlød langs med den buskede Flodbred.

Under denne haardnakkede Kamp forbleve de tvende andre, der upaatvivleligen maatte være Hunner, rolige i deres forfriskende Bad, undtagen at de undertiden vendte Hovedet til den Side, hvor Lykke og Mod hos den mandlige Stridsmand sandsynligviis ogsaa vilde afgiøre, hvem de skulde tilhøre. Lykken erklærede sig endelig for den først ankomne, der vidste at bibringe sin Roligheds forstyrrer et saa eftertrykkeligt Stød i Siden, at han ikke fandt det raadeligt at oppebie et andet, men rømmede Valpladsen og i største Hast retirerede til Skoven. Hans trodsige Overvinder holdt det ikke for Umagen værd at forfølge ham; men begav sig, efterat

Digitized by Google

han tvende Gange havde ladet høre et gjennemtrængende Triumphskrig, ganske rolig ud igjen i Polen til sit Selskab.

Jeg vil ikke tale om den Fornøielse, jeg følte, ved saaledes i Nærheden at have været Tilskuer af denne græsselige, rasende Tvekamp, som jeg med Utaalmodighed ventede at see fornyet, saasnart en anden Medbeiler igjen vilde lade sig see. Havde jeg selv under denne Nydelse ikke kunnet undertrykke en hemmelig Gysen, saa dømme man nu om min Skræk, da et Skud faldt tæt ved mig, hvilket, som et givet Signal, satte alt i Parken i vild Bevægelse. Bøffelerne fore fnysende i Veiret; to af dem gjennemvadede øieblikkelig Dybet henimod det Sted, hvor Geværilden var gaaet løs, medens den tredie traadte op paa den modsatte Bred og gav sig i Færd med at gjennemsøge det Buskads, hvori vi laae skjulte.

Med en Skræk, som jeg ikke kan beskrive med Ord, begav jeg mig paa Flugten, for at snøe mig ud af Tjørnekrattet, førend dette skrækkelige Uhyre var kommet rundt om Parken. Men var det Angst eller min Ulykkesstjerne eller den tætte Sammenfletning af Tjørnegrene: — nok, efter faa Skridt og efterat jeg havde tabt min Hat, indviklede ogsaa mit lange Haar sig i Buskene, og jeg stræbte forgjæves at slide mig løs. Allerede hørte jeg det rasende Udyr brølende nærme sig; og i min Fortvivlelse anvendte jeg nu saa uhyre en Kraftanstrengelse, at jeg slog Hovedet mod Jorden og

Digitized by Google

lod godt det halve af mit Baghaar blive hængende i Krattet.

Nu fattede jeg igien noget Haab om, ved en anstrengt Løben at kunne naae Pagoden, som kun laae nogle hundrede Skridt derfra; men jeg følte, ligesom man pleier at føle i Drømme, mine Been lamme af Skræk, og en usynlig Magt holdt mig under en heftig Hjertebanken ligesom lænket til Jorden. Forgiæves erindrede jeg mig i dette Øieblik den egne Maade, Bøffelen angriber paa, der tæt foran sin Fiende med tillukkede Øine, sænker Hornene mod Jorden, og at man i dette Øieblik kun behøver at giøre et let men rask Spring til Siden, for at lade den skyde forbi. Den formaaer da ikke at standse sin Fart eller er overhovedet vant til at vende sig.

Det stod ikke meer i min Magt, at giøre Brug af dette Redningsmiddel. Allerede var min Banemand mig nær, — saa nær, at jeg — neppe fer Skridt fra mig, — sporede Pustet af hans glødende Aande. Jeg havde neppe saamegen Kraft, at jeg paa Lykke og Fromme kunde kaste mig saa lang jeg var; og i samme Øieblik stormede ogsaa det græsselige Dyr i fuld Fart henover mig. Jeg troede, at det var ude med mit Liv; og hvormegen Grund jeg havde dertil, lader sig beregne deraf, at den ene Bagklove af dette Uhyre var, neppe et Quarteer fra mit Hoved, trykket dybt ned i Jorden, og at jeg strax derpaa følte mig bedækket med Sand og Gruus, som det hvirvlede op bag ved sig.

Digitized by Google

Nu først fik jeg igien saamegen Aandsnærværelse, at jeg paa Hænder og Fødder kunde krybe ind i det nærmeste Krak, hvor jeg bævende og med klapprende Tænder søgte at drage Aande. Hvor lang Tid jeg brugte dertil, veed jeg ikke. Min rolige Samling vendte først tilbage, da jeg hørte Rosten af mine Reisekammerater og vore Chivias, der, forsynede med Brande, kom for at søge efter mig. Jeg raabte paa dem; og med Møie fik de mig trukket frem af mit Smuthul; men ogsaa med ligesaa megen Forundring over, hvorledes det var muligt at trænge saa dybt ind i disse Tjørnefletninger.

Nu fik jeg ogsaa at vide, hvorledes det videre var gaaet med vort ulykkelige Eventyr. Nødskriget af Kyperen og Franskmanden, der ligesom jeg havde givet sig til at løbe til Pagoden, havde skrækket Braminen, hans Hunsfolk samt alle vore Lastdragere op af deres Søvn. Snart savnede man mig, og da man ikke saae jeg kom, saa troede man, at jeg enten var søndertraadt af disse Dyr eller i trængende Livsfare, og havde nu ikke nølet med, samtlige at komme mig til Hjelp. Min Vrede overvandt imidlertid min Tak, og jeg undlod mig i bittre Bebreidelser over en Uforsigtighed, som paa et hængende Haar havde kostet mig Livet. De skiøde rigtig nok alle Skylden paa et ulykkeligt Tilfælde, der uden at de vidste det havde indviklet en Tjørnegreen i Hanen paa Templyns Gevær og uformodentlig trykket den af; men om jeg ogsaa lod denne Undskyldning giælde, saa hav-

Digitized by Google

de jeg dog, da jeg kiendte min Vens Jægerhidsighed, god Grund til at tvivle derom. *)

*) Paa intet Dyr i disse Skove synes Uafhængighedens Trodsighed saa læselig at være skreven paa den rynkede Pande, som paa Bøffelen, der ikke viger for nogen Modstander, ingen frygter. Saa tilsyneladende rolig den afgræsser sin Markplads, eller afkiøler sig i den dybe Strøm under udhængende Grene, som lade deres zittrende Skygge spille paa dens brede Ryg; ligesaa rask og fortærende som en Løbeild bluser dens Vrede op, ligesaa haardnakket er den forhippet paa at tilfredsstille sin Hevn; og dens Lumskhed gior den endnu frygteligere end dens Raseri.

Alligevel vover Tigeren sig, ansporet af en pinende Hunger, ikke sielden i Kast med denne Fiende, der er den fuldkommen voren. Kun ved et listigt Overfald bliver den imidlertid uden Modstand Mester over Bøffelen. Men faaer denne Die paa den dristige Lurer, der snoer sig nærmere fra Busk til Busk, saa iagttager den enhver af hans Bevægelser med mistænkelige Blik, hæver Hovedet truende i Veiret, udpuster en Damp af Næsboerne og opskraver i en overstrømmende Kraftfølelse Sandet rundt omkring sig i en Støvsky. Men i hurtige Spring omkredser Tigeren den, snart her, snart der, trykker sig, truer, drager sig tilbage, kommer hvert Øieblik frem fra en anden Side, men er ogsaa hvert Øieblik færdig til at springe til, naar Bøffelen i mindste Maade giver sig blot; medens denne, følgende alle Tigerens Bevægelser, overalt byder den det spidse Horn, den truende Pande og bøiede Nakke og fremspruder fortærende Flammer under de vilde, buskede Øienbryn. — Nu har endelig den mere listige Fiende udseet sig Øieblikket! Med et hurtigt Spring sidder den paa Ryggen af Tyren; men ligesaa hurtig kaster denne ogsaa Nakken i Veiret, giennemborer og spidder den formeente Seierherre ved et heldigt rettet Stød, bøier nok engang Hovedet og slynger det sprællende Udyr høit i Luften, saa at det tumlende styrter ned fra Green til Green, og de rygende Tarme blødende indvikle sig i Grenene. Og endog nu slæber det rasende Horn det langs hen med Jorden, og den sidste krampagtige Bevægelse af det bortsvindende Liv nedtrampes under de jernhaarde Fødder.

Digitized by Google

Næste Dag spored jeg en heftig Hovedpine og nogen Febergysen, som en begribelig Følge af mit Uheld; derfor opholdt vi os ogsaa her til om Middagen. Men da jeg ogsaa nu kun følte liden Lettelse, holdt jeg det for klogere, i korte Dagreiser at naae Poetlan, den nærmeste hollandske Post, end at blive syg i denne Ørken og af Mangel paa Hjelp opgive Aanden. Sildigt paa Dagen satte vi os derfor igien i Marsch og kom kort derpaa igiennem en høi dunkel Løvskov, som var et forønsket Syn for os, da den, tvertimod de andre Skove i dette Land, var fri for al Underskov. Hist og her fik vi Øie paa smaa Hjorde af Hjorte og Gazeller, der græssede imellem Træerne, og i Toppene bemærkede jeg blandt flere Abearter nogle med ganske sorte Haar og hvide Skiæg, hvilke gave dem et meget snurrigt Udseende. Vore Ledsagere tillagde dem Navnet Wandroe. Bøffeler og

---

Men ikke altid mislykkes for Tigeren det afgjørende Spring, der begynder og ender den egentlige Kamp. Modstædet forfeiles, og fire skarpe Kløer slaae sig dybt og uopløseligt i Slagtofferets bævende Sider, imedens de sønderknusende Tænder trænge ind til Knoklerne, og de glødende Læber indsuge sig i det dødelige Saar, for at drikke og mætte sig med Blod. Uden Nytte steller og tumler det overmandede Dyr sig, for at afryste sin Byrde. Endelig begiver det sig paa Flugten med et høst, hendøende Brøl, styrter igiennem det meest forvorede Krat, igiennem Strømme og Moradser; styrter og reiser sig igien i Veiret, samler fortvivlet sine sidste Kræfter, kaster sig bag over, vælter sig og ender under krampagtige Trækninger og en huul Stønnen sit Liv. Modet maa ligge under for Listen, Styrken for Smidigheden!

Digitized by Google

Elephanter havde her i Mængde efterladt deres sædvanlige Spor.

Da Tusmørket brød frem vare vi imidlertid komne til Morgam — en eensomtliggende Torp, hvor Armod og Elendighed syntes at have hjemme. Vor Leirplads toge vi under et Træ ved Siden af en Brønd, der i det mindste gav os et særdeles godt Vand. Af Levnetsmidler bragte vi derimod kun noget Tinneh *) sammen, og desforuden fik vi en meget ubehagelig Nat, formedelst en stærk Regn, der først holdt op henimod Morgen. Skriget af Elephanterne, om hvis Nærværelse vi allerede igaar vare blevne paamindede, lod sig høre hele Natten og truede os med nye Farer den næste Dag. Indvaanerne raadede os ogsaa, at vi ikke skulde bryde for tidligt op, i det mindste ikke før Solen var opstaaet.

Vi fulgte dette Raad, og naaede uden nogen særdeles mærkelig Begivenhed henimod Middag et lysere Sted midt i Skoven, hvor vi holdt vort Maaltid, fordi vi tillige opdagede en bequem Brønd. Men til vor Forundring var samme saa dyb, at vore sammenbundne Strikker, hvorvel tredive Favne lange, ikke kunde naae Bund. Ikke langt derfra stod midt imellem Buske og Tjørne en gammel Kirke af portugisisk Bygningsmaade; et talende Beviis paa, at denne Egn for ikke mange Tider siden maa have været meget bedre bebygget; —

*) Et Slags gulnt Korn, der i Udseende og Smag ligner Hirse.

Digitized by Google

en Formodning, hvortil de hyppigt forekommende Kokos- og Palmetræer allerede tidligere havde bragt os. Den ene Side af Bygningen var styrtet i Ruiner, og just derfor holdt vi det ikke for raadeligt at see os nøiere om i den, da slige Gruushobe pleie at være et Yndlingsopholdsted for Slanger og andet lignende Utøi.

Imedens vi nøde vort simple Maaltid, saae vi, neppe hundrede Skridt fra os, to Bjørne, der meget sindige og uden at yttre mindste Frygt betragtede os nogle Øieblikke og derpaa trak forbi, indtil de, til Lykke for dem selv og for os, forsvandt bag noget Buskads. Thi allerede ladede vor Nimrod og Hr. d'Allemand deres Bøsser; og da disse Dyr, som man veed, stage for deres Mand, kunde der let ved nogen Forhaling igien være opstaaet fortrædelige Scener.

Da vi om Eftermiddagen droge videre, blev Skoven vel ligesaa tæt og høi, som forhen, men mindre fri og aaben. I Særdeleshed faldt en Mængde smaa sorte Myrer os til Besvær, hvoraf det paa mange Træer vrimlede saaledes, at de, det mindste Grenene rystedes, i hundredeviis regnede os ned paa Livet. Deres Bid var tillige noget smertefuldt og efterlod en liden Bule, der sveed utaaleligt. Vore stakkels nøgne Dragere vare værst farne derved.

Med megen Møie drøge vi videre, da just disse Folk, der vare gaaede et Stykke forud for os, i største Hast vendte tilbage, for at advare os for

Digitized by Google

en Tiger, der var i Nærheden, og som de, uden at see den, havde sporet ved Lugten. Jeg havde vel engang hørt tale om saadan fiin Lugt; dog havde jeg aldrig villet troe det. Imidlertid toge vi dog vore Pistoler i Haanden, og gik frem med spændt Opmærksomhed. Virkeligen mærkede vi inden kort Tid ikke alene en Stank, som af Bævergiel, men saae ogsaa Dyret ligge udstrakt bag noget Krat. Klangen af vore Bækkener syntes ikke at frembringe det mindste Indtryk af Frygt hos det. Da vi bestandigen kom nærmere, blev det opmærksomt, reiste sig og gjorde sig færdigt til Spring, medens vi i samme Øieblik affyrede to Pistoler, hvoraf neppe nogen traf. Efter denne fremmede Hilsen trak Fienden sig ogsaa i al Magelighed tilbage i Krattet, hvor han kort derpaa spandt os af Syne. Vi paa vor Side havde lige saa liden Lyst til at fortsætte denne unyttige Feide, og bequemmede os endog til en Omvei, paa hvilken vi i al Stilhed droge videre.

Først i Bælmørke traf vi paa nogle forfaldne, tomme Hytter, der efter vore Ledsageres Forsikkringer, fordum udgjorde en Deel af den anselige Landsby Maderode. Forjagne af Elephanter, havde Indvaanerne maattet forlade den. Det er nemlig ikke noget uhørt, at en Trop af disse Dyr finde Behag i at besøge en Landsby om Natten eller at trække midt igiennem den. Men da bliver der intet andet tilovers for de stakkels Mennesker, end jo før jo heller at forlade et Sted, hvor en bestandig Livsfare truer dem, hvor deres Boliger

Digitized by Google

blive omstyrtede og deres Sæd traadt under Fød-derne.

Vi toge vor Leirplads i Midten af en lille Slette, der var omgiven af en tæt Kreds af Kiæmpestammer. Mindre stode hist og her indenfor denne Omkreds, og blandt dem reiste der sig igien et mægtigt Træ, der fremfor alle indbød os under sit Løvtag. For endnu bedre at sikkre os for et Besøg af hine frygtelige Dyr, som, ifølge deres Spor, endnu ikke ganske havde rømmet dette Revier, bare vi en Mængde tørt Træ sammen, for den hele Nat ikke at lade Baalene omkring vor Træstamme gaae ud.

De vare just i Brand og vore Maatter udbredte, da der pludselig i stor Mængde regnede noget ned paa os, hvilket vi, til ikke liden Forundring, ved en nærmere Undersøgelse erkiendte for grønne Løvfrøer, der neppe vare saa store som en Bønne og for en Deel endnu mindre. Vi maatte formode, at Heden eller Røgen af vor Ild havde ryst dem ned af Grenene; men bleve imidlertid nødte til at rømme dem Marken og ligge os til Hvile et andet Sted.

Men her kom vi fra Regnen under Tagdryppen. Der, hvor der var en lille Forhøining, var Jorden fast og tør; men her fandt vi den saa morads, at vi sank i den til over Anklerne. Vort forladte Herberg fortjente saaledes alligevel Fortrinet. Vi vandrede ogsaa roligt derhen igien, efterat vi havde brugt den Forsigtighed, aldeles at lokke vore i Høiden tilbageblevne Fiender ned

Digitized by Google

ved en forstærket Ild. Dette forhindrede imidlertid ikke, at jo nogle enkelte af disse Sildinger drattede ned i vore Potter.

Syvende Kapitel.

Vort Opbrud og videre Reise den næste Dag frembød aldeles ikke noget mærkværdigt. Henimod Aften befandt vi os paa en stor Sandslette, og gjorde holdt ved Bredden af en lille med Krat og Sumpvæxter opfyldt Bæk, som vi paa vor Side fandt omgierdet med en vel lav men igiennemtrængelig Tjørnehække. Dette sikkrede os Ryggen, ligesom en Halvkreds af Baal tjente os forfra til Bolværk. Natten var imidlertid, formedelst en kort derpaa faldende Regn, intet mindre end behagelig; og da dette forstyrrede vor Sovn, saa fordrive vi vor Kiedsommelighed med at kaste nogle Raketter efter de Elephanter, som vi tydelig saae trække over Sletten. Denne funklende Lysstrøm drev dem hvergang paa en overilet Flugt, der var ledsaget med saa frygtelige Skrig, at de vilde have sammenknuget vort Hjerte og Mod, hvis vi ikke havde vidst os saa sikkre bag vor Ildborg, eller siden vor Afreise fra Jaffanapatnam ikke allerede vare blevne fortrolige med disse Skabninger.

Hiinside Bækken, hvor Skoven strakte sig noget længer frem, hørte vi Tid efter anden en ubekiendt Støi, men som kun lidet foruroligede os, da vi ogsaa fra denne Side vidste os tilstrækkeligt

Digitized by Google

dækkede af Tjørnehækken. Henimod Morgen tog denne Støi imidlertid meer og meer til, og den Pladsken i Vandet, som den ledsagedes af, samt en vedholdende Grynten lod os giætte paa et Kobbel Vildsviin, som væltede sig her i Sumpen. Trods den Dunkelhed, som indtraf efterat Maanen var gaaet ned, og som ikke lod os skielne det ene fra det andet, rettede vi vore Geværpiber efter den stærkeste Støi, gave paa engang Ild og fornam ogsaa hvorledes hele Flokken strax pultrede op af Vandet og tog Flugten.

Efterat det igien var blevet roligere her, lagde vi Mærke til en Knurren og Stønnen, der tilkiendegav os, at et, formodentlig af os saaret, Dyr var blevet tilbage; hvorfor vi ogsaa, for nøiere at overbevise os derom, med Utaalmodighed ventede paa Dagslyset, og ogsaa strax, ved første Daggry overalt anstillede Undersøgelser. Men da Dyret allerede længe før var forstummet, blev vor Umage længe forgiæves, og allerede opgave vi vort Jagtbytte, for ikke at spilde nogen Tid, da Kyperens Slave opdagede et Vildsviin, der uden Livstegn laae udstrakt bag en Busk, og hvilket vi strax toge i Beslag som vor Eiendom.

Jeg var just tilligemed Bageren nærmest ved Haanden, da denne Opdagelse blev gjort. Han fik Lyst til at skiære Halen af Dyret, for i Spøg at præsentere Hr. d'Allemand den. Med Kniven i Haanden greb han leende rask fat paa dette nødle Lem og var just i Færd med at sætte Kniven til, da den Skindede pludselig med en græs-

Digitized by Google

selig Brummen foer op og støttede sig paa sine Forbeen. Den selvbudne Anatoms Miner bleve ved denne uformodede Vending høist maleriske. Bleg som Døden, stod han med aaben Mund og stirrende Øine ubevægelig i en svævende Stilling paa Tæerne og snappede efter Veiret. Jeg selv blev overrasket og greb til Bøssen. Men da vi snart mærkede, at Dyret, efter forgiæves Anstrengelser for at reise sig, stedse igien sank tilbage, saa blev jeg i samme Grad roligere, som Vreden tog til hos Bageren, der fuld af Forbittrelse jog det sin Sabel i Siden, men just ved dette komiske Raseri endnu længe efter gav os Stof til at giøre os lystige over sig.

Vort Vildt, der omtrent var af Størrelse som et temmelig fedt europæisk tamt Svin, skare vi strax op og fandt dets Mave fuld af Paalpalam og Sand. De bedste Stykker huggede vi af til vort Mundforraad og vendte derpaa tilbage til vor Leir, som vi nu brøde op med, for at fortsætte vor Reise, der ved alt dette var bleven noget forsinket. Jeg havde ved den Leilighed den Fornøielse at see en meget skiøn ganske hvid Abe med et Skiæg af samme Farve. Vor Veiviser gav ogsaa denne Art Navnet Wandroe.

Ved min Afreise fra Jaffanapatnam havde jeg begaaet den Uforsigtighed, ikke at forsyne mig med mere end eet Par Støvler. Disse vare nu efter en ti Dages-Marsch saa forslidte, at der ikke var andet for, end at jeg maatte kaste dem bort og gaae barfodet ligesom vore Chivias. Ste-

Digitized by Google

nene, Trærødderne og andre Ujevnheder paa Jorden gjorde mig denne uvante Maade at reise paa yderst mosommelig. Meest til Besvær faldt mig fremfor alt en Art Torn med tre Spidser, der, ligesom vore Fodangler, saaledes ere stillede imod hverandre, at een af Spidserne altid vender i Veiret. Man finder almindeligen denne Torn i dybt Sand, og forunderligt er det, at jeg aldrig har kunnet opdage den Buske, hvorfra den har revet sig los.

Overalt frydedes vore Øine denne Dag ved talrige Paafugleflokkes Pragtfiedre. Men for vor Gane frembød der sig ogsaa Udsigt til en lækker Nydelse, da vi i et huult Træ opdagede en Honningstade og ved Røg nødte dens Bebvere til at fortrække. Disse Bier synes imidlertid saa lidt at høre til den almindelige Art, at man ved første Øiekast snarere skulde holde dem for sorte Fluer. I Forhold til det øvrige Legeme havde de meget store Hoveder; men deres Honning var ogsaa usædvanlig flydende, og havde ingen behagelig Smag. Hinduerne kalde dem Conna.

Ved denne Leilighed løb Bageren usiensynlig Fare for at miste sit Liv. I det han nemlig traadte til uden at see sig for, berørte han en Slange, der strax hevnede sig ved et Bid i hans Læg og derpaa hurtigt skjulte sig under Krattet. Til Lykke havde han Støvler paa, hvorigiennem Bidet ikke kunde trænge, endskiøndt man tydeligen kunde bemærke Indtrykket af Tænderne i Læderet og det deri efterladte Giftstof.

Digitized by Google

Henimod Middag var, formedelst et indtruf-fet Regnveir, Synet af den usle Ambelam ved Conderipo, som vi stødte paa midt i Skoven, os et høistforønsket Møde. Men da det nu kom saa vidt, at vi skulde krybe ind under dette Tag, vilde Ingen være den Første, fordi en Tiger el-ler et andet Roydyr gierne kunde have opslaaet sin Hule her, og den lave Indgang ikke tillod os med Sikkerhed at kiende noget inde i Hytten. Allerede kom vi frem med det Forslag, at sende en Raket derind og tillige holde vore Vaaben i Beredskab, da George, der efter sit sidste Eventyr ganske havde faaet sit Mod igien, tilbød sig at gaae for-an, idet han med dragen Sarras og en foragtelig Latter opfordrede os til med freidigt Mod at føl-ge sig. Uden at oppebie vort Svar, saae vi ham ogsaa modigen at forsvinde i dette Helvede, som han vilde bestorme.

Men neppe kunde han have famlet fire eller fem Skridt frem i Mørket, saa sprang han ogsaa i største Hast, skiælvende og med blegt Aasyn, til-bage igien til os, og pegede, uden med en Lyd at svare paa vore nysgierrige Spørgsmaal, med Haan-den hen mod noget, der med Raslen bevægede sig inde i Hytten ved Indgangen. Da vi ikke havde synderlig Lyst uden Nytte at give os i Kast med en saa frygtelig Fiende, vilde vi just til igien at fortsætte vor Vei og heller lade os bløde igiennem, da en smuk Jagthund krøb ud af Ambelamen og kom os imøde. Logrende syntes den at vilde af-trygle os noget Ede, hvortil den, som dens afta-

Digitized by Google

rede og kraftløse Knokkelfigur viiste, hviligen trængte. Den fik i Overflødighed af os, hvad den havde fornødent, og blev, som man let kan begribe, fra dette Øieblik af vor uadskillelige Reisekammerat.

Kort derefter betraadte vi en græsrig Slette, fuld af Moradser og Sumpe med et stinkende Polevand, bevoxet med tætte Rør. Næsten ethvert Græsstraa her var besat med Blodigler, og neppe havde jeg og vore Dragere sat Fødderne deri, førend de ogsaa havde taget vore nøgne Been i Beslag. Mine Ulykkeskammerater raadede mig, at jeg ikke med Magt skulde rive dem af, men lade dem suge sig saa mætte de vilde. Jeg gjorde det og bemærkede, at de saa for det meste frivilligen slap mig; men istedet for at disse fingerlange Skabninger ellers kun vare saa tykke som en Tarmstreng, vare de tilsidst blevne tre Gange saa tykke. Saasnart vi vare slupne ud af Moradset skaffede vi ogsaa den mere haardnakkede Deel af denne Yngel bort ved at bestrøe Munden paa dem med Salt.

Ikkedestomindre vare mine Been ganske blodige, og endskiøndt vor Giennemmarsch neppe havde varet et halvt Quarteer, var jeg dog sikkerlig bleven et Par Unzer Blod lettere. Mindst begreb jeg, hvorledes disse Orme saa hurtigt havde kunnet suge sig fast, da vi dog ved en anstrenget Løben havde søgt at undgaae dem; og omendskiøndt vi paa vor videre Reise endnu ofte maatte trækkes med et større Slags, fandt vi dem dog ingensteds i saa uhyre Mængde; ikke heller vare disse

Digitized by Google

saa begiærlige efter Blod, endskiøndt de, som jeg siden efter har lagt Mærke til, fuldkommen kunde tage en halv Unze til sig. De Indfødte kalde dem Rettum poetje.

Istedetfor hiin sørgelige Sump betraadte vi kort derpaa en stor grøn Mark, uden Buske eller Tjørne; hvilken indbød os til her at tage vor Middagshvile. Hist og her gives i disse uhyre Skove slige behagelige aabne Pladse, og disse bidrage meget til at forøge hines Skiønhed. Ogsaa her fremstillede de sig i deres uendelige Skiønhed for mit følsomme Sind, og just nu kom et nyt Trylleri til, der formildede ethvert stort Indtryk af denne Scene til en navnløs Behagelighed; og det var Nattergalen paa Ceilon, som jeg maatte takke for denne søde Følelse.

Jeg vil ikke bestemme, om den lille sorte Fugl, som jeg mener, og der omtrent er saa stor som en Sidsken, hører til vor europæiske Philomeles Slægt; men dristigt tør jeg paastaae, at dennes beundrede Sang ikke kommer Kunsten nær hos hiin ubekiendte Sanger i Ceilons øde Egne. Aldrig hørte jeg saa behagelige og tillige regelmæssig afvexlende Toner. Man skulde sværge paa, at en eller anden sindrig Virtuos lurede deroppe imellem Løvgrenene og udgiød sin Følelse i søde Phantasier, for tillige ved disse henrykkende Klagetoner at inddysse alt omkring sig i en glædedrukken Tungsindighed. Jeg blev aldrig kied af at høre paa denne Sang; og ofte lod jeg mine Kammerater drage et langt Stykke i Forveien, for endnu længer og meer uforstyr-

Digitized by Google

ret at kunne overgive mig til denne behagelige Nydelse.

Fra Krattet traadte vi igien ud paa en anden endnu større Slette. Egentlig var det et stort Morads, hvis Sumpvand Solens Kraft havde udtørret. Tre eller fire Dage senere havde vi maaskee kunnet gaae derover som paa fast Jordbund; men da vi, for at blive i lige Retning, nu strax forsøgte derpaa, sank vi, førend vi endnu kom til Midten af det, indtil Knæene i et sort og leeragtigt Mudder, saa at vi bleve nødte til at tage en lang Omvei. Sporene af Vildsviin og Bøffeler viiste, at de ofte besøgte dette deres Yndlingsopholdssted.

Over denne Forsinkelse overraskede Aftenen os; og vi havde vel besluttet os til at opslaae vort Natteqvarteer paa den anden Side af Moradset, hvis ikke Mangel paa Vand og den raadne Luft, som steeg op af det, havde afholdt os derfra. Derimod lovede vor Veiviser at føre os, i det høieste en Miil længere frem, til en Brønd med udmærket herligt Vand. Men imedens vi fulgte ham, opstod der en heftig Trætte imellem ham og hans Kammerater, fordi de paastode, at han havde fulgt en ganske gal Vei. Da vi imidlertid havde større Tiltro til ham, end til alle de øvrige, saa gjorde vi en Ende paa denne Tvist, idet vi erklærede, at vi ene og alene vilde overlade os til hans Førelse.

Men vi fik desværre snart Aarsag til med Fortrydelse at tilbagekalde den gode Mening, vi

Digitized by Google

havde om ham. Thi efter tre eviglange Timer, i hvilke vi giennemkrydsede Skoven, snart til Høire snart til Venstre, medens vor Veiviser i eet væk forsikkrede os, at vi vare ganske nær ved den Plet, vi søgte efter, lod hans urolige Blik mig ikke længer tvivle om, at vi jo maatte have taget feil af Veien. Han kunde selv ikke længer nægte det, og blev nu af Modpartiet overøst med en Strøm af Skieldsord. Desuagtet blev der nu ikke andet for os, end paa Lykke og Fromme at fortsætte vor besværlige Vei, indtil vi havde truffet Vand, da det Forraad, vi endnu havde, ikke engang var tilstrækkeligt til at tilberede vor Aftensmad ved.

Hidtil havde Jorden dog i det mindste været jevn og uden naturlige Hindringer; men nu blev den pludselig fuld af Nelder, som bekom mine nøgne Been meget ilde og nødte mig til at omvikle dem med Tørklæder, hvorved de nogenlunde kunde være sikkrede. For at forøge vor Nød, gav Himlen os i rigelige Strømme ovenfra, hvad vi savnede paa Jorden, og blødte os igiennem til Skindet. Endelig vare vi saa lykkelige at naae en lille Flod, hvis Bredder vare fulde af spidse Klipper.

Paa denne Side af Floden stode Træerne tyndere end paa hiin Side, og vi burde ustridigt have opslaaet vor Leir her; men Regnen strømmede endnu saa uophørligt ned, at vi dennegang ønskede os noget mere Ly under Krattet og allerede lavede os til at vade igiennem Floden. Vor Fører advarede os meget alvorligt for et saadant Forsøg i den

Digitized by Google

mørke Nat; deels formedelst de dybe Huller i Flodsengen, men endnu meer for de Krokodiller, som kunde opholde sig der. Denne Erindring i rette Tid virkede, og vi forbleve hvor vi vare.

Det var allerede langt ud paa Natten, og Regnen fik ingen Ende. Det syntes ikke heller raadeligt at fjerne os for langt fra hverandre, i den Hensigt at lede efter tørt Brænde, hvorfor vi ogsaa neppe bragte saameget tilveie, at vi kunde underholde en eneste lille Ild dermed. Vi vare ikke lidt urolige derover, og det saameget meer, som vi paa vor Vei idag havde seet en Mængde af de sædvanlige friske Spor af Elephanter og endog i dette Øieblik langt borte hørte en Knagen, som lod os slutte, at her vare talrige Horder af disse Uhyrer.

Men da der nu skulde øses Vand af Floden til vort Aftensmaaltid, yttrede vore Chivias en saa afgiørende Frygt for Krokodillerne, at de eenstemmig undsloge sig for at komme Vandet nær. Det nyttede ikke, at vi tilbøde os at ville ledsage dem lige til Kanten af Floden med Fakler og Pistoler. Endnu mere forunderligt var det, at vi, da de yttrede denne Ulyst, lidt efter lidt følte os betagne af den samme Engstelighed, saa at vi, istedetfor at tænke paa et ordentligt Maaltid, lode os nøie med et Glas Liqueur og noget Tvebak. Vore Dragere derimod stillede deres Hunger med Calenga-Meel og Poenat. *)

*) Begge Retter leveres af Daddelpalmen, der, saavel herved, som ved de mange Fordele, Hinduen yeed at

Digitized by Google

Regnen tog vel af, men en sort, skydækket Himmel, der gjorde den dunkle Nat endnu mørkere, lod os befrygte et nærforestaaende Uveir. Allerede hørte vi Tordenen rulle langt borte. Lynene toge hvert Øieblik til, og hele Horizonten syntes at staae i Flammer. Ikke en Vind rørte sig, og en lummer Atmosphære lod os neppe aande. Rundt omkring denne store, øde Egn herskede en dyb, kun af Tordenens Brag afbrudt Stilhed. Alt Levende forstummede. Derelviis følte vi vore Øine blændede af de krydsende Lyn og indhyllede i et græsseligt Mørke; og man maa nødvendig have et Begreb om den tiltagende Frygtelighed af et saadant Naturphænomen i de tropiske Lande, for at finde det tilgiveligt, at vi ikke kunde blive Herrer over en ubehagelig, beklemmende Følelse, der tog til hos os, jo længer den varede. Sandsynligviis

---

drage af dens enkelte Dele, synes endnu at have Fortrin for den dermed beslægtede Kokospalme. — Lægger man Daddelkiernen, lader den gyde i Veiret og derpaa skiærer Planten af, saa giver den, tilsat og stødt, Calenga-Melet, hvoraf man bager meget velsmagende Kager. — Poenat fremkommer derimod, naar man tager den gule, tykke Daddelsaft, der fuldkommen ligner en Æggeblomme efterat den er renset fra Hviden, og stryger den med Hænderne tykt paa en Maatte, derpaa tørrer den i Solen og gientager dette saa ofte, indtil der danner sig en to til tre Finger tyk Kage, der tilligemed Maatten, som tjener den til Grundlag, bliver skaaren i firkantede Stykker og giemt til den skal bruges. For Hinduen tjener den i Nødstilfælde istedet for Ris, er sød og af en behagelig Smag, men dertil noget hidsende.

Digitized by Google

hjalp ogsaa Beskaffenheden af det Sted, hvor vi befandt os, til at forstærke Indtrykket.

Vore Chivias alene syntes fuldkommen rolige ved dette almindelige Oprør i Naturen; de morede sig med at røge Tobak og synge, alle lagde sig rolige paa deres grønne Øre; — og denne samme Ligegyldighed har jeg ved lignende Tilfælde bemærket hos Hinduerne. Hvo siger os vel, hvorfra dette Folk, som altid har været anseet for feigt og modløst, tager dette rolige Sind, medens vi slebne, kloge og uforsagte Europæere sjelden ganske formaae at holde os fra at frygte Tordenveir? Er det Dumhed, Følesløshed hos dem eller Fatalisme? Og maae vi alene takke vor Opdragelse, eller en ond Samvittighed eller vore vrange Religionsbegreber for denne Svaghed?

Endelig udgiød Himmelen sin Overflødighed af Electricitet igiennem en ny voldsom Pladskregn, der paa Øieblikket udslukkede vor lille Ild og med altfor god Virkning hjemsøgte os, som vare krøbne sammen under vore Talpatblade. Ilden kunde vi paa ingen Maade igien faae til at brænde. Vi maatte derfor tage vor Tilflugt til et Bundt Harpixfakler, hvormed Kommandanten i Vedative lykkeligviis havde forsynet os paa vor Reise. Vi plantede et halvt Dusin af disse omkring os i en Kreds; men enhver af os tog ogsaa et Par i Haanden, for at kaste dem paa den første Fiende, som maatte nærme sig os.

Digitized by Google

Henved Kl. 3 om Morgenen, da Regnen hørte op, og Tordenen kun endnu buldrede imellem Bjergene, kom de vilde Dyr, der under Uveiret havde holdt sig skjulte i deres Huler og Smuthuller, frem igien. Et lykkeligt Tilfælde havde imidlertid ladet os vælge vor Leirplads paa et steilt og, saavidt man kunde skiønne, utilgængeligt Sted ved Flodbredden. Længer borte saae vi alle Slags Dyr uafladelig nærme sig Floden, for at drikke paa de Steder, hvor Tilgangen var mageligere.

Vi satte ikke nogen synderlig Liid til vore Fakler, for under deres Skyts alene at troe os sikkre mod ethvert Anfald, og kastede derfor Tid efter anden en brændende Raket ud i det tykke Mørke, som omgav os. Dette forekom os saa meget mere nødvendigt, som vore Øren, efterat det havde holdt op at dryppe, saaledes bleve bedøvede af en tusindfold Qvækken af Frøer og en skingrende Piben af Faarekyllinger, der myldrede paa Buskene, at vi ikke kunde høre vore egne Ord og endnu mindre kunde lægge Mærke til, om et Rovdyr kom listende.

Ganske gjennemblødte og udmattede af Hunger og Søvnløshed ventede vi saaledes med længselfuld Utaalmodighed Dagens Frembrud, der skulde forløse os fra disse mange Ubehageligheder. Men da den virkelig brød frem, formindskedes vor Glæde ikke lidet, da Skyer, som igien trak op, paa ny truede os med Regn og Uveir. Ingen Fugl i Skoven bragte os den sædvanlige glade Morgenhilsen, og i vort Øre lød kun den eensformige Dryp-

Digitized by Google

pen, som Løvet paa Træerne lod pladske ned paa de lavere Planteblade.

Ottende Kapitel.

Saasnart vi kun nogenledes formaaede at giøre Forskiel paa Gienstandene, strækkede vi vore halvdøde Lemmer og satte os rask i Bevægelse, for at indhente det Maaltid, vi forsømte igaar. Jeg søgte tilligemed nogle af vore Folk om Brænde til en dygtig Ild, og inden denne blussede lystigt i Veiret vare Fader Templyn og Franskmanden igien komne tilbage til os med en Hare og et Par Agerhøns, uden at de just havde havt nødig at umage sig langt bort.

Nu saae vi ogsaa, at vore Chivias Frygt for Krokodillerne i Floden ikke var nogen Drøm af deres ophidsede Indbildningskraft. Der svømmede virkelig nogle af disse Amphibier omkring i den, og et af disse Dyr havde strakt sig saa langt det var paa den anden Flodbredde. De forekom mig ikke saa store, som de, jeg havde seet i Batavia eller andre Steder. For Øieblikket var min Nysgierrighed dog i Særdeleshed henvendt paa, hvorledes vort Følge, der saa levende udtrykte sin Afsky for disse Dyr, vilde bære sig ad, for i deres Paasyn at sætte over Floden. Men allermindst ventede jeg, at et saa bizart Slags Over-

tro, som de her bragte i Anvendelse, skulde bevirke denne Overgang fra Angst til Mod.

Saasnart vor Frokost nemlig var til Ende, og imedens man endnu var sysselsat med at binde Pakkerne sammen, tog En af Hoben det halve af en Kokosnød, lod nogle Dråaber af sit Blod falde paa den, og blandede det derpaa med noget Vand og Sesamolie. *) Med sagte Stemme udtalte han derpaa sin Besværgelsesformular eller Mandaram derover, og salvede alle sine Kammraters Pander med denne Blanding. Denne Besværgelsesmaade, som han kaldte Pilisuniam, tillagde han den mirakulose Kraft, at den paalagde Krokodillens Kiæver et usynligt Baand og Bidsel, saa at den ikke kunde forgribe sig paa nogen, der saaledes var betegnet. I det han roste dette Middel som det eneste sikkre, bad han, at vi ligeledes vilde betjene os deraf.

De samme Grunde, hvorfor vi nogle Dage iforveien afviiste Braminen i Calaar med hans Lægemiddel, bestemte os ligeledes her til hverken at fornægte vor Tro eller Vantro. Heller vilde vi vandre et Stykke længer ned med Floden, for at finde et Sted, som vi med meer Sikkerhed kunde betroe os til. Man indvendte herimod, at Vandet blev dybere og løb hurtigere jo længer vi kom

*) Sesamen er en overalt i Orienten dyrket Plante, der i sine firkantede Frugter indslutter en Mængde langagtige Frøkorn. Af disse faaes et Slags Olie, som man i Husholdningerne bruger til at brænde, og som ogsaa holdes for at styrke Lemmerne.

Digitized by Google

ned, og at det havde endnu større Overflødighed af disse frygtelige Dyr; ikke at tale om den lange Omvei og dennes Ufremkommelighed.

Hvorledes det end forholdt sig, saa gjorde disse Indvendinger dog vor Beslutning vaklende; og for ganske at vinde os, gjorde Besværgeren os det Forslag, at han først vilde aflægge en talende Prøve paa det Solide i sin Kunst, førend at vi saa ligefrem erklærede den for tosset og magtesløs. Dette Forslag turde vi i det mindste tage imod. Fem af vore Dragere begave sig strax med Kunstneren i Spidsen og deres Pakker paa Hovedet ned til Flodbredden. Hiin mumlede endnu nogle uforstaaelige Ord i Skiægget, og gjorde af det øvrige af Blandingen, hvortil han føiede en temmelig Mængde Sand, ligesaa mange smaa runde Kugler, som der var Personer i vort Selskab. Derpaa kastede han sex i Vandet, og lystige som til en Dands vadede de nu samtlige ud i Floden og naaede ogsaa uskadte den anden Bredde.

Endnu meer! Paa samme Maade, og i det han blot kastede en af sine Smaakugler i Floden, begav Besværgeren sig tilbage igien, uden at forlades af sin gode Lykke. Og baade paa Frem- og Tilbageveien gjorde Krokodillerne ikke mindste Mine til at angribe ham, uagtet vi tydeligen saae Hovederne over Vandet paa nogle, der svømmede omkring der, og en af dem neppe var ti Skridt fra ham. Var der maaskee i de Kugler, der ligesom offredes dem, en bedøvende Blanding, som hvede denne Afmagt til Følge? Eller laa det i

Digitized by Google

Tiden paa Dagen; eller havde Udladningen af Tordenveiret en physisk Indvirkning paa disse ellers umættelige Skabningers Irritabilitet og Tørst efter Bytte?

I det mindste vorede Modet hos os, til under vor Dyrbetvingers Skyts at vove den farlige Overgang. Han kastede derpaa de øvrige Offerkager i Vandet, og bød os, i en sluttet Kiæde at lægge vor venstre Haand paa vor Formands Skulder, medens han selv aabnede Rækken. Thi da vi havde undslaaet os for at lade os betegne paa Hovedet, saa var denne tætte Sammenholden den eneste Udvei, der endnu var tilbage; men fra det Øieblik, vi brøde Kiæden, turde han ikke staae inde for hvad Uheld, der kunde møde os. Jeg selv holdt for, at vor sluttede Slagorden maaskee kunde bidrage til at holde Fienden i bedre Respekt.

Og nu begyndte Toget. Vor Anfører havde Jagthunden under Armen, og ved den anden Haand holdt Bageren sig, der meget ivrigt paastod at ville være i Spidsen for os til offensiv og defensiv Forsvar. Vi fulgte selv efter med de øvrige Chivias, men holdt desuden i vor høire Haand vor Hirschfænger, og troede neppe vore Øine, da vi saae, at disse Uhyrer ikke syntes at agte, ja neppe engang lægge Mærke til os.

Aldrig saasnart saae vi os i god Behold paa den anden Flodbredde, saa klikkede ogsaa mine Kammerater med deres Geværlaase, for paa en ukiærlig Maade at vække den Krokodil, der sov paa Sandet neppe halvhundrede Skridt fra os; men

Digitized by Google

alle vore Folk bade eenstemmigen om Pardon for den, da enhver Forurolligelse af dette Slags sikkerligen vilde bringe deres Kammerat, som havde forrettet Besværgelsen, en Ulykke paa Halsen. Denne Gang slog jeg mig til deres Parti, fordi jeg ikke saae nogen Fordeel af denne Jagt, og gav min Ven Templyns Jagt-Iver i det mindste den Retning, at han, for dog ikke at have ladet sit Gevær ganske omsonst, lod sig noie med at fælde en Ondoembo *) af en sjelden Størrelse, der kom ham paa Skud imellem Klipperne ved Flodbredden.

Imod vor Forventning begyndte Himmelen at klare op da vi droge herfra, Taagen sank, og Solen brød atter frem i sin fulde Pragt, for rundt omkring at tørre Fiedrene paa tusinde opmuntrede

*) Dette Dyr, som Cingaleserne kalde Teelgoin, er med Hensyn til sin Skabning kun i Størrelse forskiellig fra Krokodillen, og bliver sjelden meer end tre Fod langt. Dets Farve er graa og under Bugen gulagtig. Man finder det for det meste spillende med den blaa, spaltede Tunge og blæsende med aaben Kiæve. Dets lange tynde Hale tjener det til Forsvar, og dets Føde bestaaer af Fisk eller Urter, naar man kunde slutte fra det, som fandtes i Indvoldene paa det Dyr, hvorom der tales i Texten. Man finder Ondoemboen overalt i hele Indien, og dens Kiød roses som det meest styrkende Hjelpemiddel for en svækket Fordøielsesskraft. Syge, der ikke meer kunne nyde andre Næringsmidler, skulle, som Hinduerne forsikre, befinde sig fortræffeligt ved dette Kiød. Hvor styrkende det er, har jeg ved egen Erfaring havt de meest velgiørende Prøver paa. Naar man, efterat have skaaret Hovedet, Halen og Poterne af det, koger Dyret, forvandler det sig ganske til Gelee, der smager som Fisk, men ikke ubehageligt. Rigtignok maa man være vant til denne Spise.

Digitized by Google

Sangere, hvem Regnen havde haandteret ligesaa ilde med, som med os. Alt fik igien nyt Liv og Kraft; vi marscherede ogsaa rask afsted, og kom henimod Middag til en Flod ved Navn Amba-longa, som vi passerede paa en stor, til denne Hensigt ombugget Træstamme, der maatte tjene som Bro. Her saae jeg ogsaa det sværeste Træ, som nogensinde er kommet mig for Øinene. Atten Personer vilde neppe kunne have omspændt Stammen, og i dets vidtudstrakte Grene vrimlede det af Fugleskarer, smaa røde Aber og Egern.

Kort efter traadte vi ind i et henrivende skiønt Krat, hvor vi fandt et Reiseselskab af tre og tyve Cingalesere, der havde sytten Lastoxer hos sig. Efterat vi havde leiret os ikke langt fra dem og holdt vort Maaltid, nærmede jeg mig dem og forsøgte paa, om jeg ikke kunde samtale med dem i det malabariske Sprog. Strax vendte en aldrende Mand sig imod mig og svarede mig noget gebrokkent i denne Dialekt, idet han tillige anmodede mig om at tage Sæde paa hans Maatte, bød mig Betel og Cigarrer, og begyndte en levende Samtale om forskiellige Gienstande.

Jeg erfarede da, at hans Navn var Maniappoe og at han var en Asjaulie eller Kiøkkenleverandeur hos Keiseren af Candy, men egentligen havde hjemme i Provindsen Colliwilla: han kom fra Colombo, hvor han havde solgt Arekanødder, Tobak, Kardamome o. s. v. Oxerne, som jeg saae, vare hans, paa tvende nær med

Digitized by Google

de hvide Lærreds Dækkener; disse to bare forskiellige Fornødenheder for det keiserlige Taffel.

Heraf tog jeg Anledning til at giøre nogle Spørgsmaal om Residentsen Conde-onda og det Indre af Landet, og hvorledes hans Fyrste behandlede de Europæere, der enten som Overløbere eller ved et andet Tilfælde faldt i hans Hænder? Tilligе yttrede jeg mit Ønske, at trænge frem til hine Egne og i Særdeleshed at see mig om i Hovedstaden. Den gode Mand meente, at det kun vilde komme an paa mig selv; thi ingen Mestitz havde det mindste at befrygte, naar han var forsynet med Pas, men kunde reise igiennem hele Landet. Lededes jeg derimod ene og alene af Nysgierrighed, saa raadede han mig rigtig nok fra at vove mig ind i Residentsen. Thi havde man engang fattet Mistanke til mine Hensigter, kunde jeg letteligen styrte mig selv i stor Ulykke.

Det forundede mig hjerteligt, at jeg saaledes uden videre blev anseet for en Mestitz. I Grunden tog den ærlige Gamle ogsaa kun halvt feil; thi i det Udvortes havde jeg ogsaa alle Kiendetegn paa en saadan uclimatiseret Hvid. Jeg gik for nærværende Tid, ligesom denne, uden Sko og Strømper; jeg var ligesaa solbrændt i Ansigtet, og ovenikiøbet talte jeg det Malabariske meget reent og flydende. Ifølge alt dette havde jeg maaskee kunnet træde Keiseren selv under Øine, uden at frygte for at blive greben i Bedrageri.

Min Selskabsbroder havde ogsaa saa godt Haab om, at vi igien skulde møde hinanden, hvor-

Digitized by Google

ved han ingen Vanskelighed saae, at han endog opgav mig Navnet paa hans Landsby, hvor jeg, hvis min Vei førte mig derhen, kun behøvede at spørge efter ham, for at være forsikkret om, at han skulde bevise mig enhver mulig Tjeneste. Ved Afskeden forærede han mig nogle Prøver af deres indenlandske hvide Sukker og et Slags Sylteтøi, som havde en meget delicat Smag. Jeg forærede ham til Giengiæld den Blyantspen, hvormed jeg i min Tegnebog havde optegnet Navnet paa hans Hjemstavn og nogle andre Notitser, og som han havde yttret en særdeles Lyst til.

Dengang skilte jeg mig ikke uden en meget levende Interesse fra denne ærværdige Olding, og havde ikke den fjerneste Ahnelse om, at jeg i en Stilling, som var den meest kritiske i hele mit Liv, næst Gud skulde have ham ene at takke for min Frelse. Nogle Øieblikke derefter brød ogsaa han op med sin lille Karavane, og da den drog forbi os, lagde min nyerhvervede Ven Haanden paa sit Hoved og raabte til mig i en godmodig Tone: „Salam aya! (En lykkelig Reise, kiære Herre!)". Jeg lagde Mærke til, at han havde tre Lascaris med Lunteflinter til Bedækning. De øvrige vare bevæbnede med Spyd og Buer.

Imedens vi talte med hinanden, havde mine Kammerater seet sig om i Nærheden og fundet Floden, ved hvis Bredder vi befandt os, ja endog de igien halvudtørrede Vandhuller saa fulde af Fisk, at de flere Gange beklagede, at de ved deres Afreise ikke havde forsynet sig med Medesnører. Da

Digitized by Google

vi brøde op herfra, afverlede den behagelige Skov, hvor mangfoldige Fugle, især de grønne Turtelduer lode deres Stemmer høre, med Sandsletter, hvor vi maatte trænge os igiennem et tykt og høit Krat, indtil vi omtrent efter en Miils Vei hørte Menneskestemmer og strax derpaa traadte ind i den usle Landsby Golgom, som kun bestod af et Dusin daarlige Hytter.

Her talte man kun Cingalesisk; dog lykkedes det os for godt Kiøb at sammenbringe et Forraad af Melk, Æg, Kokosnødder o. s. v. Istedet for den Ambelam, som man anviiste os, forbleve vi heller, ligesom vi vare vante til, under fri Himmel, saalænge det var Dag; og først henimod Aften pakkede vi os sammen i denne Hytte, for at være i Sikkerhed for de vilde Dyr. Imidlertid kunde vi dog glæde os ved en temmelig rolig Nat.

Næste Morgen fulgte vi en snever, bugtet Fodsti, der bragte os midt igiennem smukke Skove. Længer op paa Dagen snoede den sig pludselig til Høire; og nu kom vi ud paa en stor Sandslette, som i Baggrunden lod os see Havet og tæt derved Landsbyen Poetlan. Men førend vi endnu naaede den sidste, mødte der mig et Tilfælde, som nær paa Stedet havde kunnet gjort Ende paa min Reise. Jeg fandt nemlig nogle Drenge, bevæbnede med Stokke, at være sysselsatte omkring en forraadnet Træstamme, og saae snart, at de lurede paa en Slange, der var flygtet ind i Huulheden af den. Af en indvortes Afsky for disse Dyr faldt det mig ind at ville spille Slangedræberen og

Digitized by Google

med min Hirschfænger huggede jeg Enden af Dyrets Hale, der ragede frem af Hullet.

Endnu ikke tilfreds med denne Heltegierning, bukkede jeg mig nu for at see, hvor min Fiende var bleven af. Men i samme Øieblik kom denne frem af en anden Aabning længer oppe og var just i Begreb med at fare mig i Hovedet, som jeg, for bedre at kunne see, havde blottet. Da skrege alle Drengene paa eengang: „Polonga! Polonga!" og trak mig i Kjoleskiødet bort fra den visse Død; thi Polongas Bid er ulægeligt. *)

---

*) Polongaen hører til den Art giftige Slanger, hvis Gift har en narkotisk Virkning. Dens Bid slapper pludselig alle Nerver. Bedøvelse og en sittrende Kulde udbreder sig over hele Legemet. Øinene lukke sig uvilkaarlig til Søvn. Blodet løber, liig en bortrindende Strøm, bestandig langsommere igiennem Aarerne, og med det stillestaaende Hjerte bortflygter endelig uden Redning Livet.

Ligesom Naturen overalt i sine Frembringelser har søgt at tilveiebringe Ligevægt, saa har den ogsaa, foruden nogle andre Dyr (f. E. Mangoen og Keroudinen) i Særdeleshed begavet denne Polonga med det Instinkt, at bekiæmpe en anden, ikke mindre frygtelig Slange, Indiens Svøbe — den rædsomme Naga eller Brilleslange (Cobra-Capella). Endskiøndt Polongaen, som opholder sig ved Bredden af Moradser og i raadne Træstammer, skyer Mennesket og kun, naar den bliver opirret eller tvinges til Selvforsvar, giver hom Døden; saa opsøger den dog med Flid Nagaen, forfølger den i dens Smuthuller og udfordrer den med lydelig Hvislen til Kamp. Den velbekiendte Lyd lokker strax hiin frem, og pludselig fare disse gruelige Udyr imod hinanden, knytte sig i en tæt Sammenfletning, og medens deres Øine funkle som Rubiner og de søge hinanden med rasende Bid, pidske Halerne Jorden. Forbittrelsen forhøier og forskiønner Farveglandsen paa deres opblæste Hud. Snart fare de fra hinan-

Digitized by Google

Jeg hevnede mig paa denne giftige Orm, i det jeg paa Stedet huggede den i Stykker. Derpaa indhentede jeg igien mine Kammerater, som vare gaaede i Forveien, og naaede med dem henimod Middag Landsbyen Poetlan.

Kommandanten paa denne Post, Hr. Bodenschatz befandt sig just dengang for Forretningers Skyld i Colombo; hvorfor vi ogsaa henvendte os til hans Fuldmægtig, Hr. Tournoy, og bleve ogsaa modtagne med megen Høflighed af ham. Med den største Forundring erkiendte han vort medbragte Hittebarn for sin Principals Yndlingshund, der for en tre Ugers Tid siden var bleven borte ved et Jagtparti. Nu forekom det os endnu meer forunderligt, hvorledes det stakkels Dyr saa længe havde kunnet sikkre sig for Tigerkloer, — men endnu meer ubegribeligt, hvorledes det paa sin Omvanken havde kunnet finde sin Føde.

Det første jeg her tænkte paa, var igien at forsyne mig med en anstændig Fodbedækning; men

---

den, aabne det fraadende Gab og opfylde Luften med deres Hvislen; snart vælte de sig igien i nye Sammenflætninger omkring i Sandet. Nu lykkes det den ene at snoe sig med Halespidsen om en Busk eller et Træ; og nu sløber den sin kiæmpende Modstanderinde over til sig, saa at det udstrakte Legeme gienfynlig fortynder sig. Men sønderlidt af nogle Saar og giennemtrængt af fremmed Gift nyder den ikke Frugten af sin Seier; og, ikke istand til at snoe sig ud af de faste Ringe, synke de begge i Støvet. Denne indviklede Klump udaander sit Liv og bliver liggende, indtil en Hær af Myrer i faa Timer forvandler den til Skeletter.

Digitized by Google

tillige følte jeg ogsaa Trang til at udhvile mig nogle Dage fra Reisens Besværligheder; og det lykkedes mig at overtale Kyperen til det samme. Derimod viiste Hr. d'Allemand en saa utaalmodig Iver, at han næste Dag skilte sig fra os, for at reise til Colombo i en leiet Andol.

Poetlan ligger tæt ved Calpentyn-Strædet ligeover for Øen af samme Navn. Det er en stor og folkerig Landsby, men Omegnen er ikke meget behagelig. Det hollandske Fort, som er lille og firkantet, er imidlertid endnu i temmelig god Stand. Men med Forbauselse saae vi det nu midt under Krigen saa skiødesløst bevogtet, at Garnisonen, der bestod af henved halvhundrede Mand [for det meste Seapoy's] havde indqvarteret sig i Landsbyen. Nogle af Fæstningens Værelser vare i dets Sted beboede af en fransk Dame, der udgav sig for Enke efter en Sø-Lieutenant de Marini og daglig faldt Kommandanten til Byrde med sine Klager og Fordringer. Vi aflagde et Besøg hos hende og bleve ikke alene modtagne med megen Artighed, men ogsaa førte omkring i Fortet og paa Bastionerne af hendes tyveaarige Datter.

I Poetlan bygger man Schalupper, Thonys og andre smaa Kystfartøier, med hvilke der fra Calpentyn-Strædet drives nogen Handel langs med hele denne Side af Øen. Her findes ogsaa betydelige Saltpander, som kun have deres Lige paa Østkysten i Baticalao og Leawawa i Distriktet Jale, og her ligesom der drives for Compagniets Regning. Synet af denne Saltvir-

ken og Hr. Tournoys Giæstfrihed, der ikke lod os mangle noget, gjorde os vort Ophold her i de to Dage meget behageligt; og med hjertelig Tak for saamegen Godhed fortsatte vi endelig vor Reise, efterat vi rigeligen havde forsynet os med alle Fornødenheder til samme.

Den for os liggende Landstrækning var et temmeligt Stykke tør og sandet. Ved en Dam med muddret Vand undslap os et Pindsviin, som Kyperen havde anskudt, og for at forøge vor Fortrydelse begyndte det igien at regne. En fort Soldat, der havde sluttet sig til vort Selskab indtil Chilauw, raadede os at følge Søkysten, hvor vi overalt vilde træffe paa Landsbyer og have Levnetsmidler fuldt op; men vore Dragere, der ikke fandt Behag i den brændende Sol og det tykke Sand i denne aabne Egn, overtalte os til at holde os nærmere til Skoven, hvor vi vilde finde Ly saavel for Solen som for Regnen.

Vi fandt os alle skuffede, men de allermeest, da de vel ikke bleve plagede meget af Sol og Regn, men maatte lide destomeer i deres nøgne Been af Krat og Torne. Fader Templyn var imidlertid mindst utilfreds med denne nye Vei, vi fulgte, fordi et Kobbel Vildsviin ved vor Indtrædelse i Skoven bebudede ham god Jagtlykke, hvilket ogsaa kort efter gik i Opfyldelse, da han fældede en Hjort, der leverede os sine bedste Stykker til vort Reisekiskken. Dette opsøge vi henimod Middagstid ved Bredden af en lille, næsten udtørret Bæk; og en

Digitized by Google

Art røde Fisk, der vare blevne tilbage i Klippeforsdybningerne, tjente os til anden Ret.

Efterat vi havde udhvilet nogle Timer, reiste vi os igien. Kort efter saae vi ikke langt fra os en Elephant af betydelig Størrelse, som var sysselsat med at plukke smaa Grene af Træerne. Vi lagde Mærke til, at den hvergang, førend den stak dem i Munden, rystede dem stærkt og slog dem imod sine Sider, for at bortjage de Insecter, som muligen kunde være paa dem. Da den vendte Hovedet mod os og tillige satte de brede Øren i stærk Bevægelse, maatte den uden Tvivl have seet os. Imidlertid lod den os roligen drage forbi, hvorover vi ogsaa vare hjertelig glade.

Da Aftenen brød frem, fandt vi paa en stor Slette, der var omgiven med høie Træer, Landsbyen Madompe, som bestod af nogle faa Hytter. Her talte man igien kun Cingalesisk; men ved Hjelp af en Tolk, som vi fandt blandt vore Chivias, gjorde vi os forstaaelige nok til at faae noget Tinneh, foruden noget tørt Kiød og Fisk. Og da det saae ud til Regn, indqvarterede vi os, imod en ringe Betaling, for denne Nat i en af Hytterne; hvilket forekom os saa meget nødvendigere, som der i Naboskovene gaves talrige Elephanter, der flittigen besøgte Sletten. Indvaanerne selv vare af denne Aarsag nødte til at underholde flere Baal i Nærheden af deres Boliger, og ved afvexlende Vaagen bortskræmme disse flemme Giæster. Vi hørte ogsaa lige til Morgenstun-

Digitized by Google

den Skovene gienlyde af deres Skrig, som Echoet gientog.

Den følgende Dagreise udmærkede sig ikke ved noget mærkværdigt. Veien førte os igiennem Skove, der rigeligen vare forsynede med alleslags Frugter fra det østindiske Clima, over Klipperuiner og frie Egne, hvor vi Tid efter anden stødte paa smaa, halvtudtørrede Sumpe. Ikke altid var den tykke Skorpe paa samme stærk nok til at bære vor Vægt, og vi sank i Mudder og Dynd op til Knærne eller bleve nødte til at tage en lang Omvei.

Aftenen og Natten tilbragte vi midt i en lille Skov ved Foden af et stort Træ med tæt Løv, og forligedes ret godt med en talrig Sværm Smaafugle, som, da det begyndte at blive dunkelt, under en bedøvende Støi og Skrigen, udsøgte sig et Sovested imellem Grenene. Mere ubehagelig for os var Nærheden af Elephanter, hvis idelige Brølen lød fra det Fierne over til os. Dette kunde dog ikke ganske forhindre os fra at sove roligt til næste Dag, da vi ufortrødne fortsatte vor Marsch igien. Veien blev imidlertid, jo længer vi kom frem, saa ufremkommelig, at vi igien maatte vende os mod Søkysten.

Kl. 7 om Morgenen stode vi ved Bredden af Floden Chilauw, som vi fandt saa dyb og rivende og tillige saa bred, at vi først efter gientagne forenede Skrig bleve hørte paa den anden Side. Inden et Par Karle fik roet Færgen over, havde vi endnu til-

Digitized by Google

ſtrækkelig Tid til at omklæde og vaske os og igien faae nogen Lighed med civiliſerede Mennesker, ſom vi om et Qvarteerstid haabede at komme i Selſkab med.

Vor første Udflugt i Chilauw var ogſaa til den hollandſke Commandant i denne Plads. Denne Mand, hvis Navn var van der Weyden, var Broder til en oſtindiſk Kapitain, ſom jeg havde lært at kiende paa Kap, og ſom ſiden efter blev ſnigmyrdet af en engelſk Officeer, der boede i ſamme Huus ſom han. Van der Weyden modtog os ſimple og kun lidet udmærkede Reiſende med en Godhed, der var den ſtørſte Lovtale over hans Caracter. Han gav os Valget, om vi heller vilde opſlaae vor Bolig i Kirken eller i en ſtor Saal, ſom hørte til hans Huus, og bad os at være hans Bordgiæſter ſaa længe det vilde behage os at blive i Chilauw. Af ham fik vi at vide, at Hr. d'Allemand var kommen hertil for to Dage ſiden, men havde viiſt en ſaa utaalmodig Iilfærdighed, at det var alt det, han vilde lade ſig bevæge til at ſpiſe til Middag hos ham. Vi ſelv kunde ikke afviſe en lignende Indbydelſe til at forlænge vort Ophold her og ſkiænkede gierne vor venlige Vert en Dag endnu, paa hvilken hans Secretair paatog ſig den Forretning at føre os omkring paa Stedet og giøre os bekiendte med dets Mærkværdigheder.

Chilauw, den betydeligſte Plads imellem Jaffanapatnam og Colombo, er dog egent-

Digitized by Google

lig kun en stor Landsby og ligger meget smukt midt i en Kokosskov. Den har samme Navn som Floden, ved hvis Bredder den er opbygget, omtrent en Fjerdingvei fra dens Munding. Flodens Kilde findes i Bocaul-Bjergene. Ved Landsbyen ligger et lille firkantet Fort, der, ligesom næsten alle paa Øen, takker Portugiserne for sin Tilværelse. Dog er det bedre vedligeholdt end de andre og endog udbedret. Istedet for den almindelige Garnison i Fredstider paa tredive til halvhundrede Mand, laae her nu en Besætning af to hundrede Europæere og Malayer, hvilke, i Forening med Pladsens naturlige Fasthed, ogsaa synes fuldkommen tilstrækkelige til at modstaae en ulige stærkere Fiende.

Den sidste Aften, vi vare her, viiste man os den Ære, at indbyde os til et Bryllup i Byen, efterat vi allerede havde taget Afsked med Kommandanten. Selskabet bestod af Mestitzer, Efterkommere af Portugiserne, som endnu ere temmelig talrige paa Øen; og vi bleve ligesaa forekommende modtagne, som rundeligen beværtede med alt Slags Mad og Drikke. Dandseſalen blev tilsidst opslaaet i en Hytte, hvor Damerne for det meste opholdt sig, medens Mandfolkene røge Tobak og punschede under aaben Himmel. Men da Gulvet ikke var belagt med Steen, saa indhylledes de Dandsende snart i en quælende Støvsky. Der bleve ogsaa meest opførte eingalesiske Dandse, hvis Kunst især

bestaaer i selsomme Spring og Legemsfordreielser. Men just heri fandt som bekiendt vor Bager sit Element og sin Triumph. Med vild Daudselyst styrtede han sig i Rækkerne og forfeilede ikke heller at vinde alle Giæsters Bifald og Beundring.

Til ikke liden Bedrøvelse for ham kom endelig vore Dragere da det gryede ad Dag og paamindede os om, at vi nu maatte reise. Denne tidlige Skilsmisse syntes ogsaa at giøre Selskabet ondt. Man bad indstændigt men forgiæves om, at vi endnu et Par Dage vilde holde ud i dette Slaraffenliv. Men vor Reiseplan taalte ingen videre Forandring; og saa skiltes vi da meer udmattede end fornøiede fra dem.

Niende Kapitel.

Vor Vei gik nu hen over et Slags Dæmning, hvor Havet udbredte sig for vore Øine paa høire, og den uhyre og øde Skov Medandampe paa venstre Side. I denne Egn manglede det ikke paa Spor af Tigre og Slanger. Uden at der havde tilstødt os noget, naaede vi imidlertid en lille Landsby, hvor vi holdt vort Middagsmaaltid og [thi et saa sjeldent Syn, som Pillegrime vare, der kom os i Møde, tør man vel ikke forbigaae med Taushed] hvor vi fandt tre malayiske Soldater, som med deres Koner begave sig til deres Garnison i Chiaauw. Længer hen blev Egnen meer afvexlende,

Digitized by Google

hvorvel ikke behageligere, og mod Aften naaede vi Maraville, en stor Landsby, som ligger paa en Slette, en halv Miil fra Havet. Her fik Landet et venligere Udseende, og græssende Qvæghjorde tydede paa en større Velstand.

Af Majoralen paa Stedet bleve vi førte til Ambelamen, som var opreist langt uden for Byen i en lille Kokosskov, men kun bestod i en ussel, af nogle Pæle og en Haandfuld Palmeblade sammenflettet, Hytte, som snarere lignede et Hundehuus, endog med Hensyn til Størrelsen, da fire Personer neppe kunde faae Plads i den. Iøvrigt lod det sig tydeligt spore, at et natligt Besøg af Elephanter ikke hørte til nogen Sjeldenhed her. Alt dette ledede til en høftig Protesteren og til et endnu mere levende Skiænderi med Majoralen, som hverken vilde anvise os et bedre Herberge eller tillade os selv at opsøge os et i Byen. Vi kom saameget meer tilkort heri, som det under denne Tvist allerede var blevet saa mørkt, at Iværksættelsen af den sidste Beslutning forbød sig af sig selv.

I det mindste forsynede man os med alt, hvad vi brugte til vor Aftensmad, eller meget meer, hvad Stedet var istand til at levere os dertil; og efterat vi havde leiret os rundt omkring en dygtig Ild, der var anlændt nogle Skridt fra Ambelamen, havde vi ifinde at tilbringe Natten paa-denne Maade, da et Regnveir alligevel nødte os til at søge Ly under dette jammerlige Tag. Men det var ikke muligt, at vi med Mageligbed kunde strek-

Digitized by Google

le os der, og vi maatte derfor sidde og læne os til Væggen, medens vore Chivias udenfor vare givne til Priis for Veiret.

Dette vort Sovekammer stødte tæt op til Randen af en bred halvtudtørret Grav eller Park, hvorder i millionviis vrimlede af Frøer; og denne Grav alene adskilte os fra den rædsomme, selv her paa Øen berygtede, Skov Medandampe, hvorfra vi uafladelig hørte mange Slags Rovdyrs Brølen, der vildt og hjertebeklemmende gienlød i den sorte Nat.

Søvnen flyede mine Øine, medens mine Kammerater allerede slumrede. Jeg aabnede en af de Klapper, som tjente Hytten til Vinduer og vare flettede af Palmeblade. Igiennem den havde jeg Udsigt til hiin Ørk; men Mørket hindrede mig fra at blive andet vaer, end sværmende Lysbiller, der i lysende Kredse dreiede sig om det Krat, hvormed Randen af Graven var indhegnet. Endnu andre Naboer faldt mine Øren saaledes til Besvær, at jeg næsten var bedøvet, — hine qvækkende Sumpbeboere, som ledsagedes af Græshoppernes og Faarekyllingernes skiærende Surren, og af Bøffelhjordes Hvinen, hvortil Tigerbrøl og Elephantskrig angave Grundtonerne.

Og denne skrækkelige Concert blev fra den anden Side endnu mere fuldstemmig ved den hule Rullen af Havets Bølger, hvis Brændinger pladskende sloge mod den steile Strandbred; ved den ubehagelige Gisen af Landsbyens Hunde, som Scha-

kalerne hylende svarede; ved den nedstyrtende Plaskregn, ved Vindens Susen i Buskene og Palmetoppene og ved det klapprende Sammenstød af de høithængende tunge Kokosnødder. Lyttede jeg nøiere efter, saa fornam jeg ogsaa over mit Hoved Skriget af Uglen, som, lurende foran Skovduens Rede, ved Ungernes ængstelige Piben tilkiendegav, at den havde styrtet sig paa den. — Jeg tilstaaer, da alt dette paa engang bestormede min Phantasi, at jeg i min Straahytte med et uroligt og beklemt Hjerte ventede paa Dagens Frembrud. Men da denne udeblev længer end jeg ønskede, og Regnen lidt efter lidt holdt op, saa foretrak jeg, at opsøge mig en Plads ved Ilden hos vort Følge; og snart faldt ogsaa en dyb og rolig Søvn paa mine Øienlaage.

Da det gryede ad Dag skrækkede en stærk Støi imellem vore Folk mig pludselig op af Søvne; og neppe aabnede jeg Øinene, saa stod ogsaa to uhyre Elephanter neppe ti Skridt fra os og mættede sig ganske roligt med Grenene af Træerne. Det var vor Lykke, at den Allarm, som de derved foraarsagede, endnu til rette Tid havde vakt en af vore Chivias; thi da vor Ild reent var gaaet ud, og vor Vagt var sovet ind, saa vare vi i den siensynligste Fare for, uden at de selv vidste det, at blive søndertraadt under deres Fødder.

Vort pludselige Anskrig og nogle Flinteskud, som vi brændte løs paa dem, gjorde disse Dyr saa bestyrtede, at de over Hals og Hoved toge Flug-

Digitized by Google

ten. Allerede vilde vi ønske os til Lykke til dette heldigt overstandne Eventyr, da vi med en Rædsel, der reiste Haaret paa vore Hoveder, saae vore Flygtninger [i det mindste holdt vi dem, efter deres Størrelse at dømme, for de samme] vende om igien og løbe imod os i et stærkt Trav og med et giennemtrængende Skrig. I et Øieblik vare vi som blæste fra hverandre.

Enhver søgte i alle Retninger at undflye Forderfvelsen, og Geværer, Bagage og alt, ligesom det laae der, blev et Bytte for Fienderne.

Disse viiste sig imidlertid mere ædelmodige, end vi havde turdet haabe. Tilfreds med den Hevn, at have fordreven os fra Valpladsen, brød de dem ikke om at beholde den; men med en rolig, stolt Holdning forlode de den lille Skov, idet de snart afbrøde en lille Green, snart lode deres Stemmer høre. Efterat vi fuldkommen havde forvisset os om deres Afmarsch, krøbe vi, saa blege som Liig, den ene efter den anden ud af vore Smuthuller, samlede vore Pakkenilleker og skyndte os, da det imidlertid var blevet ganske lyst, med at komme bort fra dette forbandede Sted.

Nu holdt vi os omtrent en Fierdingvei borte fra Havet og kom kort derpaa til en Vagthytte, som var besat af tre Seapoy's, der skulde passe paa Engellænderne, ifald de viiste sig paa Høiden af Landet eller gjorde Mine til at lande. I sidste Tilfælde havde de Befaling at antænde en stor Træstabel, som stod der i Nærhe-

Digitized by Google

den, og paa denne Maade give Allarmsignalet til næste Post og saaledes langs med Kysten til Hovedstaden.

Om Eftermiddagen satte vi i et Fartøi over Floden Caimella, ikke langt fra dens Munding og traadte derpaa ind i den skionne Landsby Gannieppellie, hvor det behagede os saa godt, at vi indtoge vort rigelige, især med herlige Fisk forsynede, Maaltid under Skyggen af et Talpattræ, da den lille og forfaldne Anbelam ikke havde noget synderligt indbydende. Da vi droge videre blev Landskabet ved ethvert Skridt meer og meer behageligt, og overalt afverlede de skionneste Kokoslunde med smukkeliggende Landsbyer. Paa den tiltagende Bebyggelse af Landet sporedes, at vi nærmede os Colombo.

Den næste Nat tilbragte vi i en saadan Landsby, ved Navn Toptoere, og fandt, at Indvaanerne endnu fra Portugisernes Tid, dog vel neppe uden med Kniven paa Struben, bekiendte sig til den catholske Religion og havde deres egen Kirke og Præster. Af slige sorte Christne gives der endnu mange paa Øen, især i Distrikterne Colombo og Jale. Nord paa derimod, og i Særdeleshed i Kongeriget Jaffanapatnam, have de meer antaget den Dortrechtske Synodes Sætninger. Saavel hine, som disse bære imidlertid ikke meget meer end Navnet af Christne og leve i den største religiøse Uvidenhed. Hine nøies med at slaae Kors eller bære det om Halsen af Guld eller Sølv,

Digitized by Google

disse forstaae i det høieste at mumle nogle Bønner. Hollænderne tilstaae ogsaa Hinduerne fri Religionsøvelse her; kun maae disse hverken bygge Templer eller bære deres Afgudsbilleder til Skue i offentlige Processioner.

Den Geistlige paa dette Sted havde faaet vor Ankomst at vide og sendte strax sin Klokker med en Indbydelse til os, at overnatte i hans Huus. Vi turde ikke betænke os længe paa at tilbytte os dette velkomne Nattequarteer for den lille, af Giæster allerede propfulde, Ambelam eller den fri Himmel, som vi allerede for denne Nat havde belavet os paa. Denne giæstfri Ordensgeistlige modtog os med ligesaa megen Hjertelighed, som udsøgt god Beværtning. Allermindst blev Punschebollen forglemt, der i hele Indien erstatter Middelklassen den her umaadeligdyre Viin.

Vor Vert, en Franskmand fra Dijon, var en ualmindelig kraftig Mand paa henved fyrretyve Aar, hvoraf han næsten havde tilbragt Halvdelen paa Ceilon. Intet kunde ligne hans Henrykkelse da jeg tiltalte ham i hans Modersmaal, som han dog i den Grad havde forglemt, at han kun med Besværlighed udtrykte sig i det. Dette forhindrede os imidlertid ikke, levende at underholde os med hinanden til langt ud paa Natten, da mine Kammerater allerede for længe siden laae i Dynerne. Han gav mig sit hele Levnetsløb til Bedste, og hvor lidet interessant en Franciscanermunks Levnet end kan være, saa blev han mig dog et mærkværdigt Menneske fra det Øieblik af han, fortalte mig

Digitized by Google

at han havde været med paa det her i Landet ligesaa berømte, som i sine Følger ulykkelige Tog, hvilket Hollænderne i Aaret 1765 foretoge sig imod Keiseren af Candy og hans Hovedstad.

Indviklede med denne Fyrste i Stridigheder, hvori Retten aabenbart ikke var paa deres Side, udkastede de allerede fem Aar i Forveien den Plan, at angribe ham med 5000 Mand midt i hans uigiennemtrængelige Skove, uden at speile sig i de sørgelige Erfaringer, som Portugiserne, deres Forgiængere, længere tilbage i Tiden, under Anførsel af Constantin de Sa, Ludvig Tissera og andre ved en total Ødelæggelse af deres Corpser havde gidrt angaaende Umuligheden af et saadant Foretagendes Udførelse.

Neppe vare Hollænderne trængte ind i Skovene, førend de ogsaa saae sig indsluttede paa alle Sider ved Forhugninger af de største Træstammer, som Cingaleserne Natten i Forveien havde fældet. Imedens man nu var sysselsat med at rydde dem af Veien, kunde man ikke blive i Rakke og Geleder, og Cingaleserne, som laae i Skjul i Krattet, udsendte ustraffede overalt Død og Saar fra deres Buer. I Særdeleshed valgte de Officererne og Trommeslagerne til Maalet for deres Pile; saa at efter kort Tids Forløb ingen meer vilde slaae Marschen, og Anførerne var nødte til at ifare sig simple Soldatertrøier.

Transporterne af Krigs- og Mundfornødenheder, som bleve bragte efter Hæren, vare samme Besværligheder underkastede, da Cingalserne ligesaa

Digitized by Google

vel sværmede i Ryggen paa Leiren og bestandig bragte nye Forhugninger istand eller ved hvert Skridt belurede dem, som bleve bag ud. Selv der, hvor Veien syntes at være fri, havde de Natten i Forveien for største Delen giennemsauget de taarnhøie Træstammer og overlode det nu til den mindste Vind, som reiste sig, at nedstyrte dem paa de Forbigaaende og sønderknuse Mennesker, Dyr og Transporter.

Hæren befandt sig ogsaa Dag og Nat i en vedvarende Angst og Urolighed. Alle Brønde og Damme langs med dens Vei vare, som man troede, forgiftede; og hvad enten dette nu virkelig forholdt sig saaledes, eller at en umaadelig Nydelse deraf efter en foregaaende Strabadse havde en saa dødelig Virkning til Følge, saa saae man dem dog i hundredeviis styrte omkuld og døe ved Vandet. Kort sagt, efter de meest anstrengte Forsøg blev der ikke andet for, end at opgive Toget og med Skamme flygte for en Fiende, som man endnu ikke havde seet.

Alligevel blev dette Foretagende ikke opgivet, og i det ovennævnte Aar lykkedes det Hollænderne, efter mange og ubyre Anstrengelser, ved nogle fornemme Cingaleseres Forræderi, da nogle Biergpasse med Flid vare forblevne ubesatte, at opslaae deres Leir ved Floden Maweliegonga, der paa tre Sider beskyller Hovedstaden Conde-orda. Keiseren, som i Tide blev underrettet herom, fik Tid til at sende sine Koner, Børn og kostbareste Skatte til de utilgiængelige Bierge, som hæve sig bag ved

Digitized by Google

Hovedstaden, og lod imidlertid underhandle med Fienden om Fred.

Seierherrernes Overmod forkastede imidlertid de billigste Forslag. De troede allerede at være visse paa at fange Fyrsten; saameget meer som de allerede uden nogen Modstand vare dragne ind i Conde. Stedet var forladt og gandske øde. Derfor plyndrede og ødelagte de der med saa megen mere Frihed; og kun sysselsat med det rige Bytte aabnede man ikke Øinene, førend maa paa alle Kanter saae sig tæt indsluttet af Cingalesere i tusindetal, afskaarne fra enhver forventet Forstærkning fra Colombo og givne til Priis for en Hunger, som hver Dag blev meer følelig. Under denne Tingenes Stilling døde Baron von Eck, Anføreren for denne ulykkelige Expedition. Hans Eftermand i Gouvernementet, Hr. J. W. Falk, født paa Øen, og just derfor, saavelsom ved Aand og Hjerte, istand til en rigtigere Anskuelse af Tingene, havde den Lykke strax derpaa at slutte en Fred med Keiseren, hvorved Levningerne af den hollandske, til den uundgaaelige Undergang allerede indviede, Hær bleve reddede. — — Saavidt gik Franskmandens Fortælling.

Da vi vaagnede næste Morgen ventede allerede den Geistlige paa sine Giæster under et stort Træ foran sit Huus med Kaffe og Frokost, og anvendte alle Overtalelsens Kunster for at formaae mig til at blive længer under sit Tag. Vel muligt, at han havde opfyldt sit Løfte, Dage og Uger igiennem at berede mig et Slaraffenliv. Men

Digitized by Google

da jeg havde ligesaa lidt Lyst dertil, som til at skilles fra mine Venner, saa frabad jeg mig hans gode Tilbud med en høflig Taksigelse og reiste derfra. Imidlertid gav han os dog, foruden to Flasker af den beste Batavia-Arrak, sin Velsignelse med paa Veien.

Landskabet, som vi havde for os, vedblev at være skiønt og prydet med maleriske Smaaskove og Kratpartier, hvor Sangen af tusinde af de befjedrede Beboere blandede sig med det stærke Skrig af Hesselhønsene, som lokkede hverandre hertil fra alle Kanter. Imellem stødte vi ogsaa paa Landsbyer, hvor vi forfriskede os med unge Kokosnødder (Lanjas), og denne Dag vilde ikke have manglet nogen Slags Yndighed, hvis ikke det hidtil skiønne Veir pludselig havde forandret sig, og den rundt omkring formørkede Himmel havde forkyndt os en nær Storm. For om muligt endnu at undgaae den, fordobblede vi vore Skridt. Snart laae ogsaa Fæstningen Negombo for os; og vi befandt os allerede i forønsket Sikkerhed, da Orkanen paa den frygteligste Maade brød frem med Regn og Tordenslag.

Det første vi ved vor Ankomst gjorde, var at fremstille os for Commandanten [hans Navn er gaaet mig i Glemme]. Den forunderlige Nysgierrighed, hvormed han udspurgte os angaaende vor Reise var imidlertid ikke større, end den Høflighed, hvormed han tilbød os sit Taffel, saalænge det lystede os at forblive her, og anviste os et godt meubleret Quarteer, der syntes bestemt til at mod-

Digitized by Google

tage anseelige europæiske Reisende, og som befriede os fra den Ubehagelighed at see os om i Landsbyen efter en Ambelam, hvor det paa denne stærkt besøgte Vei aldrig pleier at være tomt paa Soldater og farvede Folk i Compagniets Tjeneste.

Vor Verts Familie bestod af hans Kone og tre vorne Døttre, hvoraf den yngste og smukkeste underholdt os meget behageligt med sin Guitarre. Faderen fortalte os gandske ugenert over Bordet, at han i mange Aar havde været Huushofmester hos Gouverneur Falk i Colombo og havde faaet denne sin Post som Belønning for tro Tieneste, uden at han nogensinde havde baaret Vaaben eller forstod at lade et Gevær. „Parbleu!" føiede han til i det han loe smørret, „kun en Smule Gunst hos Jordens Guder; og man bliver — uden at man selv veed hvorledes — en holden Mand!"

Min Forundring og min fordulgte Fortrydelse over det, som jeg hørte, forøgedes naar jeg overveiede, hvor dobbelt vigtig den befæstede Post ved Negombo var, saavel formedelst den nærliggende Hovedstad Colombo, som i Særdeleshed derved, at den er bestemt til at dække Caneelskovene, som i dette Distrikt ansees for de bedste paa hele Øen. Naar nu alle Embeder og Værdigheder i Compagniets Tjeneste blive bortgivne paa en lignende Maade, tør vi da forundre os over, at det stadigen gaaer sin Undergang imøde, og at Engellænderne, som ere nøie underrettede om alle disse Feil, ikke ved en eneste Post ville finde nogen betydelig Modstand?

Digitized by Google

Fortet Negombo er ogsaa oprindelig et Værk af Portugiserne, hvem Hollænderne toge det fra 1640. Det er i god Stand, ligger tæt ved Havet og bestryger den Havn, som dannes af Floden af samme Navn. Landet rundt omkring, som vandes af den, er skiønt og frugtbart, og saavel paa ferst Vand som paa Havfisk er der ingen Mangel. Caneelplantagerne har jeg allerede erindret, dog maa jeg her modsige den almindelige Indbildning, at man allerede langt fra kan spore sammes krydrede Lugt. Træet selv lugter ikke; men først naar den indre Bark, den egentlige Caneel er blottet og afskrællet, udbreder den sin aromatiske Lugt.

Derimod synes det at være sandt, at Forplantningen af disse Træer i Almindelighed og paa den letteste Maade bevirkes ved Ravnene, der ere meget begiærlige efter Frugten, som i Størrelse er som en lille Oliven. Kiærnen give de uforsøiet fra sig igien. Derfor er det ogsaa meget strengt forbudt at jage efter disse Fugle; og deraf kan man ligesaavel begribe deres uhyre Formerelse paa Ceilon, som deres kiække Rovsyge, hvormed de endog flyve ind i aabentstaaende Værelser og bemægtige sig alt Spiseligt.

Vi fandt hele Negombo i Urolighed og Bevægelse over ti Kaffere fra Mozambique, hvilke for lang Tid siden vare løbne bort fra et fransk Skib [som havde taget Forfriskninger ind her], og derpaa flygtede til Skovene, hvor de endnu vankede omkring. Den almindelige Mening gjorde

Digitized by Google

dem til Menneskeædere, som ikke skaante noget, der havde den Ulykke at falde i deres Hænder. Visnok maatte de gode Cingalesere holde slige aldrig for seete sorte Skabninger med kruset Haar og opkastede Læber for noget Diævelsk. En Kommando Soldater, som blev udsendt efter dem, fandt imidlertid disse stakkels Diævle i den tykkeste Skov næsten forhungrede og gandske ude af Stand til at gjøre den mindste Skade.

Vor ukrigerske men godmodige Vært undlod ikke at overhænge os om, at forlænge vort Ophold her nogle Dage. Nogen Rolighed var kommen mig her tilpas; men Fader Templyn viiste en saa stigende Utaalmodighed efter at naae Colombo, at vi allerede næste Morgen meget tidlig toge Afskeed. Dette kunde vi, uden at vi meer behøvede at frygte for de vilde Dyr, da Landet overalt var stærkt beboet, og Skovene og de øde Egne havde forvandlet sig til Landsbyer og Hauger.

Veien under vore Fødder var bred og jevn, paa begge Sider beplantet med Træer og Stykke for Stykke afbrudt ved smaa Grupper af Kokospalmer, hvorved fandtes Landhuse, adspredte Hytter og Landsbyer. Hist og her indbød en Palmeskiænk (Casino) os til sig, hvor der, foruden den spiritusse Drik, ogsaa var Lanja at faae tilkiøbs. Men dette Melkevand af unge Kokosnødder, som her blev os buden, havde det besynderlige ved sig, at det smagte og lugtede stærkt af Caneel.

Digitized by Google

Paa en yndig Slette ikke langt fra Negombo saae vi ogsaa flere tamme Elephanter græsse. En eneste Mand vogtede denne Kiæmpehjord, hvori et Dyr af sjelden Størrelse og Skiønhed, bevæbnet med uhyre Huggetænder, udmærkede sig. Denne Elephant var, som jeg fik at vide, en Foræring fra Keiseren af Candy til Gouverneur Falk, og det sidste Gesandtskab til Keiseren havde bragt den tilbage med sig. Langt meer Ophævelse giorde man deraf, at disse samme Gesandter havde fordret og ogsaa faaet Tilladelse til at turde nærme sig den keiserlige Throne, uden at knæle eller have Compagniets Certificat paa Hovedet, som ellers Skik og Brug var. Man sluttede nemlig af denne Eftergivenhed, at hiin Fyrste, som ved sin Grusomhed havde gjort sig meget forhadt hos sit Folk, med Flid søgte at undgaae enhver Tvist med sine hvide Naboer, for ikke at see sin Throne rystet ved Forræderi og Oprør.

Nu stode vi ved Floden Colombo, hvis Kilde naaer til Adams Pik, og som udgyder sig i Havet nogle Mile Nord for Hovedstaden. Vi satte over den i en firkantet Færge og traadte paa den anden Strandbred ind i Landsbyen Nasigam, hvis Menneskemasse og pyntelige Udseende vidnede om Samqvem med en nærliggende stor Stad. Kun den af Reisende propfulde Ambelam svarede saa lidt til det Heles blomstrende Tilstand, at vi, efter et Indkiøb af friske Levnetsmidler, heller holdt vort Middagsmaaltid i en lille smuk Kokosskov.

Digitized by Google

En saa stor Frugt, som disse Træer bære *), behøvede kun at falde ned fra en langt mindre Høide, for alene ved sin Tyngde ufeilbarligen at sønderknuse den Hjerneskal, som den traf. Slynger endog Stormen den ikke ned, eller Modenhed løser den fra Stilken, saa gior ofte et slikvornt Egern det, som gnaver den over, for nede paa Jorden med meer Magelighed at faae fat paa dette søde Bytte. Var det nu af denne eller en anden Aarsag, saa havde dog vor Kyper let paa egen Bekostning her kunnet gjort den Erfaring, at man enten aldeles ikke bør sætte sig under nogen Kokoskrone, eller dog i det mindste vel vogte sig for, hvor trykkende end Heden er, at blotte sit Hoved for den beskyttende Hat; thi en saadan Nød forstod saa mesterligt at sigte, at den foer ned langs med hans Næse og endog skrammede hans Kinder lidt.

Efterat have undgaaet denne forsmædelige Død

*) Enhver Reisebeskrivelse over Indien leverer et Bidrag til dette Træes Caracteristik, til hvilket Naturen udtrykkelig synes at have henviist de troviske Mennesker, for at de af denne ene Kilde kunne tilfredsstille alle deres Fornødenheder. Saa meget mindre behøves derfor her nogen udførlig Skildring. Meget meer er denne Bemærkning tilstrækkelig, at Kokospalmen med samme Frodighed skyder frem overalt, endog af det tørreste Sand, og hvor dens Rod bliver bespylet af de salte Havbølger. I denne sidste Tilstand synes den endog at befinde sig endnu bedre og skyde meer frodigt i Veiret; og hvor voldsomt Stormen end rystes og de vægtige Nødder klappre imod hverandre, vil dog ingen af dem før Tiden løsne sig fra sin Stilk.

Digitized by Google

reiste han videre med os, indtil vi ved den Bom, som begrændser Drostiet Colombo havde erlagt vore Veipenge og vederqvæget os med en Skaal Kaffe hos en af Indvaanerne. Længer hen maatte vi næsten bukke under for en overordentlig trykkende Lummerhede, som i dette Klima pleier at betegne den nærforestaaende Regntid [som man ogsaa hver Dag ventede]. Virkelig havde Terken ogsaa naaet sit høieste Punkt. Hele Naturen syntes at være i en smægtende Tilstand; Græs og Urter vare forbrændte af Solen, Damme og Floder næsten udtørrede og Mennesker og Creaturer ventede med Længsel efter Regnens Vederqvægelse.

Henimod Aften naaede vi endelig en lille Landsby, ved Indgangen til hvilken vi stødte paa et Landsted, som tilhørte Drosten i Colombo, Hr. Kock. Ambelamen, som var uanseelig og propfuld af Reisende, fandt vi ikke megen Behag i. Desto kiærere var den Underretning os, som vi fik af Majoralen, at vi imod en liden Erkiendtlighed nok vilde blive modtagne paa hiint Landsted. Gartneren, som tillige var Kastellan, indrømmede os virkelig ogsaa et meget godt meubleret Værelse, hvor vi kunde betjene os af to Senge til vor Bequemmelighed. Ligeledes paatog han sig at besørge os et godt Aftensmaaltid; og forsaae sig kun deri, at han lod sig forlyde med, hvilket godt Kiøb der var paa Arrak her paa Stedet; — en Efterretning, der bevægede Bageren til strax efter Maaltidet at giøre sig usynlig.

Digitized by Google

En Time derefter, da jeg endnu ſad uden for Døren med min Ven og røg Tobak og talte om dem, vi havde ladet tilbage i Jaffanapatnam, ſaae vi vor døve Kammerat komme vraltende, ſtøttende ſig paa to af vore Dragere. De havde fiſket ham ved Porten af en Caſino og bragte ham nu hiem ſaa overſtadig drukken, at han havde tabt Fornuft og Mæle. Med Forundring over en ſaa pludſelig og overordentlig Virkning af Palmevinen lode vi ham ſtrække ſig til Hvile i Sandet ved Siden af os, indtil hans Mave paa en vammelig Maade hjalp ham til igien at blive nogenlunde ædru og derved ſatte ham iſtand til at følge os til vort Værelſe.

Men Viinlunen ſyntes kun at have givet Plads for en endnu galere Klammeriſyge. Skiældende og ſmældende trængte han ind paa os, lagde Haand paa ſin gevaltige Sarkas, rev den pludſelig af Skeden og vilde uden Tvivl have ſpaltet Hovedet paa Kyperen, hvis han ikke i ſamme Øieblik var kommen ud af Ligevægt, ſtyrtet ned imellem et Par Stole og ſtrax falden i en dyb Søvn, der ledſagedes af en ſaa forſkrækkelig, alle Toner giennemlydende, Snorken, at vi, trods vor neppe forvundne Skræk, ikke kunde bare os for at bryde ud i en hjertelig Latter.

Til Ære for vor Ædelmodighed maa jeg endnu tilføie, at vi til mere Bequemmelighed for ham lagde en Pude under hans Hoved, men tillige bare Omſorg for at forſikre os hans Sabel og ethvert andet dræbende Vaaben, ifald han i ſit druk-

Digitized by Google

ne Mod igien skulde vaagne og overfalde os i Søvne. Denne Engstelighed havde vi imidlertid ingen Grund til, thi da vi vaagnede om Morgenen, havde spiist Frokost, tilfredsstillet vor Vert og nu igien vilde drage videre, fandt vi endnu vor Drukkenbolt begraven i dyb Søvn. Der var intet, som opfordrede os til at vække ham; men glade ved at være blevne ham quit paa saa god en Maade, lode vi ham blive tilbage under Gartnerens Skyts.

Paa begge Sider af vor Vei kiædede Landsbyer, Villaer og Hauger sig tæt til hverandre. Hvert Øieblik stødte vi paa en Casino, hvorfra jublende Stemmer lode os imøde af hvide og sorte Soldater, som syngende gjorde sig tilgode her med Palmeviinen. Kort sagt, vi fandt, at Hovedstadens Liv med hvert Skridt nærmede sig os meer og meer stolende. Vi droge nu forbi Ruinerne af den gamle portugisiske Fæstning og igiennem en forfriskende Kokosskov, hvor vi holdt vort sidste Maaltid under aaben Himmel, og fulgte derpaa en Allee høie skyggefulde Træer, som ledsagede os til Forstæderne af Colombo. Endelig, ved en Krumning i denne Allee, som vi bøiede ind i, laae pludselig den store, skiønne Stad udbredt i Baggrunden for vore Øine. Som ved Enden af en lang Søreise ønskede vi os til Lykke med, uskadte at have naaet dette Maal for vor sex og tyve Dage lange Reise, paa hvilken Døden saa ofte og under saa mange Skikkelse havde truet os. Det var den 4de Julii, da vi traadte ind i Staden.

Digitized by Google

I Colombo stod nu Valget os aabent, at tage ind i flere Giæstgiversteder, som man opgav os. Efter nogen Betænkning gave vi imidlertid det Fortrinet, som Hr. Tournoy i Poetlan havde rost for os. Hans Anbefaling stadfæstede sig ogsaa i Virkeligheden. Huset havde et godt Udvortes, havde Udsigt til Havet og gav os at bestille med en venlig, forekommende Vert. Saasnart vi her havde takket vore Chivias for deres gode Opførsel og udbetalt dem, lode vi det være vor første Nydelse i Colombo, at leire os omkring en dygtig Bolle Punsch.

Tiende Kapitel.

Jeg saavel som min Ven Templyn kunde giøre Regning paa, i Colombo at møde flere gamle Venner og Bekiendter, som efter Negapatnams Overgivelse havde nedsat sig her. Blandt disse regner jeg Kiøbmand Melin, Ingenieur Raumer, saavelsom Hr. Bechle, en Svigerson af min forige Principal Koning, foruden flere andre. Neppe havde vi ogsaa sendt Bud til dem og ladet dem vide vor Ankomst, saa samlede de sig ogsaa omkring os som en Bisværm. Glæden var stor paa begge Sider, og til langt ud paa Natten fik Viinflaskerne det at bekiende.

Efterat jeg den følgende Dag havde afleveret mine medbragte Anbefalingsbreve, lod jeg mig det derpaa være magtpaaliggende, at opsøge vor

Digitized by Google

Reisefælle, Hr. d'Allemand, hvis Ulykke i Colombo allerede tidligere var kommen mig for Øre. Thi istedet for at finde den forønskede gunstige Modtagelse hos Gouverneuren, Hr. Falk og den franske Agent, Hr. Monneron, var han strax ved sin Indtrædelse i Staden bleven arresteret. Selv havde han ikke Lyst til at aabenbare mig Aarsagen dertil; imidlertid fik jeg siden at vide, at man havde ham mistænkt for at være en hemmelig Spion for Engellænderne. Herom skulde allerede i Forveien være kommet et Vink fra Jaffanapatnam, saa at man kunde tage ham ganske varm i Forvaring, hvor stor endog hans Forbauselse og Raseri var over denne Opførsel. Sandsynligviis var han enten slet ikke eller dog meget mindre skyldig, end man forudsatte; men i ethvert Tilfælde saa meget meer at beklage, som han var ganske blottet for Penge og endog noget upasselig.

Begge os andre derimod havde vore Venner i Colombo beredet en behageligere Modtagelse i en uafbrudt Række af Fornøielser og Lystigheder; men i Hovedsagen fandt dog den gode Templyn sig ikke mindre skuffet; thi lidt efter lidt blev det ham desværre klart, at han var kommen for sildigt, og at den forønskede Post allerede var bortgiven til en lykkeligere Sollicitant; — en Opdagelse, der rigtig nok ikke duede til at forsyne ham med synderlig munter Lune til alle disse Lystigheder.

Digitized by Google

Reisens Hiemeed var altsaa ligesaavel forfeilet for ham, som for os andre, og efter nogle Ugers Forløb syntes det os derfor raadeligt og paa den høie Tid igien at see os om efter en Leilighed, for at komme tilbage til Jaffanapatnam. Vor Reiseselskab var imidlertid smeltet sammen til det halve; thi imedens Franskmanden endnu bestandig sad i snever Forvaring, havde Bageren været saa adret, at fætte sig i Gunst hos en Enke efter en nylig død Topaz, og stod i Begreb med at træde for Brudeskammelen med hende.

Forgiæves søgte vi, fortrydelige over dette Menneskes straafværdige Letsindighed, alt muligt, for at afholde ham fra dette Skridt, og truede ham med Indsigelse af de fem Koner, som sandsynligviis alle endnu vare i Live og kunde giøre deres tidligere Rettigheder gieldende. Hans spottende Svar beviiste os, at vi havde med en forstokket Synder at giøre. Da det imidlertid ikke vedkom os, alvorligt at blande os i denne Affaire, saa lovede vi ham saa meget villigere at ville være tause, som dette, til ikke liden Behagelighed for os, tillige fritoge os for den Nødvendighed, at slæbe ham tilbage med os til Jaffanapatnam.

Til Sees syntes denne vor Hiemreise os af alle Veie at være den bedste og mageligste; men ligesom i Strid med vore Ønsker herskede jnst nu den ugunstige Monsun i sin høieste Styrke. Den stadige Nordenvind, som den førte med sig og som ikke sielden gik over til frygtelige Storme, giorde Seiladsen langs med Kysten af Ceilon og i Sær-

Digitized by Google

delesbed i Manaarstrædet yderst besværlig, ja endog forbunden med Livsfare; især naar den skulde foretages i Thony's eller indenlandske Fartøier, hvis Planker blot ere sammenbundne. Men endog blandt disse blev der os intet Valg, da der kun laae en eneste paa Colombo Rhed, og denne var bestemt til at bringe Hr. Louis Monneron over til Coromandelkysten.

Da vi nu imidlertid ikke havde nogen anden Udvei, saa anmodede vi denne Herre om at tilstaae os en Plads i hans Thony til Jaffanapatnam, som den desuden skulde anløbe, og lade os betale vor Deel af Fragten. Svaret var afslaaende, ja ikke engang synderlig artigt; men alligevel blev det just saaledes til Lykke for os. Thi førend vi endnu selv forlode Colombo, saae vi Franskmanden, som var gaaen nogle Dage i Forveien til Søes, komme tilbage over Land til Staden. Han var strandet paa Øen Calpentyn, havde mistet alt, hvad han eiede, og med Nød og neppe reddet Livet.

Hvilken Vei han siden tog, veed jeg ikke; vi derimod besluttede igien at anbetroe os til vore raske Been. Dog betingede min forstemte Ven sig, at vi denne Gang ikke skulde fordybe os i Skove og Ørkener, men følge den almindelige og beboede Vei langs med Kysten. Dagen til vor Afreise var virkelig ogsaa bestemt, da en Upasselighed, som overfaldt Kyperen, foranledigede os til endnu at tøve en Uge. Hans Utaalmodighed herover steg i samme

Digitized by Google

Forhold, som hans Hjemvee efter Kone og Børn fik Overhaand i hans Sjæl.

Ogsaa mig sysselsatte længselfulde Drømme, som levende forestillede mig Annas Billede og den fuldkomne Kierligheds Lykke, som ventede mig ved hendes Side; og forunderligt sødt udmalede jeg mig det Øieblik, da vore Arme vilde aabne sig til gienſidig Velkomst ved det trofaste Bryst. Den nærmeste Vei til dette skiønne Maal burde billigt have været mig den kiæreste. Men juſt denne nærmeste og banede Vei [hvo kan begribe det menneskelige Hjertes Modsigelser] forekom mig modbydelig, og jeg havde Umage med at blive Herre over min inderlige Fortrydelse over, at alle de Vidunderligheder og Nydelser, som jeg havde lovet mig af denne Reise, skulde springe itu som en spraglet Sæbeboble.

Men hvad var her at giøre? For at tilfredsstille min eventyrlige Lyst havde det været fornødent, at jeg anden Gang havde fundet en Trop Vovehalse, som det havde været beleiligt for ingen Ting med mig at giennemkrydse Skovene, eller hvis frivole Nysgierrighed i det mindste havde lignet min, for at udjage disse Ørkeners Beboere af deres Huler og Klefter. Forgiæves havde jeg søgt igien at vække min Vens gamle Jagtlyst og paa denne Maade at faae ham paa min Side; og selv det henkastede Ord, at jeg heller kunde lade ham alene slentre sin kiedsommelige Vei, havde ikke havt nogen bedre Virkning. Hans kolde Svar faldt ud dertil: at dette gav ham Udsigt til at komme saa-

Digitized by Google

meget hurtigere afsted, naar han ikke overalt sade sig opholdt af min Undersøgelseslyst eller mine romantiske Luner; han selv var ved de allerede gjorte Prøver paa Møie, Nød og Farer helbredet for enhver Fristelse til at anstille nye. — Turde jeg give ham Uret?

I Jaffanapatnam havde Tilfældet bragt os vor Reisefælle; ogsaa her i Colombo syntes det igien at ville blande sig i Spillet med, i det jeg, medens min gamle Ven var syg, kom i Bekiendtskab med en indfødt Portugiser, som kaldte sig Manuel de Cruz. Han søgte hyppigt i vort Giæstgiversted, hvor han ogsaa pleiede at spise med os ved Vertens Bord, og indtog os til sin Fordeel ved sin behagelige og fornuftige Conversation. Som Kiøbmand, Soldat, Pillegrim og endnu i flere forskiellige Roller havde han giennemreist mange Lande og med et rigtigt Blik og treffende Dommekraft opfattet deres Eiendommeligheder og deres Beboeres Aand og Sæder. Dette, forenet med hans mange udstandne Eventyr, hvoraf han undertiden gav nogle til Bedste, laante ham i mine Øine en Interesse, hvilken han ogsaa fra sin Side syntes at giengielde, og hvorved vi inden kort Tid traadte i et nærmere venskabeligt Forhold.

Engang da vi saaledes passiarede sammen undslap mig det længe nærede Ønske, at betræde Condeorda, Keiseren af Candys Hovedstad, hvortil jeg, ved de strenge Forholdsregler, denne Fyrste havde taget, saa godt som ingen Udsigt havde. Han svarede mig hvad jeg allerede vidste, at dette Forbud kun angik

Digitized by Google

de Hvide, for ikke at lade dem blive bekiendte med hans Skove og Bjergpasse; hvorimod hans Rige stod aabent til Handelsreiser og andet Samqvem for alle farvede Mennesker, Mestitzer, Topazer og Malabarer. Han selv havde ofte været der og stod i Begreb med maaskee om kort Tid igien at foretage en Reise derhen. Havde jeg nu Lyst til at ledsage ham paa den, saa vilde han forbinde sig til at bringe mig uskadt frem og tilbage, uden at jeg skulde blive kiendt for en Europæer.

„Dog" — blev han ved — „førend vi begynde herpaa, har jeg endnu et andet Ærinde at forrette i Bocaulbjergene. Dette synes vel noget meer halsbrækkende, men vil tabe meget af sin Vanskelighed, saasnart det lykkes mig at finde en Reisekammerat, som har Hoved og Hjerte paa det rette Sted. Da det nemlig ved dette Vovestykke kommer an paa, at giøre vor Lykke begge to for hele vort Liv, saa bruger jeg en Mand, som har Mod og Virksomhedsaand og fremfor alt spører hos sig Lyst til Eventyr og et omflakkende Liv. Kort sagt" — afbrød han sig selv, i det han fæstede et stivt Blik paa mig —" jeg troer at have fundet min Mand; og at jeg giver ham Fortrinet for andre, maa være ham Beviis paa min særdeles Agtelse."

Var det at undre over, om en saa sødt flisitende Lokkepibe i det mindste gjorde Fordring paa min til det høieste spændte Nysgierrighed? Jeg nødte Portugiseren til at erklære sig nærmere angaaende denne Hemmelighed; og efterat jeg hav-

Digitized by Google

de lovet ham den strengeste Taushed fortalte han følgende:

„Paa min sidste Reise fra Conde-orda til Poetlan havde jeg det Uheld, at fare vild paa min Vei imellem Bocaulbjergene. Tilfældet førte mig her til den bageste Krog af en Dal og til en smal, dengang næsten udtørret, Bæk, hvis Bredder jeg fandt besaaede med Rubiner og andre Ædelstene. Jeg turde imidlertid ikke vove at opsamle nogen af dem, fordi jeg endnu ikke havde Keiserens Vagtposter bag ved mig, hvilke overalt staae fordeelte paa Grændsen og have Ordre til at visitere alle Reisende paa det nøieste. Alle Slags Ædelstene høre til den strengest forbudne Contreband; og der skal endog være sat den Straf derpaa, uden videre at blive levende spidet. Lad nu ogsaa dette, som jeg troer, være overdrevent, saa følte jeg mig dog dengang saa udmattet og modløs af Hunger og Besværlighed, at det var mig meget mindre om alle Verdens Skatte at giøre, end om et Middel til igien at finde Veien ud af disse øde Klofter til Mennesker. Alt, hvad jeg kunde giøre, var nøie at indprente mig i Hukommelsen hiin Plet og dens Beliggenhed, for at jeg kunde være istand til at vende tilbage dertil under gunstigere Omstændigheder og med bedre Lykke. Men hertil behøves der rigtig nok en Kammerat, paa hvem jeg fuldkommen kan forlade mig, og som jeg til den Dag i Dag forgiæves har søgt efter."

Hvad han endnu tilføiede for at skildre mig

Digitized by Google

dette Foretagende som let og sikkert, maatte vel forseile at gjøre Indtryk paa mig, saasnart jeg overveiede, at et Reiseselskab af to Personer vilde næsten have at kiæmpe med samme Besværligheder som den Enkelte, og det saa meget meer, som man, for at omgaae Grændseposterne maatte vælge Afveie midt igiennem de tykkeste, aldrig før betraadte Skove. Jeg undlod ikke heller at gjøre ham opmærksom paa det Tilfælde, at begge Lykkeridderne kunde finde den rige Dal besat med Vagt og følgelig blive grebne; tillige udmalede jeg ham med de meest levende Farver den fatale Operation, som da vilde forestaae dem. —

Men min Portugiser, som var belavet paa enhver Indvending, vedblev sin Paastand, at hiin Bæk, som findes i den bageste Krog af en Bjergkløft og er omgiven af nøgne, himmelhøie Klipper, neppe var nogen Eingaleser bekiendt. Endnu mindre vilde det falde nogen ind, at søge Ædelstene der, hvilke ifølge den almindelige Mening kun findes i Floderne og Bækkene paa den sydlige Side af Allegolbjergene, i Dalene ved Matüre- og paa Uvabjergene. Selv havde han i hele Omegnen ikke stødt paa det mindste Spor af et Menneskes Fodtrin.

For at blive Fristeren quit, fordrede jeg endelig et Par Dages Betænkningstid; men var allerede næste Morgen fuldkommen enig med mig selv, at afvise hans Forslag som halsbrækkende og uudførligt. Jeg erklærede ham mine Grunde, den ene efter den anden: den truende Fare, at falde i

Digitized by Google

Hænderne paa de keiserlige Vagter og enten døe en jammerlig Død, eller i det mindste at vansmægte for Livstid i Fangenskab; den Umulighed, paa saa ubanede Veie at kunne, foruden den nødvendige Proviant, ogsaa føre dygtige Vaaben med sig til Forsvar mod de vilde Dyr; den Uvished, om denne Dal igien lod sig finde, og den skrækkelige Lod, at fare vild i disse umaadelige Skove og maaskee ovenikiøbet at være udsat for Sygdom, Hunger og tusinde andre Ubehageligheder.

Havde jeg kun med slige Indvendinger kunnet holde mig ham fra Livet! Alt dette og endnu meget meer forsikkrede han mig at have lagt paa Hjertet uden at være bleven afskrækket derved. Ild og Skydegeværer vare tilstrækkeligen prøvede Sikkerhedsmidler mod alle Ceilons Udyr. Veien til Foden af Bocaulbjergene kunde man ikke tage Feil af, da vi kun behøvede at følge Bredden af Floden Chilauw indtil hvor den bøier sig mod Norden, og fra dette Punkt vilde nogle Timers Vei igiennem Skovene være tilstrækkelig for at naae hiint Maal; saa at hele Toget maaskee kunde være afgjort i to eller tre Dage. Ingensteds paa denne Vei vilde vi støde paa en Landsby eller en menneskelig Bolig; og bragte Tilfældet os nogen imøde, saa behøvede vi jo kun at udgive os for vildfarende Jægere; desuden vilde mit solbrændte Ansigt overalt lade mig passere for en Mestitz.

Med ligesaa megen Lethed erklærede Manuel sig over det Punkt angaaende Levnetsmidlerne.

Digitized by Google

Han spurgte mig, hvorledes vi nogensinde kunde komme til at mangle dem, da vi ved hvert Skridt i Skovene vilde træffe paa velsmagende Frugter og paa Vildt? Om da ti til tolv Pund tørret Riis og en lille Kobberpotte til at koge den i, samt en lille Kalebasse, fyldt med Arrak, vilde være saa umaadelig en Byrde for to Personer? Laae det alene deri, saa erklærede han sig villig til alene at læsse det dobbelte paa sine Skuldre; og hvad Veien og Stien til Bækken angik, saa var, ved en idelig Gientagelse af ethvert Mærke, hans Hukommelse for tro til at vi kunde fare vild.

Den Kunst, hvormed Taleren søgte at sætte sit Reiseudkast i det fordeelagtigste Lys, blændede mig ikke i den Grad, at jeg ganske overseae dets dunkle Skyggeside, og det var langt fra at min Overbevisning lignede hans. Men han fandt i mit svage Hjerte en Talsmand, hvorpaa han ikke havde kunnet gjort Regning, i min heftigt opvaagnende Vandrelyst, i min gale Lyst til vidunderlige Eventyr, i min hidtil ugierne undertrykte Begjærlighed at trænge dybere ind i Landet, og i den vaklende Forhaabning, at Vovestykket dog maaskee kunde falde ud til det Bedre og lade mig vende tilbage til min dyrebare Anna som en riig og holden Mand, der for Fremtiden havde det i sin Magt, at gjøre hende saa lykkelig, som hun fortjente.

Digitized by Google

Alt dette ledede min Beslutning. Jeg erklærede mig villig, naar han vilde tillade mig, ogsaa at drage min ældre Ven Templyn ind med i vor Plan; thi just dennes Utilbøielighed til at forøge vort Selskab med Trediemand, var den betydeligste Hindring, der endnu blev tilovers hos mig imod hans Forehavende, da to Mennesker aabenbart vare for faa til under alle Omstændighederne behørigen at understøtte hinanden. Desuden var Kyperen en ligesaa forstandig som virksom og modig Mand, hvis maadelige Formuesomstændigheder vel ogsaa, ifald det her lod sig gjøre, fortjente at ophjelpes. Selv endog i det Tilfælde, at han vægrede sig, turde jeg i det mindste staae inde for hans ubrødelige Taushed.

Synlig kiæmpede Portugiserens Ulyst imod dette Forslag. Da han imidlertid bemærkede, at jeg var bestemt paa, ikke at give efter paa andre Betingelser, saa gav han endelig sit Samtykke til, at jeg maatte træde i Underhandling med min Kammerat; dog forbeholdt han sig, at hvis hiin afviiste Sagen, maatte ingen, ikke engang en Chivia, træde i hans Sted. Dette indrømmede jeg saa meget villigere, som jeg virkelig smigrede mig med, at Templyns trange huuslige Stilling kunde være en Spore for ham til ved et hurtigt og driistigt Skridt at arbeide sig ud af den.

Men med Hovedrysten hørte den Gamle paa mig og med spodsk Latter raadede han mig at lade Portugiseren gaae Pokker i Vold med sit Guld og grønne Skove. „Hvad er det for en Amme-

Digitized by Google

skuehistorie!" raabte han; „den kan kun være bleven udruget i en forbrændt Hjerne! Som om et Sted, hvor der findes Ædelstene, ifald det virkelig er til, ikke allerede, ligesaa vel som de øvrige, skulde være opsnuset! og ligesom Keiserens Vagt da ikke vilde bevogte det som sin Øiesteen! Den gode Ven har virkelig taget Flintestene for Rubiner og Topazer og maa formodentlig ikke bedre end jeg forstaae sig paa hvad der er Juveler."

„For Guds Skyld, min Ven!" blev han ved og trykkede fortrolig min Haand, „Lad dog alle disse Luftcasteller fare og troe ikke hvad en Daare, der kun vil gjøre Eder hovedsvimmel, hvis han maaskee ikke endog har noget værre i Sinde, søger at binde Eder paa Ærmet. Hvad mig angaaer, saa veed I, at jeg i Morgen begiver mig paa Reisen. — Kom min ærlige Dreng, lader os ile tilbage til Jaffanapatnam. Med hvor stor en Utaalmodighed maa ikke allerede min Hustru, maa ikke Anna vente paa os! Hvad skal jeg svare dem, naar jeg kommer hjem uden dig? Tænk paa den Hjertesorg, hvormed din Kiæreste slap dig af sine Arme, og hvormeget det kostede os at stille hende tilfreds. — Og dengang havde vi dog et godt og talrigt Følge og vare i Overflødighed forsynede med alt. Har hun ikke besvoret mig at passe paa dig. Har jeg ikke maattet love hende, ikke at forlade dig og paa Reisen vaage over dig, som over min egen Søn? — Siig mig, hvad skal jeg svare hende? Hvormed skal jeg møde hendes

Digitized by Google

fortvivlede Bebreidelser, naar hun faaer at høre, at jeg har ladet dig reise afsted med et Menneske, som vi begge ikke kiende noget til, for istedet for indbildte Skatte, at hente den visse Død?"

Imedens den gode Gamle saaledes ivrede imod Portugiseren, fik han Øie paa samme, i det han tilfældigviis strøg forbi Glasdøren paa vort Værelse. Han kaldte ham ind og overøste ham med en Strøm af Bebreidelser, fordi det havde kunnet falde ham ind, at sætte mig saadanne taabelige og urimelige Griller i Hovedet. Ja han gik saa vidt, at han tilsviede nogle alvorligt meente Trudsler om at tage ubehagelige Forholdsregler, hvis disse Forsøg paa at lokke hans Ven ikke paa Stedet bleve opgivne.

Manuel vidste at være Herre nok over sig selv til under en uforstyrret udvortes Rolighed at skjule, hvad der foregik i hans Sjæl. Den saa ganske afvigende Anskuelse af en Mand med Indsigt og Erfaring — sviede han til — blev ham en vægtig Bevæggrund meer, til frivillig og uden Fortrydelse at opgive et Foretagende, hvis ulykkelige Udfald, ved en nøiere Overveielse, syntes ham meer og meer indlysende. Virkelig tænkte han fra dette Øieblik af saa lidt derpaa, at han egentlig var kommen i den Hensigt at opsige mig det hele Foretagende, derimod havde han besluttet inden kort Tid at reise til Coromandelkysten, men først til Chilauw, hvor der ventede ham Forretninger. Det vilde derfor være ham meget behageligt, ifald vi vilde tage ham med i vort Selskab

til dette Sted. Dette Ønske var saa beskedent, at vi ikke kunde tage i Betænkning med Fornøielse at opfylde det.

Der blev nu ufortøvet truffet Anstalter til vor Reise, og de behøvede ikke at være saa store, da vi ikke havde i Sinde at afvige fra den alfare Vei langs med Kysten. Vort Forraad indskrænkede sig derfor til noget Arrak, nogle Kryderier til vor daglige Riis, noget Tobak og hvad vi i øvrigt ikke kunde vente at finde i enhver Landsby. Dette og vor øvrige Bagage kunde de fire Chivia's, som vi havde taget i Tjeneste, mageligen bære.

Førend vi begave os paa Veien, besøgte vi ogsaa vor gamle Reisekammerat, Hr. d'Allemand, i hans snevre Forvaring, for at tage Afsked med ham, ligesaavel som med vore andre Bekiendter. Han havde gierne fulgt med os, hvis det havde været ham tilladt, og vi forlode ham under bittre Klager over den Uretfærdighed, hvis Offer han paa en ugrundet Mistanke var bleven.

Et muntert Maaltid i Kredsen af vore ovennævnte Venner, som til det sidste Øieblik vare forsamlede hos os, holdt os til henimod Aften ved Punschebollen; og da vi endelig brøde op, havde vi Umage med at opfiske vore tidligere bestilte Dragere, een for een, da de havde adspredt sig i de nærmeste Casinoer. Endelig kunde vi da [rigtig nok alle uden Undtagelse med en lille Ruus] begive os paa Marschen. Vor Bortreise skedte dog med et noget mindre Følge og Allarm, end fordum fra Jaffanapatnam; og ikke uden Sorg saae vi

Digitized by Google

engang efter den anden tilbage paa Colombo, hvor vi havde henlevet en Række glade og lykkelige Dage.

Ogsaa i enhver anden Henseende kan denne Plads ansees for en af de behageligste i Indien. Den ligger paa Vestkysten af Øen, tæt ved Havet, og har en Havn, som dog kun Smaafartøier kunne afbenytte, medens de større Skibe maae ankre paa den en Fierdingvei derfra beliggende Rhed, hvor de ere udsatte for hyppige og heftige Vindstød. Fortet ved Colombo er betydeligt og paa de fleste Steder holdt i god Stand. Just paa den Tid var min Ven, Ingenieur Raumer, beordret til at forstærke det med nogle nye Værker. I dette Fort boede ogsaa Gouverneur Falk, en meget agtværdig Mand og barnfødt paa Øen, foruden Overhovederne for den hollandske Regiering. Der er derfor ingen Mangel her paa smukke Bygninger; ligesom ogsaa Arsenalet, Magazinerne og Compagniets Comptoirer ere anlagde her.

Staden, som har store og brede Gader, ligger ikke heller mindre behageligt ved Bredden af en skion, stor Flod, hvor det vrimler af Fisk og — Crocodiller. Vertshusene og Kaffehusene ere indrettede paa Hollandsk og tilbyde den Fremmede megen Underholdning. Hertil bidrage endnu meer Stedets overordentlig skionne Omgivelser, som danne en Labyrinth af Alleer med høie, skyggefulde Træer, af Hauger og Lyststeder. Langs op med Floden ere anlagde en Mængde Spadseregange, hvor, især om Søndagen, alt hvad der har Been, søger

Digitized by Google

Forfriskning. I Forstæderne er der Vinhuus paa Vinhuus, og den tørstige Garnison lader det aldrig mangle her paa muntre Giæster.

Ellevte Kapitel.

Da vi droge ud af Colombo modtog en skyefuld Himmel os, og en stormende Vind lagde sig kun om Aftenen, for at giøre Plads for en giennemtrængende Regn. Kun sjelden lod Maanen sig see for nogle Øieblikke, og med Fortrydelse maatte vi bemærke, at vore Chivias, i det Qvarteerstid, vi for Plaskregnens Skyld vare traadte ind i en Casino, saaledes havde fyldt sig med slet Arrak, at de neppe vare istand til at staae paa deres Been. Nu styrtede Vandet igien strømmevis ned fra Himmelen, og indhyllede i Nat og Mørke samlede vi frem paa Lykke og Fromme, da det var umuligt at kiende Veien ti Skridt forud for os.

Snart vare vi fuldkommen vildfarende. Vore Dragere begyndte allerede at stemme for, at vi skulde vende om; og kun det Haab, i en eller anden Landsby eller Skov at finde Ly for Uveiret, drev os videre frem, indtil vi uformodentligen stode ved en bred Strøm, som spærrede os Veien. Nu var Spørgsmaalet, om vi skulde vandre op eller ned med den. Portugiseren stemmede for det første, fordi man uden Tvivl et eller andet Sted kunde vade igiennem den; vore Folk derimod raadede til det sidste, da der vel maatte gives en Bro der.

Digitized by Google

Ulykkeligvis stemmede vi for Manueks Mening, og begyndte nu med bare Fødder, for ikke ganske at fordærve vore Skoe og Strømper, en Nattevandring, der sikkerlig hører til de afskyeligste i mit Liv. Drivvaad fra øverst til nederst og hvert Øieblik synkende til Knæerne i Dynd og Morads, som vi formedelst Mørket ikke kunde tage os i Agt for, travede vi fortrydelige langs op med Graven og havde efter en Times Forløb den Ærgrelse, at see denne fordømte Hindring blive bredere og vanskeligere at passere. Endelig toge vi Fortvivlelsens Mod til os, og vovede os med bedre Lykke, end vi havde ventet, tvers igiennem Vandet, som paa det dybeste Sted naaede os til Brystet.

Rigtig nok vare vi ikke meget bedre farne paa hiin Side Graven, i det vi bøiede til Venstre, for igien at naae Landeveien. Da vi bestandig maatte holde os tæt ved Strømmen, for ikke at tage Feil af Retningen, saa kunde vi ikke undgaae de dybe, udfyldte Huller, der vare i Mængde langs med Bredden, og i hvilke vi, men endnu oftere vore sværtbepakkede Dragere plumpede ned. Lægger man hertil Regnen, som Vinden pidskede os i Ansigtet, og Mørket, som blev tykkere og tykkere, saa begriber man let, at vi ikke alene havde den største Umage med at komme af Stedet, men endnu meer med ikke at blive skilt fra hverandre, hvorfor vi ogsaa ved bestandig at raabe, vende eller skynde os maatte holde sammen.

Trods alt dette blev Graven tilsidst borte for os; og jo meer vi gjorde os Umage for at

Digitized by Google

finde den, jo længer syntes vi at fjerne os fra den; saa at vi tilsidst ikke meer vidste hvor vi vare, og vankede raadvilde, ligesom med tilbundne Øine, omkring paa Sletten. Enhver af vore, endnu ikke ganske ædrue, Chivias paastod under alle de andres skrigende Modsigelse, bedst at kunne finde Veien; Enhver gave vi i nogle Minuter Gehør, for igien efter faa Minuter, under Skiælden paa hans Udueelighed, at forlade ham. Portugiseren bandede, Kyperen knurrede, alle skrege, Vinden peeb og Regnen pladskede, imedens Tænderne klapprede i Munden paa os af Kulde. Nu da det var Nat og ovenikiøbet i Regntiden syntes Indiens milde Clima ganske at have fornægtet sig selv.

Endelig brød den længselfuld forønskede Morgenrøde frem og lod os igien kiende Veien. Da Solen stod op naaede vi en Kokosskov, og midt i den traadte vi, giennemblødte til Skindet og oversmurte med Skarn, ind i Landsbyen Werigoer, hvor vore Folk lode det være deres første Forretning, at giøre en stor Ild, for saavel at tørre vore Klæder, som for at bade og opvarme vore stive Lemmer. Men derpaa indbød vor Udmattelse os til at tage et Par Timers kostelig Søvn paa vore Maatter, som vi havde udbredt rundt omkring Ilden.

Strax efterat vi vare traadte ind i Landsbyen havde en gammel Kone, som vi bade derom og forsynede med de fornødne Penge, meget redebon paataget sig at tilberede et dygtigt Maaltid. Nu da vi vaagnede dampede os fra den nærmeste

Digitized by Google

Hytte en Pillaw, noget bagt Karvaat *) og en Kerry af Jakkafrugter **) meget indbydende imøde. Mættede, vederqvægede og udrustede med nyt Mod, sammenkaldte vi vore Chivias fra Landsbyen. Det var blevet Eftermiddag; og endskiøndt det igien begyndte at regne, droge vi dog mandigen afsted, forsynede med et beskiærmende Talpatblad, og det kostede os nu ikke megen Umage, tvers over Markerne, som stode under Vand, at finde Landeveien igien.

Vaade til Hofterne og igien fulde af Dynd, kom vi henimod Aften igiennem en høi Allee til den samme, Hr. Kock tilhørende, Villa, hvor Bageren for kort Tid siden havde givet os sit sidste Reiseeventyr til bedste. Ogsaa denne Gang var den tjenstfærdige cingalesiske Gartner villig til baade at modtage og beværte os; og da Stormen lagde sig om Natten, og en venlig Himmel skinnede os i Møde om Morgenen, saa var den Stemning, hvormed vi igien satte vor Stav videre, ligesaa munter.

---

*) Det almindelige Navn i Indien paa alt tørret Fisk.

**) Jakkaen eller Suursack er i meer end een Henseende en meget mærkværdig Frugt. Den vorer paa et meget stort Træ, men skyder ikke stem af Grenene, men umiddelbart af Stammen, og naaer en Størrelse og Vægt, som selv det største Græskar maa staae tilbage for; thi man har dem, som veie 60 til 80 Pund, endskiøndt den almindelige Vægt kun pleier at stige til 20 a 30 Pund. Den meget haarde og knudrede Skal er af dunkelgrøn Farve, men Kiødet, som findes derunder, gult og fast. Kiærnerne, som ligge i smaa Zeller, ligne fuldkommen Kastanier i Farve, Skabning og Smag.

Digitized by Google

En Maaned var forløben siden vi i modsat Retning droge over disse Marker; men hvor aldeles havde ikke hele Naturen i disse faa Uger forandret sig til sin Fordeel! Løvet paa Træerne, ikke meer overtrukket med Støv, prangede i et lysere Grønt; den forhen forbrændte Jord var klædt med et friskt, blødt Grønsvær; selv Solen mildnede sine glødende Straaler, medens en forfriskende Luft lettede Aandedraget. Bækkene og Flodarmene, som vi forhen havde kunnet giennemvade med tørre Fødder, strømmede nu fyldte til Bredderne og vare blevne brede, dybe og hurtigtløbende. De store opvaagnede Naturkræfter havde tillige lagt Beslag paa Menneskenes Flid, hvilke i livlige Grupper droge Canaler og bearbeidede Markerne.

Vi passerede imidlertid Floden Colombo og en Række af Landsbyer, hvis Navne jeg har forglemt at optegne, indtil vi, uden nogen videre Hændelse, som fortjener at fortælles her, henimod Middag naaede et Toldhuus og ved Siden af det en Casino, hvor vi forfriskede os. Henimod Aften ankom vi i Nærheden af Negombo. Jeg veed ikke, hvad det var for en selsom Lune, der afholdt os fra at giøre vor Opvartning hos Commandanten i denne Plads, da han dog tidligere havde viist os saa megen Høflighed; — nok er det, vi ønskede kun, slet ikke at blive bemærket af ham, og forbleve i en lille Landsby, ved Navn Sunampil, for der at overnatte.

Her anviiste man os tæt ved Kirken en tom Hytte, som tjente istedet for en Ambelam, og hvor

Digitized by Google

to Reisende, som vi fandt der, synes at blive saa utilfredse med vor Ankomst, at de paa Øieblikket begave sig bort. I Grunden bragte de os intet stort Offer med at romme denne snevre Rede. Dette erfarede vi til vor store Ubehagelighed, da vi endnu neppe vare færdige med at gjøre os det lidt bequemt. I det der nemlig begyndte en Pladsregn med heftige Vindstød, truede det raadne Tag vexelviis med, enten at begrave os under sine Ruiner eller drukne os igiennem hundrede Aabninger. En halv Snees Gange gik vort Lys ud, saa at vi endelig, kiede af hvert Øieblik at tænde det til ingen Nytte, heller hjalp os i Mørke. Nu havde vi Tid nok til at fortryde, at vi havde forsmaget vor giæstfri Verts Tag i Negombo.

Men snart blev dette, al Søvn forjagende, Dryppebad baade Portugiseren og mig utaaleligt. Heller vilde vi udsætte os for den hele Strøm fra Himmelen og opsøge os et andet Herberge. Vi to udførte ogsaa virkelig dette Forsæt, da min Ven Templyn ikke havde Lyst til at ledsage os. Men at vi kun gjorde ondt værre, ingensteds var istand til at banke nogen Mødersjæl op, i Mørket blev vi vildfarende imellem Hytterne og tilsidst ikke engang kunde finde den igien, som vi havde forladt: — alt dette forglemte vi gierne, da vi endelig vare saa lykkelige at høre Menneskestemmer, og ledsagede af disse søde Toner, endnu at finde dem vaagne i en afsides Casino, hvor et Par Europæa-

Digitized by Google

ere af den nærliggende Garnison fordrevne Tiden med Sang, Støien og Drikken.

Her fandt vi et tørt og beqvemt Leie af Maatter i et tilstødende Skuur, hvor den Støi de Svirende gjorde ikke forhindrede os i at falde i en dyb, vederqvægende Søvn. I Dagbrækningen bleve vi vækkede, som vi havde ønsket, og Kyperen betragtede os med skiæve Øine, da vi fortalte ham vor gode Lykke. Den stakkels Mand havde virkelig ikke lukket et Øie hele Natten og ovenikiøbet i dette fugtige Værelse faaet lamme og stive Lemmer tilligemed en heftig Høste.

Paa vor videre Reise, som ikke var behagelig, da det af og til regnede, ved hvilken Leilighed vore Talpatblade gjorde os god Tieneste, havde vi Staden Negambo liggende paa venstre Haand; men Floden af samme Navn passerede vi ved Hjelp af en lille Bro, som vi stødte paa; og paa en Vei, som gjorde vor Reise til en Spadseretour, kom vi noget efter Middag til Landsbyen Toptoere — den samme, hvor vi saa gjæstfrie bleve modtagne af den catholske Præst. Det gjorde os ikke lidt ondt, da vi af hans Klokker fik at vide, at han just for Øieblikket befandt sig paa en lille Udflugt til Hovedstaden.

Imidlertid blev der dog med en Hare og et Par Agerhøns sørget godt nok for vort Middagsmaaltid; længere hen ankom vi, paa en Vei og med et Veir, der i Skiønhed kappedes med hinanden, endnu ved god Tid i Gannieppellie, hvor ligeledes gamle, behagelige Erindringer ventede os;

Digitized by Google

Erindringer, som den lille brøstfældige Ambelam rigtig nok ikke gienvakte, men et kosteligt Maaltid, som vi havde holdt under aaben Himmel. Og derfor skulde der ogsaa denne Gang overnattes her under et stort Tamarindetræ under den fri Himmel, som var fuld af Stjerner, da hiin gamle forraadnede Hytte just ikke var saa ganske at troe, fordi Slangerne pleie at indquartere sig i saadanne Tage. Imidlertid besluttedes dog dette først efter en ubehagelig Trætte med min gamle Ven, som absolut endnu denne Aften vilde gaae over Floden Caimella og opslaae sit Quarteer i Maraville. Sandsynligviis havde hans Egensindighed ogsaa drevet det igiennem, hvis vore trætte Folk havde ladet sig bevæge til at sætte Foden videre. Den gode Templyn følte sig overhovedet forstemt fra det Øieblik af, da han saae sit Haab skuffet om paa ny at komme i Tjeneste, Besværlighederne paa en saa lang og misonmelig Reise til ingen Nytte, og de betydelige Reiseomkostninger aldeles spildte. Hans muntre Lune var ganske borte, og i samme Forhold havde han ogsaa ophørt at være en behagelig Selskabsbroder.

Meer utaalelig, end han var denne Aften, havde han endnu aldrig været. Vandende og brummende for sig selv, syntes han forsætlig at ville yppe Klammeri med mig. Jeg taalte denne hans onde Lune saa godt jeg kunde; men ansaae det for det klogeste, da hans Spleen tog til, at giøre en lille Spadseretour efter Aftensmaaltidet langs med Flodbredden, og lade ham udøse sin Galde paa den

ligesaa uskyldige Portugiser. — Rigtig nok havde jeg tilstrækkelig Grund til at bære over med min Ven, fordi han var kommen ud af Ligevægten, da jeg vidste, at hans Kone skriftligen havde underrettet ham om, at hun befandt sig upasselig, og opfordret ham til at ile med sin Hjemreise. Han elskede hende (hvilket hun ogsaa fortjente) som sin Øiesteen; og deraf lod sig da forklare den urolige Hastighed, som piinte ham, og som ligefra Colombo af neppe havde tilladt os den fornødne Hvile, eller at stille vor Hunger og Tørst.

Næste Morgen bragte et Slags Færge os over Floden, som var stegen meget høit. Herfra vilde vi holde os langs med Havbredden, hvor Jorden var fastere og ikke saa opfyldt med Sumpe og Vandhuller; men da Regnen igien begyndte med fornyet og vedvarende Heftighed, saa var en lille Skov, der laae nyget til Siden, os velkommen, uagtet de talrige Indtryk af Tigerpoter i den blode Jord, hvilke vore Folk gjorde os opmærksomme paa. Imidlertid fik vi dog kun Øie paa nogle Schakaler, som skjulte sig i Krattet, saasnart vi nærmede os.

Om Eftermiddagen naaede vi Maraville, den Landsby, hvor vi havde havt Eventyret med Elephanterne. Da vi droge videre blev Veiret igien saa afskyeligt, at vi neppe kunde komme af Stedet; og da nu heftige Vindkast forenede sig med Pladskregnen vare vi glade ved at kunde naae en Vagthytte, førend det blev mørkt, istedet for den nærmeste Landsby. Vi fandt Hytten besat af tre

Laskarer, som toge meget giæstfrie imod os og end- og aftraadte os deres Sovesteder for denne Nat.

Henved Kl. 2 om Morgenen hørte Regnen op, og Himmelen syntes at blive klar. Dette var Signalet for den utaalmodige Kyper til at drive paa Afmarsch. Vore Verter bade ham, at oppebie Dagbrækningen, fordi alle de Rovdyr, som opholdt sig i den nærliggende, rædsomme Skov Medandampe pleiede i Skumringen at strømme ned til Havbredden for der at søge efter Bytte eller Aadsler. Vi Kammerater forenede vore Forestillinger med deres. Omsonst! Hans Haardnakkenhed modstod saavel Fornuft som Venskab, og dette Stivsind, som syntes at ville undertvinge alt omkring sig, blev mig i dette Øieblik saa utaaleligt, at jeg erklærede mig ikke mindre fast og bestemt for at blive. En ubehagelig Trætte var en nødvendig Følge af denne giensidige Forstemmelse.

Nu tilstaaer jeg gierne, at jeg vilde have handlet bedre og venskabeligere, hvis jeg havde opført mig meer eftergivende og skaansom imod den Ulykkelige. Men dengang tænkte jeg rigtig nok anderledes. Det forekom mig utaaleligt, at fortsætte Reisen i Selskab med en saa tvær og lunefuld Ledsager, der snarere vilde være vor Driver. Heller vilde jeg blive tilbage og fortsætte min Reise alene, som det var mig mageligst; og det kunde let skee, at jeg paa denne Maade naaede Jaffanapatnam før han med sin overiilte Hastighed.

Digitized by Google

Imedens jeg med temmelig Rolighed erklæ-
de ham dette, tog jeg af min Pakke saameget
Linned, som jeg troede at have fornødent; befalede
mine Chivias, at følge Kyperen, og leverede den-
ne de fornødne Penge til at betale dem deres Løn
efter fuldendt Reise. Tillige overdrog jeg ham
ikke aleneste Opsynet med min Eiendom, men bad
ham ogsaa at trøste min dyrebare Anna, som let
kunde blive forskrækket, naar han kom ene, og
forklare hende de Aarsager, hvorfor vi skiltes fra
hinanden.

Alt dette lovede han mig med Haand og
Mund, og var jeg ogsaa, som jeg maa tilstaae,
ikke utilfreds med, at være bleven befriet fra den
trykkende Tvang, som han paalagde mig, saa var
min Ven Templyn vistnok endnu meer fornøi-
et over, at jeg lod ham have frie Hænder til at give
sin Utaalmodighed Tommen. Men førend han
tiltraadte sin Reise tog han mig til Siden, og
tilhviskede mig med den Ærlighed, som han endog
ikke i sin Vrede kunde fornægte, at jeg for Guds
Skyld ikke maatte laane Øre til Portugiseren,
hvis han maaskee igien vilde komme frem med sit
chimæriske Project. Det vilde kun tjene til at
styrte mig i Ulykke og Fordærvelse. — Endnu et
Haandtryk, og borte var han!

Virkelig havde Manuel, ligefra det Øie-
blik, vi droge fra Colombo, ikke ophørt med,
hvorvel ganske hemmelig, at hænge mig i Øret
med sin Lokkepibe, indtil det ringe Indtryk, som hans

M

Digitized by Google

Løfter om Guld og grønne Skove gjorde paa mig, fik ham til at tie stille. Men da min alvorlige og strenge Ven havde bortfjernet sig, troede han, at der nu igien var en vild Mark for hans Forførelseskunster, og han tøvede intet Øieblik med at sætte dem i Bevægelse. Da han derfor bevidnede mig sin Glæde over den Skilsmisse, som nylig havde fundet Sted, føiede han tillige til, at han nu ventede for vist, at jeg ikke mere vilde gjøre nogen Vanskelighed med at opfylde hans Ønsker og følge ham.

„Og hvorhen?" — afbrød jeg ham med et roligt Smiil — „Over Bjerge og igiennem Dale, igiennem Buskads og Torne, for at fylde mine Lommer med Flintestene og drømme at det er Diamanter? Nei, mange Tak! Min Vei gaaer endnu som før ganske uforanderlig til Jaffanapatnam, hvor dyrebare Personer vente mig med Længsel."

Men Manuel gav mig mit Smiil ligesaa rolig tilbage og bad mig høre sig med Taalmodighed og Opmærksomhed. Nu var det Øieblik der, da man maatte aflægge al Tilbageholdenhed; og naar han havde opdaget mig Sagens sande Beskaffenhed, var han ikke i mindste Maade tvivlraadig om hvad Beslutning jeg vilde tage.

„Det er et bekiendt Factum," — blev han ved — „at Portugisernes gientagne Angreb i fordums Tider meget forurolige Riget Condeorda og nødte sammes Regenter til den For-

holdsregel, at gjemme deres Skatte af Perler, Diamanter, Guld o. s. v. i store Jernkister, hvilke, saa ofte Fienden nærmede sig Hovedstaden, bleve nedsænkede i det Dybeste af Floden Mawelie-gonga, der, hvor den ikke langt fra Hovedstaden, bespyller Foden af Bjergene. Det havde aldrig været Portugiserne muligt at bemægtige sig dem; kun een kom de i Besiddelse af; men denne maatte de, efter et lidt Nederlag, da de over Hals og Hoved trak dem tilbage, skjule i Bocaulbjergene paa et Sted, som kun var faa Deeltagere bekiendt."

„Havde disse end næret det Haab, ved første gunstige Leilighed at vende tilbage derhen og bringe deres Bytte i Sikkerhed, saa blev dette Forehavende dog forpurret, da Hollænderne, kaldte til Hjelp af Keiseren i Candy, kort derpaa fordrevne mine Landsmænd fra Besiddelsen af Øen. Mine Forfædre hørte imidlertid til dem, som havde bivaanet alle disse Tog mod det Indre af Øen; og saaledes har da en mundtlig Fortælling om sidstnævnte Omstændighed meget bestemt vedligeholdt sig lige til min Fader. Men da han døde, førend han kunde udføre dette, saa samlede han endnu sine sidste Kræfter, for at meddele mig Hemmeligheden om Kisten, og overlod det til mig at udføre et Foretagende, som han selv med Smerte saae sig hindret fra."

„Har jeg forhen talt om et Rubinlag og om min Vildfarelse i Bocaulbjergene, saa var det

kun en Fabel, som jeg nu frivillig kalder tilbage. Meget meer begav jeg mig med Hensigt og modent Overlæg ind i hine Ørkener, fordi jeg troede mig temmelig sikker paa at finde det Sted, hvor den kostbare Kiste stod forvaret. Min Søgen blev imidlertid længe forgiæves; og allerede mistvivlede jeg om et heldigt Udfald, da jeg paa min Omvanken imellem Bjergene, piint af en brændende Tørst, hørte Vand bruse dybt under mig. Glad krøb jeg ned; men hvor stor var ikke min henrykte Forbauselse, da jeg i en lille Klippehule tæt ved Bredden af Bækken fik Øie paa det allerede opgivne Maal for mine Ønsker, — paa Jernkisten!"

„En Kiste maa jeg vel kalde den; men den var af massiv Jern og saa kunstigt sammensviet, at jeg med al min Grandskhen og Forskhen, hverken kunde opdage en Aabning, et Laag eller en Laas. Forgiæves forsøgte jeg paa alle Sider at overvinde Modstanden og ved Hjelp af Stene at sprænge Laasen og Laaget. Da jeg alligevel — ha! med hvilken Ærgrelse! — maatte drage bort med tomme Hænder, var der intet andet for mig at giøre, end saaledes at indprente Stedet og Egnen i min Hukommelse, at jeg troer mig istand til at finde Veien derhen, var det endog i Mørke."

„Dette er altsaa det Foretagende, hvortil jeg søger en Kammerat. At det lader sig udføre, er der vel ingen Tvivl om; og tillige tør jeg ved alt hvad helligt er forsikkre, at der vidt og bredt paa den Vei jeg bestemmer, ikke vil findes nogen af Keiserens Skildvagter. Vilde jeg maaskee selv styrte

Digitized by Google

mig i saadan Fare? Kunde jeg være saa rasende en Daare, at begynde paa noget umuligt? Og naar det nu kun gielder tre eller fire Dages Møie og Anstrengelse, der endnu kan være større paa et Jagtparti, som varer ligesaa længe, er da en overflødig og fornøielig Fremtid kiøbt for dyrt med disse?"

Hvorfor skulde jeg nægte, at denne Sirenesang klang behageligere end nogensinde før i mine Øren? Han var saameget meer at troe, som jeg allerede før havde hørt tale om disse i Floden Maweliegonga nedsænkede keiserlige Kister, som om et upaatvivleligt Factum. Men derhos forekom tillige Portugiserens Eventyr mig saa selsomt og romantisk, at jeg var ganske ubestemt om hvad jeg skulde giøre. Her lokkedes jeg af Rigdom og det Eventyrlige i Foretagendet; hist droge længselfulde Tanker om Anna mig med Magt i den modsatte Retning. Efter lang Kamp seirede endelig desværre! — min Letsindighed, som smigredes ved det Behagelige i dette, i sit Slags eneste, Eventyr og understøttedes af Erindringen om, paa hvor ubehagelig en Maade min tidligere Plan, at trænge ind i Ceilons Skove, var gaaen overstyr.

I den Stemning jeg var havde derfor Manuel vundet Spil, da han endnu denne Nat igien stormede løs paa mig. Jeg lovede ham med Haand og Mund at vove denne Tour med ham, naar han paa Ære og Samvittighed vilde forsikre mig, at intet i hans Fortælling var opdigtet eller sat paa Skruer. Med funklende Øine og under de høitideligste Eder betænkte han sig intet Øieblik paa

at forsikre mig om den bogstavelige Sandhed af sit Udsagn. Hermed var ogsaa den sidste Rest af Betænkelighed forsvunden hos mig.

Nu gjorde vi den Aftale, at vi vilde opholde os et Par Dage i Chilauw, for der at forsyne os med alt, hvad der var fornødent, og derpaa tiltræde vor Marsch ind i Landet, uden at lade nogen levende Sjæl vide det mindste deraf. Med Daggryet forlode vi Vagthytten og vore forekommende Verter. Henimod Middag laae Chilauw for os, hvor vi dog ikke toge ind, men derimod opsøgte en cingalesisk Hytte, som skulde ligge hensved en Fjerdingvei fra denne Plads. Jeg foregav en Upasselighed, for, uden at blive fordægtig, at kunne vente her til næste Dag.

Denne Tid benyttede Portugiseren til at indkiøbe et og andet, der kunde være os nyttigt paa vor Vandring, og skjule det altsammen imellem Buskene paa et Sted, som vi siden maatte drage forbi. Min Ensomhed og Uvirksomhed vakte imidlertid alle Slags Betragtninger hos mig, der næsten saae ud som Anger, og jeg følte mig greben af en Beklemmelse, hvorfor jeg saameget mindre kunde giøre mig Rede, som jeg meer end een Gang, uden at føle noget Lignende, havde befundet mig i Livsstillinger, der viiste mig et langt betænkeligere Perspectiv.

Det var virkelig ogsaa paa den høie Tid, at Manuel vendte tilbage for at bortjage disse mørke Billeder af min Phantasi ved de glimrende Malerier, som han med en beundringsværdig

Digitized by Google

Veltalenhed forstod at udkaste, mindre af de Skatte, vi gik hen at erobre, end af de sjeldne Gienstande for min Videbegiærlighed i disse neppe nogensinde før besøgte Skove. Den Listige havde kun alt for hurtigt og rigtigt fundet min svage Side; og selv denne skiønne og velskabte Mands udvortes Udtryk havde saa meget Overtalende ved sig, at jeg tilsidst selv med Utaalmodighed ventede det Øieblik, da vi skulde begynde vort Tog.

Tolvte Kapitel.

Endelig kom den næste, til vor Afmarsch bestemte, Dag. Endnu førend Solen stod op vare vi i Bevægelse. Men for at skuffe vore Verter i Henseende til den Vei vi toge, vendte vi os i Førstningen mod Floden og den almindelige Færge, indtil vi hurtigt smuttede ind i Krattet, og nu ubemærkede kunde snige os omkring Chilauw. Denne Vei førte os igiennem Morads og Krat til Bredden af Floden Manassseram, hvor Portugiseren havde skjult vort Reiseforraad i Buskene og under Sandet. Det bestod i en Pose med tyve Pund Riis, en Pakke Kryderier, til at krydre samme med, en Kurveflaske med tre Pinter Arrak og en tom til Vand; desuden et Par Pistoler, Krud, Kugler, en Øxe, tyve Fayne Toug, saa tykt som en Finger, et Par smaa Kobberskaale, et stort Bjørneskind og endelig nogle File og Brak-

Digitized by Google

fern, som i Særdeleshed skulde gjøre os Tjeneste ved Jernkisten.

Nu kom det an paa at fordele denne Ladning imellem os begge. Foruden min Flint, Pistol, Sabel, Ammunition og Pakke med Linned, bemægtigede jeg mig frem for alt Arraksflasken, af Frygt for at min Ven alt for flittig skulde besøge den. Dertil føiede jeg endnu Øxen og Kobberskaalene; og saa lod jeg ham da sørge for at transportere det øvrige.

Som første Eventyr saae vi, i det vi nærmede os Floden, en ung Crocodil, som flygtede for os og plumpede ud i Vandet. Floden var ved den stadige Regn bleven fyldt lige til Bredderne, og Vandet havde en saa rivende Fart, at vi i flere Timer maatte vandre op med Strømmen, førend vi fandt et Sted, hvor vi kunde passere den. Men i Forveien holdt vi vort Middagsmaaltid under Skyggen af et løvfuldt Træ. Foruden vor Riis bestod det af en Kerry paa en Hare, som vi — saaledes vrimler det her med Vildt! — underveis havde dræbt med Steen.

Egnen omkring os havde et meget vildt og ødt Udseende, og overalt mødte vore Øine kun en sørgelig Ørk. Flodbredderne vare sandige eller omgiærdede med Klipper. Et eensformigt Krat, hvorover hist og her fremragede et enkeltstaaende Træ, trak sig over Sletten. Paa vor høire Haand omgav i milelange Strækninger den uoverskuelige, rædsomme Skovegn Medandampe Horizonten. Den bestaaer i en tæt Sammenfletning af

Torne og andet Krat, er mørk som Natten og det kiæreste Opholdssted saavel for alle Arter Rovdyr, fornemmelig Bøffeler, som for utallige giftige Orme og Kiæmpestanger. Endog de modigste Jægere vove ikke at betræde den.

Men vor Vei gik til Venstre, hvor en skyggefuld Skov af gamle, vældige Træer, omsnoede af Slyngplanter, ventede os paa den anden Side af Floden. Vi klædte os af; og for at lokke Crocodillerne et andet Sted hen, bad min Kammerat mig, at gaae et Par hundrede Skridt længer op med Flodbredden og skrige af alle Kræfter. Imidlertid vilde han vade igiennem Floden og siden hjelpe mig over paa samme Maade. Kunststykket lykkedes fuldkomment, i det han tillige bar vort Tøi over paa Hovedet i ligesaa mange Dragter; hvorved Vandet rigtignok gik ham til Skuldrene. Jeg havde ligesaa god Lykke; men jeg vilde dog neppe med saa usselt et Hjelpemiddel have udsat mig for Faren, hvis jeg virkelig havde anseet den for stor. Flodsengen var her overalt saa fuld af skarpe, spidse Klipper, at den alene af denne Aarsag ikke duede til et Opholdssted for Crocodiller. Disse frygtelige Dyr pleie desuden hyppigst at opholde sig ved Mundingerne af Floderne.

Disse Forestillinger gave mig vel Mod til at vove mig ud i Vandet; dog vare de ikke tilstrækkelige til at faae mig til at prøve Vovestykket uden en hemmelig Gysen. Endnu stod jeg midt i Dybet og med Sabelen i Haanden, for at støde den i det opspilede Gab paa det første Uhyre, som nær-

Digitized by Google

mede sig, da jeg tilfældigviis kastede Øinene paa min Kammerat, som vendte Ansigtet imod mig, og i det han verlede Rolle med mig, skreeg, saa han var færdig at spræke. Men hvorledes blev jeg ikke tilmode, da jeg saae en Tiger, — som formodentlig var bleven lokket hertil ved samme Skrigen, — komme frem af Skoven, og med krum Ryg og færdig til Spring liste sig fra Busk til Busk, for at kunne nærme sig Portugiseren. Det var det livagtige Billede af en Kat, som lurer paa en Muus.

Var jeg end ikke af Skræk bleven maalløs, saa turde jeg dog ikke for min egen Sikkerheds Skyld vove at raabe saa længe jeg var i Vandet. Jeg gjorde imidlertid alle Slags Tegn til ham, som han til Ulykke ikke forstod. Tilsidst glemte jeg mig ganske selv, sprang i fuld Fart op af Vandet, og da jeg igien saae Rovdyret ganske tæt bag ved ham, udstødte jeg et saa hvinende Angstskrig, at Tigeren studsede, vendte sig imod mig og stirrede paa mig med funklende Øine. Dette gav min Kammerat Tid til at bemærke den Fare han svævede i, og han havde Aandsnærværelse nok til strax at springe i Vandet. Saasnart vor Fiende saae sig robet, opgav han sin Jagt, og efterat han først havde viist os en dobbelt Rad hvide Tænder trak han sig langsomt tilbage i Skoven, men vendte af og til Hovedet imod os.

Vi skyndte os med igien at faae vor Bagage paa Skuldrene, og kom kort derpaa til Floden Chilauw, ved hvis venstre Bredde vi nu holdt os. Denne var imidlertid saa fuld af spidse Steen,

Digitized by Google

og Solen faldt os paa samme Tid saa trykkende, at vi fandt det mageligere at vandre langs med Kanten af Skoven, som laae paa vor høire Side. Hele denne Skov syntes kun at bestaae af Palpalams og andre vilde Frugttræer. Længer oppe, hvor Floden blev smalere, blev den ogsaa i samme Forhold mere rivende. Paa vor Vei traf vi hyppige Spor af Bøffeler; hvoraf vi sluttede, at de ofte kom over i denne Skov fra den høire Side, fra Medandampe, deres egentlige rette Hjem.

Denne Opdagelse var just ikke den behageligste for mig. Jeg har altid havt ligesaa megen og næsten meer Frygt for de vilde Bøffeler, end for Elephanterne. Det er et ubændigt, skrækkeligt Dyr. Vee den, som kommer det for nær og mishager det; hvad enten man bærer noget rødt paa sig, eller har skudt feil af det, eller fremstiller sig for det, som det første Maal for dets skinsyge Raseri efter et lidt Nederlag mod en lykkeligere Medbeiler! Da er det umuligt at undflye det. Var man endog saa lykkelig, at undgaae det dødelige Stød af dets Horn og komme op i et Træ, saa er man dog forloren, hvis Træet ikke er fuldt af spiselige Frugter. Den ondskabsfulde Forfølger forlader ikke Pladsen, førend han har overvældet sit Slagtoffer; og skulde han endog selv dø af Hunger ved Træets Fod.

Rundt omkring os vrimlede det i Skoven af en utallig Mængde smaa, røde Aber og af alle Slags Fugle. Deres Skrig og Sang blandede sig med Agerhøns og Hasselhønsenes Klukken til en

Digitized by Google

ligesaa mangestemmig, som bedøvende Concert. Denne ophørte først da Krattet, som hidtil i en middelmaadig Afstand havde fulgt Flodens Krumninger, trak sig et betydeligt Stykke tilbage og lod en Landspidse eller lille Slette fri, hvilken foruden den tørre Grund, ogsaa i enhver anden Henseende tilbød os et altfor bequemt Natteleie, til at vi skulde have draget videre, endskiøndt Solen endnu stod over Træerne.

Det første vi sørgede for, var at forsyne os med et tilstrækkeligt Forraad af tørt Træ, hvilket vi opstablede i en Halvcirkel omkring os i smaa Bunker, som kun vare et Par Skridt fra hverandre. Hvor denne Forskandsning ophørte til Høire og Venstre støttede den sig til Floden, som dækkede os Ryggen og i hvilken vi kunde kaste os, hvis vi ikke meer kunde være i Sikkerhed bag vore Baal, hvilket vi dog haabede. Men den største Brændestabel lagde vi tilrette ved Siden af os, for med den at vedligeholde Ilden til om Morgenen.

Disse Tilberedelser holdt os virkelig ogsaa sysselsatte til Solens Nedgang. Da gav Manuel sig især med at tilberede Aftensmaaltidet; medens jeg, saasnart det begyndte at blive skummelt, satte vor Forskandsning i Brand og strax derpaa lagde mig til Hvile paa Bjørnehuden, fordi Loddet havde truffet min Kammerat at holde Nattevagt de første tre Timer.

Hvad enten det nu kom af en overordentlig Udmattelse, eller fordi jeg lidt efter lidt var ble-

Digitized by Google

den vant til dette Slags Camperen, saa tør jeg med Sandhed sige, at jeg sov ligesaa forglos og ligegyldig ind, som om jeg havde været hjemme i Jaffanapatnam; ja at jeg endog, i Følelsen af min Sikkerhed bag denne Forskandsning med mine Vaaben hos mig og min vaagende Kammerat ved Siden, med et Slags Velbehag lyttede paa den Brølen, som gienlød rundt omkring mig i Skovene, indtil Øinene faldt til paa mig.

Portugiseren vækkede mig til bestemt Tid, for at jeg nu skulde tiltræde min Vagt. Saalænge hans varede havde han ikke mærket til noget, undtagen Stemmen af de vilde Bøffeler og en tung Stampen af nogle store Dyr, som travede igiennem Skoven. Ligesaa uforstyrret tilbragte jeg min Tid, efterat han havde lagt sig til at sove; men jeg var belavet paa alt, hvad der kunde komme, og havde Pistolerne i Beltet, Flinterne over Knærne og den tidsfordrivende Cigarre i Munden. Afvexlende var jeg sysselsat med at lægge Brænde sammen, hvor et Baal var udbrændt, eller læse min Dagbog igiennem og optegne mine nyeste Hændelser.

Hvad jeg mærkede udenfor vor Fæstning var en huul, bragende Lyd hist og her i Skoven, et ideligt Drøn af svære Elephanttrin eller ogsaa Bøffelgalop tvers hen over den lille Slette. Paa samme Tid begyndte det at bevæge sig og puste bag ved mig i Floden. Det var Crokodiller, men som jeg saameget mindre brød mig om, som jeg

Digitized by Google

vidste at de ere endnu langt frygtsommere for Ild, end andre Dyr. Desuden var Flodbredden her indfattet med takkede Klofter, og de gaae kun i Land, hvor en flad, sandet Strandbred sikkrer disse svære Skabninger for at ridse sig Bugen op paa Stenene.

Under denne gientagne Afvexling af Søvn og Vaagen brød endelig Dagen frem. Resten af vor Aftensmad og en god Slurk Arrak tjente os til Frokost; og nu fulgte vi frisk hen vor Vei langs med Floden, der umærkelig trak sig mod Nord, og i samme Forhold fjernede os fra Ørkenen Medandampe, som vi forlængesiden havde tabt af Syne. Den Skov, som vi hele Tiden havde ved Siden af os, blev her ubeskrivelig skion. Stammer af en beundringsværdig Tykkelse hævede deres dristige Toppe mod Himmelen, og vævede sig høit oppe sammen i et grønt Løvtag, der brød enhver Solstraale tusinde Gange og forvandlede den til en zittrende Skumring. Havde endog disse Træers mægtige Vært ladet os i Uvished om deres høie Alder, saa vilde dog den tykke Moosskorpe, som paa alle Sider omgav dem, have overbeviist os derom.

Denne majestætiske Skov behagede mig for vel, til at jeg ikke skulde have anmodet min Kammerat om at trænge saa dybt ind i den, som det lod sig giøre, uden at tabe Floden af Sigte. Foruden den behagelige Kiøling nøde vi ogsaa rundeligen den krydrede Lugt af tusinde aromatiske Planter og vilde Frugter, hvorved vi følte vore Kræf-

Digitized by Google

ter paa en forunderlig Maade styrkede. Ligesaa vederqvægende holdt vi ogsaa her vort Maaltid ved Foden af et Træ, der ganske var overtrukket med en Blomsterfnee. Og for at vi ikke heller skulde mangle Desert, maatte en Biskade, vi fandt, leverede os fine søde Honningkager og et Palpalam fine Melkenødder.

Det var som om et stille Trylleri havde fængslet os til dette paradisiske Sted. Det dyssede endelig Portugiseren ind i hans Sieste; men jeg forfulgte med et uendeligt Velbehag mine sværmeriske Drømme, der snart førte mig hen ved Annas Side, snart igien hensatte denne Dyrebare paa dette eensomme Sted og udmalede mig med en spændt Phantasies glimrende Farver det fortryllende Liv, som tvende Hjerter, der vare hinanden alt, vilde kunde føre i denne salige Afsondring.

Men vore Hviletimer vare forløbne, og vi maatte tage Afsked med det! da vi fortsatte vor Vei stødte vi paa en Flok Gazeller, som ikke lode til at være meget skye. Hvor sjelden maatte vel ogsaa deres frygteligste Fiendes, Menneskets, Fødder havde betraadt disse Revierer! Længere hen bleve vi for første Gang siden vor Afreise fra Chilaun Elephantspor vaer, hvorvel de vare temmelig fortørrede; og da Solen gik ned naaede vi endelig det Sted, hvor de to Grene, som danne den Flod, der hidtil havde tjent os til Veivifer, stode sammen. Den ene kom fra Nordost, medens den anden, som syntes at være betydelige-

Digitized by Google

re, kom fra Sydost. Denne sidste skulde vi nu følge.

Herfra kunde vi nu ogsaa tydeligt see Spidserne af Bocaulbjergene paa hiin Side en umaadelig stor Skov. Min Ledsager pegede med et lydeligt Glædesskrig paa dem og raabte: „Der! der straaler det, Maalet for vore Anstrengelser! To, tre Dage i det høieste, og vi have naaet det. Frisk Mod da; og ikke skye nogen Fare eller Møie! Jeg vil ikke have at I skal takke mig min Ven; men alligevel vil I dog velsigne den Time, som først bragte os sammen."

Det var imidlertid paa Tide at tænke paa vort Nattequarteer, hvortil vi valgte den Spidse, som den sydostlige Flodarm danner ved sin Munding. Den forskaffede os den Fordeel, at vi kun behøvede at sikkre en Fjerdedeel af Kredsen med Baal, hvortil vi strax afhuggede et Forraad tørre Grene.

I Ryggen paa os tjente den steile Flodbred til Forskandsning. Vi gjorde endnu meer til vor Sikkerhed, i det vi tillige antændte en udgaaet, tør Stamme af et stort Træ, som kun stod en Snees Skridt fra os. Dette gav den største og skiønneste Fakkel, som man kunde tænke sig. Dens Skin, i Forening med vor Natteild, udbredte sig rundt omkring, oplyste Sletten og forgyldte Kanten af Skoven.

Under saadanne Foranstaltninger tilbragte vi den største Deel af Natten temmelig roligt; end-

Digitized by Google

skiondt en Snorken og Pusten til Høire og Venstre i Floden lode os ahne Nærværelsen af et Antal Bøffeler, som badede sig. Men kort førend det gryede av Dag hørte vi Trin fra Skoven, hvilke syntes at komme lige imod os. Næsten i samme Øieblik saae jeg ogsaa en Tiger, som i vældige Spring forfulgte en Hjort. Det stakkels forfulgte Dyr skiød som en Lynstraale tæt forbi vor Ild og styrtede sig i Floden, for at undflye sin Fiende.

Strax ved den første Lyd havde jeg vækket min sovende Kammerat. Vi laae derfor med vore Geværer færdige til Skud, da Tigeren blev os vaer, opgav sin Jagt, betrægtede os med funklende Øine og begav sig derpaa hylende paa Flugt. Kort derpaa bevægede det sig syngende og quidrende i Løvgrenene. Den opvaagnende Natur jublede Dagsstjernen imøde; og ogsaa vi satte med fornyede Kræfter vore Fødder i Bevægelse til vor videre Reise.

Henved tre Mile tvers over en Sandslette kunde vi endnu, langs med Bredden af den sydostlige Arm, som vi havde giennemvadet, glæde os ved en sikker Fører. Men derpaa nærmede vi os Indgangen til hiin næsten grændseløse Skovstrækning, som vi skulde vandre tvers igiennem. Til Afskeed fra denne venlige Flod fyldte vi vor Kalebasse med dens kiølige Vand, og lavede os nu til at tiltræde den besværligere Halvdeel af vor Reise. Efter vor Regning vare vi nu omtrent

tolv Mile fra Chilauw; rigtig nok ingen stor Strækning Vei i to Dage; men dog allerede nok for et Par Mennesker, der vare saa svært oppakkede og som ikke troede at have nogen Grund til en overdreven Ilen.

Fra det Øieblik vi toge Afskeed med ovennævnte Sted, havde vi ikke faaet Øie paa nogen Landsby eller menneskelig Bolig, ja ei engang opdaget Fodtrin eller noget andet Spor af et menneskeligt Væsen. Alligevel var Landstrækningen fortræffelig, og Jorden syntes skikket til enhver Opdyrkning. Men fra nu af traskede vi moisommeligt frem i et fiint, hvidt Sand, udsatte for de lodrette Solstraaler, og kun hist og her opdagede vi et Hvilested i Skyggen af en enkeltstaaende Busk. Langt ud paa Eftermiddagen traadte vi endelig, badede i Sveed og skakmatte, ind i den kiisligere Skov, som vi saa længe havde smægted efter. Dens Udseende var imidlertid ved første Øiekast angt mere vildt og rædsomt, end hiin romantiske Skov, som vi den forrige Dag havde giennemvandret.

Dagen var allerede saameget paa Hældingen, at det ikke havde været raadeligt at trænge dybere ind i Krattet; og derfor forbleve vi da ogsaa her, hvor vi vare; men forbeholdt os, næste Dag at indhente det Forsømte. Med en saadan Anstrengelse kunde vi da have Haab om, endnu samme Dag at ankomme til Foden af Bjergkiæden.

Vore Tilberedelser for denne Nat vare de sædvanlige, og Følgen den samme. Kun kiedede vi

Digitized by Google

os fra Aften til Morgen ved det klynkende Ai i Skrig af Dovendyrene *), som svarede hverandre fra Træerne og kun af og til bleve afbrudte af Schakalernes Hylen og Natuglernes og Flaggermusenes Piben. Alt dette gjorde mig beklemt om Hjertet; og dette tilskrev jeg det ogsaa, at jeg næste Morgen betraadte Skoven med en mørk, mig uforklarlig, Alvnelse.

Selv min Reisekammerat, som jeg betragtede, syntes ikke at have det meget bedre; hvilket just ikke synderligt forøgede min Munterhed. Jeg spurgte ham, om der da ikke var nogen anden Vei, end igiennem denne afskrækkende, vilde Skov? Efter hans Forsikkring gaves der rigtignok en anden mere mod Nord henimod Poetlan; men det var en betydelig Omvei. Han lovede imidlertid at vælge denne til Tilbagereisen, naar vort Forehavende var lykkelig tilendebragt.

Ligesom vi lidt efter lidt fordybede os i Skoven, gaves der hist og her frie Udsigter, som nogenledes lettede os vor Fremtrængen. Men snart fyldte alt sig saaledes med Underskov, at vi kun kummerlig kunde bane os Vei igiennem Buske, Torne og tørre Blade, hvormed Jorden var tykt bedækket; og det sidste truede os i Særdeleshed med

*) Uden Tvivl Bradypus tridactylus L. Det er i Størrelse som en middelmaadig Huskat, har et bredt Ansigt, røde Øine og bruger Poterne ligesom Menneskehænder til at afplukke de Blade med, der tjene det til Næring.

Digitized by Google

Fare, da Slangerne gierne pleie at opholde sig i dette tørre Løv. Saa ofte derfor noget raslede i Busk og Krat, stode vi forskrækkede stille med spændt Pistol og vare belavede paa et Anfald af et Rovdyr eller en giftig Orm.

En Miils Vei omtrent havde vi paa denne Maade arbeidet os frem, da en stærk Støi, som hurtigt kom os nærmere, lød i vore Øren fra venstre Side. Den Knurren og Grynten, som af og til lod sig høre, forkyndte os en Trop Vildsviin, af hvilke vi, som vi vidste, kun havde noget at befrygte, naar vi befandt os lige i Retningen af deres Løb. Uden længe at betænke os, kastede vi derfor vor Bagage paa Jorden og klattrede hurtigt op i Lianerne, hvormed alle omkringstaaende Træer vare overtrukne, ligesom med Strikkestiger.

Neppe havde vi skjult os her paa de laveste Grene, før ogsaa Pladsen fyldtes med meer end tredive Soer, der kom ansættende i det stærkeste Trav [den almindelige Maade de løbe paa] og, saasnart de lugtede os, gjorde en ubeskrivelig Støi; men derpaa, tæt under vort luftige Asyl, deelte sig i to Hobe og fortsatte deres Vei videre. Vort oprullede Toug, som et af de største Sviin i Løbet havde faaet om Trynen og Forbenene, var paa denne Maade næsten blevet os bersvet; indtil Dyret endelig rasende sprang til Siden og befriede sig fra sin ubeqvemme Byrde.

Saasnart vi troede, at disse plumpe Giæster vare langt nok borte, stege vi ned af Træerne, og trængte os videre frem igiennem Krattet, i det vi

Digitized by Google

stedse vendte os mod Øst, hvorhen et lille Kommecompas viiste os Retningen. Paa anden Maade havde vi ikke kunnet undgaae, paa Lykke og Fromme at vanke rundt her; thi ikke alene for oven skjultes Himmelen for os af de tæt sammenvoxede Grene, men vi kunde ei heller see længer frem for os, end to eller tre Skridt.

Allerede forestod der os igien et nyt Eventyr. I det vi nemlig gik forbi et Træ af usædvanlig Størrelse, troede vi at høre nogle ubekiendte Dyrstemmer ganske tæt ved os, men saae forgiæves rundt omkring til alle Sider, for at opdage vor Modstander. Endelig traadte jeg med Pistolen i Haanden til den modsatte Side af Træet, som her havde en Huulning, og fik tæt ved det Øie paa to unge Bjørne, som legede med hinanden og gave hine Toner fra sig.

Vistnok kunde vi kalde det en Lykke, at Moderen just var fraværende. Disse unge Tingester bleve imidlertid skye, saasnart de saae os og krøbe til deres Leie, hvor de brummende gloede paa os fra en Krog. Portugiseren manglede ikke Lyst til at spidde dem begge paa sin Sabel; og alle mine Bønner og Formaninger vilde neppe have afholdt ham derfra, hvis vi ikke nogle Skridt bag ved os havde bemærket en heftig Bevægelse i Krattet. I næste Øieblik kunde vi vente at see den rasende Moder styrte frem, og selv paa vor iilsomme Flugt troede vi i vor Angst at have hende lige i Hælene paa os.

Digitized by Google

En halv Miils Vei længer frem blev Skoven noget meer aaben, men kun for at omkrandse et bredt Morads, som truede med at standse vore Skridt. Da min Kammerat saae at dette var fuldt af tre til fire Fod høie Rør og bedækket med en temmelig tør Skorpe af Dynd, fik han Mod til at gaae tvers over det, for at spare den lange Omvei. Forgiæves raadede jeg ham derfra, fordi Tigere og giftige Kryb helst pleie at opholde sig i saadanne Smuthuller. Da mit Raad ikke frugtede, var der intet andet for, end at jeg trolig maatte følge ham. Men vi vare neppe komne to Skridt frem, førend den troløse Skorpe sank med os, og vi stode ikke alene i Mudder til Knæerne, men i samme Øieblik fløi ogsaa en tyk Sky af Moskiter i Veiret rundt omkring os, og havde, førend vi endnu kunde fætte en Fod tilbage, taget enhver blottet Deel af vort Legeme i Beslag. Ligesaa unyttig var vor Flugt til Skoven; thi førend vi naaede den, vare vore Ansigter og Hænder ved dette giftige Krams Stik forvandlet til en eneste Bule.

Den Omvei, vi saae os nødte til, var forbunden med saa megen større Besværlighed, som det tætte Krat næsten uigiennemtrængeligt havde udbredt sig lige til Randen af Moradset. Desuden piintes vi af den raadne Stank af Mudderet, hvor det endnu ikke var stivnet til en fast Skorpe, og denne Stank betog os næsten Aandedraget, indtil vi endelig, til vor store Glæde, naaede den anden Side.

Digitized by Google

Her havde vi strax ikke langt fra os et Syn, som skulde bringe os i en endnu alvorligere Nød. Det var to Bjørne, af hvilke den ene var ifærd med at klattre op i et Træ, medens den anden runderede nede omkring det og syntes at holde Vagt. Aldrig sagsnart bleve de os vaer, før hiin gjorde en hurtig Retirade ned af Træet og flygtede ind imellem Buskene. Denne derimod, som var mere modig, gloede ubevægelig paa os og viiste Tænder. „Holdt!" — raabte jeg. — „Han har Mod paa os! Lad see, hvad han fører i sit Skjold; eller endnu bedre, vi tage en lille Omvei, for at spare ham sin Ærgrelse."

„Ja naar det var en Elephant eller en Bøffel, som forlangte denne Respect af os!" — svarede Manuel spottende, — „men saadan en Knegt, som han der skulle vi strax faae til at smøre Haser!" — Virkelig gik han, i det han vedblev at spøge, løs paa Dyret, skreg af fuld Hals og gav det et Dusin cingalesiske Skieldsord. Men snart stak han Piben i Sækken da han maatte opleve, at Udyret, istedet for at retirere, i fuldt Trav rendte løs paa ham. „Jesus Maria ekta vi!" raabte han nu, og i største Hast kastede vi vor Bagage paa Jorden, grebe til Geværerne, satte Bajonetterne paa og stillede os skudfærdige bag to tykke Træer. Neppe havde vi endnu Tid til at gjøre den Aftale, at vi ikke skulde trykke løs, førend Dyret kom os paa tyve Skridt, og kun een af Gangen, deels for igien at kunne lade,

Digitized by Google

delS ogsaa for broderligt at dele Faren med hinanden ved dette Angreb.

Allerede stod dette Udyr med en græsselig Brummen et halvt Steenkasts Vide fra mig. Jeg gav Ild og havde den Lykke at knuse dets høire Forpote. Det styrtede paa Næsen, men reiste sig strax paa Bagbenene og stormede løs paa Portugiseren, hvem jeg havde trukken mig tilbage, for at lade paa ny. Han skiød ligeledes, men feilede, og nu, istedet for at holde Bajonetten imod sin Fiende eller løse en Pistol paa ham, var han i sin stigende Angst kun betænkt paa at redde sig bag et andet Træ. Ogsaa derhen forfulgte Bjørnen ham rasende, indtil jeg sendte den en dygtig Kugle i Siden. Dette standsede dens Gang. Støttende sig paa den sunde Pote, lænede den sig vaklende til et Træ og begyndte med fraadende Mund at brøle paa det frygteligste.

Nu ventede vi det Øieblik, da den udmattet vilde synke til Jorden. Men i det Sted udstødte Dyret et græsseligt Skrig og styrtede, liig Pilen fra en Buestræng, saa hurtigt og uventet løs paa mig, at jeg netop, i det Øieblik det udstrakte Kloen efter mig for at gribe min Arm, fik Tid til at trække min Sabel og støde den i Bugen paa det lige til Hæftet. Jeg lod det beholde Sabelen, som det trak ud af Saaret og rasende slog Tænderne i. Da først sank dets Kraft; det væltede sig paa Jorden og opgav sin Aand under vore Stød.

Digitized by Google

Uden at opholde os længer ved den fældede Fiende, [undtagen at jeg til Seierstegn skar et Øre af ham og stak det til mig] begave vi os i største Hast fra Valpladsen, for ikke at blive nødte til, maaskee at udholde en ny Kamp med hans Kammerat. Desuden maatte vi i Dag søge at undgaae ethvert Ophold, da vi havde sat os et langt Maal for denne vor Dagreise.

Bjørnene paa Øen Ceilon ere for det meste hverken saa store eller ondartede som i de nordlige Egne af Europa. Sjelden anfalde de et Menneske; det maatte da være, naar de havde Unger at forsvare. Den, som angreb os, stod vistnok ogsaa i den Formodning, at det var vor Hensigt at opspore dens Leie, hvor Hunnen i Forveien var flygtet hen, og for hvis Forsvar den ligesaa modig som ulykkelig vovede sit Liv.

Just derfor fandt vi det uu ogsaa raadeligt, i lang Afstand at omgaae den Egn, hvor Hunnen var flygtet hen. Ja denne Hændelse havde gjort os saa ængstelige og forskrækkede, at vi ved hvert Skridt frygtede for, at forstyrre et eller andet vildt Dyr i sin Rolighed og paatrage os nye Ubehageligheder. Veien og Kampen havde ligemeget udmattet os, saa at vi fandt det bedst, at udhvile os lidt, da vi ankom til en Pøl, som var fuld af halvraaddent Vand, og her styrke os med en Slurk Arrak. Vi fyldte ogsaa vor Kalebasse med dette Vand, af Frygt for, at vi længer hen maaskee ikke skulde træffe paa noget, der var saa godt.

Digitized by Google

Det var allerede for langt over Middag, til at tænke paa et ordentligt Maaltid, hvilket vi heller, efter et Par Timers Marsch, vilde spare os til Aftensmaaltid. Desuden gjorde vi den Aftale, at vi, ifald vi igien skulde træffe paa et Rovdyr, og det da lod sig gjøre, skulde søge at redde os begge to paa et og samme Træ. Vilde en Bjørn eller Tiger klattre efter os, saa havde vi den store Fordeel, at vi kunde vise den tilbage med Pistolskud, eller, naar den kom saa nær, at vi kunde naae den med vore Sabler, hugge Snuden og Klørne af den. Ogsaa besluttede vi at gjøre Brug af vore Kobberskaale, ved ideligen at banke paa samme. En i disse Skove saa fremmed Klang kunde ikke forfeile sin Virkning, at jage alle vilde Dyr og skadeligt Kryb af Veien; i det mindste bleve de dog derved skrækkede i Veiret og hindrede fra, uforvarende at overfalde os.

Trettende Kapitel.

Jo længer vi nu kom frem, jo meer ufremkommeligt blev Skoven tilstoppet. Vi kiæmpede indtil Udmattelse med alle Slags Hindringer, der ligesom syntes at byde hverandre Hænderne, for at kuække vort Mod. Overalt var Jorden overtrukken med en Sammenfletning af Torne og Slyngplanter, eller et Virvar af Ranker havde med netartige Vægge, som udspændte sig fra Træ til Træ, trukket sig til alle Sider som et

Løvforhæng. For at komme fem Skridt frem, maatte vi ofte gaae tyve eller flere i Sikfak. Omstyrtede Træstammer af høi Alderdom, eller andre, som vare raadne og udhulede lige til Barken, men endnu holdtes svævende i Veiret ved en Beklædning af Lianer, der vare indviklede i Nabostammerne, spærrede os pludselig enhver Udvei, indtil vi, efterat være gangne samme besværlige Vei tilbage, et eller andet Sted havde opsporet en usikker Giennemgang. Prøvede vi paa at klavre hen over en af disse omstyrtede Kiæmper, saa gik den møre Bark itu under os, saa at vi sank i Muld og Støv til midt op paa Livet; og havde vi nu ogsaa arbeidet os ud af denne levende Grav, saa optaarnede der sig i de hvide Myrers [Vaijo's] Tuerækker et nyt, fire til fem Fod høit, Bulværk for os.

En anden rød Art af disse Insecter gjorde sig endnu frygteligere for os, i det de i hundredevis faldt ned fra enhver Green, som vi rørte ved, og hvor omhyggeligt vi endog tilhyllede vort Ansigt og vore Hænder, dog tilredte os meget ilde. En Hævelse, som naar man har brændt sig med Nelder, var en øieblikkelig Følge af disse Bid.

Endnu meer besværlig end alt andet blev os en Art krybende Rottang, der saae ud som Seilgarn og overalt saaledes havde overspundet Jorden, at vore Fødder hvert Øieblik bleve indviklede deri. For at forøge vor Plage var den ovenikiøbet fuld af skarpe Spidser, som trængte igiennem vore Strømper og ridsede Benene op paa os. Til no-

Digitized by Google

gen Erstatning for saa mange Ubehageligheder leverede dog denne samme Vært os i sine graae, olivenagtige Frugter en Forfriskning, som indeholdtes i dens syrlige Substants og ofte kom os fortrefflig til Nytte. Ogsaa denne Gang maatte et deraf indsamlet Forraad erstatte os det bedre Vand, hvilket vi ellers vanskeligt vilde kunne have undværet.

Vi opdagede ingen vilde Dyr paa vor Vei. Troede jeg ogsaa at kunne tilskrive vore Kobberbækkener det, hvilke vi Tid efter anden lode lyde, saa opstod tillige den Betragtning hos mig, at denne Klang ligesaavel kunde lokke dem herhen, som bortskræmme dem, og at de muligen saameget talrigere kunde følge os i nogen Afstand. Egentligt Vildt til vort Kiøkken turde vi saameget mindre vente at træffe her, som de svagere Dyr foretrække alle frie Pletter, hvor de kunne have bedre Plads til at undflye deres blodtørstige Fiender. Derimod foretrækker Tigeren det mørkeste Krat, for saa meget sikkrere at kunne liste sig bag paa sit Bytte, og Bjørnen, for at kunne giøre sig tilgode med Palpalams og andre vilde Frugter.

Efter to Timers uudsigelig Møie kom vi endelig, ganske udmattede, bedækkede med en brændende, rød Hævelse og med smme, blødende Fødder til en stor Fordybning, som var fyldt med et stillestaaende, muddret Vand. Her troede vi med meest Bequemmelighed at kunne tilberede vor Riis til Aftensmad, og besluttede derfor at opslaae vort Natteqvarteer ved denne Smmp; endskiønt vi ikke kunde bruge dens Vand til vort Kogeri, uden i For-

Digitized by Google

veien at sie det igiennem et Tørklæde. I Forhold til dette muddrede Vand, var endog det Sumpvand vi havde i vor Kalebasse, kosteligt, og vi sparede det derfor ogsaa omhyggeligt til en endnu større Mangel, saalænge vi endnu havde noget tilovers af de indsamlede Rottangfrugter.

Kun med den høieste Anstrengelse fik vi endnu Kræfter nok til at fælde det fornødne tørre Træ og tilberede os det første Maaltid for denne Dag. Dette var imidlertid ikke, hvad som meest laae mig paa Hjertet. Vor Tilstand fortjente et alvorligt Overlæg med min Kammerat. Vi havde smigret os med, at vi naar denne Dagreise var endt vilde være ved Foden af Bjergene; men endog i Morgen havde vi kun et usikkert Haab derom, ifald denne vilde, tætte Skov ikke fik et venligere Udseende. Dette gav jeg ham at betænke, uden at skjule ham min Bekymring, at vi nok havde indladt os i et Foretagende, der langt oversteg vore Kræfter.

Manuel, hvis Urolighed maaskee var større end min og tydeligt nok lyste frem af hans paatagne Munterhed, gav sig ikke destomindre Mine af, at han spottede min Modløshed, og havde overflødige Grunde til at være vis i sin Sag. Skoven — forsikkrede han mig — maatte i samme Grad blive lysere og meer fremkommelig, ligesom vi nærmede os Bjergene. I værste Tilfælde var det dog kun om en moisommelig Dag meer at giøre; men at vende tilbage fra dette Sted med uforrettet Sag, vilde være meer end Daarskab. „Frisk Mod, min Ven!“ — raabte han til mig — og nu fulgte der

Digitized by Google

igien et glimrende Maleri over den Lykke og de Nydelser, som ventede os ved Maalet for vort heldigt fuldendte Eventyr.

Jeg taug. Den Skam, ikke at vise ligesaa megen Bestemthed som han, bandt Munden paa mig; dog følte jeg mig ikke overbeviist eller stemt til at see Tingen fra saa lys en Side, som han. Kun det vidste jeg, at vi ikke kunde holde saadanne tre Dage ud til, som denne, uden at vor sidste Kraft maatte gaae til Grunde. Og hvad skulde der da blive af os Ulykkelige?

I det mindste havde jeg for Øieblikket gjort Regning paa, at vi saa dybt inde i denne Skovørken ikke skulde have noget at befrygte af Rovdyr. Men ogsaa heri havde jeg taget Feil! Thi neppe indfandt Tusmørket sig, saa hørte vi ogsaa rundt omkring os Tigrenes Brølen, Schakalernes Hyle, gisende Hylen og Skriget af utallige andre Dyr, som vi ikke kunde kiende paa Rosten. Men saameget tydeligere overbeviiste vi os ved disse ubehagelige Musikeres siebliklige Formerelse og Nærmelse, at vi, efter alle de uendelige Misommeligheder, som vi denne Dag havde udstaaet, ogsaa maatte belave os paa en søvnløs, urolig Nat. —

Ved Skinnet af vor Ild fik vi ogsaa lidt efter lidt Øie paa disse Uhyrer imellem Træerne, her og der og overalt, ligesom alle Udyr i denne Skov havde lovet hverandre, her at forene dem imod os. Selv vor Ild syntes neppe at gisre dem skye. De listede sig bestandigen nærmere, og

Digitized by Google

endelig vare vi paa alle Kanter omringede af dem. Imidlertid gienlød Skoven af saa frygtelig en Brølen, at vi troede, de kiæmpede indbyrdes og sønderreve hverandre; eller denne afverlede pludselig med en almindelig dyb Stilhed, indtil een igien opløftede sin Stemme og derpaa blev besvaret af hele Banden. Ved enhver saadan Afverling præssedes vore Hjerte tættere sammen.

Nu indsaae vi desværre tydeligt, at vi selv havde bragt os disse Ubehageligheder paa Halsen. Hvorledes kunde vi ogsaa have været saa uforsigtige, at opslaae vort Natteqvarteer ved denne Vandsump, hvorved vi forhindrede alle de vilde Dyr fra at slukke deres Tørst! Og sikkerligen var dette det eneste Drikkested i flere Miles Omkreds, fordi enhver anden Sump, som var bleven tilovers fra Regntiden, enten maatte være udtørret af Solheden eller tømt af disse daglige Giæster. Kunde vi undre os over, at saa mange ophidsede Skabninger, der vare bragte til Fortvivlelse ved en pinende Tørst, bleve rasende, da de ved os og vor Ild saae sig forhindrede fra at tilfredsstille denne Fornødenhed? Vi havde gierne aabnet dem en Vei til Drikkestedet; men intet Træ stod os nær nok til at vi kunde tage vor Tilflugt op i det, uden at fjerne os for langt fra Ilden, eller blive revne i tusinde Stykker, førend vi naaede det.

Under denne vor ubeskrivelige Angst blev det endelig Midnat. Hvert Øieblik ventede vi, at den quælende Tørst skulde overvinde Frygten hos disse Rovdyr for den blussende Flamme, og at der

Digitized by Google

skulde skee et almindeligt Angreb paa os. Og sandelig! Denne Frygt havde vi kun al for megen Grund til. Tvende Tigre, som vare ubændigere og kiækkere end de øvrige, kom os med langsomme Skridt nærmere, og til dem sluttede sig flere af disse Uhyrer, blandt hvilke vi tydeligen kiendte to Bjørne. Begge hiine Anførere vovede sig tæt til vore Baal, gjorde pludselig Holdt og gloede nogle Secunder paa os med funklende Øine, i det de med taust Raseri skare Tænder. Endelig begyndte de paa engang, med Hovedet høit i Veiret, en saa skrækkelig Duet, at vi af Angst vare nærved at blive afmægtige og neppe formaaede at holde Geværet i vore skiælvende Hænder. Thi denne Brølen, som rundt omkring os besvaredes af utallige Struber, troede vi var Signal for alle til et almindeligt Angreb.

Men i det Sted kom en af Tigrene os saa nær, at den i næste Spring vilde kunde have naaet os. Nøden gav mig Mod. Jeg greb en stor Brand ved den tykkeste Ende og kastede den saa accurat mod Snuden af Tigeren, at den med en Capriol slog bag over og ved en anden Leilighed vilde have givet mig nok at lee af. Denne uhøflige Velkomst drev den imidlertid paa en skyndsom Flugt; og dens Kammerat fandt sig ogsaa derved befoiet til at smøre Haser.

Ikke destomindre bleve disse tilbagedrevne Modstandere Tid efter anden afløste af andre. Selv Schakalerne havde den Dristighed, hele Natten igiennem at liste sig omkring ved vor Ild; og

Digitized by Google

for at holde dem i Respect turde vi hverken spare paa vore Pistolskud eller holde op med at kaste Brande paa dem. Saaledes holdt det ved indtil Dunkelheden og med den vore paatrængende Beleirere lidt efter lidt forsvandt. Men længe efter, da vi allerede havde tabt dem af Syne imellem Buskene, lød deres fjerne Brølen i vore Øren. Vi kunde neppe troe os selv, at vi saa lykkeligen havde overstaaet denne Nat og den grædeligste af alle Farer.

Resten af vor Aftensmad og en Slyrk Arrak tjente nu til at styrke os; og endskiøndt vi i høieste Grad vare udmattede og søvnige, begave vi os dog igien paa vor fordømte Reise, for paa ny at kiæmpe med de samme Hindringer og Besværligheder. Vaklende under vor Byrde, saae vi os ogsaa hvert Øieblik nødte til at giøre Holdt og hvile. Som en Følge deraf havde vi derfor efter en tre til fire Timers Marsch i det høie Krat, som vi maatte trænge os igiennem, kun tilbagelagt et kort Stykke Vei, og endelig følte vi Umuligheden af at sætte en Fod længer frem. „Lad det gaae, som det vil!" — raabte jeg — „jeg maa have nogle Minuters Søvn; og naar jeg da føler mig noget styrket, saa i Guds Navn videre!"

Uden at afvente min Kammerats Svar, kastede jeg mig ned ved Foden af et Træ og behøvede ingen Vuggevise, for paa Stedet at falde i en dyb Søvn, der omtrent kunde have varet et

Digitized by Google

par Timer, da Manuel, som imidlertid troligen havde holdt Vagt, igien vækkede mig. Ogsaa gjorde han det kun, fordi en Tiger, der allerede i nogen Tid havde listet sig omkring os, snart luret bag denne, snart bag hiin Busk, for at benytte Øieblikket, da den kunde styrte sig paa os, havde sat ham i Urolighed. Just nu smuttede den tyve Skridt fra os igiennem en Busk. Vi reiste os med vore Bøsser, lagde Løbene paa en Træstamme, for at kunne tage bedre Sigte, og trykkede løs paa een Gang.

Truffet sprang Udyret nogle Fod høit fra Jorden, og da det faldt ned saae vi det sprælle og kiæmpe med Døden. — Skulde man vel troe det, at Elendighed og Udmattelse havde gjort os saa ligegyldige og fortrydelige, at vi ikke ansaae det for Umagen værd, at gaae nogle faa Skridt af Veien, for at tilfredsstille vor Nysgierrighed ved en nærmere Beskuelse af det fældede Dyr? men saasnart vore Geværer vare ladede slæbte os igien frem paa vor sørgelige Vei; det vil sige, vi søgte at bane os en Giennemgang imellem Krat, Torne, Tidsler og Slyngplanter, i det vi snart maatte bukke os, snart springe, snart igien krybe paa alle fire og bestandig i den pinlige Frygt, at vi skulde støde paa et Rovdyrs Leie, eller træde paa en Slange eller andet giftigt Kryb og blive stukne. Hvo veed ogsaa hvad der var skeet, hvis ikke Klangen af vore Kobberskaale, som vi Tid efter anden sloge paa, tilligemed nogle Pistolskud havde holdt disse usynlige Fiender og med dem Døden fra vor Vei.

Digitized by Google

Langt hen paa Middagen vederqvægede vi os ved nogen Hvile, og istedet for Middagsmad, hvilken vi heller sparede til om Aftenen, med en Cigarre og noget Arrak. Ligesom vi fortsatte vor Vei videre, blev Skoven, hvis tætte Løvhvælving hidtil ikke havde ladet nogen Solstraale trænge igiennem, lidt efter lidt lysere for-oven; men i samme Forhold blev den ogsaa for neden vanskeligere for vore Fødder. Endelig stod der endnu kun hist og her et enkelt Træ, og nu brændte ogsaa Solen os glødende paa Hovedet, medens andre Hindringer tillige truede med at spærre os Veien, istedet for hvilke vi heller havde ønsket os de tornefulde Rottangs, Lianerne og selv de røde Myrer tilbage.

Nu var Jorden nemlig saa tæt og tykt overtrukken med Ukrud og lavt Krat, at Marken, saa langt Øiet kunde række, stivnede deraf som en Børste. Men tre til fire Mile borte [ihvorvel denne Beregning ikke var meget sikker] ragede Bocaulbjergene som Baggrund frem over denne buskede Steppe; — desværre altsaa endnu i den samme Afstand, hvori vi havde seet dem for to Dage siden!

Da vi først kastede vort Blik paa dette sammenfiltrede Krat, syntes det os snarere muligt at bane os en Vei henover det, end tvers igiennem det. Vi maatte alligevel vove det! Men nu befandt vi os næsten i en Labyrinth, og ofte, naar vi med Kompasset i Haanden efter megen Besværlighed vare trængte et Par hundrede Skridt frem, saae vi os med Fortrydelse paa den samme Plet, hvor

Digitized by Google

vi allerede havde været, fordi Buskene vare paa Mandshøide og ikke tillode os nogen fri Udsigt. Desuden vidste vi, at Tigrene, som det her vrimlede af, helst opholdt sig i et saadant Krat; og skulde vi støde paa saadan en, saa var der ligesaa lidt et Træ i Nærheden til at flygte op i, som Plads, hvor vi kunde sætte fast Fod, meget mindre endnu til at udholde en Kamp paa, hvis det ogsaa havde været muligt, at vi svage, kraftløse Mennesker kunde have bestaaet en saadan. Sporene af deres Fodtrin, saavelsom de Furer, Slangerne ved deres Kryben havde efterladt, saae vi hyppige nok i den dybe, gloende hede Sand, som paa nogle aabne Pletter forenede sig med den brændende Sol til vor Plage.

Hidtil havde Veiret været klart og smukt; men henimod Aften forandrede det sig til Storm og Regn, som heftigen skyllede ned. Os var det en Velgierning, da den afkjølede Luften og Jorden og trak et Slør af Skyer for Solen, medens vi gjorde Holdt ved Foden af et enkeltstaaende Træ og under dets tætte Skiærm søgte Ly for Draaberne. Men neppe vare vi komne til Rolighed, førend vi bemærkede en urolig Bevægelse oven over os i Toppen og paa samme Tid fik Øie paa en Tigerkat, der var bleven forstyrret ved vor Ankomst og sprang op og ned fra een Green til en anden. Hvert Øieblik kunde dette ubændige Dyr, der, naar det kommer i Knibe, er meer frygteligt end Tigeren selv, springe os paa Hovedet. Vi holdt det derfor for raadeligst, at gaae nogle Skridt tilside og give det

Digitized by Google

Plads til Flugt. Med tre Spring var det os ogsaa af Syne.

Dagen var snart til Ende, Træet som vi befandt os under, høit med tæt Løv; og derfor besluttede vi os da til at tilbringe Natten imellem dets Grene. — En Afvigelse fra vor sædvanlige Reiseorden, men som den sørgeligste Nødvendighed var Aarsag til! Thi deels gaves her ingensteds saa stor en aaben Plads imellem Krattet, at vi havde kunnet udvide vor beskyttende Ildring langt nok, for ikke at blive stegte i Midten af den; deels havde vi ogsaa her saadan Mangel paa tørt Brænde, at vi neppe bragte saameget sammen, som var fornødent til at koge vor Riis ved, end sige til at underholde flere Baal hele den lange Nat igiennem.

Hvad vor Riis angik, saa havde vi brugt den Forsigtighed, at tillave et dobbelt Maaltid deraf til den kommende Dag, for saameget mindre at opholdes fra at naae Foden af Bjergene, hvilket vi havde Haab om. For Øieblikket begave vi os mættede til Hvile, og her gjørde os det Toug, vi havde taget med, en væsentlig Tjeneste, i det vi flettede det imellem to stærke Grene til et Slags Net, hvorpaa vi kunde strække os, uden at vi behøvede at frygte for at vi skulde brække Halsen. For ikke at trykkes formeget af Knuderne, lagde vi tillige en Deel tynde Løvgrene under os.

Rigtig nok blev dette kun et meget snevert og ubequemt Sovested, hvor vi i en halv siddende Stilling maatte klemme os sammen; imidlertid klavrede vi, saasnart det var blevet mørkt, og vi

Digitized by Google

havde bragt vor Bagage i Sikkerhed paa en Green, trøstigen derop, for med en vis Behagelighed, som udsprang fra Følelsen af vor Sikkerhed for et pludseligt Overfald, at ryge vore Cigarrer der. Med et lettere Hjerte lyttede vi paa Skriget af de mangfoldige Natfugle og vilde Dyr, som vi paa alle Kanter vare omringede af. Over vore Hoveder syntes det ogsaa Tid efter anden at røre sig, hvilket lod os formode, at vi maatte have en eller anden Kammerat hos os paa Træet, endskiøndt vi havde været saa forsigtige, ikke at forlade os paa Tigerkatten alene, men tillige at rense Marken ved et Par blinde Pistolskud. Hvad det nu vel har været — Dyr eller Fugl — lod sig ikke ved nogen Formodning bringe frem, og medens vi endnu talte derom, faldt Øinene uformærkt til paa os.

Men pludselig blev jeg i min sødeste Slummer vakt ved noget varmt Fugtigt, som dryppede ned paa min Pande og hvis specifiske Lugt ikke lod mig længe være tvivlsom om sammes Natur. Uden Tvivl maatte jeg takke en Abes eller et lignende Dyrs Godhed derfor. Kort derpaa forkyndte ogsaa Ravnenes Skrig og Ager-Hasselhønsenes Piben Dagens Anbrud, og vi skyndte os nu at forlade vort luftige Leie, løse Touget af Træet, sætte vore Geværer istand, styrke os med en kort Frokost og derpaa strax fortsætte vor Vei videre.

Just nu steg Solskiven i Veiret og forgyldte Spidserne af Boeaulbjergene, som hævede

Digitized by Google

sig saa nær og tydeligt for os, at vort Mod igjen oplivedes, og vi med fornyet Kraft og Iver ilede dem i Møde; thi nu syntes det os ikke meer tvivlsomt, at vi vilde naae dem førend det blev Aften. Endog da holdt vi fast ved denne Tro, naar de uigiennemtrængelige, sammenvorede Buske nødte os til endelsøe Omveie, som kun meget langsomt bragte os frem i den forønskede Retning.

Under disse anstrengte Bestræbelser spordе vore Næser pludselig en qvælende Stank, som tilkiendegav os, at der i Nærheden fandtes et Aadsel og altsaa maaskee ogsaa en Tigers eller et andet Rovdyrs Hule. Frygtsomme og med Bøssen færdig til Skud bortfjernede vi os hastigen fra den Kant, hvorfra Lugten kom; men neppe en Fjerdingvei længer frem fornyedes den endnu stærkere, og imellem disse tætte Buske og Træer kunde vi paa ingen Maade bestemme det Sted, hvorfra den kom, eller hvorledes vi skulde undgaae det, uden maaskee at rende lige i Gabet paa denne lurende Mørder. Med stigende Angst besluttede vi endelig under enhver Fare at gaae den lige Vei og holde os færdige til Skud.

Neppe havde vi gjort nogle Skridt igiennem en snever Aabning, saa saae vi, til vor ikke liden Forundring, Aadslerne af en Tiger og en Bjørn, som laae tæt ved hinanden, vare meer end halvforraadnede og bedækkede med en Vrimmel af Myrer. Tæt derved opdagede vi den førstes Leie, som man ligesaavel kunde kiende paa de talrige Knokler af dens her fortærede Bytte, som paa Been-

Digitized by Google

raderne af dens vanfmægtede Unger, der allerede ganfke vare fkeletterede af Myrerne. Nu kunde vi ogfaa let forklare os Sammenhængen af dette Syn; thi uden Tvivl var Bjørnen ved en Hændelfe kommen i Nærheden af Tigeren, og den Kamp, fom nu var begyndt, havde været lige fordærvelig for begge.

Dette Eventyrs lykkelige Udfald, fom vi neppe turde have haabet at ville blive faaledes, [thi hvad vilde vor Skiebne nogle Dage tidligere være bleven paa det famme Sted?] tilbagekaldte faa mange nærliggende Betragtninger over lignende Livsredning, fom vi faa tidt, i Særdeleshed med Henfyn til Slangerne, kunde glæde os ved. Fordi jeg i min Fortælling faa lidt har omtalt dem, maa man derfor ikke flutte at der, fra det Øieblik vi traadte ind i diffe Skove, ikke var mødt os nogen af forfkiellig Art og Størrelfe. Men vi undgik dem enten lykkeligen eller dreve dem paa Flugt ved Lyden af vore Kobberbækkener; og jeg fkal ikke nægte, at vi frygtede dem meer end noget andet Rovdyr, fom vi til Nød kunde forfvare os imod.

Det blev mig virkelig ubegribeligt, hvorledes vi havde kunnet undgaae at blive anfaldne og bidte af diffe krybende Orme, naar jeg betænker, hvor uhyre en Mængde, der maatte være af famme, hvis man fkulde dømme efter de Indtryk, de havde gjort i Sandet eller af de mange afkudte Hude; ikke at tale om dem, vi virkelig faae, eller hvis Hvislen vi hørte. Tufinde Gange vare vi

Digitized by Google

maaskee, uden at vide det, dragne hen over den visse Død; tusinde Gange havde maaskee deres Gifttand fra hine forraadnede Træstammer sigtet efter os uden at træffe.

Det var næsten Middag da vi, stegte af Solheden, vadende i dybt, gloende Sand og udmattede af Anstrengelse for at bane os Vei igiennem det forvildede Krat, tilsidst ikke vare istand til at giøre et Skridt meer. Henkastede ved Foden af et enkeltstaaende Træ, takkede vi vor gode Skiebne, fordi der endnu var bleven os en Portion Riis tilovers fra forrige Aften; thi vor nuværende Tilstand gjorde os det umuligt at tænke paa nogen Tillavning. Noget vederqvægede sov vi skifteviis nogle Timer og begave os derpaa, som vi haabede for sidste Gang, paa Marschen igien mod de forønskede Bjerge, som nu ikke syntes at være meer end omtrent to Mile fra os.

Hvad der desuden forøgede vort Mod, var den Bemærkning, at Krattet, saavelsom Rankerne og Tornene bleve meer og meer aabne, at Jorden under vore Fødder blev fast og stenet, og at Træerne igien viiste sig i tættere Grupper. Allerede kunde vi fortsætte vor Vei, uden hvert Øieblik at være nødsagede til at giøre Omveie; og henimod Aften befandt vi os virkelig i en Skov, hvis Træer vi paa Barken kunde kiende at være Ibenholt. Frugttræer derimod saae vi ikke; følgelig ogsaa kun lidt Vildt; følgelig ogsaa færre Rovdyr, hvilke ikke vilde kunne have skiult sig paa den for Buskads ganske blottede Jord.

Digitized by Google

Underveis fandt vi en Grav med temmelig klart Vand; — et altfor lykkeligt Fund for os til at vi skulde have brydt os om de smaa røde Traadorme, som svømmede omkring i det; thi hvorvel vi holdt dem for en Art Slanger, saa troede vi dog ikke, at slige ubetydelige, neppe to til tre Tommer lange, Skabninger skulde kunne indeholde saamegen Gift, at den kunne meddele Vandet nogen skadelig Egenskab. Vi lode det altsaa beroe ved at sie det igiennem et Tørklæde, fyldte vor Kalebasse dermed og nøde det, uden at spore nogen ubehagelig Virkning deraf.

Uden at opholde os paa vor Marsch nærmede vi os imidlertid Bjergene med stærke Skridt, og med ethvert steg vort Haab og vor Glæde. Den næste Dag lod sig allerede tilsyne med sit Rosenskiær. Alle Mosommeligheder, alle Ubehageligheder og Farer vare forglemte. Vi tænkte ikke paa andet, end paa den tilstundende, rigelige Tilfredsstillelse af vor Havesyge, paa Jernkisten, paa Planer for vort tilkommende Liv; og med jo tungere Offere vi havde maattet tilkiæmpe os alt dette, jo gladere og lykkeligere følte vi os ved at have triumpheret over alle disse Besværligheder. Vor Kraftfølelse havde gierne brudt ud i en høi Jubelsang. — Men da stode vi pludselig ved en steil og dyb Kløft, som var henved tredive Fod bred, trak sig tvers over vor Vei, og uafbrudt fortsattes til Høire og Venstre, saa langt Øiet rækkede. Hele Beskaffenheden af denne Canal lode os formode, at den engang havde været Sengen for en Strøm, der en-

Digitized by Google

ten var udtørret eller havde forandret sit Lsb. Bunden syntes vel at være tør, men var lige til Randen paa begge Sider fuld af en saa tæt, i hverandre sammenflettet, Masse af Krat, Torne, Slyngplanter og andre Vækter, som fortrinligen maatte trives paa denne fugtigere Grund, at vi strax ved første Hiekast saae, at det var os en absolut Umulighed at naae den modsatte Bredde. Thi at ville trænge tvers igiennem denne levende Forhugning, var at give os til Priis for den aabenbare Fordærvelse. Vilde vi derover, saa maatte vi først finde paa andre Midler og Veie.

Fjortende Kapitel.

Jo nærmere og visse vi allerede havde troet at staae ved Maalet af vor besværlige Reise, desto mere bestyrtede og nedslagne gjorde ogsaa denne ny og uventede Hindring os. Vi saae paa hinanden, uden at kunne fremføre et Ord. Med Taushed og Modløshed lod sig imidlertid intet udrette, og efter et kort Overlæg gav jeg min Kammerat at betænke, at denne afskyelige Afgrund dog et eller andet Sted maatte faae en Ende, og at der var intet andet for, end at vi maatte følge den enten til høire eller venstre Side. Til høire forekom det mig at være meest hensigtsmæssigt, fordi denne Vei upaatvivleligt maatte føre os til Udspringet af denne forhenværende Flodseng [hvorfor jeg ansaae den]. Manuel derimod, hvem

Digitized by Google

jeg tiltroede meer Bekiendtskab til Egnen, var af den modsatte Mening, at vi skulde drage mod Venstre. Skulde der da efter nogen Tids Forløb ikke vise sig nogen større Mulighed til at komme over, saa vilde han vende om med mig og lade mit Forslag gielde. Saaledes skete det da, at vi i denne Retning fulgte denne Kloft, der maaskee i Regntiden virkelig tjener Bjergvandet til Afløb. Men vi saae desværre, at den bestandig blev bredere, og da nu ogsaa Aftenskumringen udbredte sig over denne melancholske Ørk, fik vi neppe Tid til at samle noget tørt Træ, hvormed vi sparsomt kunde vedligeholde nogle Baal omkring vort Sovested, som vi havde taget ved Bredden af Afgrunden. De gjorde os tillige Tieneste da vi tilberedte vor Riis, saavel for denne som næste Dag, fordi vi havde i Sinde, ikke at opholde os ved nogen Ting. Medens vort frugale Maaltid varede, dreiede Talen sig, som man let kan begribe, kun om denne forbandede Grav, om hvis Udspring, Løb og Ende vi brøde vore Hjerner med tomme Formodninger. Tilsidst overvældedes Portugiseren af Trøthed og han overlod sig til Søvnen, medens jeg overtog Vagten i tre Timer. Men ogsaa den øvrige Deel af Natten forløb, uden at vi hørte andet, end en Tigers Brølen dybt inde i Skoven paa hiin Side Graven.

I Dagbrækningen fortsatte vi igien taalmodigen vor Vei mod Norden tæt ved Kanten af Fordybningen, men uden at udrette noget dermed. Endelig efter flere Timers frugtesløs Møie, og da

Digitized by Google

den bestandig blev bredere og mere afskrækkende, gjorde jeg Holdt og besvor min Kammerat, ikke længer at staae paa sin Mening, men heller vende om med mig og forsøge det i den modsatte Retning. Virkelig kunde ogsaa et eneste Blik paa Afgrunden være tilstrækkeligt til at retfærdiggiøre mine Forestillinger; thi endnu bestandig trak hiin uhyre Hække dernede sig uafbrudt videre og var saa tæt sammenflettet, at det syntes os lettere at gaae hen over den, end at minere os under den. Desuden fandt vi den modsatte Rand her fuld af høie, takkede Klipper, som vi aldrig vilde have været istand til at klattre op af.

Manuel lod sig rigtig nok overtale, og vi begyndte nu den samme Tour tilbage igien; men i en saa sørgmodig Stemning, at neppe nogen Vei har været mig utaaleligere og besværligere. Alligevel havde vi dengang aldeles ingen Tvivl om, at vi jo vilde naae Enden paa denne fordømte Afgrund; men kun det alene gjorde os urolige, at vi nu først vilde naae Maalet for vor Bestemmelse et Par Dage senere.

Bedækkede med Sveed og Støv, kom vi imidlertid langt hen paa Middagen til et stort Træ, der hævede sig ved Randen af Canalen. Vi leirede os i dets Skygge, for at holde vort Middagsmaaltid, under hvilket min Reisefælle var taus og indsluttet i sig selv og syntes at ruge over en Tanke. „Hvad gjælder!“ raabte han, „at jeg har udfundet en Maade til at hjelpe os og vor Bagage over paa den anden Side, uden at vi længer have

Digitized by Google

nødigt at spilde vor Tid med at trave frem og tilbage.

Da jeg nu nærmere skulde forhøre mig, saa gik hans Plan ud paa følgende. Ligeover for det Træ, hvorunder vi sad, var der tilfældigviis paa den anden Rand et lignende, og begge strakte deres Grene saa nær til hinanden, at der kun var en Afstand paa femten til tyve Fod imellem dem. Nu vilde Manuel underkaste sig den Fare at krybe ned i Afgrunden, og med Øxen i Haanden forsøge paa at bane sig en Vei giennem denne Væg af Torne. Hvis det nu var lykkedes ham, og han først var kommen derover, saa skulde jeg befæste Enden af Touget paa min Ladestok og med en svag Ladning Krud skyde den over. Naar da Touget af ham var fastgjort paa en Green paa hiint Træ, og jeg havde befæstet den anden Ende ved en noget høiere Green, saa kunde jeg lade vor Bagage glide ned af Touget, ja bringe mig selv derover paa samme Maade, hvis jeg ikke skyttede om at krybe bag efter ham igiennem Krattet.

Denne Idee forekom mig vel temmelig eventyrlig, men den kunde dog lade sig udføre; og vi havde desuden ikke mange Maader at vælge imellem. Kun begreb jeg ikke, hvorledes min Ven kunde have Haab om at hugge sig igiennem denne stive, tæt sammenslyngede Tornemasse, og jeg undlod ikke i de stærkeste Udtryk at formane ham om at lade det fare. Han meente dog, at det nok vilde lykkes, naar han indviklede Hænderne og Ansigtet i Tørklæder og kun lod blive en lille Aabning for Øi-

Digitized by Google

nene. „Desuden," — føiede han til — „da det er mig, som maa anseés for Ophavsmanden til alle disse Plager, saa er det ikke meer end billigt, at jeg ogsaa maa tage den største Deel i Faren." Jeg maatte give efter; dog gjorde jeg det meget nødigt og aftvang ham i det mindste det Løfte, at han øieblikkelig vilde vende om igien', hvis dette Foretagende ikke lod sig udføre eller var forbundet med for megen Fare.

Efterat han endnu havde taget en dygtig Slurk Arrak til sig, steg han modig ned i Dybet og begyndte at arbeide sig paa Hænder og Fødder ind i dette virkelig rædsomme Chaos; medens jeg stod der oppe og af al Magt slog Metalbækkenerne mod hinanden, for at fordrive Slangerne og andre giftige Orme, som kunde opholde sig dernede. Allerede i Forveien havde vi i samme Hensigt kastet nogle svære Stene ned i Midten af Afgrunden; men jeg tvivler meget paa, at de tæt sammenvævede Grene havde ladet dem naae Bunden. Et andet Forslag, som jeg gjorde min Ven, at binde Touget om Livet paa ham og holde i den anden Ende af det, for at jeg, i det Tilfælde han kom i Nød, desto hurtigere kunde drage ham tilbage til mig — afslog han, fordi Touget let kunde snøre sig om en Rod og paa denne Maade ligesaavel hindre ham i at komme frem som tilbage.

Det varede en rum Tid, førend han skaffede sig saamegen Plads, at han blot kunde skjule sit Legeme i Krattet. Men da jeg endelig havde

Digitized by Google

tabt ham af Syne, satte jeg mig paa Randen af Canalen og holdt, længer end et Quarteer og med en Uroelighed, som fik Hjertet til at banke lydeligt i Brystet paa mig, mine Øine ubevægeligt fæstede paa den anden Side, hvor han igien skulde komme tilsyne. — Pludselig bemærkede jeg en usædvanlig Bevægelse midt i det tætte Krat; og strax derpaa lød den Ulykkeliges afbrudte, skiærende Skrig bedøvende i mine Øren. Jeg Afmægtige kunde kun giengielde Skrig med Skrig. Mit Hjerte var færdigt at briste; thi der var ingen Tvivl om hans Fare, og jeg kunde ikke hjelpe! Jeg veed ikke mere selv, hvad jeg foretog mig i min Fortvivlelse. Jeg afskiød mine Pistoler; jeg slog Kobberskaalerne mod hinanden; jeg løb omkring som en Rasende; jeg steg ned til den Aabning, han havde hugget sig, og lyttede med den meest spændte Opmærksomhed. — Omsonst! Dødsstilhed herskede derude; og kun min høie Jammerklage, som med de ommeste Navne kaldte paa den tabte Ven, opfyldte Luften.

Nær ved at synke i Afmagt og i en Sindsforfatning, der ikke lader sig beskrive, kastede jeg mig endelig ned paa det Sted, hvor jeg for sidste Gang havde siddet med min ulykkelige Ven, og saae stivt ned i den Afgrund, hvor han havde ladet sit Liv. Alt det tilsammen, som fyldte mine Dage med Smerte og Kummer, vil ikke udgiøre den Jammer, som jeg følte i dette Øieblik. — „Gode Gud!“ — sukkede jeg, — „hvad vil der nu blive af mig! Hvorledes skal jeg forladte fin-

Digitized by Google

de ud af disse Ørkener? Hvad venter mig nu, uden den elendigste og meest qualfulde Død?" —

Nedsunken saaledes i den dybeste Tungsindighed, havde jeg hverken Sands eller Mod til at tænke paa at redde mit usle Liv. Havde nu en Tiger eller et andet Rovdyr overfaldet mig: jeg var bleven dets værgeløse Bytte.

Endelig samlede jeg min Kraft igien og anstrængte mig paa ny, for at prøve paa, om jeg ikke endnu kunde komme min tabte Ven til Hjelp; om jeg ikke i det mindste kunde underrette ham om til hans Trøst, ifald han endnu levede, at jeg ikke var vegen fra denne Plads. For at redde ham, havde jeg endog vovet mig tre til fire Skridt ind i den Aabning, han havde gjort. Men alt var omsonst! min Stemme var hæs, min tørre Tunge klæbede ved Ganen; men alligevel blev denne fornyede Virksomhed velgiørende for mig, i det den hos mig igien vakte den uddøde Selvopholdelses Drift, og lod mig søge om Midler til at rive mig ud af denne ækkelige Stilling.

Nu først overveiede jeg, hvor ufornuftigt det vilde være, til ingen Nytte at opholde mig længer her, hvor jeg i ethvert Tilfælde vilde være forloren. Jeg maatte fortsætte min Vei; ligemeget hvorhen? naar den kun førte mig ud af denne Ørk til Mennesker igien! Dog, tilbage igien til Chilauw den samme Vei jeg var kommen? — Et Øiebliks Overlæg viiste mig Umuligheden deraf. Hvormegen Nød og Fare havde det ikke kostet os i disse syv Dage,

Digitized by Google

da vi dog vare to, at trænge frem til dette Punkt; og jeg ene skulde være istand til at lægge Veien tilbage igiennem en tusindfold Død og i denne modløse, trøstesløse, afkræftede Tilstand? Ligesaa lidt syntes det mig raadeligt, at vandre langs med Canalen mod Nord; thi den kunde ikke andet end føre mig til de nøgne Cauragahingbjerge, hvor ligeledes kun Død og Fordærvelse ventede mig. — Der blev da intet andet for mig, end at følge denne gyselige Kløft mod Syd og vente min Frelse ved een eller anden lykkelig Hændelse.

Virkelig syntes dette mig saa meget mere muligt, som jeg i denne Retning nærmede mig Øens Middelpunkt og altsaa ogsaa Mennesker; og ikke Mennesker var det, men de vilde Dyr, som jeg nu havde meest at frygte for. Men ogsaa mod disse kunde mine Vaaben og et antændt Baal om Natten beskytte mig. Jeg havde endnu Levnetsmidler for flere Dage; og hvor ofte havde ikke vildfarende Reisende været i en lignende eller endnu meer fortvivlet Stilling, og havde ved Mod, Taalmodighed og Standhaftighed arbeidet sig ud af den.

Saaledes søgte jeg ved smigrende Billeder igien at styrke min forpiinte Sjæl, da den ulykkelige Tvivl opstod hos mig: Men hvad om nu denne Kløft, istedet for at bringe dig til Grændserne af det beboede Candy pludselig igien dreiede sig mod Vest og endte i den gyselige Ørken Medandampe?" — Allerede blot ved Tanken derom, foer det mig iiskoldt over Ryggen; og jeg behøvede lang Tid

til, ligesom et Barn, mindre at berolige mig med Grunde, end med tomme Ord.

Den nedgaaende Sol paamindte mig endelig om, ikke at tøve længer paa denne ulykkalige Plet, og opsøge mig et bedre Nattequarteer. Men da jeg nu saaledes gandske skulde skilles fra min stakkels Reisefælle, saa var det mig, som om jeg skulde skilles fra min egen Halvdeel. Hundrede Gange havde jeg endnu denne sidste Dag forbandet Portugiseren i mit Hjerte, fordi han ved sine søde Ord havde lokket mig i denne Elendighed; ak, og nu stod han for min Sjæl som en Broder og fortrolig Ven, og hans gruelige Død fyldte mine Øine med hede Taarer. „Farvel, du Ulykkelige!" — raabte jeg, i det jeg vendte mig om — „hvo veed, hvor snart ogsaa m i n e Been blive slæbte omkring i Indvoldene paa et vildt Uhyre! Ak, du har det godt; thi dine Smerter, dine Sorger ere endte; medens disse Par Øieblikke meer kun synes at være mig forundte af Skiebnen, for at jeg desto grædseligere skal føle det Skrækkelige i en eensom Død!"

Langsomt begav jeg mig bort fra dette Sted, nedbøiet under den tunge Byrde af min Kummer, men ikke heller mindre legemligt betynget af de forskiellige Ting, som vare uundgaaelig fornødne saavel til mit Forsvar, som til mit Underhold. Jeg var nemlig bepakket med min Bøsse, et Par Pistoler, noget Ammunition, Kobberpotten og Skaalen, henved ti Pund Riis og Arraksflasken, som endnu var halv fuld, og hvis Indhold jeg fortyndede med

det Vand, jeg endnu havde tilovers. Hertil føiede jeg endnu min Kammerats Sabel, hvilken jeg, for at kunne skaane min egen, vilde bruge istedet forden mistede Øre til at afhugge tørt Træ med.

En halv Miils Vei omtrent kunde jeg paa denne Maade have tilbagelagt langs med Randen af Canalen, da det pludselige Hyl af en Schakal, som jeg bemærkede i kort Afstand fra mig, naglede mig forskrækket til Jorden. Jeg ventede nemlig intet mindre, end i dette Øieblik at blive anfaldet af en Tiger, da jeg erindrede mig, hvad alle Hinduer paastaae, at dette Rovdyr næsten altid pleier at ledsages af hiin Art vilde Hunde, som ved deres Skrig underretter det om et Bytte i Nærheden, og siden kaste sig over Hovedet og Indvoldene, som Morderen forsmaaer. Jeg gjorde mig derfor strax færdig til at tage imod ham; men da intet kom tilsyne, saa satte jeg min Stav videre, beriget med den sørgelige Erfaring, at ingen Forsigtighed var tilstrækkelig til at unddrage mig alle de Angreb paa mit Liv, for hvilke jeg hvert Øieblik var udsat.

Enhver Ting skulde kun alt for levende erindre mig derom. Selv en huul Susen, som jeg hørte i Skoven paa den anden Side af Canalen, og hvorved disse Ørkener kun forekom mig endnu vildere, erindrede mig smerteligt om, hvor ganske anderledes det for kort siden havde været mig ved Siden af min ulykkelige Kammerat; hvorledes vi gienſidigen trøstede og opmuntrede hinanden, og Kammerat ved Siden af Kammerat kunde gisre

Digitized by Google

Regning paa trofast Bistand. Nu i min Eensomhed bragte ethvert raslende Blad mig til at gyse; bag enhver Busk troede jeg der laae en Fiende skjult, som strøbte mig efter Livet; og min angstfulde Hjertebanken havde ingen Ende.

Det var ikke trøsteligere for mig, naar jeg kastede mit Blik paa denne ulykkalige Kløft, som skulde afgive min Skiebne og som vedblev at være lige bred, lige dyb og mørk, ligesaa opfyldt til Randen med uigiennemtrængelige, stive Torne. Et svagt Haab skimtede mig imidlertid i Møde ved den Omstændighed, at dens Retning gik meer og meer mod Øst. Nu turde jeg dog noget mindre frygte for den skrækkelige Medandampe.

Solen havde imidlertid fuldendt sin Bane, og da jeg forgiæves saae mig om efter et beqvemt Sovested, besluttede jeg at tilbringe Natten ved et stort, ganske fortørret Træ, som jeg traf paa min Vei, og som gav mig Udsigt til, paa den nemmeste Maade at forsyne mig med det fornødne Brændsel. For at slaae dette ned, maatte jeg krybe op i Træet; og denne Forretning gav mig i lang Tid nok at bestille, saa at Mørket tilsidst overraskede mig, og jeg i største Hast maatte skynde mig at sætte alle mine Baal i Brand. Min Udmattelse maatte derpaa lade sig nøie med en Smule Ris med Pebervand.

Ved dette eensomme, sørgelige Maaltid og omgiven af en kulsort Nat, havde jeg nu tilstrækkelig Tid til Stykke for Stykke at drøfte hele min skrækkelige Tilstand; og hvor ganske anderledes frem-

Digitized by Google

stillede den sig nu for mig, end for faa Timer siden! Saameget er Mennesket en Slave af sin Indbildningskraft. Det var ingenlunde Frygt for at opgive min Aand i disse Ørkener, som meest forurolige mig; men jeg, som havde anseet det for den høieste Lykke, for Redning, at falde i Menneskehænder, martrede mig nu med den Bekymring, at komme Keiseren af Candys udstillede Poster for nær; at blive ført for denne Despot og paa Haar og Øine at blive kiendt for en Europæer istedet for en Mestitz.

Hvad skulde jeg da sige, for at dæmpe hans Mistanke? Kunde det tilfredsstille ham, naar jeg tilstod ham Sandheden, at en ædel Videbegiærlighed, som maatte forekomme ham ussel og forbryderst, havde ført mig dybt ind i de Skove, som ingen menneskelig Fod endnu havde betraadt og som han betragtede som det sikkreste Bulværk om sine Stater. Netop for at afværge en saadan Nysgierrighed havde han jo gjort den Anstalt, at selv hans troeste Undersaatter ikke uden Pas maatte reise igiennem de nøie bevogtede snevre Indgange. — Vilde jeg derimod, til Trods for min modsigende Udrustning, udgive mig for en ulykkelig Vildfarende, og blev denne Udflugt ogsaa troet, hvad hjalp mig vel det? Min Lod blev da som enhver Europæers, hvem hans Ulykkesstjerne tvungen eller frivillig bringer i denne Fyrstes Magt, for hans øvrige Levetid uden Haab om Frelse at holdes fangen i denne Jordens Afkrog. Jeg blev en Slave,

Digitized by Google

jeg maatte give Afkald paa, nogensinde meer at see mit dyrebare Fædreland!

Allerede troede jeg at høre den Kiæde rasle, som fængslede mig, da noget langt væsentligere — de vilde Dyrs Brølen nær og fjernt, som bestandig blev lydeligere — forstyrrede mig i mine vaagne Drømme. Ganske modløs turde jeg ikke blive længer nede under Træet ved min Ild, men jeg søgte min Frelse oppe i Træet, hvor en stærk Green tilbød mig et temmelig ubequemt Hvilested. Ved Hjelp af nogle Tørklæder sikkrede jeg mig nogenledes for at styrte ned. Mit Gevær hang jeg ved Siden af mig paa en Green; og saaledes anbefalede jeg mig da til Forsynets beskyttende Varetægt.

Femtende Kapitel.

Læseren maa her forestille sig min Uroelighed og den stormende Række af ængstelige Forestillinger, som jeg midt i den dunkle Nat, svævende imellem Himmel og Jord, var overgivet til. Lam paa alle Lemmer af Mathed, følte jeg mig hvert Øieblik imod min Villie overmandet af Søvn; og dog strækkede ligesaa ofte saavel de vilde Dyrs Brølen, som den mindste Allarm mig igien op af den. Naar jeg da med forvildede Blik saae mig omkring, gik der bestandig nogle Minuter hen, førend jeg fuldkommen erindrede mig min sørgelige Forfatning og var mig tydeligt bevidst, hvor jeg befandt mig.

Digitized by Google

Næsten det Halve af denne græsselige Nat gik hen paa denne Maade.

I en saadan Slummer-Afmagt havde jeg just ladet alle de uhyre Hændelser paa den tilendebragte Dag med de meest levende Farver drage forbi mig, da mine med Møie igien aabnede Øine pludselig faldt paa en Gienstand, som jog mig en kold Gysen igiennem Marv og Been. Der stod han livagtig for mig, — min ulykkelige Reisefælle, kun nogle Skridt, som det forekom mig, fra mit Træ, belyst af den matte Lue af min næsten udbrændte Ild, og syntes at stirre paa mig med hule, udslukkede Øine og med udstrakt Haand betyde mig, at jeg skulde følge ham. Da trak mine Muskler sig krampagtigen sammen, og Haaret reiste sig paa mit Hoved. Neppe formaaede jeg at trække Veiret; og uden den lykkelige Forsigtighed, at binde mig fast ved Træet, vilde jeg ufeilbarligen være styrtet ned paa Jorden.

Men jo længer det varede, jo meer steg min Rædsel. Jeg bævede som et Blad, Vinden sætter i Bevægelse. En kold Sveed trillede i store Draaber ned af mig, og med aaben Mund og skye Blik stirrede jeg bestandig hen paa dette Skrækbillede, dette Foster af mine forvirrede Sandser. Endnu engang vinkede det mig at følge sig; da forsvandt det og efterlod min Sjæl i et Oprør, som jeg i min ulykkelige Stilling, hverken kunde bekiæmpe med Fornuftens eller Philosophiens Grunde. Længe gjorde det derfor heller intet Indtryk paa min overvættes Frygt, at jeg selv forklarede

Digitized by Google

mig dette Syn som en ganske rimelig Følge af min umiddelbar foregaaende Drøm.

Medens jeg var fordybet i disse Tanker, lod min Ild af Mangel paa Næring mig tilbage i det tykkeste Mørke, hvor der intet frembød sig for mit Syn, uden det blaa Lys af nogle Lygtemænd, som hist og her hoppede over Canalen. Med længselfuld Utaalmodighed ventede jeg paa Dagens Frembrud; og da jeg altfor vel var mig den Fare bevidst, som jeg ved en ny Slummer udsatte mig for, saa opbød jeg alle mine Kræfter, for at holde den borte fra mig. Men trods alle disse Anstrengelser og min Uroligheb, faldt dog Øinene til paa mig, og Solen stod næsten paa Midten af sin Bane, førend jeg vaagnede igien.

Sandsynligviis var det dens gloende hede Straaler, hvilke jeg i de fortørrede Grene var udsat for, samt den brændende Tørst, der fortørrede min Gane, som endelig gjorde mig munter. Den indknebne Stilling paa mit luftige Sæde havde paadraget mig heftige Smerter i Ryggen og Siderne og gjort alle mine Lemmer stive og følesløse. Imidlertid krøb jeg igien ned og saae nu med Forundring, at der maatte have indfundet sig Giæster til Resten af min Aftensmad, som jeg i min overilede Angst havde ladet i Stikken; thi den var forsvunden; hvad enten nu en Schakal, en Væsel eller maaskee en Slange havde bemestret sig den. Jeg maatte nu prise min Forsigtighed, at jeg havde skjult min Riissæk paa en Green for lignende Angreb.

Digitized by Google

Saasnart jeg havde stillet min qvælende Tørst, pakkede jeg igien sammen, for at vandre videre; men en stikkende Smerte i alle mine Lemmer, Hovedpine og den brændende Sol, for hvilken der aldeles intet Ly gaves, gjorde mig min eensomme Vei ligesaa moisommelig, som den hvert Øieblik reiste Støv, der bragte Hævelse i mine Øine og bedækkede mine tørre Læber. Jeg slæbte mig imidlertid langsomt frem og udholdt tilligemed taalmodig de Piinsler, som den idelige Erindring om min fortvivlede Forfatning martrede mig med.

Efter tre Timers Forløb satte jeg mig ned ved Randen af en Vandsump for at puste lidt og fylde min Flaske med dens muddrede Indhold. Jeg vilde endnu vandre et Par Timer, førend jeg tænkte paa min Middagsmad; og i den Tid haabede jeg at have naaet Foden af Bjergene, som nu ikke kunde være meer end en Miil borte, og hvis nogne Toppe, der optaarnede sig til Skyerne, jeg saae hæve sig over den tykke Skov, som omgiærdede den anden Side af Canalen.

Just som jeg var i Begreb med at reise mig igien, fik jeg med Gysen tæt ved mig Øie paa et af hine afskyelige Insecter, som allerede ved den blotte Beskrivelse vare forekomne mig saa frygtelige, og som nu for første Gang kom mig for Øinene. Det var den hornede Edderkop; men uagtet min Afsky kunde jeg dog ikke lade være at betragte den noget opmærksommere. Man tænke sig dens brunagtige, lodne Krop, der er henved sex Tommer i Omkreds og med Been saa tykke

Digitized by Google

som en Pennefieder, hvormed den omsnoede en Fiirbeen, for at skrabe Kiødet af Knoklerne paa det stakkels Dyr. Hvad jeg holdt for dens Pine, syntes virkelig at funkle med et fyrigt Raseri. Jeg tog en lille Riisquist, og bragte den i Nærheden af dens Mund; men med Lynets Hurtighed skiød den strax løs paa den, saa at jeg af Skræk lod den falde og tog Flugten, for at undgaae dens farlige Gifttand.

Endskiøndt Skoven paa begge Sider af Afgrunden nærmede sig dens Rand paa fem til sex Skridt, saa var dog dette smalle Mellemrum, der blev aabent for mig paa min Vandring, bedækket med en saa fiin, askeagtig Sand, den Støv, som opstod derfra, saa giennemtrængende, og Heden paa denne Dag overhovedet saa umaadelig, at Tørsten i min fortørrede Strube hvert Øieblik blev utaaleligere. Jeg blev dog ved at gaae, fordi jeg efter alle Kiendemærker ventede et stærkt Tordenveir. Sorte Skyer med kobberfarvet Rand trak truende op paa Horizonten, og syntes med blytung Vægt at ruge over den mørke Skov. Allerede forsvandt Solen bag deres mørke Slør.

Ved dette Syn fordobblede jeg mine Skridt for at naae et stort, tætløvet Træ, som jeg saae foran mig paa min Vei. Min overordentlige Udmattelse hindrede mig ikke fra i Øieblikket at klatre op i det og i Hast at afkappe alle de tørre Grene, som jeg kunde naae.

Det var mig nemlig om at giøre, at faae gjort Ild og tillavet min Aftensmad før Uveiret

brød løst. Medens min Riis kogte, steg jeg anden Gang op i Træet, og flettede nogle Grene sammen, for at forskaffe mig et bequemmere Sovested, end jeg forrige Nat havde havt.

Da Natten brød frem, var jeg endelig færdig med mine Tilberedelser men tillige saa udmattet, at jeg gandske bedøvet og næsten afmægtig sank omkuld ved Foden af mit Træ og først ved min heftige Hjertebanken igien kom til mig selv. Noget mere rolig nød jeg derpaa mit tarvelige Maaltid. Jeg smigrede mig med at slippe med den blotte Skræk, da Tordenskyerne endnu altid stode som fastnaglede ved Horizonten, og deres Kobberbræmmer kun oplystes af fjerne Lynglimt, der ledsagedes af en svag, langsomtrullende Torden. De kunde altsaa let tage en anden Retning, hvorvel de paa en frygtelig Maade syntes at hænge ned i Trætopperne.

Høist forønsket fandt jeg, neppe ti Skridt fra mig, en omstyrtet, tør Træstamme, som jeg stak en Brand ind i, for paa denne Maade, i det Tilfælde jeg skulde mangle Brændsel, at kunne underholde min Ild hele Natten. Derpaa hængte jeg min Proviantsæk paa en Green og søgte endelig min sikkre Rede, for under Himmelens Beskyttelse at kaste mig i Sovnens Arme. Dette lykkedes mig ogsaa, i det jeg for Øieblikket søgte at undertvinge alle mine ængstelige Forestillinger.

Men ogsaa i den urolige Søvn, jeg nød, forfulgtes jeg af skrækkende Drømme, som antoge Farven af min vaagne Tilstand. Det forekom

Digitized by Google

mig juſt, ſom om jeg ſtod paa Spidſen af en een-ſom Klippe midt i et af en raſende Orkan oprørt Hav. Klippen vaklede under mine Fødder ved de voldſomme Stød af de ſkummende Bølger, ſom brølende brødes paa dens Sider, og hvis fugtige Støv af Stormen hvirvledes op til mig.

Med Gyſen vaagnede jeg — ak! og kun halvt havde det været en Drøm! Thi rundt omkring mig ſyntes Himmelen at ſtaae i en Brand, ſom hver Se-cund afverlede med det tykkeſte Mørke. Mine Øine bleve blændede af de uophørlige Lyn, ſom i alle Retninger føre igiennem den glødende Atmoſphære. Torden fulgte bedøvende paa Torden og blev hunlt og rædſelfuldt beſvaret af nær og fjernt Echo. Hele Naturen giærede og kogte i et almindeligt Oprør af dens ſkrækkelige Kræfter.

Men da braſt ligeover mit Hoved et Tordenſlag, der ſaa langt overgik ikke alene alle de foregaaen-de, men tillige alt hvad jeg i mit Liv har hørt af ſligt, at jeg ganſke mangler Udtryk til at beſkrive det. Som Braget af en opflyvende Mine lød det i mine Øren; Jorden ryſtede og en qvælende Svovl-damp betog mig Aandedraget. Denne Explosion ſyn-tes tillige at være Signalet til Løsladelſen af en uhyre Storm, for hvilken Skoven og mit Træ ſuk-kende bøiede ſig; ſaa at jeg med Møie holdt mig faſt ved dets Grene, for ikke at blive kaſtet ned paa Jorden. Sand og Støv hvirvlede ſig desuden op til mig i ſaa tykke Kredſe, at jeg ſaae mig indhyllet i en tyk Sky og neppe var iſtand til at holde Munden og Næſen frie derfor. Min Ild,

Digitized by Google

som blæstes til alle Kanter, forsvandt i et Øieblik, og i den hule Stamme gik den ogsaa ud til sidste Gnist, da den længe udeblivende Regn endelig begyndte at strømme ned som en Syndflod.

Jeg har kun beholdt en svag og forvirret Forestilling om, hvad der i denne tre Timers Naturkamp foregik omkring mig. Med lukkede Øine og Hovedet støttet paa Knærne, forblev jeg nedsunken i et Slags Bevidstløshed, der lignede en Skindød. Saae jeg et Øieblik i Veiret, rystet af den susende Torden, saa foer jeg dog ligesaa hurtigt sammen igien, fordi de blaagule Lyn viiste mig den øde Omegn i et altfor spøgelseagtigt Lys, til at jeg længe kunde have fæstet mine Øine derpaa.

Lidt efter lidt tog Orkanen sine mægtige Vinger ind; Regnen blev svagere; men Tordenslagene syntes kun at sue Næring af denne Hvile; Echoet blev igien lydeligere og gav hiin afbrudte Torden smettrende tilbage fra hundrede nærliggende Bjergkløfter. Jeg begyndte nu ogsaa at eftertænke min farlige Stilling paa dette høie Leie i Træet og i Berørelse med Metallet i min Flint og mine Pistoler. Paa Stedet at blive dødelig truffen af den electriske Ildstraale, var ikke det værste, som kunde hendes mig; men at blive slaget lam og til Krøbling! og derpaa uden Redning et Bytte for det første vilde Dyr, som opspørede mig ved Foden af Træet i denne værgeløse Tilstand! —

Denne Gang havde jeg dog frygtet uden Grund! Tordenskyerne havde endelig udladet deres ødelæggende Materie; og drivvaad, zittrende af

Digitized by Google

denne Nats talløse Rædsler, ventede jeg med Utaalmodighed Dagens Frembrud; og det saameget meer, da det forekom mig, som om noget Levende rumsterede nede under Træet. Allarmen blev ved og gjorde mig i samme Forhold meer urolig. Jeg anstrengte forgiæves mine Øine, for tydeligere at skimte igiennem Mørket og Regnen [thi Tid efter anden kom der smaa Byger]. Først seent overbeviiste Morgenskumringen mig om det Ugrundede i denne ny Frygt; og nu bestyrkede jeg mig gierne i det behagelige Haab, at denne afsides Krog maaskee var mindre fuld af vilde Dyr, end de andre Egne af Øen. I det mindste vare mig paa min eensomme Vandring i disse to Dage, med Undtagelse af to Bjørne paa hiin Side Canalen, kun nogle Flokke Vildsviin komne imøde, der vel havde gjort mig bange, men ikke tilfoiet mig noget Ondt.

Jeg steg nu ned, men gjorde strax den sørgelige Bemærkning, at Regnen havde gjort min Riis vaad; og da Himmelen endnu var overtrukken, og det vedblev at regne, saa kunde jeg med Grund frygte for at den vilde fordærves.

Imidlertid pudsede og ladede jeg mit Gevær og gik igien videre, da der nu engang ikke gaves nogen bedre Maade til at varme mig paa eller naae Maalet for min Skiebne. Ak! kun altfor hurtigt troede jeg at have naaet det, da jeg slog Øinene i Veiret og bemærkede, at Skoven, ved Kanten af hvilken jeg hidtil havde vandret, og som i en middelmaadig Afstand fulgte Canalen, om-

Digitized by Google

trent en halv Miil længer frem pludselig paa min høire Side bøiede mod Østen og truede med ganske at afskiære mig Passagen.

Nu anfaae jeg mig uden Redning forloren; thi hvis Canalen beholdt sin gamle Retning, saa førte den mig nu lige ind i den uigiennemtrængelige Skov, hvor det vrimlede af vilde Uhyrer, som jeg ikke meer var voxen, om det endog lykkedes mig at bane mig Vei igiennem dens Krat. — Jeg stod endnu og studsede, da en tynd Taage, som hidtil havde hvilet over de fjernere Gienstande, trak i Veiret, og lod mig bemærke, at Canalen, saavel som Skoven, forandrede sin Retning. Mit Hjerte blev lettet for en tung Steen!

Der, hvor dette Hiørne af Skoven var, hævede sig ogsaa flere Klippevægge bag ved hverandre, som de første Trin til den Bjergkiæde, det havde kostet saa uhyre Anstrengelser at naae. Her afvexlede nu min lange Kummer med den meest levende Glæde. „O!" — raabte jeg — „kunde dog Manuel dele den med mig!" — Og behøvedes der meer end denne Erindring, for hurtigt at nedstemme den fra sin altfor store Høide.

Imidlertid brød Solen frem, og dens Straalers tiltagende Kraft erindrede mig ligesaa vel om min Udmattelse, som om Nødvendigheden af at tørre min Riis og mine Klæder. Jeg kunde da tillave en dobbelt Portion for Middag og Aften; og det saameget lettere, som jeg her havde tørt Brænde i Overflødighed ved Haanden, hvilket læn-

Digitized by Google

ger hen vilde have manglet mig imellem Bjergene, der, som det lod til, ganske vare blottede derfor. Et andet Tordenveir kunde ogsaa forhindre mig i at udøve min Kogekunst paa en Tid, da jeg især havde Kræfter fornøden til at klattre omkring paa Bjergene.

Denne samme Betragtning gav mig det Raad, ikke for denne Gang, efter min tarvelige Sædvane, at lade mig nøie med Riis og Pebervand; og medens mine Klæder tørredes i Solen, ladede jeg derfor min Flint med Hagel, istedet for Kuglen, som jeg havde trukket ud, og gik næsten nøgen paa Jagt, for at fælde et velsmagende Stykke Vildt. Intet kom mig desværre paa Skud, uden en Flok Papagøier, som fløi hen over mit Hoved. Jeg plaffede imellem dem, og fire af disse Fugle maatte vandre i Riispotten.

Det smigrende Haab, hiinside Bjergene at træffe paa bebyggede Egne og paa Mennesker, drev mig endnu denne Formiddag paa Veien igien, og lod mig ligesaa lidt lægge Mærke til den knuddrede, med spidse Stene besaaede Vei, jeg maatte passere, som til den brændende Middagssol, hvilken jeg intetsteds opdagede noget Ly for.

Desværre skulde nu min Lod være en bestandig rask Afvexling af Haab og Fortvivlelse! Thi ligesom jeg nærmede mig hine langtfra seete, fremspringende Klipper, gjorde jeg ogsaa den bedrøvelige Opdagelse, at samme lilig en Mur optaarnede sig til Høire og Venstre i en eneste lodret afskaa-

Digitized by Google

ren, næsten halvhundrede Fod høi, Masse. Der stod jeg n ved Foden af den og saae forgiæves rundt omkring efter en Giennemgang, Afsats eller Spalte, der kunde giøre det muligt for mig, at klavre i Veiret. Nu først fandt jeg mig virkelig ganske af Faaren fra al Frelse.

Ved dette sidste, grusomme Bedrag var rigtignok ogsaa enhver moisommeligen hentet Kraftfølelse i min Sjæl qvalt. En kold Bedøvelse bemægtigede sig den. Jeg var sunken til Jorden, som truffen af en Lynstraale; og først seent kom jeg til mig selv igien; men kun for at udbryde i bittre Smertenstoner og lydelig Jammerklage. Med alle Tegn paa en fortvivlet Affindighed væltede jeg mig paa Jorden, rev Haaret af mit Hoved, slog mig i Ansigtet og for Brystet, og udstødte skrækkelige Forbandelser mod Portugiserens Skygge, ha, hvis Daarskab havde beredt mig denne skrækkelige Skiebne.

Min Tilstand var for overspændt, til at den kunde vare længe. Den vrede Forbittrelse gik lidt efter lidt over til Veemod; mine Taarer flode, og Opholdelsesdriften, som raadede mig at skye enhver Udsvævelse, for ikke ganske til ingen Nytte at bortøsle mine sunkne Kræfter, opfordrede mig ogsaa til paa ny og omhyggeligere at undersøge Pladsen, for muligen at opdage en, hidtil overseet, Udvei af denne Labyrinth.

Ak! hvad jeg fandt, var aldeles ikke hvad jeg søgte. Rundt omkring mig havde jeg intet uden en øde, vild og snever begrændset Udsigt. Paa

Digitized by Google

venstre Haand gabede endnu bestandig den dybe Canal; og da Jorden lidt efter lidt hævede sig her i Veiret, saa var ogsaa dens Bredder blevne høiere og steilere, medens Grunden dernede endnu som før saaledes stivnede af hiin Tornefletning, at det kun syntes at udgiøre et eneste Heelt, der ikke lod sig giennemtrænge, ikke engang fra oven af.

Foran mig optaarnede hine ftemspringende Klipper sig, og hang paa den ene Side truende ud over den rædsomme Afgrund, medens de paa høire Side trak sig steile og ligesom tilhuggede af Menneskehænder dybt ind i den tykke Skov, der paa denne Kant i en middelmaadig Afstand indsluttede den lille Slette, jeg befandt mig paa. Det eneste Sted paa Klippen, hvor det for en Abe eller et andet Dyr med Springfødder havde været muligt at klattre op, befandt sig just paa det skarpe Hjørne over Canalen, hvor Stenene sprang meer end syv Fod frem og trak sig lige ned til Hakken. Men jeg gyste ved den blotte Tanke, at svæve her imellem Himmel og Jord, hvor det mindste Feiltrin vilde have slynget mig i Tornehakken eller i Dødens aabne Svælg. Vilde jeg endog vove dette, saa maatte jeg lade min Flint og min Proviantsæk blive tilbage; og hvad skulde der da være blevet af mig?

Digitized by Google

Sextende Kapitel.

Al min Eftertanke viiste mig ingen anden Udvei, end at jeg fulgte Klippevæggen hen imod Skovsiden, for maaskee der at finde et Sted, hvor den lod sig bestige. Men dertil udfordredes, at der imellem Klippen og Skoven til Høire i det mindste skulde have været saa megen Plads, at en Fodgiænger kunde slippe derigiennem. Dette fandt jeg allerede efter de første ti Skridt at være umuligt; thi et Virvar af Ranker, Rødder, Slyngplanter, Krat, Torne og Snylteplanter havde just udbredt sig frodigt langs med denne Klippevæg og flettet sig sammen med Træerne i Skoven. Det havde været lettere at trænge igiennem Klippen selv, end igiennem denne Forhugning.

Endnu opgav jeg ikke mit Forsæt, men gik tilbage langs med Kanten af Skoven, hvor jeg troede, bedre at kunne komme frem. Derpaa vilde jeg fortsætte min Vei i den gamle Retning. Det lykkedes mig; thi jeg havde knap gaaet halvhundrede Skridt, førend jeg saae en Aabning, der lovede at føre mig derhen. Glad boiede jeg derind, men kun for med den høieste Bestyrtelse endnu hurtigere at fare tilbage igien. Thi strax hørte jeg en skrækkelig Blæsen og selsom Bevægelse høit over mig i et Træ, hvilket umuligen kunde betyde noget Godt. Der var intet andet for, end over Hals og Hoved at flygte tilbage.

I ti Spring stod jeg aandeløs ved Klippen igien og maalte den endnu engang med mit Blik,

Digitized by Google

om jeg da maatte opgive ethvert Haab om at naae dens høie Top? — „Umuligt! Umuligt!“ — raabte min Fortvivlelse. — „Hvad venter du efter, Afsindige; Tilbage, hvor du er kommen fra! Tilbage derhen, hvor du mistede din Kammerat! Tilbage igiennem de umaadelige Skove og Ørkener, om de ville være saa barmhjertige at bringe dig igien til Chilauw!“ Ifølge denne Indskydelse vilde jeg allerede gribe min Flint og min bortslængte Bagage, da jeg pludselig igien hørte den samme Blæsen, som havde fordrevet mig ud af Krattet. Jeg seer mig om, og — en Slange af Kiæmpestørrelse — ganske upaatvivleligt den frygtelige Pambou-Rajah — vælter sig langsomt frem af den samme Aabning, hvilken jeg for faa Øieblikke siden havde villet benytte, for at bane mig en Vei ind i Skoven. Meer og meer udfolde dens vældige Ringe sig. Indklemt imellem Afgrund, Skov og Klipper er Tilbageveien mig aldeles afskaaren. Jeg er et Dødens Barn! Allerede seer jeg Uhyrets funklende Øine svulme af Vrede! Allerede aabner det langtfra det blodige Svælg, som skal være min Grav!

Et høit Angstskrig; en forstenet Rodfæsten til Jorden; en uvilkaarlig Stirren paa dette Helvedes Syn; — jeg veed ikke hvorlænge alt dette varede; men vel det, at da Uhyret nu endelig gjorde Mine til at kaste sig over mig, kun de tvende Forestillinger kiæmpede hos mig, om jeg enten skulde styrte mig hovedkuls i Afgrunden eller i fuld Spring rende imod Klippen, der hvor den svævede over Afgrun-

Digitized by Google

den. Den sidste Beslutning seirede. Nød og Angst gav mig Vinger under Fødderne; det gialt et fem Fod høit Spring, for med mine Hænder at kunne naae den første lille Spalte, hvor jeg kunde hænge mig fast. — Gud! og det lykkedes!

Nogle græsselige Øieblik blev jeg saaledes med krampagtig indhuggede Fingre hængende over Afgrunden, førend jeg med mine Fødder fandt det mindste Fremragende, hvorpaa jeg kunde støtte mit Legeme og hjelpe mig videre frem. Under mig Afgrunden; bag ved mig det forfølgende, fnysende Uhyre, af hvilket jeg hvert Øieblik ventede at blive grebet. — Nei, aldrig var der mere og hjerteligere blevet bedet til Gud, end i denne høieste Fare! Men aldrig have tillige Menneskekræfter arbeidet med meer Anstrengelse paa at udføre det Umulige, fordi de stolede paa Gud og hans Hjelp. Gud, den Forbarmende, hjalp. Mine Fødder fæstede; mine Hænder grebe i nye Sprækker; jeg steg — steg høiere — I Himmelens Magter! og var deroppe paa Klippetinden, og saae mig reddet!

Men ogsaa kun hertil holdt den høieste Anstrengelse af alle Kræfter den udmattede Maskine i Veiret. Reddet, men tillige lam paa alle Lemmer, faldt jeg afmægtig sammen ved Randen af Klippen. Aandedraget standsede; Hjertet truede at sprænge Brystet med sin Banken; mine Øine omtaagedes med alle Regnbuens Farver. Det kostede mig Umage at besinde mig, hvor jeg var og hvad der var foregaaet med mig. Det Forbigangne syntes mig en Drøm, og endnu længe vilde jeg have

Digitized by Google

holdt det derfor, hvis jeg ikke havde befundet mig halvtredsindstyve Fod høiere, og hvis ikke et andet Blik, som jeg kastede derned, tydeligen havde viist mig Kongeslangen, der just var ifærd med at sluge min fyldte Rissæk, der var af Gieddeskind. Saasnart den havde faaet dette Bytte tillivs, rullede den sig, under en bestandig Blæsen som af en Smedeesse, sammen i en Kreds og pidskede det støvende Sand med sin Hale.

Endnu altid med Gysen saae jeg fra min sikre Høide ned paa dette Uhyres gigantiske Legeme, der var bepantseret med guulagtige og sortplettede Skiæl. Sikkerlig holdt det halvfjerdesindstyve Fod i Længden, og Omfanget af dets Legeme var det dobbelte af mit. Tid efter anden løftede det Hovedet med de gloende Øine, som om det speidede efter nyt Rov; men da det intet meer opdagede, trak det sine knuddrede Ringe sammen, forlængede sig igien, slæbte dem langsomt efter sig henover Sandet og skiød sig igien ind i Skoven igiennem det samme Hul, hvorfra det var kommet.

I en vis Henseende var dette Dyr, uden at ville det, blevet Midlet til min Frelse; thi uden den mægtige Angst for dets sønderknusende Kiæber, havde jeg aldrig bestemt mig til den rasende dristige Beslutning, at klattre op af disse Klipper. Jeg havde maaskee endog havt Aarsag til at velsigne dets frygtelige Nærværelse, hvis ikke mine Vaaben og hele min Bagage dernede havde været aldeles tabt. Berøvet deres Hjelp for Fremtiden — vergelos, næsten nøgen, og ligesaa vel med tomme

Digitized by Google

Hænder som med tom Mave — hvorledes skulde jeg videre opholde mit usle Liv?

Og var da vel det Sted, hvor jeg nu befandt mig, bedre skikket til at berolige mig med Hensyn til min kommende Skiebne? Denne Klippevæg udgjorde kun den mindste Deel af en Ring af uoverstigelige, raae, vilde, paa hverandre optaarnede Klipper, der omringede en græsselig Afgrund, hvor den ulykkalige Canal som det Dybeste afskar denne Klippemasse fra den anden Bred. Ak! hvor langt var og blev jeg endnu bestandig fra Maalet for min Frelse, der med hvert Skridt kun trak sig længer tilbage! Jeg maatte imidlertid med Fortvivlelsens Mod prøve paa at opsøge det, hvad enten det var nær eller fjernt.

Solen dalede, og jeg skyndte mig hen mod Øst, saa godt som de paa hverandre henkastede Klippestykker tillode mig at snoe mig imellem dem. Thi kun i Nærheden af Canalen, som ligeledes løb derhen og maatte tjene mig til Ariadnes Traad i denne vilde Labyrinth, turde jeg love mig en Udvei af denne Ørk; og det blev mig meer og meer sieſynligt, at denne umaadelig lange Kløft, der saa egensindig modsatte sig min videre Fremtrængen, ikke var andet end en udtørret Bjergstrøm, som i sin moradsige Seng paa den yppigste Maade begunstigede Vegetationen af alle mulige piggede Vexter.

Men hvor høist mosommelig var ikke tillige denne Vandring imellem de kløftede, til Brokker hensmuldrede, Steen, hvor jeg snart maatte klattre

Digitized by Google

over et steilt Sted, snart maatte lade mig glide ned, snart passere dybe Afgrunde, snart springe fra een løs Steen til en anden. Ofte var der ikke andet for, end at jeg, efter at være krøben ned af en Klippe under bestandig Fare, ved første Feiltrin at brække min Hals, igien maatte klattre tilbage op af den, fordi den nede ved tilspærrede mig enhver videre Vei. Havde jeg ikke Tid efter anden i Klofterne og Fordybningerne fundet noget Regnvand til at stille min Tørst med, saa havde denne Vandring været langt over mine Kræfter.

Da Natten imidlertid brød frem, saae jeg mig om efter en bequem Plads, hvor jeg kunde tilbringe den. Det var mig meer om Beskyttelse mod Regn at giøre, end at sætte mig i Sikkerhed for vilde Dyr, som jeg ikke havde megen Grund til at frygte for imellem disse tørre Klipper, hvor der ikke gaves det mindste Bytte. Hvad jeg søgte, fandt jeg endelig under et fremhængende Klippestykke, der dannede et Slags Grotte. For at forjage de Orme og Insecter, som muligen kunde have indqvarteret sig der, antændte jeg en lille Ild af nogle tørre Ranker og Torne, som jeg havde samlet sammen, og maatte ved denne Leilighed prise det lykkelige Tilfælde, der havde hindret mig fra at kaste min Svampdaase blandt mine øvrige mistede Sager.

Jeg kastede mig nu paa den haarde Jord, og lod en Steen, som jeg trak til mig, være min Hovedpude. Men trods den uhyre Anstrengelse, hvormed jeg havde kæbt mig herhen, flygtede dog Søvnen fra mine Øine og gav mig tilstrækkelig Tid

Digitized by Google

til paa det piinagtigste at sysselsætte mine Tanker med, Stykke for Stykke at giennemgaae min Elendighed. Havde noget endnu kunnet forøge min mørke Stemning i dette Øieblik, saa vilde det have været Følelsen af en nagende Hunger, der dog for Øieblikket ikke trykkede mig synderlig. Det syntes endog, som om Naturen havde opsat sine Functioner hos mig, for ikke ganske at bringe mig til Fortvivlelse. Hvad Spiseligt havde jeg ogsaa kunnet finde paa disse Klippemasser, hvor jeg endnu ikke havde truffet nogen levende Skabning uden Ørnene, som svævede høit over mig og undertiden med Lynets Hurtighed skiøde ned, for at gribe nogle smaa, graae Slanger og Fiirbeen, der hist og her smuttede frem af de kløftede Stene.

Med den brændende Pande støttet paa Haanden, sank jeg dybere og dybere i tungsindige Forestillinger, der meer og meer gjørde mig beklemt om Hjertet. Hele Naturen rundt omkring syntes at sørge med mig. Maanen sendte kun i korte Mellemrum sit bleggule Lys ned igiennem mørke Skyer, som iilsomt droge forbi dens Skive og derved gave min Synskreds en Colorit, hvorved dens Gienstande virkede endnu mere melancholsk paa mig. Dødsstilhed herskede rundt omkring, og paa en huul Susen nær, der syntes at vælte sig frem af den dybe Afgrund, var enhver Lyd af et levende Væsen ligesom uddød. Ikke engang en Natugle lod sin Stemme høre.

Saae jeg i Veiret, saa var jeg omringet nær og fiernt af en Tryllekreds af Kiæmpeskikkelser, som

Digitized by Google

fremmanedes ved de mange Klippespidser, hvis Skygger paa en selsom Maade flode sammen i hverandre. Min ustadige Aand, som tabte sig i vaagne Drømme, skabte af disse snart skrækkelige, snart kiærlige Væsener, der enten syntes at true eller troste mig og klage med mig. Ak! og fremfor alle dit Billede dyrebare Anna! dit sørgende Billede — hvorledes opfyldte det ikke min Sjæl med Smerte og Veemod! Jeg saae dine hede Taarer flyde for den Utro, den Letsindige, hvem hans gale Lyst til Eventyr rev fra din Side, og hvem nu en hævnende Skiebne straffede saa haardt — ak, kun altfor haardt! — Aldrig vil han meer vende tilbage i dine Arme! To Dage i det høieste ville endnu være ham tilstaaede at forlænge sin uste Tilværelse, for da at føde Gribberne og Myrerne med sit Kiød; og efter lange Aar vil da den Vandringsmand, hvem en lignende Skiebne fører ud i disse øde Ørkener, gyse tilbage ved Synet af hans blegede Knokler. — I det jeg overgav mig til slige afkræftende Phantasibilleder, lød henimod Midnat pludselig et fjernt Hundeglam i mine Øren, hvilket undertiden blandedes med dybe, hule Stemmer og syntes at komme fra Bjergene, som hævede sig hiinside Kanalen. Førend jeg endnu var kommen mig fra min Forundring og Forvirring, blev det ligeledes, kun i nogen Afstand, meer og meer lydeligt bag ved mig. Dog syntes jeg ganske tydeligt at mærke forskiellige Menneskestemmer, der skraldrede og loe af fuld Hals. I de Par Minuter, som det varede, kom og svandt denne Lyd vexelviis nær

Digitized by Google

og fjernt; og naar den det ene Øieblik forekom mig at svæve ned fra de lyse Toppe, syntes den mig i næste Øieblik igien at lyde dybt fra Jorden.

Kunde jeg vel blive rolig paa mit Hvilested? Jeg sprang op og følte mit Hjerte banke, og en kold Gysen fare mig ned over Ryggen. Jeg lyttede — og alt var stille og dødt rundt omkring mig; indtil ligesaa pludselig igien hujende Stemmer med utrolig Hurtighed fløi igiennem Luften og bleve besvarede af Echoet fra de nærliggende Klipper. Jeg lyttede med endnu mere spændt Opmærksomhed — og ganske tæt bag ved den Klippe, hvor jeg stod, lød et Skrig saa hvinende i mine Øren, som om Trommehinden i samme skulde sprænges.

Blodet standsede i mine Aarer; jeg greb imidlertid en Steen i Haanden og styrtede halv rasende frem, for at give mig i Kast med de Spøgelser, der drillede mig. Da forekom det mig som om hundrede, imellem hverandre blandede, skiærende Toner saa falske, fremmede og uhørte lød dag ved mig, at jeg med al min Fatning tilsidst ikke havde andet at gjøre, end hurtig, med Fingrene i Ørene, forskrækket, aandeløs og med lukkede Øine, at springe tilbage i Grotten. Denne overilte Retirade forskaffede mig kun en dygtig Bule, som jeg fik ved at støde Panden imod et haardt Klippestykke. Min Undseelse herover og den varme Blodstrøm, som qvældede frem af Aabningen, gav mig min Samling igien, hvilken jeg aldrig saameget som i dette Øieblik havde havt nødig.

Digitized by Google

Endnu den Dag i Dag er dette besynderlige Phænomen mig uforklarligt, hvilket vel kunde have knækket Modet hos en Mand, det er langt mere behjertet end jeg, og som ved koldere Eftertanke meget levende huskede mig paa den europæiske Overtro om den vilde Jæger. Senere hen talte jeg derom i Jaffanapatnam med flere forstandige og troværdige Mænd, som forsikkrede mig, at lignende forunderlige Stemmer i Bjergene og ved Brederne af Maweliegonga ikke hørte til de sjeldne Phænomener, og at de, efter Cingalesernes Mening, frembragtes af nogle derhen manede Radsjasjah's eller onde Aander.

Længe endnu efterat disse gyselige Stemmer vare forsvundne zittrede min oprørte Sjæl. Men udenfor rugede nu igien en ligesaa ængstelig Stilhed, der kun undertiden blev afbrudt ved en Rullen af afbrudte Klippestykker, der tordnende raslede fra Bjergskraaningerne ned i Afgrunden. Saaledes tilbragte jeg Resten af Natten, uden at jeg kunde komme til mig selv igien fra min Beklemmelse og endnu mindre nyde en Minuts Søvn. Endelig frembrød i Østen den Morgenrøde, jeg saalænge havde sukket efter; og med den satte jeg mig paa ny i Bevægelse til mit qvalfulde Dagværk.

Digitized by Google

Syttende Kapitel.

Siden mit Opbrud fra Chilauw var det nu allerede den tiende Dag, at Skov og Klippe havde været mit Leie, Himmelen mit Tag, og Skræk, Sorg, Nød og Elendighed mine Ledsagere, hvortil nu ogsaa føiede sig en pinende Hunger. Kunde det være andet, end at jeg nu følte mine Kræfter i den Grad udmattede, at jeg hvert Øieblik maatte staae stille, for igien at trække Veiret lidt?

Tre til fire Timer kunde jeg have tilendebragt paa denne Maade, da jeg endelig saae hine chaotiske Klippemasser bag ved mig, men derimod stod ved Foden af en steil, for al Vegetation blottet, Klippevæg, der ikke lod mig andet Valg, end modigt at klattre op af den, fordi dybe, gabende Klippespalter trak sig til Høire og Venstre, mellem hvilke jeg var indsluttet som paa en Øe. „At klattre modigt op af den!" hvilken Opgave for det usle Væsen, der neppe havde været istand til at slæbe sig frem paa den flade Jord! — „At klattre modig op af den!" — Kun det syntes mig endnu skrækkeligere, at vende tilbage paa den samme Vei, som jeg var kommen; og derfor maatte jeg da, efter længe at have siddet og overveiet, vove det opad!

En tung Gang, vel endog for en kraftigere Vandringsmand! Ofte naar jeg troede at kunne holde mig fast ved en fremragende Spidse, følte jeg den forvittrede Granit trolos at hensmuldre under mine Hænder, og naar jeg da var færdig

Digitized by Google

at tabe Ligevægten, var der ikke et Haarsbrede fra, at jeg var tumlet ned i Afgrunden. Men al min Stræben gialt fremad og i Veiret; og hvormeget end Sveden løb af mig, og mine Knær zittrede, saa gik det dog bestandig fremad og opad, indtil det ligesom ved et Underværk lykkedes mig at svinge mig op paa den høieste Rand af Afgrunden!

Det faldt mig tungt og varede længe, førend jeg igien kunde faae Veiret, som jeg næsten havde tabt under dette med Livsfare forbundne Arbeide. Derpaa svævede mit Blik med brændende Begiærlighed omkring efter en Klippekløft, hvor jeg kunde finde en Læskedrik for min qvælende Tørst; og, o Lykke! jeg fandt den; men nu anstrengte mit andet Blik sig ikke mindre, for at finde en Udgang fra denne Høide, jeg var stegen op til; og langsomt og sørgmodigt sank det til Jorden, da der ikke paa nogen Kant viiste sig et saadant Haab.

Det syntes virkelig, som jeg med al min Anstrengelse kun var stegen op i et nyt Fængsel. Paa høire Haand hævede der sig nye, endnu høiere Klipper lodret i Veiret; medens Canalens Afgrund paa den anden Side skilte mig fra et Amphitheater af skovklædte Bjerge, hvis bageste Dele tabte sig i fjerne Skyer. Men var Bagsiden af min Klippebanke afskaaren i en svimlende Høide, saa skiød den saa lodret ned foran mig, at ingen Gemse vilde kunne have fæstet Fod her, ja neppe en Svale heftet sig fast. Kun paa den Side mod Canalen kunde jeg maaskee forsøge paa — rigtig-

Digitized by Google

nok meer svævende end klattrende — at vove mig ned i det mørke Dyb.

Endnu syfselsat med denne trøstesløse Overveielse, skrækkedes jeg ved det ubehagelige Syn af en Slange, som ikke langt fra det Sted, hvor jeg sad, gjorde Jagtpaa en Fiirbeen, der ængstelig flygtede fra et Sted til et andet. Denne stakkels Skabning vakte min Medlidenhed; jeg greb en Steen og havde den Færdighed eller Lykke at sønderknuse Rygraden paa dens Forfølger, der var saa tyk som et Haandled og henved 3 Fod lang. Da jeg nærmede mig den, anstrengte den sig forgiæves for at undflye; og strax indgav min skrigende Mave mig den Tanke, at betiene mig af dens Kiød til at mætte mig med. Jeg vidste jo dog, at selv de giftigste Arter af disse Orme kunne spises uden Skade — ja endog anseés for et fortrinligt, kraftigt styrkende Middel imod langvarige, tærende Sygdomme, og at deres Gift kun findes i to smaa Blærer under de hule Gifttænder. Jeg behøvede altsaa ikke at giøre mig lang Betænkning over at vederqvæge mig noget med denne forønskede Fangst.

Dyret døde ganske under mine Hænder. Jeg trak Huden af det, kastede Hovedet og Indvoldene bort og ristede de afskaarne Stykker ved en lille Ild, som jeg med Møie bragte tilveie af nogle Tjørneranker, der havde slaget Rødder i Klippespalterne. Min Appetit var imidlertid saa stærk, at jeg ikke alene fandt mit Maaltid ualmindeligt velsmagende, men endog fortærede det til sidste Bid.

Digitized by Google

Ved nogle Smaaskyer, som Tid efter anden trak hen over mit Hoved og i det de stødte mod den høiere Bjergvæg lidt efter lidt samledes omkring mig til en let Taage, blev jeg erindret om den Høide, hvori jeg holdt dette Maaltid. Jeg gjorde Regning paa, at det første Vindstød vilde adsplitte og forjage den. Men i det Sted fortættede disse Dunster sig meer og meer; og inden kort Tid saae jeg mig indhyllet i saa uigiennemtrængeligt et Mørke, at jeg ikke kunde kiende noget to Skridt fra mig.

Naar Storm og Uveir, som jeg erindrede, ikke er noget sjeldent i disse Bjerge og især paa denne Aarstid, saa var det ikke uden Grund jeg frygtede for her at blive overfaldet af begge, i det jeg allerede betragtede disse tykke, optaarnede Skymasser som Forløberne for deres snare Udbrud. Paa den Klippebrink, jeg befandt mig, var der hverken Krat eller Hule, hvor jeg kunde flygte hen for Elementernes Rasen. Jeg stod ligesaa meget Fare for at bortskylles, af de nedstyrtende Regnbække, som bortføres i Luften af de stærke Kaste- og Hvirvelvinde. Ja hvis blot det sædvanligste indtraf, at disse Skymasser nogle Dage bleve liggende ubevægelige paa et og samme Sted, saa vilde jeg uden Redning være forloren, saavel ved Hunger som Kulde.

Min Forfatning var i Sandhed skrækkelig. Naar jeg allerede seende maatte fortvivle om at kunne føle mig frem paa den steile Klippevæg, hvor Dødsfare ved hvert Trin fulgte mig i Hælene;

Digitized by Google

hvorledes skulde jeg da nu kunne udføre dette under en bedragersk Taages blændende Dække? — Og var det dog ikke raadeligere, strax paa Timen, det gaae som det vilde, at begynde paa dette Bovestykke, end ubestemt at vente Frelse ved et Tilfælde, og da tilsidst udmattet og kraftesløs maaskee under endnu ugunstigere Omstændigheder at maatte bestaae det samme Bovestykke, eller feig og i lad Ubirksomhed langsomt at maatte omkomme her? — Jeg ansaae det for Mod, som maaskee ikke var andet end den høieste Fortvivlelse, og besluttede strax paa Stedet at afgiøre min Skiebne.

Fremfor alt gialt det paa det nøieste at indprente mig den Retning, i hvilken jeg før havde drømt mig det muligt at stige ned til Kanalen, og tillige opregne mig alle de smaa fremspringende Steder og Klofter i deres Afstand fra hverandre, som maatte afbenyttes dertil. Derpaa reiste jeg mig og nærmede mig forsigtig Skridt for Skridt den steile Rand paa det eneste Sted, hvor denne Reise i Afgrunden kunde begyndes.

Men just som jeg troede at have naaet dette Sted overfaldt mig en Zittren, forbunden med en Hjerteangst, der ganske bragte mit Forsæt igien til at vakle. Hvad vilde jeg begynde paa? Var det ikke en rasende Daarskab — kun lig den første, som havde styrtet mig i al min Elendighed — at udfordre min Skiebne ved et Foretagende, ved hvilket det første Trin, hvis det, som saadsynligt var, vil-

Digitized by Google

de blive et Feiltrin, maatte styrte mig ned i denne umaadelige Dybde? Syntes det ikke raadeligere, endnu at vente nogle Timer, da Taagen maaskee vilde stige eller falde?

Jeg indrømmede min Modløshed disse Sandheder; men det var ogsaa den, der ligesaa hurtigt indrømmede mig Muligheden af, at Orkanen, hvis Udbrud jeg hvert Øieblik frygtede for, ikke vilde tillade mig at holde ud paa dette Sted; og hermed forbandt sig det smigrende Haab, at disse Skymasser maaskee blot kunde have leiret sig heroppe, medens der nogle Favne dybere herskede Solskin og klart Veir. Nu behøvedes der kun en lille Bevægelse i Skyerne, hvilken jeg troede at bemærke, for at ende min Ubestemthed og raade mig som det eneste Redningsmiddel, paa det hurtigste at fjerne mig fra denne Region. Knælende gjorde jeg en kort, inderlig Bøn, hvori jeg anbefalede den forbarmende Gud min Sjæl; og uden at betænke mig længer eller nøie, lod jeg nu ængstelig og med tillukkede Øine mine Fødder glide ud over Randen af Afgrunden. En Tidlang blev jeg saaledes hængende med krampagtige Fingre; og havde det været muligt igien at svinge mig op, vilde jeg upaatvivleligen have gjort det, uden at have Mod til igien at vove et nyt Forsøg. Men nu tvang mig mit Legemes Tyngde, som jeg ikke længer kunde bære, til med mine Fødder at søge om et Støttepunkt; og saaledes begyndte jeg da en langsom Nedstigen, hvor jeg ved ethvert Trin først nøie maatte overlægge,

hvor det næste skulde følge. En smal Kant, et fingersbredt, fremragende Punkt var ofte alt, hvad jeg svævende maatte holde mig fast ved. Ofte naar jeg greb fat i en nedhængende Busk, knak og brækkede de tørre Rødder under mine Hænder. Ofte naar jeg med sønderrevne Knær trykkede paa en for løst sammenføiet Steen, for at prøve om den kunde bære min Vægt, følte jeg den give efter for mine Fødder, glide, rulle og buldrende styrte ned Dybet; medens jeg selv blev hængende i flere Minuter, førend Spidsen af min Taa opsporede et nyt svagt Fæste.

Efter tre lange Quarteer, i hvilken Tid det vel hundrede Gange var paa et Haarsbrede, at jeg skulde tumle ned, fordi jeg endnu bestandig famlede om i Taagen, dykkede jeg igien ned i en klar Luftregion, der lod mig Udsigt til alle Sider. Gud! hvor frygtelig var den Opdagelse, som jeg nu gjorde! Jeg var kommen ud af den Retning, jeg havde foresat mig, og havde beskrevet næsten Fjerdedelen af en Cirkelbue omkring den steile Klippe; og det havde kun været om nogle Skridt længer at gisre, saa vilde jeg uundgaaeligen være styrtet ned i det mørke Helvede.

Ved denne Opdagelse reiste Haaret sig paa mit Hoved af Gysen, og jeg følte en Svingelhed, som for en rum Tid gjorde mig uduelig endog til den ringeste Bevægelse. Jeg var nær ved at ønske mig Taagesløret tilbage, der tilhyllede Farerne paa min Vei og havde formindsket dem for mig saalænge

Digitized by Google

jeg troede at befinde mig i det rette Strøg. Dette Ønske blev virkelig opfyldt! Skyerne begyndte at sænke sig, hvirvlede sig rundt, omslyngede mig og berøvede mig Synet af den græsselige Afgrund, der havde presset den kolde Angstsveed ud af mig. Lidt efter lidt kom jeg til mig selv igien, fik mere Mod og saae mig tilsidst istand til at fortsætte min farlige Vandring til den rigtige Side.

Endnu et Quarteerstid drev jeg det saaledes, og befordrede mig lidt efter lidt nedad. Jeg holdt mig just fast ved en stærk Busk, da jeg med en dødelig Skræk følte, at den meer og meer gik løs ved sine Rødder. Førend det endnu lykkedes mig at gribe et andet Fæste, gik ogsaa det forræderske Støttepunkt under mine Fødder løst; og under hundrede Stød foer jeg hurtigen ned i det ubekiendte Dyb.

Mine Sandsær løb rundt med mig medens denne Fart varede; men da jeg misiommeligen havde samlet dem igien, befandt jeg mig til min store Forundring, rigtig nok saaret, men uden nogen væsentlig Skade tæt nede ved Canalen. Lykkeligviis var den sidste Fjerdedeel af denne Høide mindre steil, end den øvre Deel havde været; ellers havde mit Fald tillige beredt mig min Grav imellem Tornene i Canalen.

Skræk, Udmattelse og Smerte i alle mine Lemmer satte mig imidlertid for Øieblikket ud af Stand til at reise mig fra Jorden; indtil Kierlighed til Livet, som paa ny havde faaet Styrke ved

Digitized by Google

denne underfulde Frelse, igien hjalp mig i Veiret og beſjælede mig med Mod til, endnu fremdeles at anvende den ſidſte overblevne Kraft for at opholde det.

Saaledes væbnet mod Smerte, Angſt og Klage, beſluttede jeg, det koſte hvad det vilde, at bane mig en Vei igiennem Klipperne, og beholde Canalen til min ſikkre Fører igiennem deres Slangebugter. Jeg havde endnu ikke tilbagelagt hundrede Skridt, før jeg fik Øie paa en Glente, der havde ſat ſig paa et Klippeſtykke. At liſte mig nærmere til, gribe en Flinteſteen, kaſte den efter Fuglen og træffe den, ſaa den ſprællende forblødte ſig — var et Øiebliks Handling. Der var nu ſørget for mit Aftensmaaltid; thi min heftige Appetit brød ſig kun lidt om, at det var ildeſmagende Rovfuglekiød.

Havde jeg haabet, at den ſtore Møie paa min Vei var overſtaaet i det jeg nærmede mig Canalen, ſaa fandt jeg mig ſmertelig bedragen i denne Forventning. Som indmuret imellem Klipperne, maatte jeg overalt trænge mig igiennem, ofte uden at ſee meer end en ſmal Stribe af Himmelen over mig og et kort Stykke af den tilbagelagde Vei bag ved mig. Under denne Anſtrengelſe piintes jeg af en fortærende Tørſt, ſom jeg kummerligen tilfredsſtillede med nogle Draaber Vand, der hiſt og her vare blevne tilbage i Fordybningerne imellem Stenene. Jeg maatte være glad ved, at Regntiden endnu ikke ganſke var forbi, og det ringe Forraad i diſſe Fordybninger ikke igien bortdun-

Digitized by Google

siet. Paa enhver anden Aarstid maatte jeg i denne Klippelabyrinth, hvor intet Træ voxede, ingen Busk grønnedes, intet Græsstraa trivedes, nundgaaelig være vansmægtet af Tørst.

Solen begyndte allerede at dale, og mit Mod og Haab ogsaa at forsvinde; medens jeg uafladelig vankede omkring imellem disse Steenmasser, uden at kunde finde en Udvei. Endelig nødte min Udmattelse mig til at opsøge et Hvilested for den frembrydende Nat. Jeg fandt det imellem disse forskiellige formede Klipper under en naturlig Hvælving, der dannedes af to imod hinanden bøiede Klippevægge. Et sørgeligt, trøstesløst Tilflugtssted for mig Ulykkelige, der ledsagedes derhen af den fulde Bevidsthed om min jammerfulde Skiebne!

De Billeder, hvormed min Sjæl sysselsatte sig, vare ligesaa vanskabte og forvirrede, som Skyggerne og Omridsene af Klipperne, hvilke, saa ofte mine vilde Blik stirrede ud i det tiltagende Mørke, forvandlede sig for mig tillige saa mange afskyelige Fjæs. Tilligemed dette natlige Mørke, steg der ogsaa en kold, fugtig Dunst, i Veiret, som gjorde mine Klæder vaade og lod mig følelsigen savne den varmende Ild. Formedelst en total Mangel paa alt Brændstof, var det ikke at tænke paa, at faae nogen antændt her, og jeg savnede ligesaa meget i den en Ven og Selskabsbroder, der vilde have sysselsat mig, som en Oplysning der vilde have fordrevet det gyselige, kulsorte

Digitized by Google

Mørke, jeg omgaves af. Som Beskyttelse imod et Anfald af Rovdyr, der ligesaa lidt som et menneskeligt Væsen vilde kunne holde det ud i denne døde Ørken, kunde jeg nok undvære min sædvanlige Natteild.

Havde jeg dog i det mindste kunnet mane Søvnen, denne den Forladtes sidste og meest velgjørende Ven, til mig og udhvilet nogle Øieblikke ved dens Barm! Men trods min legemlige Udmattelse skyede den mit haarde Leie, som jeg hvert Øieblik forandrede, uden at føle mig meer vederqvæget paa mit nyvalgte Hvilested. Tilfældet bragte endelig min Haand i en Lomme — eller meget meer i et Hul, som jeg havde revet i samme — Himmel! hvilket et Fund! Jeg fik Fingre paa fem Cigarrer, som havde forvildet sig imellem Foret. Indiens Skatte havde i dette Øieblik ikke gjort mig saa lykkelig! Thi Manglen paa Tobak havde i disse Par Dage næsten været mig Forvendte smerteligere, end Manglen paa Mad og Drikke.

Skal jeg tilstaae min Svaghed? Med enhver blaa Sky, som jeg pustede ud i Luften, forsvandt ogsaa noget af den ængstelige Bekymring over min Tilstand, der betyngede mit Hjerte. Maaskee var det ogsaa den narkotiske Virkning af denne brune Plante, som min tomme og svækkede Mave saa meget mindre var istand til at modstaae: — kort sagt mine tunge Øienlaage nægtede mig at blive længer aabne; uvilkaarlig sank mit Hoved imod

Digitized by Google

den kolde Klippe, og mine Tanker svandt over i en rolig Søvn.

Attende Kapitel.

Det var høit paa Dagen da jeg vaagnede. Jeg følte mig som radbrækket i alle mine Lemmer. En heftig Smerte jog i mine Been, og Kulden rystede mig, som om en Feber var i Anmarsch. Ovenikiøbet martredes jeg af en brændende Tørst; og i min tiltagende Afmægtighed fandt jeg et ubedrageligt Kiendetegn paa, at denne Dag maatte bringe Ende paa alle mine Qualer, hvis jeg endnu længer skulde savne ethvert Middel til at vederqvæge mig. Overveiende dette, reiste jeg mig med Kummer fra mit haarde Leie; søbede nogle Draaber Vand med mine tørre Læber og slæbte mig moisommeligen mod Øst, for om muligt snarest i denne Retning at finde ud af denne Labyrinth.

Rigtignok avancerede jeg kun ubetydeligt, da jeg med den høieste Anstrengelse uophørlig maatte klattre op af Klipper, og Hunger, Angst og Haabløshed hvert Øieblik kæmpede paa den svage Rest af Kræfter, jeg endnu havde tilbage; saa at jeg, hvergang jeg havde besteget en Klippevæg, ogsaa var nødt til at giøre en lang Pause, for igien at trække Veiret. Hertil kom, at Solen skiød sine brændende Straaler mod disse nøgne Steenblokke, hvorfra de i alle Retninger kastedes tilbage

Digitized by Google

og, da de ikke forfriskedes ved den mindste Vind, forvandlede disse Klofter, imellem hvilke jeg befandt mig, til ligesaa mange Smelteovne.

Var det at undre over, at mit Mod meer og meer knækkedes, jo længer dette varede? Tvivl og Sorg fyldte mit beklemte Hjerte, og et Blik over min mørke Skiebne afpressede mig Taarer, der uden at lette mig, kun gjorde min Følelse endnu mere bitter. Jeg lignede mig ved et forvildet Faar; og ikke en eneste af alle de Trøstegrunde, hvormed jeg havde smigret mig, vilde nu gjøre sin Virkning. Mit Haab, min Tro, min Fatning var forsvunden. En dødelig Modløshed var traadt i deres Sted.

Hvad der endnu meer bidrog hertil, var den smertelige Erfaring, at ogsaa de usleste Hjelpemidler, som Skiebnen hidtil havde kastet til mig, ikke meer skulde være tilstrækkelige. I Gaar endnu forskaffede jeg mig mit Maaltid ved et lykkeligt Steenkast; i Dag skulde denne Kunst, saa ofte jeg endog forsøgte den imod nogle Rovfugle, jeg stødte paa, ikke meer lykkes mig; — hvad enten det nu var Mangel paa Lykke eller Behændighed, eller — hvad der forekom mig sandsynligere, — min Kraftløshed forhindrede mig fra at tage rigtigt Sigte. Jeg maatte snart opgive min frugtesløse Jagt.

Ligefra det Sted, hvor jeg med Livsfare styrtede ned af Bjergskrenten havde jeg ikke meer umiddelbart kunnet følge Bredden af Canalen, fordi hiin Klippelabyrinth meer og meer trængte mig fra den. Nu da Solen allerede havde fuldendt det halve af

Digitized by Google

sin Vane, stod jeg igien pludselig ved denne forbandede Afgrund; og endskiønt Synet af den i det første Øieblik indskiød mig et Slags Glæde, saa forsvandt denne kun altfor hurtigt igien, da Dybden af denne Kløft her var stegen over to hundrede Fod, og dens Sider stode næsten lodrette ned. Jeg saae vel, at dens Seng endnu bestandig var fyldt med hiin tætte Tornemasse, men at der ogsaa hist og her ragede nogle Stene frem af Sammenfletningerne, og dette bragte mig paa den Tro, at disse sidste begyndte at blive noget mere løse. Tornehækken indtog ikke heller meer hele Flodsengens Brede, men lod paa begge Sider et lille Rum aabent, saa at man kunde gaae ved Siden af den.

Først ved denne Opdagelse rørte der sig noget i min Sjæl, som lignede et paa ny oppvaagnende Haab. Skulde jeg laane det Øre, naar det nu tilhviskede mig, at jeg sandsynligviis nærmede mig Canalens Begyndelse, og at jeg kun behøvede at vandre en kort Tid endnu, for at komme derhen og da maaskee ogsaa til det Punkt, hvor min Skiebne maatte tage en anden Vending? — Jeg betænkte mig ikke længer; jeg samlede min Kraft — og jeg var endnu ikke gaaet en Miils Vei, før jeg langt fra tydeligt saae hiint Maal ligge for mig.

Men det var ikke saa let at komme derhen, som jeg troede! Thi endnu engang trængte en Masse himmelhøie, uoverstigelige Klipper sig frem til Canalen. Dem matte jeg først klattre over eller omgaae, førend jeg kunde naae dens Bredder.

Digitized by Google

Jeg begyndte derpaa i den Forhaabning, at dette vilde være den sidste Kraftanstrengelse; men kun alt for snart følte jeg, at Kræfterne manglede mig til et saadant Foretagende imellem de frygtelige Klofter og Spalter i disse rædsomme Steenmasser. En Gysen overfaldt mig; og slappet saavel i alle mine Sener, som i mine Sjæleevner og overgiven til den høieste Grad af Fortvivlelse, sank jeg til Jorden i Følelsen af mig Afmægtighed.

„Ak! Ak!" — raabte jeg med hault Bryst „saa skal det da være denne ode Plet der bliver Maalet saavel for mit Liv som for min Jammer? Forladt, uden Vederqvægelse og Trøst, skal jeg udaande min Sjæl i denne aabne Klippegrav, og Gribberne skulle mætte sig med mit aftærede Legeme!" — Der laae noget saa gyseligt i denne Forestilling og den blev tilsidst, jo længer og mere levende jeg udmalede mig den, saa mægtig i min Sjæl, at den ligesom med usynlig Kraft igien jog mig i Veiret, for endnu engang med skiærpet Blik at prøve paa, om der da ikke lod sig opdage nogen Udvei fra denne topmaalte Elendighed. Omsonst! Trylleringen omkring mig var tilsluttet! Min Fordærvelse syntes uundgaaelig! Hvorhen jeg end vilde vende mig — frem eller tilbage — saa gabede Dødens Rædsler mig imøde! — Men alligevel havde jeg fra Begyndelsen af [jeg veed ikke selv hvorfor?] altfor udelukkende sat mit Haab om Hjelp til Canalen, til at jeg ikke ogsaa nu skulde have foretrukket at vende tilbage langs med dens Bredder. Jeg vilde lade det komme an paa,

Digitized by Google

om det ikke vilde være muligt, at trænge mig imellem den og denne Klippegruppe eller endog stige ned i den selv.

Men Klokken var allerede 3, og førend Solen gik ned maatte min Skiebne være afgjort. Thi aabnede mit Fængsel sig ikke inden den Tid eller jeg fandt noget til at styrke mine udmattede Kræfter ved, saa maatte jeg være beredt paa at smægte ihjel. Med denne trøstesløse Udsigt begav jeg mig afsted og holdt mig saa nær ved Randen af Afgrunden, som de spidse Klippestykker, hvormed den var indfattet, vilde tillade.

Solen sank bestandig dybere, og endnu var der intet Skin af Mulighed, at jeg skulde finde en Vei derved. Meget mere syntes Bredden ligesom at være tilhuggen med en Meisel, og paa mange Steder svævede den truende ud over Afgrunden. Min Udmattelse var saaledes tiltagen, at jeg meer tumlede frem end gik, og kied tilsidst af et Liv, der synligen var paa Hældingen, holdt jeg det neppe meer for Umagen værd, at lægge Mærke til hvor mine Fødder vaklede hen. For sidste Gang vilde jeg nu slæbe mig hen til Canalen; og naar den da ogsaa denne Gang uden Barmhjertighed afviiste mig, opsøge mig et Sted, hvor jeg kunde tage mit sidste Hvilested og slumrende drømme mig over i en fredeligere Tilværelse.

Med denne Beslutning, som min fortvivlende Sjæl indgav mig, krøb jeg mæisommeligen op paa en Klippeskrent, der spærrede mig Udsigten og Veien videre frem. — Gode Gud! hvorledes blev jeg til-

Digitized by Google

mode, da jeg med den gladeste Forundring saae, at en betydelig Deel af Bredden var styrtet ind, og at det ikke vilde være umuligt at komme ned i Canalsengen ved Hjelp af de nedstyrtede Brokker. Uden at bryde mig om, at mine lamme Knæer vare færdige at knække under mig, og at det allerede var for sildigt, til at jeg kunde giøre mig Haab om endnu i Dag at bestige den modsatte Bredde, styrtede jeg mig mod denne Aabning, og halv tumlende, halv glidende skyndte jeg mig ned igiennem den. Losrevne Stene rullede bag ved mig og ved Siden af mig, og under en bestandig Fare for at sønderbryde mine Been paa dem, sprang jeg med utrolig Behandighed fra den ene til den anden. Det var som om et slugende Rovdyr jagede bag efter mig; og jeg giennemglødedes af en saadan Iver efter at naae Bunden af Canalen, som om alle mine Kiære i Jaffanapatnam ventede mig dernede, for at modtage mig i deres aabne Arme.

Medens jeg saaledes med overilet Hurtighed styrtede ned, fik jeg pludselig ligefor mine Fødder Øie paa en Oedoembo [som jeg ovenfor har beskrevet og som uden Tvivl blev strækket op ved den Allarm jeg gjorde] just som den hurtigen vilde smutte fra en Klippespalte til en anden. At see den, kaste mig over den og gribe den ved Halen var eet. Men kun med megen Møie trak jeg Dyret, der havde klemt sig fast, frem af Stenene, og uden at frygte dets Bid svingede og slog jeg det mod Klippen, saa at det med sønderknust Hoved blev dødt i Hænderne paa mig. Først nede i Dybet

Digitized by Google

besaae jeg med glad Hjertebanken min heldige Fangst, som var mig meer end alle Kongers Skatte og ikke alleneste lovede mig et lækkert Maaltid, men og den kraftigste Hjertestyrkning, som er forbunden med Nydelsen af dette Kiød.

Det begyndte imidlertid at blive mørk. At jeg skulde tilbringe Natten i den dybe Canal og tæt ved det Krat, der maakee vrimlede af Rovdyr og giftige Kryb, forekom mig i denne min Hjertensglæde mindre frygteligt. Da jeg saae mig om, bemærkede jeg en lille, noget fra Bunden ophøiet, Hule i Siden af Canalen, og her besluttede jeg at tage mit Natteleie. Snart fik jeg ogsaa samlet noget tørt Torneqvas, der satte mig istand til at antænde en lille Ild.

Nu var det min første Forretning, at faae min længe undværede Aftensmad tillavet af den fangede Oedoembo. Da Dyret var flaaet kunde det veie henved tre Pund, istedet for at denne Art Fiirbeen ved Strømmene og i Skovene, hvor de have rigeligere Næring, vel ere dobbelt, ja tredobbelt saa store. Jeg rev det i Stykker, og uden at give mig Tid til at lade det blive meer end halvstegt, slugte min skrigende Hunger det meste af det. Hvis ikke Oedoemboens Kiød i sig selv er saa yderst fiint og fordøieligt for den svageste Mave, saa maatte dette umaadelige Maaltid have bekommet mig meget ilde!

Styrket paa Legeme og Sjæl, kastede jeg mig, overvældet af den gladeste Følelse, paa mine Knæe, for med Inderlighed at takke Gud for dette

Bord, han havde dækket for mig i Ørkenen. Jeg følte mig opløftet til en uovervindelig Tiltro til hans faderlige Barmhjertighed og lovede mig det fast og helligt, aldrig meer at lade Modet synke endog i den dybeste Fortvivlelse. Med den Udsigt at være mættet for to Dage, og maaskee allerede næste Dag ved Maalet for alle mine Lidelser, strakte jeg mig rolig og uden Frygt paa mit Leie og nød en blid Søvn, af hvilken jeg til min behagelige Forundring først vaagnede næste Dag, længe efter at Solen var gaaet op.

Det ristede Kiød, jeg havde tilovers fra forrige Aften, var meer end tilstrækkeligt til min Frokost. Med Levningerne deraf i Lommen begav jeg mig paa Veien, meer veltilmøde og styrket end hidtil, for nu, som jeg ikke tvivlede om, at naae Enden paa Canalen. Som jeg gik videre svandt Tjørnekrattet i Midten meer og meer sammen til en smal Hække. Endelig ragede et Par Steenblokke saa bequemt frem af Krattet, at jeg dristigen turde vove at springe over fra den ene til den anden; og saaledes laae nu endelig denne fiendtlige Skillevæg bag ved mig, som havde kostet min stakkels Reisefælle Livet og hvilken jeg ogsaa fortrinlig kunde takke for alle de Elendigheder, jeg hidtil i saa umaadelig en Grad havde været underkastet.

Tornene vare nu vel overstegne; men endnu ikke Canalen, hvis anden Side ragede her saa steil i Veiret, at det ikke uden Vinger syntes mig muligt at komme op af den. Men allerede tidligere paa min Vei i Dag havde jeg lagt Mærke til et

Digitized by Google

Sted, hvor et saadant Forsøg med bedre Haab lod sig vove. Uden længe at betænke mig, begav jeg mig altsaa igien ned af Canalen, og Klokken 9 om Morgenen paa den tolvte Dag af min eventyrlige Vandring saae jeg mig i god Behold deroppe. Jeg kastede endnu et halv ængsteligt, halv vemodigt glad Blik paa hine nøgne Klipper derovre, disse Vidner til min Jammer og min Fortvivlelse, og traadte nu rask ind i det Krat, som her omgiærdede Canalens Bred, min videre ubekiendte Skiebne i Møde.

Nogle Skridt havde jeg, ikke uden Møie, arbeidet mig frem her, da . . . . . Ha! — Et høit Glædesskrig undslap mig; mine Sandser forvirredes, og jeg sank til Jorden i en Afmagt, der varede længe nok, førend jeg igien — til ny Henrykkelse — kom til mig selv igien! Thi — Himmel og Jord! her i denne middelmaadig tætte Skov laae en Vei for mine Fødder, — en bred, banet Vei, — en Vei med ganske friske Spor af Mennesker og indfattet af høie Hække!

Intet uden min egen heftige Hjertebanken afholdt mig nu fra at følge denne Frelsens Vei. Ilende som et vildfarende Barn, der langtfra opdager det velbekiendte Tag af sin Faders Huus og med udbredte Arme styrter det jublende i Møde, fløi ogsaa jeg paa Glædens Vinger imod dette Maal for mit stærke Haab. Men hvor nær jeg end drømte mig det, saa blev jeg dog saa overrasket, at Knæerne vaklede under mig, og alle mine Lemmer

Digitized by Google

skiælvede af Glæde, da jeg hastigt bøiede om et Hjørne af Veien og saae Mennesker — Menneskex! for mig.

Jeg stod som forstenet; min aabne Mund kunde trods al Anstrengelse ikke frembringe en Lyd; men de klare Glædestaarer rullede strømmevis ned over mine hule Kinder. Snart saae jeg tydeligere, at det var en Trop reisende Eingalesere med deres Lastdyrer. De havde leiret sig her paa en lille Plads i Skoven og holdt deres Maaltid. I Begyndelsen bleve de mig ikke vaer; men da jeg var kommen noget til min Samling, undslap mig nogle høie Jubelskrig, som ellers vilde have sprengt mit Bryst, og som nu forraadte dem min Nærværelse.

Synet af et Menneske i en saa forvildet Forfatning og med Blik, der spøgelseagtigen stirrede frem af de dybe Hienhuulheder, maatte maaskee sætte de gode Mennesker meer i Skræk end i Forundring. Imidlertid traadte de mig i Møde; men fik ikke Tid til at tale mig til, fordi min umaadelige Glæde over at see mig reddet gjorde mig igjen afmægtig. De grebe mig i deres Arme og anvendte alt muligt for at bringe mig til mig selv igien. Det lykkedes dem vel, men jeg følte mig angreben af en stærk Upasselighed, forbunden med Hovedpine og Sting i Siden; og først da de havde tilberedt mig en kraftig Urtesuppe, faldt jeg Udmattede i en dyb og vederqvægende Søvn, der uafbrudt vedvarede i een og tyve Timer.

Digitized by Google

Dette fik jeg at vide, da de næste Morgen vækkede mig, for at fortsætte deres Reise. Man satte mig saa bequemt som muligt paa en Oxe, og nu kom jeg lidt efter lidt til saa rolig en Samling, at jeg kunde gienkiende hvor og hos hvem jeg befandt mig. Det var en af de sædvanlige Karavaner, som bestod af fire og tyve Mennesker, der med meer end dobbelt saa mange bepakkede Oxer, droge denne Vei igiennem de dybe Skove. Snart blev jeg ogsaa Anføreren for samme vaer, og kunde ikke afholde mig fra, at springe ned af mit Dyr, nærme mig ham og fremstamme et Par Ord, der maatte tolke ham min dybt rørte Tak for hans Menneskekierlighed.

Jeg betragtede ham. Ny Forbauselse! Ny Glæde! Et bekiendt Ansigt udfolder for mig sine venlige Træk. Det er den vakkre Maniopoe, Keiseren af Candys Taffel-Leverandeur, som for faa Maaneder siden havde mødt mig ved Floden Ambalonga. Han paa sin Side var ikke mindre forundret over, igien at træffe sammen med mig her i de tykkeste, meest afsides Skove, og bestormede mig med deeltagende Spørgsmaal, for at jeg skulde forklare ham dette forunderlige Tilfælde. Den rene Sandhed vilde ikke her have været paa sit rette Sted: derfor maatte da denne lille Nødløgn hjelpe mig: Jeg, tilligemed en anden Mestitz, var gaaet paa Jagt omkring Chilauw, hvor en Ronkedor havde anfaldet os og i sit Raseri opoffret min Kammerat. Halvdød af Skræk havde jeg derpaa taget feil af Veien, var paa min

Flugt faret vild i de tykkeste Skove og havde nu i flere Dage uden Næring vanket om imellem hine øde Klipper, som hævede sig der i det Fjerne. Alle Tilstædeværende, hvem Asjaulien fortolkede min Beretning, hævede deres Blik og Hænder mod Himmelen og yttrede deres Forundring med Ord, hvoraf jeg ikke forstod en Stavelse. Maniop-poe paa sin Side fortalte mig, at han just for Øieblikket var paa en Reise fra Degliegie-nour til Poetlan, hvor han skulde hen, for at hente en Ladning Søsalt. Hvad kunde være mig glædeligere, end at hans Reise var bestemt til et Sted, som just laae paa min Vei. Jeg bad ham om at tage mig med sig derhen; og denne Bøn fandt ikke den mindste Vanskelighed.

Efter tre Dages Forløb vare vi i Poetlan, uden at denne Reise udmærkede sig ved nogen videre Hændelse. Hjertelig rørt tog jeg her Afskeed fra min venlige Velgiører, saasnart jeg fandt et Fartøi, som jeg kunde forhyre til Jaffana-patnam. Min Reise var kort og lykkelig og førte mig i Armene paa mine Venner og Kiære der endnu sørgfulde over min Forsvindelse og min kun altfor sandsynlige Død, betragtede mig som en Igienopstanden. Intet om deres Glæde! Intet om den uendelige Henrykkelse, hvormed min Anna kastede sig til Hjertet af den ukiærlige Flygtning, hvem alt fra dette Øieblik af var tilgivet! Ak! det maler ingen Pensel, det beskriver ingen Pen, og det skal ei heller her vanhelliges ved et afmægtigt Forsøg!

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google
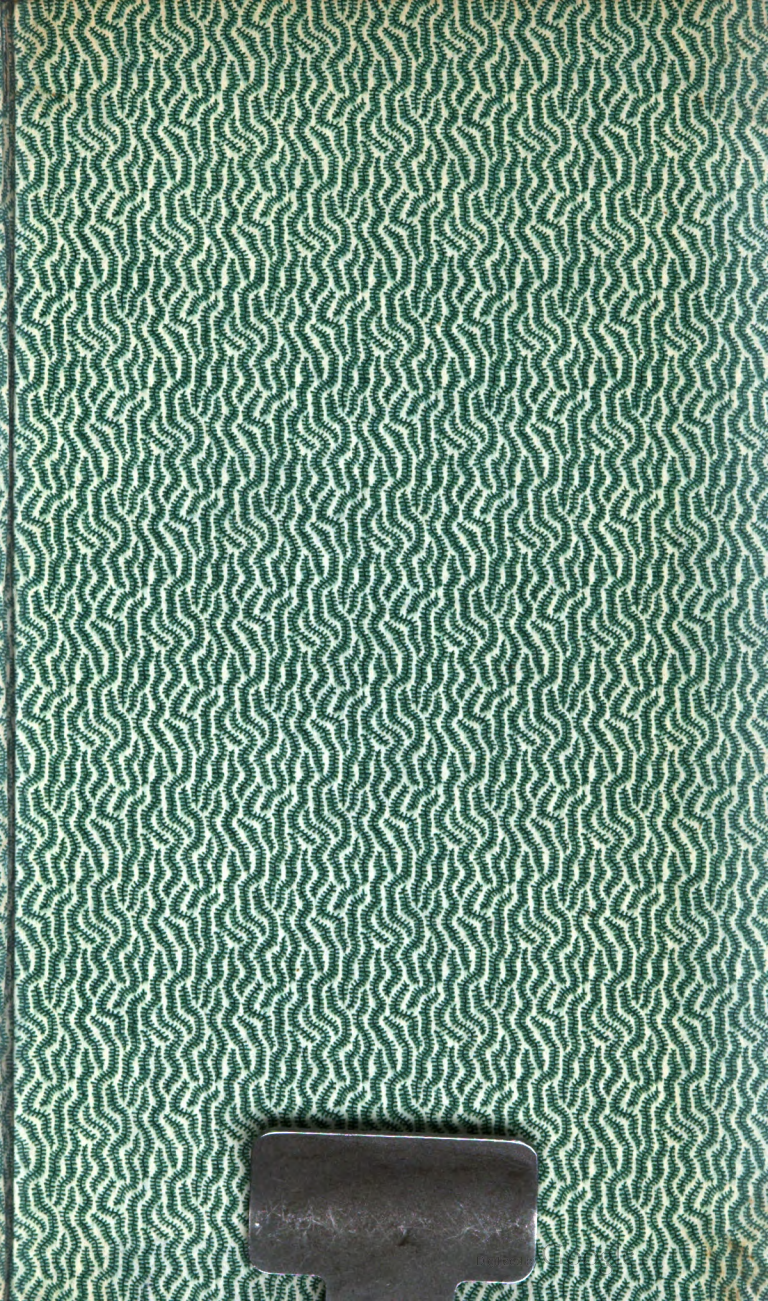
Digitized by Google